

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

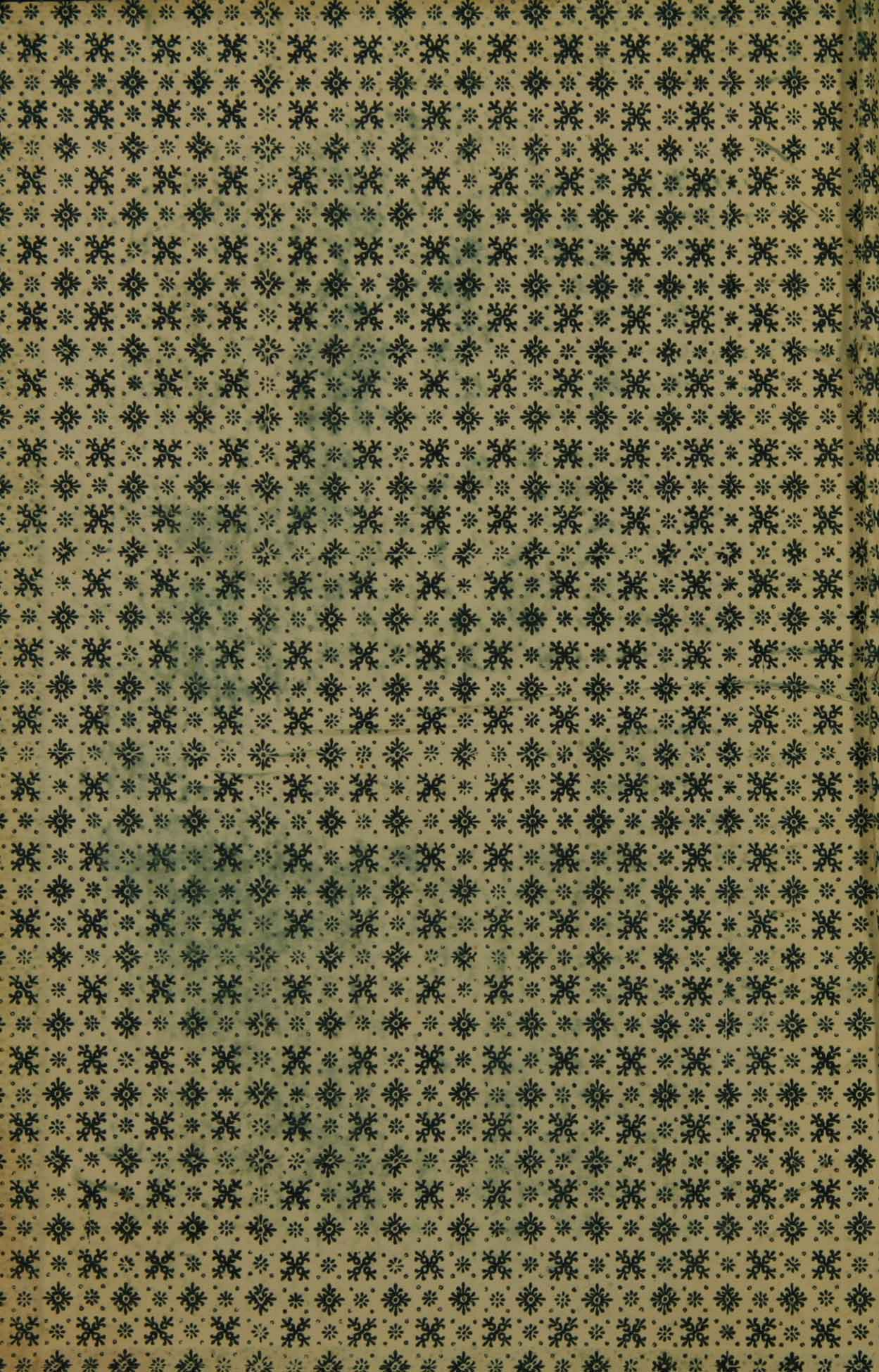
Դու կարող ես.

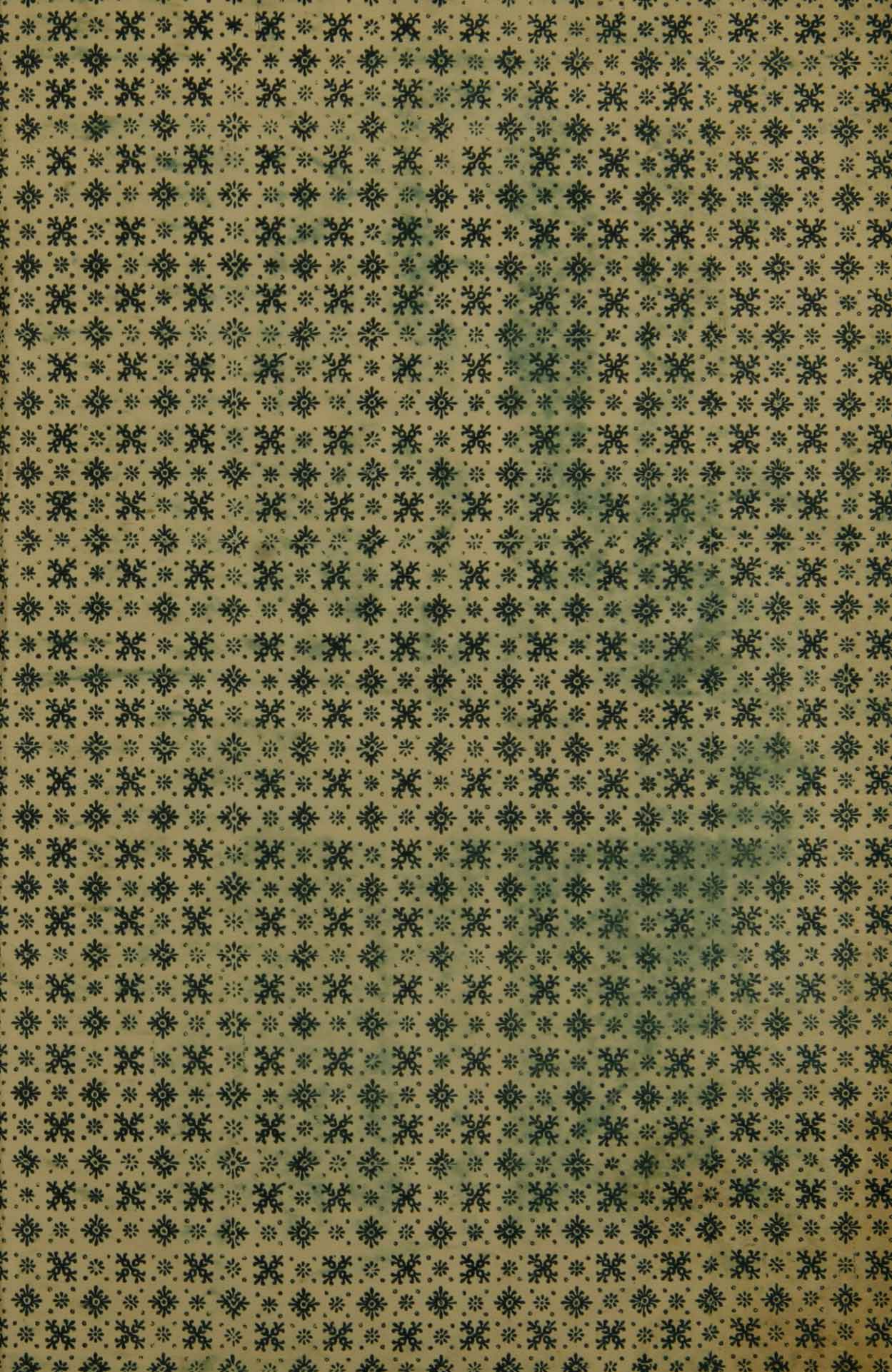
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

4
125

Գ Ս Ա Վ Ի Է Տ Ը Մ Օ Ն Թ Է Բ Է Ն

Բ Ա Ր Ի Ս
Ֆ Ա Ճ Ի Ա Լ Ա Ր Ը

Ե Ա Մ Օ Տ

Բ Ա Ր Ի Ս Ի Ն Մ Ի Ի Է Ս Ս Ի Բ Վ Ա Գ Ա Ա Լ Ա Ր Ը

Պ Ի Բ Ի Ն Ճ Ի Գ Ը Ս Մ

Է Պ Է Գ Ա Տ Ը Ն

Մ Ի Ի Բ Է Բ Ճ Ի Ս

Ս Ա Ն Ի Պ Վ Է Ն Ա Շ Ի Բ Ի

Յ Ո Վ Ը Ա Ն Ն Է Ս Թ Օ Լ Ա Ն Ա Ն Կ Ա Ր Ա Պ Շ Ն Պ Ի Պ Է Բ Ն Ա Ն

معارف نظارت جلیله سنک ۱۰۳ نومرو لی رخصتیه طبع اولنشد

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

Մ Ա Թ Պ Ա ՝ Ա Ի Կ ՝ Պ Ի Պ Է Բ Ն Ա Ն

Ֆիմանանցյալ եօզուշու Եսեսուֆեան խստի

1887

(2451)

188-62

(45074-64)

31861-64

Բ Ա Ր Ի Ս

Փ Ա Ճ Ի Ա Լ Ա Ր Ը
Ե Ա Ր Օ Յ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԷՍՄԻՐ ՎԱՓԱԱԿԱՐԸ

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Է Մ Է

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՄՄ

Է Պ Է Գ Ա Տ Ը Ն

1

2004

Ինսանլար կիպի, էվլերինտէ պիրէր սըֆաթը զահիրէ-
սի օլուպ, մէսէլա, պազը էվլեր վար տըրքի, հէր նէ գա-
տար կէօրիւնիւշլէրի տիւզ վէ սատէ խտէ տէ, նազարը տիգ-
գ. ճէլպ, վէ նազար խտէնլէրին ֆիքրինտէ հիւսնիթէ-
էսսիր, սիւքիւնէթ վէ հուզուր ու մահուզիեթ հասըլ ի-
տէրլէր: Պիլաքիս էօյլէ խանէլէր տէ պուլունուրքի, կէօ-
րիւնիւշլէրի, խըրսըզ եաթաղընա միւշապիհ օլմասըյլա,
նազար խտէնլէրին էֆքեարընը թապիաթիյլէ տիւշարը իզ-
թիրապլա, սուրէթի զահիրէեէ պինաէն, վէ հագգըյլա,
պու միսիլու խանէլէրտէ իսքեաթ իտէնլէր, էհլի նամու-
տան օլմամալը տըրլար տէնիլիր:

Իշթէ, 1850 սէնտսինտէ, Բարխան Գաթինուօլ պուլ-
վարընտա, վէ պու կիւնքի կիւն, Սգօլա Բօլոգա նամիյլէ
մաարուֆ օլան Լէհլի մէքթէպինին հէման պուլունտուղու
մահէլլտէ քեային իքի գաթտան միւրէթթէպ պիր խանէ,
մէգքիւր շիւպհէլի խանէլէրտէն մաատուտ իտի:

Չիքր իթտիկիմիզ պուլվար, պիզիմ կիւնլէրիմիզտէ,
էնլի վէ կիւղէլ պիր թարիգ օլուպ, ումուրը թանգիֆի-
եէսինէ հէր վագըթ իթինա օլունտուղու կիպի, կազ պօ-
րուլարը իլէ տախի թէնվիր իտիլմիշ, վէ իքի թարաֆըն-
տա միւքէլլէֆ պինալար, միւղէյեէն մաղազալար, վէ ք-
շըզլարլա միւնէվվէր գահվէխանէլէր ինշա օլունմուշ տուր-
-նու կիւն, օ պուլվարտա, կիճէլէրի օխանէլէրի խարիճին-
տէ գալանլար, շայեանը թէէսսիւֆ գաղալարա թէսա-
տիւֆ իթմէքլիք թէհլիքէսինէ հէտէֆ օլմանարագ, եարր
կիճէտէն սօնրա, պիր խայլի վագըթ տահա կէզէպիլիլլէր

Հալ պուքի, պունտան եիկիրմի տէօրթ սէնէ մա-
գատտէմ, օրասը այնի հալտէ պուլունմաներպ, շէօյլէ քի,
Մօնմարթր վէ Գաթինուօլ նամ մահէլլէր արասընտա գա-
լան պուլվարըն ճիհէթի խարիճիեէսի, եազըն թօզ թօր-
րագտան, վէ գըշըն շամուր պաթտագտան խալի օլմատըզը,
տգշամլարը կիւղէլճէ թէնվիր իտիլմէտիկի, վէ խըրսըզ-
լարըն հէր վագըթ քիմէսքէնի օլտուղու կիպի, իքի թարա-
ֆընտա տախի պիր թագըմ պակաշը վէ քիւշիւք էվլէր
պուլունմագտու իտի:

Մագաթ, պիր գաշ սաթըր հօղարրտա ղիւզը իթտի-
կիմիզ իքի գաթլը խանէ, ճիվարընտա քեային քիւշիւք
էվլէրէ պէնգէմէեիպ, պունուն եիւզ թարաֆընտա, զանն
խտէրսին քի ֆէնա պիր լէքէ պուլունմագտա, վէ գըրըրէն-
կէնտէ օլան սըվասը տէօքիւլմէքտէ իտի, - Երգտըրըլան
պինտլաղլն քէրէսթէլէրինի իթիղամ իտէնլէրտէն սաթըն
ալընմըշ օլան միւխթէլիֆ շէքլ վէ ընկտէքի բէ՛ շիրէ գա-
նտուլարը վէ գաֆէպլէրի, խանէլի մէղլի բուն պիշիմիզ սու-

րէթտէ աչըւմըջ օլան բէնչիրէլէրինէ էյի Ֆէնա վազ խոիլ-
միշլէր խոի :

Պու էվին սահիպի , Վինեօ խամինտէ , վէ «Ֆիլ-ան-
Պաթրո լագապըյլա մաարուֆ իրի վիճուտլու պիր ստէմ օ-
լուպ , պինանըն ալթ գաթընը պիր նէվ մէյխանէ իթթիխազ
իթմիշ օլտուղու հալտէ , միւշթէրիլէի , հէր նէ գատար
բէք տէ միւթէպէր տէյիլ խոի իտէ տէ , քէսրէթլի խոի :

Տիվանէթի ու մուժիէեէ նէզարէն , Վինեօ , մէյխանէ-
ճիլիքտէն մաատա , պտղը շիւպհէլի սանաթ վէ թիճա-
րէթլէ տաիի մէշղուլ օլուպ , անճազ քէնտիեի տիւչարը
թէհիլքէ գըլմադտան սագընմադտա , վէ կիթտիլի եօլուն
իզինի զասլըթտեա կէօսթէրմէմէքտէ խոի :

Խանէնին պիլինճի գաթը իւզէրինտէ , վէ սիեան թախ-
թատան մաամուլ պիր շէրշիվէ տէրունինտէ , եաղլը պօեա
իլէ պօեանմըջ պիւեիւք պիր թասվիր ասըլմըջ օլուպ , պու-
նուն բարլագ բէնկլէրի , կիւնէշտէն , եաղմաւրտան վէ թօզ
թօրրագտան հէնուղ քեամիլէն պօղուլմամըջ խոի :

Թասվիրի մէգքիւրտէ , պաշընա , պէեազ թիւյլէր իլէ
տիւզէլի սաղը պիր շարգա գօյմուշ , պիր տէրէճէ տէգօշ-
թէ վէ կիւլ բէնկինտէ պիր Ֆիսթան կիեինմիշ , շըպլագ
օլան ու մաւղաշընա մավի գումաշտան պիր «էշարք» ալմըջ ,
վէ զանէթ իրի պիր լահանանըն շիշման վէ եուվարլագ կէօ-
պէյինի քէմալ նէզաքէթլէ իիւրաճ իթմէք իշին պիր հիւս-
նի զարաֆէթ իւզրէ պու լահանտեա ասղրու էյիլմիշ կէնճ
պիր գատըն իրանէ խոիլմէքտէ , վէ ըեսսամըն մէհարէթ-
լէ եարմըջ օլտուղու իշպու մէճաղի թասվիր ալթընաա էօյ-
լէ պիր իամ օգունմադտա խոիքի , պու խամէ , հէր նէ գա-
տար օլ թարիխտէ էհէմմիեթ վիրէն պուլունմամադտա
խոի իտէ տէ , եիկիրմի իւշ սէնէ սօնրա , իամի մէգքիւր ,
Քարիա թէաթրօլարընտա մաաչուֆ օլաճագ խոի :

Իշթէ , մէգքիւր թասվիրին զիյրին տէ մա հարրէր օլան
խամ վէ սոյիլիէ շունլար խոի :

Մ Ա Տ Ա Մ Ա Ն Կ Օ

ԷՊԵ ԳԱՏԸՆ

Էպիեե ինքիեանք օյանրսր , պոս խանեոն գապուլ
օյունուրյար : - Ինքիմամաքը միքեմմեյե իյճա իտիլիր :
- Պուրատան խարիճե սըրր չըգմագ :

ՖԻՆԱԹ՝ ՄԻԻԹԷՏԻԼ

Պուլվար տէ Պաթինեօլտա իգամէթլէ , էպէլիք իտէն
մէղպուրէ գատլնրն , թէաթրօլարճա մաարուֆ օլան Մա-
տամ Մնկօ իլէ գարապէթի օլուպ օլմատրղընր պիլմէեիղ ,
վէ պու խուսուսա թէէմին օլմագ իւզրէ , վազը օլան թահ-
զըդաթըմըղ տա պիլա սէմէրէ գալմըչ տըր :

Հէր նէ հալ իսէ , էպէլիք իտէն պիղիմ մատամ Մն-
կօ , խանէի մէղքիւրուն պիլինճի գաթընր թէքմիլէն իշ-
ղալ իթմիշ օլուպ , վազթ ու գէմանիլլէ քիրասընր թէե-
տիեէ իթտիկի ճիհէթլէ , Ֆիլ-ան-Գաթըր տէնիլէն վինեօ-
նուն իթիպար վէ բիանէթինի գաղանմըչ իտի :

Պալէատէքի լէվհատան պաշգա , կէօղէ կէօրիւնէճէք
պիլ մահէլլտէ վաղ իտիլմիշ օլան տիկէր պիլը լէվհատան ,
էպէ գատընրն թութմուշ օլտուղու տայիրէ : Ին իւսթ թա-
րաֆընտա , հաֆթալըգ , օն պէշ կիւնլիւք վէ այլըգ քիրա
իչին տէօշէլի օտալար վէ գապիլնէլէր պուլունտուղու ան-
լաշըլմագտա իտի :

Վինեօ՝ պու քիրալարըն միւթէահիւտիւ իտի :

Գարուսու օլմանան վէ մուզիրըր գօգուլարը հավի օ-
լան պիլը կէչիտին ուճունտա , տար վէ գարանլըգ , վէ գա-
տէմէլէրի շամուրլու պիլը նէրտիլլէն պուլունուպ , իշպու
նէրտիլլէնտէն , մատամ Մնկօնուն տայիրէսինէ վէ տէօշէլի
օտալարա չըդըլըր իտի :

Իմտի, պիղտէ, օգուեանլարըմըղ իլէ պէրապէր, մէզ-
քիւր օտալարտան հնիւմէրօլուսունա կիրէլիմ:

Պու օտատան տահա զիեատէ ատի սուրէթատ տիւ-
ղէտիլմիշ, վէ սէֆիլ տիմէեէլիմ, Ֆադաթ պու տէրէեէ
պաեաղը պիր հալտէ պուլունմուշ պիր օտա խէեալ իթ-
մէքլիք, միւմքին տէյիլ տիր:

Վադթիլլէ գըրմըղը քէնարլը պէեաղ բամուգ պէզին-
տէն եարըլմըշ, վէ պիղիմ պուլունտուղումուգ զէման մէ-
նա պիր հալքէսպ իթմիշ օլան բէրտէլէրլէ, պօեալը թախ-
թատան քիւչիւք պիր գարեօլա կիղլէնմիշ, վէ պու գար-
եօլատա, սաման իլէ տօլտուրուլմուշ, վէ դաւնը բաթա-
մըշ պիր եաթագ, վէ բիտէ կիպի ինճէ պիր եօկան վաղ
իտիլմիշ օլուպ, պօյտան պօեա երթթըլմըշ օլան վէ գար-
եօլա բէրտէլէրինէ պէնղէեէն տիկէր պիր բէրտէտէ, բէն-
չիրէ բէրտէլիկի խըղմէթինի կէօրմէքտէ իտի:

Օտանըն թէքմիլ մօպիլեասը, պաեաղը պիր պուրօ
իլէ, պիր կիճէ մասասը, վէ թուալէթ մասասընա թահվիլ
օլունմուշ պիր շամատանլըգ, վէ սաման իլէ տօլտուրուլ-
մուշ վէ չուգուրլանմըշ պէեաղ թախթատան տէօթ գը-
թա իսկէմլէտէն իպարէթ օլուպ, պուրօնուն եանընտա, օր-
թա տէրէճէ պիւեիւքլիւքտէ պիր շանթա, վէ շըմինէօթի
իւսթիւնտէ, ատմա սասաթ օլմաեըպ, իքի պագըր շամա-
տան, վէ եէր եէր, պիր էլմաս ուճույլա պաղը գատըն ի-
սիմլէրի հէքք իտիլմիշ եէչիլէ շալար պիր այնա պուլուն-
մագտա իտի: - Մէգքիւր էլմաս, նէ գատար քիւչիւք տա-
խի օլսա, էօյլէ պիր սէֆիլ վէ ատի օտա տէրունինտէ պու-
լունմասընա նէ մանէա վէրիլէպիլիր իտի: - Շիւպհէսիզ,
պու մուամմաեը հալլ իտէպիլմէք իչին, Ռէն-Պլանշ պալօսու
ճիվարլարընա միւրաճաաթ լազըմ իտի:

Շըմինէնին ալթընտա իսէ, պիր մանկալ, սու գայ-
նաթմաղա մախսուս պիր գապ, թօրրագտան տիկէր պիր
գապ, տէօրթ եախօտ պէշ թամնէ շինի թապագ, պօշ պիր

շիշէ, իքի քեանէ, իքի սաբլը պըշադ, ճէգայիր մաաննին-
տէն իւշ առէտ շաթալ գաշըդ, վէ պիր ճիւղի միգտաշ
եադաճադ օտուն պուլունմադտա իտի:

Իշթէ, օտանըն պիւթիւն թէղեինաթ վէ էշեասը պուն-
լաշ օլուպ, շիմտիտէ առէմէրինտէն պահա իտէլիմ:

Օտայը մէգքիւրուն սէքէնէսի, եալընըդ իքի քիշի օ-
լուպ, պունլար արասընտա միւշահէտէ օլունան ինանըլմա-
եաճադ տէրէճէտէքի Փարդ, հիշ պիր թաավիրտէ կէօրիւ-
րէն առէմէր իւղէրինտէ կէօրիւլմէմիշ տիր տիտէք, խէթա
իթմիշ օլմաերը:

Տար վէ տօնուգ վէ տիւմանլը պիր այնա գարշըսըն-
տա պիր առէմ տեագտա տուրմուշ օլուպ, պօղադ պաղը-
սընք պաղլամադլա մէշղուլ պուլունմադտա իտի:

Օթուգ տէօրթ վէ օթուգ պէշ շաղլարընտա օլան պու
առէմ, շէօհրէթլէրի պօղուգ օլան մահէլլէրին հէր վա-
դքթքի միւշթէրիլէրինտէն օլմուշ օլմասըդը, քիավէթին-
տէն անլաշըլըպ, դուլադ թօղլարընա դատար ուղանմըշ
օլան սարը սաշլարը արասընտա, նաղիք պիր սիմասը օլ-
տուղու կէօրիւլմէքաէ, վէ եիւղիւնիւն թէքմիլ հէյեէթի,
կէօղէ շարբաճադ մէրթէպէտէ կիւղէլ պուլունմադտա ի-
տի իտէտէ, լաքին, պու կիւղէլլիք, քէնտի հալինտէ տէ
գալմըշ օլմաերպ, պօղուլմուշ օլտուղու անլաշըլմադտա
իտի:

Պու կէնճ առէմին լէհճէսինին սօլկունլուղու, վէ ան-
լընտա, վադթինտէն էվիլէլ հասըլ օլմուշ օլան շիգիքլէր,
վէ կէօղ դարագլարընըն էթրաֆընտաքի պուրուշուղլուգ,
վէ կէօղլէրի քէնարընտաքի մօրլուգ, վէ ալթ տօտաղընըն
րէնկսիղլիկի վէ եասըլլանմըշ օլմասը, քէնտիսինին, եա
պաղը պիւեիւք տէրտ ու միհնէթլէրտէն վէ աղիմ քէ-
տէրլէրտէն միւղտարըպ օլմուշ օլտուղունա, վէ եախօտ
իֆրաթ մէրթէպէ դէֆք ու շէհլէթլէր իլէ իմրարը էօմը
իլլէմիշ իտուկինէ տէլալէթ իթմէքտէ իտիլէր:

Էկէրչի եալընըղ պաղմաղլա , նատիրէն ալտատըճը թախմինաթտա պուլունապիլէճէկի սահիհ իսէ , մէղքիւր դամնիեաթտան , է'ն սօնրաքինին տահա զիեատէ իհթիմալէ եաղըն օլմասը տէրքեար տըր :

Պահարնը իթտիկիմիղ ատէմին կէօղլէրի մուճիպի իղթիրապ իտի : Շէօյլէ քի , սօլուղ մալի կէօղ պէպէքլէրինտէն հէր պիրի , կիրտապ իւղէրինէ աչըլմըշ օլարագ , ըշըղ ալմաեա մախսուս պիրէր տէլիկէ միւշապիհ օլուպ , բուհունըն , Ֆէվղէլատէ զուլմէթ իշինտէ պուլունտուղունու , վէ հըրս ու թամաեա տայիր մուղիրը տույղուլարըն զիեալարըլա , օլ զուլմէթին միւպհէմ սուրէթտէ թէնվիր զըլընտըղընը , հէր ալէամէթ կէօսթէրմէքտէ իտի :

Տիկէր պիր մահէլլ էֆրատընա եաղըշըր պիր տիղդաթ ու իհթիմամ իլէ , մէրգում , օ արա քէնտի թօալէթինէ տալմըշ օլուպ , պէլքի օն տէֆա , պօղաղ պաղընըն տիւեիւմիւնիւ շէօղիւպ պաղլատը , զիրա 1850 սէնէսինէ դատար , դրավաթ պաղլամաղլըղ ֆէննի տէվամ իթմէքտէ իտի , վէ նիհաեթթ թէշէպպիւսիւնտէ մուվաֆֆագ օլտուղունտա , զիքր իթտիկիմիղ այնաեա թէպէսսիւմլէ պաղըպ , քէնտի պիշիմինէ բէք միւնասիպ օլան ըէտէնկօթունու կիեինտի , վէ օլ պիր թապանճա իլէ , շըմինէնին իւսթիւնտէ դարմագարըշ պուլունան պիր միգտար ուֆագլըղ սիքքէլէրի ճէպինէ վաղ իթտիքտէն սօնրա , հէնուղ ճէտիտ օլան դըր ըէնկլի էլտիվէնլէրինի , պաղը ճիւղի լէքէլէրինի սիլմէք իւղրէ , պիր կօմէլասթիղ իլէ թէմիղլէեիպ կիեինտիկի կիպի , հէման եէնի վէ պիշիմլի օլան շարգասընը տախի , պիր աղ սաղ թարաֆա տօղրու պաշընա գօյտու :

Մուախսարէն , այնի օտատա քէնտիսիյլէ պէրապէր պուլունան կէնճ պիր դատընա խիթապէն ,

— Գլօթիլտ , պէն կիաիեօրում , տէտի :

Օլ կէնճ գատըն , տիրսէքլէրինի տիղլէրինէ տաեաթ-
մըշ վէ եիւղիւնիւ էլլէրի տէրունինտէ կիղլէմիշ օլտուղու
հալտէ , քիւչիւք պիր եաթագ իւղէրինտէ օթուրմուշ իտիւ
- Մէրգումէնին կիեինմիշ օլտուղու դօեու պիր կիճէլիք
Ֆիսթան , վիճուտինի թէքմիլէն սէթր իթմիշ օլուպ , եա-
լընըղ մէրմէր կիպի պէեաղ օլան նաղիք բարմագլարը վէ
սարը սաշլարընըն տէմէթլէրի միւշահէտէ օլունմագտա
իտի :

Մէրգումէ , քէնտիսինէ խիթապ իտիլէն իֆատէեի
իշիթտիկինտէ , եավաշճա պաշընը եօգարը գալտըրտը :

Քէնտիսի , չօգ չօգ եիկիրմի տէօրթ շաղլարընտա ,
տէրէճէի ֆէվգէլատէտէ կիւղէլ վէ տիլպէր օլուպ , պիր
մէլէքէ , Ֆագաթ տէրտ ու միհնէթ չէքէն մէլէքէ պէնղէ-
մէքտէ իտի : Եանագլարը տա , էլլէրի գատար պէեաղ օ-
լուպ , զանն իտէրսինքի պունլարտա զան ճէվէլան իթ-
մէեօրտու : Եալընըղ կէօղլէրինտէ , կիւլ ըէնկի կիպի պիր
գըրմըղըլըգ , վէ օ կէօղլէրին էթրաֆընտա տախի մավի
պիր տէյիրմի միւշահէտէ օլունմագտա , վէ ուղուն քիբ-
ըիքլէրինին ուճլարընտան , իքի ինճու տանէսի կիպի , իքի
տամլա կէօղ եաշլարընըն սարգըլմըշ օլտուղու կէօրիւլ-
մէքտէ իտի :

Գլօթիլտ . - (Եավաշ սէտա իլէ .) Եինէ տիշարը շը-
գաեօրսունուգ . . . լաքին , արթըգ պու սիղին հէր կիւն-
լիւք թապիեաթընըղ օլտու . . . զանն իտէրիմքի , պուրատա
գալտըղընըղը կէօրմէք , մուճիպի թէաճճիւպ օլաճագ տըր :

Կէնճ ատէմ . - (Պիր աղ սէրթճէ .) Պու սէօյլէտիկինիղ
թէքտիր մի տիր :

Գլօթիլտ . - Թէքտիր մի . . . սիղի ապլա թէքտիր իթ-
մէտիկիմի բէք իյի պիլիրսինիղ . . . նէ՞ վագըթ ավտէթ ի-
տէճէքսինիղ :

Կէնճ ատէմ . - Հէր վագըթքի կիպի :

Գլօթիլտ . - Եանի կիճէնին պիր խայլի կէճ վագթին-

տէ . . . թէմամ կիւն տօղմագ իւզրէ օլտուղու պիր զէման տա ավտէթ իտիւօրսունուզ . . . Օնտան սօնրա ազչամա գատար ուեուեուպ , ույգուենուզտան գալգար գալգմազ եինէ սավուշուպ կիտիւօրսունուզ : Շէօյլէ քի , սիզին իլէ անճագ պիր գաչ սէօզ թաաթի իտէպիլիպ , հալպու քի , էօմրիւմիւն պիւեիւք գըսմընը եալընըզլըգ իչինտէ կէչիրիւօրում . . . էվվէթ , հէմ եալընըզլըգ իչինտէ , հէմ պուրատա . . .

Մէզպուրէ , պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն , տէհչէթլէ էթրաֆընա աթֆը նազար իտիպ , քէնտի միւրատընա ըաղմէն տիթրէտի :

Կէնճ ատէմ . - Պու էվին , պիզէ միւնասիպ օլմատըղընը պէնտէ պիլիւօրում . . . Ֆադաթ , պուրաեր թէպտիլ իտէճէեիզ , վէ պէլքի տէ մէմուլինիզտէն էվվէլ թէպտիլ իտէճէեիզ . . . Շու գատարքի , իսքեան իթտիկիմիզ պուխանէ ըահաթ տըր , վէ հիչ պիր մուխաթարա սիզի թէհտիտ իթմէքտէ տէյիլ տիր :

Գլօթիլտ . - Սիզտէ պիլիւօրսինիզ քի , սիզին իլէ պէրապէր պուլունմամլա , պու սէֆիլ իգամէթկեահը մէմուսնէն գապուլ իտէրիմ . . . էվվէթ , սիզին իլէ օլտուղում տա , հէր շէյի գապուլ իթտիկիմի իսպաթ էյլէտիմ . . . Լաքին , եալընըզլըգ վէ տայիմա եալընըզլըգ . . . Ա՛հ , սիզէ եէմին իտէրիմ քի , պու հալ , էսէֆ օլունաճագ շէյ տիր . . . Պունտան գաթի նազար , ֆիքրիմտէ պազը տէհչէթլի թասավվուրլար հասըլ օլուեօր . . . տայիմա պէնտէն ուղագ օլտուղունուզտա , նէ՞ եաբըբօրսունուզ :

Կէնճ ատէմ . - Պախթսըզլըղըմտան նաչի , ֆէնա պիր հալ քէսպ իթմիչ օլան կէչմիչ զէմանա գարչը ուղրաչըբօրում , վէ բարլագ պիր միւսթագպէլ հազըրլաեօրում : - Հասըլը , վազիեթիմիզի թէպտիլ իթմէքլէ մէշղուլում :

Գլօթիլտ . - Պու խուսուտա կէճէ վազթը՞ մը մէշղուլ օլուեօրսունուզ :

Կէնճ ատէմ . - Նէ՞ պէյիս վար տըր . . . Բարիսին էր-

պապը մալիեհսինտէ , կիճէ , իշլէրէ մանի տէյիլ տիր :

Կէնճ գատրն , պու սէօյլէրէ իթիմատը օլմատըղընը աշիքեարէն կէօսթէրիւրճէսինէ պաշընը սալլատը , վէ օթուրմուշ օլտուղու քիւշիւք եաթաղը թէրքլէ աեաղա դալգտըղընտա , համիլէլիք հալինտէ պուլունտուղու , վէ համիլէլիկինին վաղթը տօլմագտա իտուկի անլաշըլտը :

2

Կէնճ ատէմ . - (Սախթէ պիր սապըրսըղլըղլա .) Գլօթիլտ , պաշընըղը նի՛շին պէօյլէ սալլաեօրսունուղ : Պանա ինանմաեօրմուսունուղ :

Գլօթիլտ . - Սահիհ տիր քի , իսթէմէեէրէք շիւպհէ իտիեօրում . . .

Կէնճ ատէմ . - Տադաթ , սիղի թէէմին իտէրիմ քի . . .

Գլօթիլտ . - Բէճա իտէրիմ , հիշ պիր թէէմինաթտա պուլունմաերն . . . Հէմտէ , թէէմինաթընըղ նէ՞եէ եարար . . . Սիղ , քէնտի հարաքեաթընըղտա միւսթագիլսինիղ , վէ մուամէլաթընըղըն հիսապընը պանա վիրմէքլիկի ատէթ իթմէմիշսինիղ տիր : - Պունտան գաթինաղար , շունու տախի բէք էյի պիլիբիմ քի , վաղթիյլէ սիղին իւղէրինիղտէ թէէսսիրիմ պուլունմուշ օլտուղու Քարղ օլունսա պիլէ , պու թէէսսիր շօգտան պէրու դալգմըշ օլտուղունտան , կէշիրտիկինիղ էօմիւրտէ թէպտիլաթ իճրա իթմէեէճէկինիղ տէրքեար տըր : - Անճագ , շու գատարը միւսաատէնիղլէ սէօյլէրիմ քի , տիւշմիւշ օլտուղու մուղ կիրտապը հէր կիւն տահա գիեատէ դաղտըղընըղը կէօրէրէք , տիւշարը

տէհչէթ օլուեօրում: - Կօ՛նթրան, նամուսումուղտան զայրի հէր շէյ մահվ օլմուշ տուր . . . Սագընըն քի, նամուս զաղիյեհսի տէ, պու կիրատապ տէրունինտէ զայպ վէ մահվ օլմասըն :

Կօնթրան, զաեէթ զարիֆ պիր դաթուտան պիր սիկարա շըղարըպ եագտը, վէ պատէհու ումուզլարընը շէքէրէք :

— Յիեհէհիին հէր պու դատա՞ր մը տըր, տէյի սիվալ իթտի :

Գլօթիլտ . - Խա՛յր, տահա սէօղլում վար տըր :

Կօնթրան . - Բէճա իտէրիմ, շարուգ իտին, աղիղէմ, զիրա իշիմ միւսթաճէլ տիր :

Գլօթիլտ . - Կօ՛նթրան, սիղին պանա տալա մէրհամէթինիզ օլմաեաճա՞գ մը տըր . . . Նէ՛ տէրէճէ միւզտարըպ օլտուղումու էկէր պիլսէնիզ . . . Էվիլէթ, կիճէ վագթը, օտամըն բէնչիրէսի ալթընտա պաղը հիւզնէնկիզ սէտալէր վէ տէհչէթլի ֆիղան ու Ֆէրեատլէր իշիտէրէք, անսըզըն ույգուտան ուեանտըղըմտա, նէ՛ կիպի ճէվր ու ճէֆալարա կիրիֆթար օլտուղումտան, էկէրչի խապէրտար օլսանըղ . . . Պու մահէլլէնին մուխաթարալը օլտուղու մալիւմիւնիւզ տիւր . . . Պիլմէմ նէ՞ կիպի պիր հիասի տախիլի, սիզէ պիր Ֆէնալըգ վագը օլաճաղընը պանա խապէր վէրիեօր . . . Կօ՛նթրան, պու մահէլլտէ սիղի էօլտիւրէճէքլէր տիրիմտի, քէնտինիզի պու մէրթէպէ թէհլիքէեէ իլգա իթմէքլիկինիզ, քեարը աղըլ տէյիլ տիր, հէմտէ պու խուսուսա հագգընըղ տա եօգ տուր, զիրա պէն, վալիտէ օլմագ հալինտէ պուլունուեօրում . . . տիւնեաեա կէլէճէք օլան էվլատընըղըն եէթիմ գալմասընը իսթէրմիսինիզ :

Կօնթրան . - (Փիթուրսուզլուզլա .) Աղիղէմ, սիզ պու պապտէ էմին օլուն . պէն, թէտաօլիրի իհթիեաթքեարանէեի իթթիխաղ իթմիշիմ տիր . . . Ճէպիմտէ պիր թապանճա թաչրեօրում, էկէր կիճէ իրրսըզլարը՝ հարէքէթի թէ-

ճավուղքեարանէտէ պուլունմաեա ճէսարէթ իտէրլէր իսէ,
քիմին գարշըսըն տա պուլունտուգլարլնը անլաեաճագ տըր-
լար : - Ումարըմ քի , պու գատար սէօզ սիգի թէէմինէ քեա-
ֆի տիր : - Շիմտիլիք Ալլահա ըամարլատըգ , եագընտա եի-
նէ կէօրիւշիւրիւզ :

Գլօթիլտ . - Բէճա իտէրիմ , պիր սէօզ , սօն պիր սէօզ
տահա պէեան իթմէք իսթէրիմ . . . Աշաղքի ատէմ , եանի
պու սէֆիլ օտաեր պիզէ քիրալամըշ օլան ատէմ , տիւնքի
կիւն , կէշտիկիմ սըրատա պէնի ալըգօյտու . . .

Կօնթրան . - Նէ՞ իսթէեօրտու :

Գլօթիլտ . - Քէնտիսինէ օն պէշ կիւնլիւք պօրճումուզ
վար իմիշ , անը իսթէեօրտու :

Կօնթրան . - Թէրպիեէսի՛զ . . .

Գլօթիլտ . - Քէնտի գավլինճէ , սիզէ միւրաճաաթ իթ-
մէք ֆիքրինտէ տիր : Հաթթա , շիմտիեէ գատար եօգարը
չըգմամասընա թէաճճիւպ իտիեօրում . . . Իմտի , քէնտիսիյ-
լէ կէօրիւշիւն , վէ թէքրար պանա թասալլութ իթմէսինին
էօնիւնիւ ալըն . . . Բէճա իտէրիմ , մաթլուպու հէր նէ ի-
սէ , թէէտիեէ իտին :

Կօնթրան . - Պու ագշամ , պու միւմքին տէյիլ տիր ,
ֆագաթ , եարըն մաթլուպունու թէքմիլէն էօտէրիմ . էվ-
վէթ , եարըն ագշամ , նէ միգտար ալաճաղը վար իսէ , ա-
նը վէրիրիմ , վէ օնտան սօնրա իշպու նէֆրէթ օլունաճագ
խանէեի թէրքլէ , եագընտա , սիզէ լաերգ պիր իգամէթ-
կեան թէտարիք իտիլիպ , օրատա եէրլէշէճէկինիզ վագթա
գատար , Բարիսին է՛ն կիւզէլ մահէլլէլէրինտէն պիրինտէ ,
մուվագգաթէն , կիւզէլ վէ պիշիմլի պիր խանէ քիրալարըզ :

Գլօթիլտ . - Տիմէք տիր քի , եագընտա ագչէնիզ օլա-
ճագ տըր :

Կօնթրան . - Էվվէթ , աղիղէմ , հէմ բէք շօգ ագչէմ
օլաճագ տըր :

Գլօթիլտ . - Պու ագչէ նէրէտէն կէլէճէք տիր :

Կօնթրան . - Իշլէրիմին կիտիշինի թէպտիլ իտէճէք
օլան քեարլը պիր մուամէլէտէն . . . Ֆագաթ , հէր սէօյ-
լէեճէկիմիդի սէօյլէտիք , տէյիլ մի : Շիմտի պէն կիտի-
եօրում , վէ էրքէնճէ ավտէթ իտէճէկիմի մէմուլ իտէրիմ :

Կօնթրան , դարուեա տօղրու իլէրլէմիշ օլտուղու հալ-
տէ , Գլօթիլտ , սէսի տիթրէեէրէք վէ կէօղլէրինի աշաղը-
եա էեէրէք ,

— Պիլիրսինի՛զ , պիլիրսինիզ քի , պէնիմ օն բարամ
պիլէ եօգ տուր , տէտի :

Կօնթրան . - (Պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնէրէք .)
Աճայի՛պ , օն բարան պիլէ եօ՞գ մու տուր :

Գլօթիլտ . - Էվվէթ , օն բարամ տախի եօգ տուր :

Կօնթրան . - Ֆագաթ , դանն իտէրիմ քի , սիզէ պիր
լուի ալթուենու պրրագմըշ իտիմ . . . օ թիւքէնտի՞ մի :

Գլօթիլտ . - Պիր ալթուեն վիրտիկինիզ , սէքիզ կիւն օլ-
տու :

Կօնթրան . - Պու ագչամ , պէն տէ , դիւեիւրտիւմ . . .
Հէր նէ իսէ , շիմտիլիք շու բարաեր ալըն , պուենտան դայ-
րի պիր շէյ եարամամ :

Կօնթրան , պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի սրրատա ,
մասանըն իւզէրինէ պիր պէեազ սիքքէ վազ իտիպ , վէ
պուենտան Ֆաղլա լազըրտը իթմէք իսթէմէտիկինտէն , սէ-
րիան օտատան տիշարը չըգտը :

Օլ էսնատէ , ագչամըն սաաթ ալթըսը օլուպ , կէնճ
դատըն , պիր գաշ սանիյեէ գըմըլտանմաեարագ տիլսիզ
կիպի տուրտուգտան սօնրա , եանագլարը իւզէրինէ ագան
կէօղ եաշլարընը սիլտի , վէ պիր նէվ քիւրքէ սարըլարագ ,
պաշընը , քիւրքիւն պաշլըղըլա կիզլէտի , վէ թաամը ի-
չին պիր միգտարը ճիւզի նաֆագա սաթըն ալմագ իւզրէ
տիշարը չըգտը : - Պիշարէ Կօնթրանըն քէնտիսինէ պրրագ-
մըշ օլտուղու ագչէ իլէ , եալընըզ պիր միգտար էթմէք վէ
պիր աղտա տօմուզ էթի սաթըն ալապիլիր իտի :

Օլ էսնատէ, հոկտեմբեր այրնրն սօնլարընտա, եանի, կիճէլէրին բէք շարուգ կէլտիկի վագըթլարտա պուլունուլուպ, ազ վագըթտա օտանրն տէրունինի գարանլըգ իհաթա իթտի, վէշամատանտա գալմըշ օյան պիր բարշամումուն, պիր սաաթտան գիեատէ եանամաեաճաղընը, մէզպուրէ քէմալ տէհչէթլէ անլատը, Պինասպէրին, օ կիճէեի հէման սօնունա գատար գարանլըգտա կէշիրմէսի, վէիյնէ իշիլէ տէ մէշղուլ օլամամասը լաղըմ կէլիպ, պունտան տա գաթինագար, պէշ այտան պէրու համիլէլիկի կիւճէլէմիշ օլտուղունտան, օլ էսնատէ հէր վագըթտան գիեատէ միւզտարըպ պուլունմագտա իտի: Պու սէպէպլէ, եաթաղընա եաթըպ, էն եագըն քիլիսէնին շանընտա վուրան սաաթլարը սայտը: - Կօնթրան, միւթատընտան էրքէն խանէսինէ ավտէթ իտէճէկինի վատ իթմիշ օլուպ, պու վարընը թութմասը, իհթիմալտէն իտի իսէտէ, մէզպուրէ պու խուսուսա բէք տէ ինանամաեօրտու. պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր, պու վատըն իճրասը տա պիւթիւն պիւթիւն գապիլսիղ օլմասըղընտան, Գլօթիլտ, գաթիէն իւմիտսիղ տէյիլ իտի, վէ նէրտիվէնտէն իշիտիլէն ճիւղի պիր սէստէն տիթրէեօրտու:

Պէօյլէճէ խայլի վագըթ կէշիպ, եարը կիճէտէն սօնրա, եօրկուսուգ պիշարէնին իղթիլրապ վէ ույգուսուղլուղունու զալէպէ իլէ, տէրին պիր ույգուեա տալտը, վէ պու ույգուսունտա պիր խայլի Ֆէնա ըիւեալար կէօրտիւ:

Գլօթիլտ, ույգուսունտան ուեանտըղընտա, օրթալըգըշըմըշ իտի, վէ իլք ագշամը կիպի, կէնճ գատըն եալընըգ պուլունուպ, զէվճի մէյտանա չըգմամըշ իտի:

Մէրգումէ, աեաղա գալըրպ, բէնշիրէեէ եագլաշտը: Օ կիւնիւ, հավա պօղուգ օլուպ, լաէնգաթի ինճէ պիր եաղմուր եաղմագտա, վէ խարիճի պուլվարը շամուրտան պաթաղա թահվիլ իլլէմէքտէ իտի:

Եաղմուր իլէ պէրապէր, հավատա պիրուտէթ տալսի

հասրլ օլմուչ օլտուղունտան, պիշարէ, նէմլագ վէ լաեր-
դըյլա մուհաֆագալը օլմաեան օտաարնտա իւշիւեօրտու :
Գինապէրին, կիեինմիշ օլտուղու կիճէլիք ֆիսթանընըն քէ-
նարլարըյլա, թիր թիր տիթրէմէքտէ օլան վիճուտինի
հըֆղ խտիպ, վէ եաթաղընըն քէնարընտա չէօմէլիպ, պէք-
լէմէեէ պաշլաար :

Պլօթիլա, քէնտի քէնտիեէ, - կօնթրան պունտան գի-
եատէ կէճիքէմէղ, վէ իքք ազչամը պըրագմըշ օլտուղու
պիր գաշ ատէտ --նուն (A), պիր թաամա պիլէ քիֆաեէթ
խտէմէեէճէկինի, հէմտէ նէ թաամա, ունուտամագ, -
ախմէքտէ խտի :

Գու սուրէթլէ սապահ օլտա, վէ պէքլէմէսինին պօ-
չա շըգմաարնտան հասրլ օլան իղթիրապաթա, վէ պիրու-
տէթի հավանըն թէէսսիրաթընա, պիրտէ աճլըգ միւշքիւ-
լաթը իլալէ օլունմաեա պաշլաարըղընտան, գէվալլընըն
հալի, հագըղէթէն թագաթ կէօթիւրիւլմէղ պիր տէրէ-
ճէեէ կէլաի :

Նիհաեէթ, էօյլէն օլմաղլէ, սաաթ օն իքի վուրտու,
վէ այնի վագըթտա, նէրտիվէնլէրին գատէմէլէրինտէ գա-
պա աեագ գապլարը սէտասը իշիտիլաի, վէ և նիւմէրօլու
օտանըն գարուսու էօնիւնտէ մէգքիւր աեագ գապլարըն
սէսի տուրուպ, Պլօթիլա թարաֆընտան սիւրկիւսիւ ի-
չէրտէն գօնուլմուչ օլան մէգքիւր գարուեա սէրթ պիր էլ
տաեանար :

Պլօթիլա, կօնթրան հագըրնտա քէնտիսինէ ֆէնա խա-
պէրլէր կէթիրիլմիշ տիր զանըյլա, հէման պաերլմագ
րատտէսինէ կէլմիշ օլարագ,

— Գիմ տիր օ, տէյի սիւալ իթաի :

Գապա պիր սէաա, - Աճայի պ . . . կէլէն՝ պէնտօսթ
աէյիլ տիր . . . օտանըն սահիպի Վինեօ տուր . . . Իմտի,
աչըն, հէմ չարուգ աչըն, զիրա քէնտի մալիմ օլան օտա-

(A) Պիր սու օն բարա արը :

31861-64
45074-64

նրն խարիճինստէ պէքլէմէքլիք, իյի պիր շէյ տէյիլ տիր .
էօյլէ օլտուղունու սիգտէ անլաեօրսունուզա :

Գլօթիլտ, սիւրկիւեիւ աշմաղլա, շախար մէրգում ի-
շէրի կիրտի :

Վինեօ, պօեունտան դիւատէ էնինէ տօլկուն, գըսաս
վէ շէքիլսիզ պիր ատէմ օլուպ, շէօյլէ քի, սիմասը եու-
վարլագ, պուրուշուգ, վէ շախարնտա աշարգլըգ վէ տէսլ-
սէքեարլըգ մէրքիւզ օլտուղու, հէր հալինտէն անլաշըլմագ-
տա իտի :

Մէրգում, գալըն վէ գըրը բէնկլի շուխատան պիր էլ-
պիսէ կիեինմիշ օլուպ, շարասլճըլարըն պապլատըգլարը մա-
վի պիր բէշթիմալ իլէ տէ շիշման գարնընը մուհաֆագա
իթմիշ իտի :

Վինեօ, օտաեա կիրինճէ, գըրմըգը պօեի-սընը շըգա-
րըպ, պիր իսկէմլէ իւղէրինէ օթուրտու քի, իշպու իսկէմ-
լէ, վիճուտինին աղըրլըղընտան, աղ գալտը գըրըլաճագ
իտի :

Վինեօ. - (Թէքլիֆսիգճէ.) Է՛յ, քիւշիւք վալիտէ, ա-
ճապա պիգիմ քիրաեը վիրմէք վագթը կէլտի՞ մի :

Գլօթիլտ. - Պու կիւն սիգին ագչէնիզ վէրիլէճէք տիր .
- Պու խուսուստա սիգէ թէէմինաթը գաթիեէ իթա իթ-
մէքլիկի զէվճիմ թէնպիհ իյլէտի :

Վինեօ. - (Իսթիհզա իլէ.) Զէվճինի՛ զմի . . . օ . . .
Ֆիքրիմէ շէօյլէ պիր տիվանէճէ թասավվուր կէլիեօր քի,
էկէրչի սիգէ, ագտը իգտիվաճընըզըն սէնէտինի իրաեէ
իթմէնիզի թէքլիֆ իտէճէք օլսամ, հագըգէթէն շաշըրա-
ճագսընըզ :

Գլօթիլտ. - (Սօլմուշ օլան սիմասը գըղարարագ.) Միւ-
սիւ, պու սէօղիւնիւղ պանա հագարէթ տիր :

Վինեօ. - (Գահգահալը կիւլիւշ իլէ.) Օ՛, նէ՛ թէտպիր-
լէր . . . զէվալլը գատը՛ն . . . Ֆագաթ պէնիմ նէ՞մէլա-
զըմ, իսթէր էվլի օլուն, իսթէր օլմաերն . . . պունլար

պանա բաճի մատակէլէր տէյիլ տիր . . . պանա լազըմ՝ օլան բարա տըր, Պէն կյի պիր ատէմիմ, պէնի հէր քէսթանըր . . . պիր այլըգ բէշին վէրիլտիկի իշին, էվրագ վէ սայիրէ սիւալ իթմէեէրէք, շու օտաեր սիգէ իճարա վիրտիկիմտէ, տէֆթէրիմտէ, « միւսիւ վէ մատամ կօնթրան, իրատճը » տէյի գայտ իթտիմ, լաքին նէ կիւզէլ իրատճը . . . հէր նէ հալ իսէ, օտանըն իւճրէթինի ալտըգճա, արամըգտա հիշ պիր սէօղ օլմատը, Հալսու քի, շիմտի, պիգիմ բարա իլիշիեօր, սու իսէ պէնիմ իշիմէ էլվէրմէզ . . . Մաթլուպուճու քիմսէտէ պրրագմագլըգ, միւթատըմ տէյիլ տիր : - Պիր գաշ տէֆալար շունա պունա իթիպար իտիպ, տայիմա դարարտիտէ օլմուշ օլտուղումտան, պունտան պէօյլէ պու տիվանէլիքտէ պուլունամամ, - Շիմտի սիղ, իճարէեի, օն սէքիղ կիւն կէճիքտիբտինիղ . . . պինապէրին մաթլուպուճու իսթէրիմ, պու բարաեր վիրմէնիղ լազըմ տըր :

Գլօթիլտ . - Թէքրար իտիեօրում, միւսիւ, ղէվճիմ պիր աղտան կէլիպ, պօրճուճուղու էօտէեէճէք տիր :

Վինեօ . - Միւսիւ կօնթրա՞ն մը . . . պէն քէնտիսինի թանըրըմ : Օ կիւզէլ էլպիսէլէրինին ճէպի տէլիք օլան պու հօպպա էֆէնտի, պէնի տօլապա սօգմաղա շալըշաճաղընա էմինիմ, լաքին շիմտիտէն սիղէ խապէր վէրիրիմ քի, պանա պապա Վինեօ տէրլէր, էօյլէ տօլապա կիրէր թագըմտան տէյիլիմ :

Պատէհու խանէ սահիպի, օթուրտուղու իսկէմլէտէն գալըղպ, էվվէլա, օրատա պուլունան սանտըղա տօղրու կիթտի, վէ պունու էլիլլէ թարթըպ, հաֆիֆլիկինի հիսս իթմէսի իւզէրինէ, եիւղիւ պուրուշտու, վէ մուախխարէն պուրօնուն եանընա կիտիպ, քեաֆֆէյի չէքմէճէլէրինի պիրէր պիրէր չէքտի, վէ տէրունլէրինի մուայեէնէ իլէ, պիր ազ սուրաթընըն պուրուշուգլուղու կէչէրէք,

— Պունլարտա, պէնիմ մաթլուպուճու պէտէլ օլա-

պիլեճէք գատար էշեա վար տրր : Իմտի , հիշ պիր շարեմ՝
 գալմագ իսէ , պու բաշավրալար իլէ իշիմի թէպիեէ իտէ-
 րիմ : Շիմտիլիք , սիղէ , եարրն սապահա գատար մի սաա-
 տէ : էկէրչի եարրն , սաաթ ալթըեա գատար ալաճաղըմը
 վիրմէզսէնիզ , սիզի տիշարը իտիպ , թէքմիլ մալինիզի ալը-
 գօեաճաղըմ : Իշթէ , պէնիմ սօն սէօղիւմ . . . Շունու տա
 սէօյլէրիմ քի , պու ազշամ պուրատան , կիզլիճէ հիշ պիր
 շէյ կէօթիւրմէկէ սայ իթմէեին . . . տէօրթ կէօղ իլէ սի-
 զի գօլլաեաճաղըմ . . . Պու գատարը անլատընըղ ա՛ , պուն-
 տան պաշգա սէօղ սէօյլէմէմ , տէտի :

Վինեօ , մէզքիւր սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա , տի-
 շարը շըգըպ , արգատան շիտտէթլէ գարուեու գարատը ,
 վէ մէրգումուն աեազ սէսլէրի նէրտիվէնտէն իշիտիվմէզ
 օլունճա , Գլօթիլտ , էլլէրինի օլուշտուրարագ ,

— Եա՛ Բապպի , եա՛ Բապպի , սէն քի հէր շէյէ մի գ-
 թէտիր իսէն , պանա աճըմաեաճա՞ գմըսըն . . . Ա՛հ , շու
 զայիՖ ումուզլարըմ իշին , պու եիւք բէք աղըր տրր . . .
 պու աղըրլըղըն ալթընտա էզիլիեօրում , տէյի պէեան
 իյլէտի :

Մ.յնի վագըթտա , Գլօթիլտին եանագլարը իւզէրինէ
 կէօղ եաշլարը աղարագ , գալպի պիր ազ Ֆէրահլանտը ,
 վէ տիզ իւզէրինէ կէլիպ , ուզուն միւտտէթ տուա իթտի :

Գապի պիր տինտարլըզ , զանն իտէրսին քի , ազան
 կէօղ եաշլարընըն հէնուզ էսէրլէրինի համիլ օլան պուրու-
 շուգ սիմասը իւզէրինտէ նէվիմա մէսէրրէթ հաօրլ իթտի ,
 վէ տուա իթտիկի էսնատէ , Ֆիքրինտէ թէվէլլուա իտէն
 պիր իլհամ իւզէրինէ , աետղա գալգըպ , հէման եիւքսէք
 պիր սէտա իլէ ,

— Էվվէթ , էվվէթ . . . պու կիւնէ տէկին պէնտէ մէվ-
 ճուտ օլմաեան ճէսարէթին շիմտի մէվճուտ օլտուզունու
 հիսա իտիեօրում . . . իմտի , կիտէճէեիմ , տէտի :

Պինապէրին Գլօթիլտ , էսկի էլպիսէլէրի իշինտէն է՛ն

Խշխախնի, եանի շօղ դուլլանըլմագտան հէման աղաբմըլ վէ
էսկիմիշ օլան սիեան ամթլաս պիր ֆիսթանընը կիեինիպ,
վէ պաշընա տախի սիեան վէ թէղեինաթը օլմանան պիր
շարդա դօեուպ, վէ եիւզիւնի տէ սիեան պիր նիգապըն
գալըն տիւրիւմէրիյլէ էօրթիւպ, օտաարընը, վէ պատէհու
խանէեի թէրը իթտի :

Վինեօ, մէղպուրէեի գօլլամագտա օլտու դուհտան,
արդասընտան գօշարազ,

— Պիրպիքտէ հիշ պիր շէյ կէօթիւրիւեօր մուսուհուգ,
տէյի թէհախտավէր պիր սէտա իլէ պաղըրար :

— Էկէր իսթէրսէնիզ, իւզէրիմի արաերն, տէյի Գլօ-
թիլտ սասէճէ ճէվապ վիրտի :

Լարին, Վինեօ, պու իշխախլմէմիշ գապա մուամէլէեի
իճրա իթմէտի, վէ կէնճ գատըն՝ ահէսթէ սուրէթտէ օրա-
տան իրադյանար :

3

Գլօթիլտ, վիճուտճա սըհհէթլէրի պէրքէմալ օլանըար
իշին պիլէ խայլի մէտաֆէ տիմէք օլան թէրմիլ Բարիաին ի-
շինի կէգտիքտէն սօնրա, մահէլլի մագսուտինէ վասըլ օլմա-
սը լազըմ կէլմէքտէ իտի : Հալ պու քի, պու պիշարէ գա-
տընճըղազ, միւշքիւլպիր համիլէլիկին միհն ու մէշագգա-
թընտան քէսպի զաաֆ իթմիշ, վէ տէրտ ու քէտէրլէրին-
տէն վէ քիֆաեթ իթմէեէն վէ լանըղըլա թէրթիպ ի-
տիլմիշ օլմանան թաամլարտան էրիեիպ թիւքէնմիշ, վէ
հաթթա օ սապահ եէմիշ օլտուղու սէֆիլ պիր նաֆագատան
պիւթիւն պիւթիւն թարգամթ վէ տէրմանը գարմամըլ իտու-

կի հաշտէ , իշպու նագիսէ օլան գուվվէթ եէրինէ , ճէսարէթինի պաղուեա վիրէրէք , պիր թագըմ տիք վէ սարր սօղաղլարտան , շէհրի քէպիրին օրթալարընա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու :

Մէրգումէ , պաշլըճա ճատտէլէրէ վասըլ օլտուգճա , քէնտիսինտէ պիր Ֆէնայլըգ հիսս իթմէքտէ իտի . չիւնքի , յգիր վագըթտան պէրու ունութմուշ օլտուղունու զանն իյլէտիկի Բարիս էօմրիւնիւն բաթըրտը վէ կիւրիւլթիւսիւ , գիհնինի բահաթսըգ իթմէքտէ , վէ ատէթտ գուլաղլարընը օաղըրլաթմագտա իտի :

Իւշ տէօրթ տէֆա , պուլվար տէ Գաթինեօլտան կէշտիկինտէ , արապալարըն թէքէրլէքլէրի ալթընտա էգիլմէք մուխաթարասընա տիւշար օլուպ , արապաճըլար իսէ , մէրգումէ հաղգընտա հագարէթ վէ թէհտիտլէրինի էսիրկէմէմէքտէ իտիլէր :

Գլօթիլտ , իշպու թէհլիքէլի կէշիտի կէշինճէ , զաթէն սալլանթըլը օլան եիւրիւեիւշիւ , տահա գիեատէ աղըրլաշտը :

Եաղմուր , օլ էսնատէ հէր նէ գատար տուրմուշ իտի իսէ տէ , գալտըրըմլար նէմլէնմիշ իտուկինտէն , Գլօթիլտ , հէր պիր ստըմտա գայմագտա , վէ պաղը եօլճուլար , թէլաշլարընտան նաշի քէնտիսինէ գաղաէն շարըրլտըղլարընտա , մէզպուրէ տիւշմէմէք իշին , տիւքքեանլարըն էօն թարաֆլարընա տաեանմաեա մէճպուր օլմագտա իտի :

Պու ճիւմլէ իլէ Գլօթիլտ , տահա պիր օլ գատար եօլ եիւրիւմէկէ մէճպուր օլուպ , Ֆագաթ , միւրատ վէ սէպաթը , զաաֆէթինէ զալէպէ իթմէքլէ , խանէսինտէն չըգալրտան պէրու , հիշ պիր մահէլլտէ եօրկունլուգ ալմամըշ , վէ իւշ սաաթտա Պուլվար տէղ կնվալիտէ մուվասըլէթ իյլէմիշ իտի :

Օրատա , պու կէնճ գատըն , պիւեիւք պիր պաղշէնին եիւգ սէնէլիք աղաճլարը թէքէլէրինին նաղըր օլտուղլարը

եիւքսէք պիր տիւարըն պօեունտան պիր խայլի տաղըգտ
եիւրիւտիւ , վէ մէղքիւր տիւարըն տէրունինտէ եարըլմըշ
օլան վէ մարքիլիք թաճընը հավի պուլունան պիւեիւք պիր
դարունուն եանընտա տուրտու :

Պու դարունուն մէշէ աղաճընտան եարըլմըշ օլան ճիւ
լալը գանատլարընտան պիրի խղէրինտէ , ուսուլը աթիգէ
իւղրէ , արսլան գաֆասը թասվիրինտէ վէ կիւղէլճէ իմալ
իտիլիշ տէմիրտէն աղըր շագշագը պուլունուպ , Գլօթիլտ ,
չէնտ սանիյեէ թէրէտտիւտտէն սօնրա , իշպու շագշագը
գալտըրըպ վուրտու , վէ տէրհալ պիւեիւք դարու արա-
սընտաքի քիւչիւք դարու աշըլըպ , կէնճ գատըն , պունուն
էշիկինտէն կէշտի , վէ հագըգէթէն բրէնպէրէ մախաուս
պիր օթէլին վասի հավլիտինտէ պուլունտու :

Պու հավլինին սօլ թարաֆընտա , դարունունուն ի-
գամէթկեանը օլմագ իւղրէ , պիր քէօշկ , սաղտա ախըր վէ
արապալըգլար , վէ ճամլը վասի պիր մահէլլ պուլունմագ-
տա , վէ օ մահէլլտէ , Գլօթիլտին իշէրի կիրտիկի զէման ,
պաղը սէյիալէր , պիր սալթանաթ արապասըյլա սէքիզ ա-
տէթ եայլը պիւեիւք պիր գուբէ արապասընը երդամագտա
իտիլէր : Իշպու մահէլլին գարշըսընտա , սահիհէն ասըլըա-
տէկեանա լաերգ օլան օթէլ վագը օլուպ , պունուն անլըն-
տա , խանէյի մէղքիւր սահիպինին խանէտանլըգ լէվհասը
կէօրիւլմէքտէ , վէ իւսթ գաթլարը կիւղէլճէ օյմա իշիլէ
իշլէնմիշ վէ սաշագլարը գուրշուն իլէ գարլանմըշ , վէ
չիֆթէ բարմագլըգլը նէրտիվէն , զիգըյմէթ չիչէք վէ
նատիր իւլ էմալ ֆիտան սագսըլարըյլա թէգեին իտիլմիշ
պուլունմագտա իտի :

Գարունունուն օտասընտա պիր խըղմէթքեար կէօրիւլ-
մէքտէ իտի :

Պու խըղմէթքեար , հալ ու գըբեաֆէթինտէն տախի
անլաշըլտըղը վէճհ իւղրէ , մաղրուր պիր քիմսէ օլուպ ,
ֆալօրի սագալըյլա պալտըրըլարը , ինթիգամլը սուրէթտէ

խախտի, վէ ֆլամանսըդքեարի Էսպանայ կիսիննմիշ օլուս պ, շէօյլէ քի տիդլիքլէրի գըսաս, վէ անաղ գասպլարը կիսմիւշ թօղալար իլէ միւզէ յեէն խախտի :

Խըզմէթքեարը մէրգում, Գլօթիլատէ տօղրու իլէրլէտի, վէ անը պաշտանն անաղա գատար թէճէսսիս իթ տիկի սըրատա, սիմասընատա ֆէվգէլատէ թասգ իրամիղ պիր հայ միւշասէտէ գըլընար :

Պէսպէլի Գլօթիլատին թաղաթարզ վէ տէրմանսըդ հալի, վէ սէֆիլճէ թուայէթի վէ պիւթիւն պիւթիւն բէնկի սօլմուշ վէ շամուր լէքէլէրիլլէ միւլէմնա պուլունմուշ ֆիսթանը, մէրգումու շիւպհէտէ պըրաղմաղլէ, քէնտի քէնտիսէ :

— Պիր տիլէնճի օլմալը տըր, տէտի :

Անճագ, խանէ սահիպի, կէլէն միւսաֆիլլէր հէր քիմլէր օլսաղլար, հագղլարընատա հիւսնի մուամէլէ օլունմասընը խըզմէթքեարլարընա էմլ իթմիշ խուկիստէն, մէրգում խըզմէթքեար տախի, Գլօթիլատէ խիթապէն :

— Մատամ, քիմի կէօրմէքլիկի արղու խախտօրսունուզ, տէտի :

Գլօթիլատ, Էսպանա վէ տիթրէր պիր սէտա իլէ պէրապէր, քէնտիսինտէ հալէա ամիրճէ հէյեէթու թավը հիսս օլունարագ :

— Կիտին, մարքի տը Մօղօմպա սէօյլէեին քի, գօնթէս տը Բանտալ՝ քէնտիլէրինի կէօրմէքլիկի բէճա խախտօր, տէյի ճէվապ վիրտի :

Խըզմէթքեար, իշպու «գօնթէս տը Բանտալ» քէլիմլէրինի իշիթտիկինտէ, պիր սանիյեէ գատար սիմասընատա հիւրմէթ վէ բիանէթ ալէամէթի կէօրիլատի, ֆաղաթ, մուախիսարէն, Բարիստէ, պիր թագըմ սախիթէ գօնթէսլէր էքսիք օլմատըղընը միւլասաղա իլլէտի, վէ ճէվապա աղագ պիրլէ :

— Պու խըզմէթ պանա անիտ օլմախըպ, մարքինին

օտա խրղմէթ ճիսիէ անիտ տիր : Իմտի , մատամ գօնթէս , պուեուրուն , պիրլիքտէ կիտէլիմ , տէտի :

Պու սուրէթլէ , մէրգում , նէրտիվէնէ տօղրու իլէրլէ-
եիպ , Գլօթիլտի , կիւղէլ վէ զիգըյմէթ հալըլարլա միւ-
ղէյեէն պիւեիւք պիր սօֆաեա կիրտիրտի , վէ պիր շան
շալմասըյլա , պիր բէրտէ աչըլար , վէ թէքմիլէն սիեան
էսվապ կիեինմիշ պիր օտա խրղմէթ ճիսի կէլիպ , Գլօթիլտի
կէօթիւրէն խրղմէթ ճինին գարշըսընտա տուրմասընտա ,
տիկէրի , մանէատար պիր թարգտա ումուղլարընը չէքէրէք ,
— Միւսիւ ժօղէֆ , մատամըն սիղէ իֆատէսի վար
տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Մ. ժօղէֆ տէնիլէն խրղմէթ ճի , Գլօթիլտին էսվապը-
նա վէ տիւղէնինէ պիր նազարը թէճէսսիւսքեարանէ իլէ
պագտըգտան սօնրա , հավլիտէ թէսատիւֆ օլունան խրղ-
մէթքեարըն վագը օլան սիւալինի , աղզընտան տէօքիւ-
լիւրճէսինէ իրատ , վէ կէնճ գատըն տախի , էվվէլքի ճէ-
վապընը թէքրար իթտի :

Ժօղէֆ . - Միւսիւ մարքինին օթէլտէ պուլունուպ պու-
լունմատըղընը պիլմէմ :

Գլօթիլտ . - Կիտին անլաեըն :

Ժօղէֆ . - Մատամ գօնթէս , քէնտի գարթլարընըղ-
տան պիրինի պանա վիրէպիլիբմիսինիզ :

Գլօթիլտ . - Պէնիմ գարթըմ եօգ տուր . եալընըղ իս-
միմի սէօյլէմէքլիկինիզ քեաֆի տիր :

Գարթ պուլունմամասը , մէրգում խրղմէթքեար նէզ-
տինտէ մէզպուրէնին պիր տէսիսէքեար ատա իտիլմէսինի
ինթաճ իտիպ , Մ. ժօղէֆ պու խուսուստա քէնտինճէ գա-
նաաթը էֆքեար հասըլ իթտի իսէ տէ , մէսէլէեի գաթիէն
ֆասլէ հագղը պուլունմատըղընտան , իշարէթլէ մէզպու-
րէեէ պիր գօլթուգլու իսկէմլէ կէօսթէրիպ , քէնտիսի սօ-
ֆատան տիշարը շըգտը , վէ իլք տէֆա թէսատիւֆ օլունան
խրղմէթ ճիտէ , գաբուճունուն տայիրէսինէ ավտէթ իյլէտի :

Գլօթիլտ , գուվվէթտէն պիւթիւն պիւթիւն տիւշմիւշ
օլտուղու հալտէ , քէնտիսինէ կէօսթէրիլէն գօլթուգլու
իօկէմէեէ սայքի տիւշիւվէրիպ , պաշը էյիլմիշ , վէ գալ-
պի տարալմըշ օլարագ , պիր միւտտէթ պէքլէտիքտէն սօն-
րա , ժօզէֆ , թէրս պիր շէհրէ իլէ , վէ տօտագլարընտա ,
րիեասըղլըգ մէյվէսի տիմէք օլան պիր թէպէասիւմ էսէրի
մահվ վէ զայիլ օլարագ , թէքրար զահիր օլտու :

Գլօթիլտ . - (Սայքի եիւրէկի շարբմագտան տուր օ-
լարագ .) Նէ խապէր կէթիրտինիգ :

Ժօզէֆ . - (Սախթէ պիր ըիաեթ իլէ .) Մ . մարքի տը
Մօգօմպ , մատամ գօնթէս տը Բանտալ իսմինտէ քիմնէեի
թանրմանօր :

Գլօթիլտ . - (Իքի էլինի կէօքսիւ իւղէրինէ վաղ իտէ-
րէք .) Գունլար քէնտի սէօղլէրի մի տիր :

Ժօզէֆ . - էվվէթ , մատամ . թէմամիյլէ քէնտի սէօղ-
լէրի տիր . անըն սէօղլէրինտէն պիր քէլիմէ պիլէ թէպ-
տիլ իթմէքլիք , պէնիմ հատտիմ տէյիլ տիր :

Գօնթէս , աեաղա գալգարագ ,

— Կիտին , բէտէրիմէ սէօյլէեին քի , եիկիրմի տէօրթ
սաաթտան պէրու , գըզը հիշ պիր շէյ եէմէմիշ տիր , տէտիւ

Օտա խըզմէթճիսի , իշիթտիկի սէօղլէրէ կիւճ հալ ի-
լէ ինանարագ , տիթրէտի , վէ ֆէվգէլատէ տիւշարը տէհ-
շէթ օլարագ , սօֆանըն բէրտէսինի գալարրտը , վէ եինէ
օրատան նապէտիտ օլտու :

Գլօթիլտին եանընտա , սիեահ մէրմէրտէն պիր սա-
նէմ պուլունուպ , պու սանէմ թապիի պիւեիւքլիւքտէ
պիր արապ թասվիրի իտի , վէ պաշընըն իւղէրինտէ պու-
լունան տէօրթ գօլլու շամատանըն մումլարը ագշամլարը
եագըլըր իտի :

Մէզպուրէ , թէքրար աեաղա գալգարըղընտա , աեաղ-
տա տուրմանա իգթիտարը օլմահաճաղընը հիսս իլէ , մէզ-
քիւր սանէմէ տաեանտը :

Իւչ տէօրթ տաղըդա կէշմիշ իքէն , սօֆանըն բէրատէ-
սի աշըլարադ , ժօղէֆ իշէրի կիրատի :

Պու տէֆա օլ կէնճ գատընըն , մէրգում խըղմէթքեա-
րա պիր շէյ սօրմադլըդա նէ՛ դուվիլէթի վէ նէ՛ ճէսարէթի
օլտուղունտան , քէնատի հիւքմ ու իլամընը վիրէճէք օլան
մէղքիւր շախասա , նիգապընըն ալթընտան պաղմադտա , վէ
պիւթիւն հանաթը , աւըն կէօղլէրի տէրունինտէ մէրքիւղ
պուլունմադտա իտի :

Ժօղէֆ . - (Աշիքեար վէ վաղարլը պիր սէտա իլէ .) Մ.
մարքի քէնտինին գըղը պուլունմատըղընը պէեան իլէ պէ-
րապէր , շունու գապուլ իթմէսինի տէ մատամա ըէճա ի-
տիեօր :

Սյնի վաղըթտա , մէրգում խըղմէթքեար , ալունճու
տէրունինտէ հըֆղ իթմիշ օլտուղու պիր միգտար լուի ալ-
թունունու Գլօթիլտէ վիրմէսինտէ , մէղպուրէ , տէրին պիր
ա՛հ իթտի , վէ քէնտիսինէ տօղրու ուղաթըլան էլի , մազ-
րուրանէ ըէտա իյլէտիկինտէն , ալթունլար , պէեադ վէ
սիեահ մէրմէր տէօշմէ իւղէրինէ տէօքիւլտիւ :

Ժօղէֆ , հայրէթտէ գալըպ , կէօրտիւկիւ շէյլէրէ ինա-
նամանօրտու , չիւնքի միւտտէթի էօմրիւնտէ , իլք տէֆա
օլարադ , օլ կիւղէլ եիկիրմի ֆրանդլըգլարըն , թահգիը իլէ
ըէտա իտիլտիքլէրինի կէօրիւեօրտու :

Գլօթիլտ , մաքինավարի պիր թարզտա , նիգապընըն
գալըն տիւրիւմլէրինի եիւղիւ իւղէրինտէ թօրլատը , վէ
պիր քէլիմէ պիլէ թէլէֆֆիւղ իթմէեէրէք , վէ պաշընը
տախի շէվիրմէեէրէք , սօֆաեը թէրքլէ , նէրտիվէնին գա-
տէմէլէրինտէն աշաղըեա էնտի , վէ հավլիտէն , վէ խարի-
ճի գաբունուն էշիկինտէն կէշիպ , քէնտիսինի Պուլվար
տէղ էնվալիտտէ պուլտու :

Օլ էսնատէ եաղմուր տուրմուշ օլուպ , ֆաղաթ գա-
թը պիր տիւման՝ Բարխի իհաթա իթմիշ , վէ հէման օր-
թալըդ գարարմըշ իտի :

Պիշարէ գատրնճըղազ, Պաթինեօլա վասըլ օլմագ իշին, եէնիտէն պիր խայլի մէսաֆէ եօլ եիւրիւմէկէ մէճպուր օլուպ, լաքին պու քէրրէ, օլ գատար մէսաֆէերի գաթթ իթմէք իշին, քէնտիսինէ գուվվէթ վիրմէքտէ օլան միւպհէմ իւմիտ տէ մէվճուտ պուլունմամագտա իտի:

Անճագ, խուսուսիլէ գատրն օգուեանլարըմըղը աճըտըղըմըգտան, պու զէվալը կէնճ շէհիտէնին, օլ ուղուն եօլու, նէ սուրէթլէ գաթթ իթմիշ օլտուղունու, վէ նիշէ տէֆալար տիւշիւպ գալգտըղընը պուրաճըգտա գիքր ու պէեանտէն սարֆը նազար էյլէրիզ:

Պիշարէ, պէլքի եիւզ տէֆա, եօլտա էօլմէք, վէ չէքտիկի իշկէնճէնին խիթամընա վասըլ օլմագ ըատտէսինէ կէլտի իսէ տէ, մէմուլին խիլաֆընտա օլարագ, խանէսինէ մուվասըլէթ էյլէտի, լաքին հիյնի մուվասըլէթ ինտէ, էլան հաեաթտա պուլունմուշ իտուկինի քիմ տիեէպիլիր իտի:

Գլօթիլտ, խանէսինին գարանլըգ նէրտիվէնի գատէմէլէրինտէն տիւշէ գալգա շըգտըղընտա, ազշամըն սաաթալթըսը օլուպ, նիհաեէթ պուզ կիպի սօղուգ վէ գարանլըգ օտասընա կիրտի, վէ ճան վիրմէք ըատտէսինտէ պուլունանլարա մախսուս պիր սէտա իլէ,

— Կօնթրա՛ն . . . էօլիւեօրո՛ւմ . . . Պանա եարտըմ իտին, տէյի պաղըրտը:

Տէրունը օտա պօշ օլտուղունտան, քէնտիսինէ ճէվապ վիրէն օլմատը:

Գլօթիլտ. - (Եավաշ պիր սէտա իլէ.) Ա՛հ, թէրք օլունտում . . . մէթրուք պիր հալտէ գալտըմ . . . տիմէք օլուր քի, եալընըղճա էօլէճէեիմ:

Պէրէքէթ վիրսին քի, օլ էսնատէ պիշարէ, եաթաղընըն եանընտա պուլունուեօրտու: Իմտի, շամուրլարըն իշինէ տիւշէրճէսինէ, մէգըիւր եաթաղա տիւշիւվէրտի, վէ պաշը՝ գարեօլանըն թախթասընա շարըլմագլէ, ագլընը գայ իթտի:

Պու սուրէթէ վագրթ կէշիպ , սապահըն սատթ իքթ-
սի վուրմուշ իքէն , նակէհան իշիտիլէն գապա պիր կիւ-
րիւլթիւ , մատամ ար Ռանտալը , պայկընլըղընտան պար :

Շէօյլէ քի , մէղպուրէնին պուլունտուղու օտանա պիր
քիմսէ կիրմիշ օլուպ , իհթիեաթէ ըիանէթէն օտանը իշէր-
տէն գարամագտա վէ սիւրկիւլէրինի գօյմագտա իտի :

Գլօթիլտ , գօրգուսունտան , տիվանէլիք հալի քէսպ
իթմիշ օլտուղու հալտէ , եաթաղը իւղէրինտէ օթուրուպ ,

— Գիմ տիր օ , տէյի սիւալ իթտի :

— Պէնիմ , կօնթրանրմ . . . Ալլահ աշգընա օլսուն ,
սուս օլուն , տէյի պօզու գ պիր սէս ճէվապ վիրտի :

4

Գլօթիլտ , իշպու ըէճանա , եախօտ տահա տօղրուսու
պու էմրէ ըաղմէն , պագը շէյլէր սիւալ իթմէք իւզրէ ,
տօտագլարընը աշմագտա իքէն , Մ. ար Ռանտալ , վահշի-
եանէ պիր սէտա իլէ ,

— Սուս օլուն , սուս օլուն , տիեօրում , տէյի պէեան
իյլէտի :

Կէնճ գատըն իթաաթ իթտի , վէ պիր գաշ սանիյեէ ,
օտատա եալընըղ սօլուեարագ պիր նէֆէս սէսի իշիթտի :

Այնի վագրթտա , էվին ալթ գաթընտա պագը պօ-
ղուգ վէ միւպհէմ սէտալէր իշիտիլմէքլէ , պու սէտալէր
պիւեիւտիւ , եխքսէլտի , վէ աշիքեարլաշարագ , սէրիան
եագլաշտը :

Պու սէտալէր՝ հէմ ինսան վէ հէմ տեագ սէսլէրի օ-

լուսւոյ, պիտի շօգ էշխասարն, նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն
եօգարը շրգըսւ, տէօշէլի օտալարըն սօֆասարնտա երղըլ-
տըղլարը անլաշըլըբօրտու :

Տէօրթ նիւմէրօլու օտանըն գարուսու էօնիւնտէ մէգ-
քիւր անադ սէսլէրի վէ մըրըլտանմագլըղլար տուրուսւ ,
պատէհու պաղը թիւֆէնք սարլարընըն եէրէ տանաթըլ-
տըղը հիսս օլունտու , վէ սլու թէհատամիղ սէտալէր-
տէն սօնրա ,

— Գանուն նամընա գարուեու աշըն , սէօղլէրի իշի-
տիլտի :

Մ. տը Բանտալ , ճէվապ վէրմէաի , վէ Գլօթիլտ իսէ ,
ուեանըղ օլարագ նէ կիպի տէհշէթլի ըիւեա կէօրմէքտէ
օլտուղունու քէնտի քէնտիեէ տիւշիւնմէքտէ իտի :

Ֆիշարտան . - Աշընըղ , եօգսա գարուեու գըրաճաղըղ :

Վինեօ . - Ալլահ աշգընա օլտուն , գըրմանընըղ . զիրա
պօշ եէրէ պանա զարար վիրմիշ օլուրսունուղ , հու օտանըն
անախթարը շիֆթ օլուսւ , պիրի պէնիմ եէտիմտէ տիր :

Կօթրան . - (Ետվաշ սէտա իլէ .) Գէնիմ նամըմը թա-
շըեան պիր ատէմ քիւրէկէ կիտէմէղ :

Այնի վագըթտա իշիտիլէն պիր թապանճա բաթլա-
երշընըն զիեասըլլա , կէնճ գատըն , քէնտի զէվճինի ա-
եադտա օլարագ կէօրտիւ քի , թապանճանըն աղղընը քէն-
տի գուլագ թօղունա տանաթմըշ պուլունուեօրտու :

Մուախիսարէն եինէ գարանըղ հասըլ օլուսւ , Կօն-
թրանըն վիճուտի , տիւման իլէ տօլմուշ օլան օտանըն օր-
թասընա սէրիլտի :

Իշպու մէքրուհ վէ պօղուգ սէտանը միւթէագըսւ ,
Գլօթիլտին ֆիղան ու ֆէրեատը իշիտիլտի :

Վինեօ , գարունուն սիւկիւսիւնիւ աշմագ իշին հալէա
զօրլանեօրտու , հալսլու քի , իշէրիտէն վագ իտիլմիշ պուլու-
նան սիւրմէլէր մուգավէմէթ իտիեօրլար իտի : Նիհանէթ ,
արգատան գուվիլէթլի պիր տանանըլլա , գարու աշըլտը :

Սօֆատա պուլունան պիր բօլիս գօմիսէրի , սիվիլ գը-
 եաֆէթլի սլաղը զապթիեէլէր , խանէ սահիպի , վէ էն եա-
 գըն մէրքէզաէն ճէլայ խտիլմիշ օլան ալթը գատարնիգամ
 աքէրի , տէրունը օտաեա կիրաիլէր :

Զապթիեէլէրին էլլէրինտէ մէշալէլէր պուլունուեօր-
 տու :

Գօմիսէր , սըրթ իւսթիւ սէրիլմիշ , գաֆասը եարըլմիշ
 կէօղլէրի աշըլմիշ , վէ պիր աղ էվիլէլ գուլլանմիշ օլտուղու
 թապանճաեր հալէա պուրուշուգ էլլէրի տէրունինտէ սըգ-
 միշ օլան նաշա եաղլաշարագ , Վինեօ իլէ զապթիեէլէրէ
 խիթապէն ,

— Սահիհէն գօնթ տը Բանտալ քէնտիսի մի տիր ,
 տէյի սիւալ իթտի :

Խանէ սահիպի . - Գօնթ տը Բանտալ օլուպ օլմատը-
 զընը պիլմէմ , պէնիմ միւսթէճիրիմ տիր , օ գատարը պի-
 լիրիմ : Անճագ տէֆթէրիմտէ , սատէճէ «միւսիւ կօնթրան»
 տէյի գայտ օլունմուշ տուր . . . Գէնտիսինին օ խիմտէ
 պաղը քեաղըտլարը պուլունմագտա իտի . . . Պանա տա ,
 իշին ինթիղամը իշին պու գատարը քեաֆի իտի :

Զապթիեէլէրաէն պիրի . - Էվիլէթ , էվիլէթ , գօմիսէր
 էֆէնաի գօնթ տը Բանտալ տըր . . . քէնտիսինի թանրմագ
 իշին շօգտան պէրու գօլլաեօր իտիք . . . Մագաթ , նէ՛ գա-
 տար կիւղէլ ատէմ իմիշ . . . հալպու քի , շու սաաթտա ,
 էօլտիւ պիթտի :

Եալընըղ պիր գաշ սանիյեէ զարֆընտա վուգու պուլ-
 մուշ օլան իշպու տէհշէթլի ֆաճիա էսնասընտա , Գլօթիլտ,
 պիր նէվ հայրէթէ կիրիֆթար օլմուշ օլարագ , տիլսիղ կի-
 պի վէ գըմըլտանմաեարագ տուրմագտա օլուպ , զանն ի-
 տէրսին քի հիշ պիր շէյ կէօրմէեօրտու , հիշ պիր շէյ իթ-
 մէեօրտու , վէ հիշ պիր շէյ անլամաեօրտու :

Մէրգում , զապթիեէնին սօն սէօղլէրինտէն , Գլօթիլ-
 տին ֆիլըրի աերլարագ , հագըգէթի հալի անլատը , վէ

մանեթիցմօ ույգուսուստա օլուպ տա լազրրտը խտէնլէր
կիտի , սատէ պիր սէտա իլէ ,

— Էօլմիւլչմիւ , Ֆազաթ , էօլէն քիմ տիր , տէյի սի-
ւալ իթտի :

Նակէհան մէղպուրէ , տիվանէլէրէ մախսուս պիր հա-
րէքէթլէ , իքի էլինի անլընա կէթիւրտիւ , վէ քէնտիսի
հիսս իթմէեթէք , ուզուն վէ սարը սաչլարը , տաղընըգ
օլաու գլարը ճիհէթլէ , գատընլարըն կիեինտիքլէրի ալթուն
քէնկինտէ մանթիլ կիպի , ումուզլարը իւզէրինէ սաչլար :

Պատէհու պիշարէ գատընճըղազ , տէրհալ , նաչըն
սրուլունտուղու մահէլլ եագընընտա , ալ գանլար իչինտէ
տիգ չէօքէրէք , իշպու նաչա տօղրու էեիլտի , վէ անըն
պաչընը գալտըրըպ , բէբէլէեթէք ,

— Էվվէթ , սահին տիր . . . Էօլմիւլ . . . Կօնթրան էօլ-
միւլ տիւր . . . Մ՛հ , եա՛ Բապպի , եա՛ Բապպի . . . պու
սուրէթլէ էօլմէք իչին նէ՞ եաբմըլ իտի , տէտի :

Մուախսարէն Գլօթիլտ , քէնտիսինէ պունճա միհն ու
մէչագգաթ չէքտիրմիշ օլան շախսըն անլընը մուհապպէթլէ
պօւս իթտիքտէն սօնրա , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա
պաչլատը :

Գօմիսէր . - (Վինեօեա) Պու գատըն քիմ տիր :

Վինեօ . - Մագթուլուն զէվճէսի տիր , եախօտ էօյլէ
տէնիլմէքտէ տիր : Պէն քէնտիլէրին իղտիվաճ սէնէտինի
կէօրմէմիչիմ տիր :

Գօմիսէր . - (Ղաեթ լաթիֆանէ վէ ըիգգաթամիզ
պիր սէտա իլէ .) Մատամ , սիզ գօնթէս տը Բանտալ մը
սընըզ :

Գլօթիլտ . - (Պաչընը եօգարը գալտըրըպ , քէսիք պիր
սէտա իլէ .) Էվվէթ . . . գօնթէս տը Բանտալըմ :

Գօմիսէր . - Եանի մարքի տը Մօգօմագուն գըզըսընըզ ,
տէյիլ մի :

Գլօթիտ . - Էվվէթ , անըն գըզըեւըմ :

Վիննեօ . - (Հայրէթլէ վէ եավաշ սէտա իլէ .) Աճայի՛ պ,
պիւթիւն գօնթլարա , մարքիղլէրէ շաթմըշըմ տա խապէ-
րիմ եօգ իմիշ :

Գօմիսէր . - Մա՛տամ , պէնտէնիղէ իթիմատ խտին քի ,
վաղիեթիմիղին տէհչէթիմի թատիլ իթմէք իշին , էլիմտէն
հէր նէ կէլիր իսէ , տիրիղ իթմէեէճէեիմ . . . Հիւքիւմէթ ,
իամինի թաշրտըղընըղ շախս հաղգընտա մալիւմաթ ալմըշ
օլտուղու կիպի , սիղին հաղգընըղտա տախի մալիւմաթ ալ-
մըշ տըր : - Պու քէրրէ քէնտիեի թէլէֆ իտէն շախսըն պիւ-
եիւք պիր միւթթէհիմ օլտուղու հիւքիւմէթճէ բանա մա-
լիւմ իտի : Հալ պու քի , սիղինտէ պիր մաղլում իտուկի-
նիղ , վէ անըն գապահաթլարընա շէրիք օլմատըղընըղ , վէ
ումումուն մէրհամէթ վէ ըիաեթիմնէ հաղգընըղ պուլուն-
տուղու տա հիւքիւմէթճէ մալիւմ տիւր :

Գօնթէս , սայքի պիր վալիտէ մագամընտա գաեըրա-
րագ , նաշըն պաշընը , թէքրար գանլը թախթա տէօշէմէ
իւղէրինէ եավաշճա վաղ իյլէեիպ , քէնտիսի աեադտա պու-
լունմագտա , վէ տինլէտիկի սէօղլէրէ գարշըլըգ ճէվապ
իթասընա հաղըրլանմագտա իքէն , նակէհան սիմասընտա ,
թարիֆ օլունմագ պիր իղթիրապ էսէրի հուսուլէ կէլտի ,
վէ վիճուտի՝ պաշտան աեաղա գատար տիթրէտիկի միսիլ-
լու , էլլէրինի պէլինին իքի թարաֆընա կէօթիւրտիւ , վէ
օրթա տէհըին ճէլլատլարը , քէնտի մաղլումլարը պօղաղըն-
տան շըգարթտըղլարը ճան շէքիշմէքլիք սէտասը կիպի տի-
հանընտան տէհչէթամիղ պիր սէս շըգտը , վէ գօմիսէր ,
թապիի տէհչէթ վէ հայրէթլէ ,

— Պու նէ՞ տիր , տէտի եավաշ սէտա իլէ :

Իշպու սէօղլէր , հէր նէ գատար եավաշճա թէլէֆֆիւղ
օլունտու իսէ տէ , Վիննեօ , մէգքիւր սէօղլէրի իշիթտիկին-
տէն , քէնտիսինէ խիթապ իտիլմիշ օլմաեան մէգքիւր սիւալէ
ճէվապէն ,

— Գօմիսէր էֆէնտի , շու տիմէք տիր քի , իշպու կէնճ

գատըն՝ եազընտա տիւնեաեա պիր քիւշիւք շէհիրլի կէ-
թիրէճէք տիր : - Տօղրուսու շու տօղաճագ չօճուգ , զարիպ
պիր զէմանտա տիւնեաեա կէլմիշ օլմասընտան տօլաեը թէ-
ֆախսիւր իտէպիլիր , տէտի :

Պլօթիլտ , եա գուվվէթլէ վէ եախօտ հիսսի թապլի
իլէ եաթաղընտ գատար քէնտիեի սիւրիւքլէմիշ օլուպ , իշ-
պու եաթագ տէրունիստէ ահ ու էնինլէր իթմէքտէ իտի :

Գօմիսէր . - Պու պիշարէ գատընը պիլա մուավէնէթ
պըրագմագլըգ միւմքին տէյիլ տիր : Քէնտիսի իշին պիր
էպէ գատըն պուլմագ լազըմ տըր :

Վինեօ . - Էպէ գատըն մը , . . նէ կիւզէլ թէսաաիւֆ ,
իշպու խանէմտէ պիր էպէ գարը վար տըր , հէմտէ մէշհուր
տուր : - Մէրգումէ պիրինճի գաթը թէքմիլէն քիրալամըշ
օլուպ , իճարէսինի վագթ ու զէմանիյլէ թէէտիեէ իտէր :

Գօմիսէր . - Կիտին , քէնտիսինի ուեանտըրըն , չարուդ
եօգարը կէլսին :

Վինեօ . - Պիր ազ էվվէլ աթըլան թապանճատան սօն-
րա ուեումագ , միւմքին մի տիր : - Պու կիւրիւլթիւտէն
ուեանմամագ իշին , սաղըր օլմագ լազըմ տըր . . . Փագաթ
պու պապտէ տիկէր պիր միւշքիւլաթ վար տըր :

Գօմիսէր . - Նէ կիպի միւշքիւլաթ :

Վինեօ . - Մատամ Անկօ իսմինտէ օլան պու էպէ , է-
կէրշի խըզմէթինին նիհաեէթինտէ միւքեաֆաթը վէ պէտէ-
լի օլմագ իսէ , եէրինտէն գըմըլտանմագ պիլէ իսթէմէզ : -
Պուրատա իսէ , քեամիլէն զարուրէթ վէ ֆագըրըրգ հիւքմ
իթմէքտէ տիր , վէ մէզպուրէնին իւճրէթինի վիրէճէք հիշ
պիր վասըթա պուլունմամագտտ տըր . . . Հաթթա , պէ-
նիմ տէ օն պէշ կիւնիւքտէն դիեատէ օտա քիրասը մաթ-
լուպում վար տըր :

Գօմիսէր . - Պու պապտէ պէնիմ մէսուլ օլտուղումու
օ էպէ գատընա սէօյլէեին : Վագաա , պու պիշարէնին վա-
զը համիլի իւճրէթինին բէտէրի թարաֆընտան բէտտ օլու-

Նաճաղը պէնճէ իհիմնալտէն տէյիլ իսէ տէ , վէլէվ էօյլէ
օլսա պիլէ , պէնիմ թէքիլիֆիմ իւղէրինէ , իեանէյի ումու-
միեէ ճէմիյեէթի պու մէսարիֆի իթմէքլիկի տէրիւհտէ ի-
տէր , վէ իճապը հալինտէ , պէն տէ թէէտիեէ իտէպիլիբիմ :

Վինեօ . - Բէք իյի , գօմիսէր էֆէնտի , սէքիլ տաղը-
գաեա գատար մատամ Անկօ կէլիպ , սանաաթընը իճրա
իտէճէք տիր :

Պատէհու Վինեօ օտատան տիշարը չըգըպ , պիրինճի
գաթա էնտի , վէ հէման այնի վագըթտա , վար գուվվէ-
թիյլէ պիր չան չալմագտա օլտուղու իշիտիլտի :

Մէրգումուն էսնայի զայպուպէթինտէ , գօմիսէր , նա-
չը աչաղքի գաթա էնտիրիպ , իւսթիւ գարալը պիր թէճ-
կէրէ կէթիրիլմէսինի , վէ եէրտէքի գան լէքէլէրինին միւմ-
քին մէրթէպէ իզալէ իտիլմէսինի ատէմլէրինէ էմր իյլէտի :

Գօմիսէրի մէրգում , կօնթրան Րանտալ իլէ հիւքիւմէթ
արասընտաքի հիսապաթըն թէսվիեէսի իշին եարըլաճագ
սուի գաստ ժուրնայընը , քէնտի տայիրէսինտէ վէ բահաթ
պիր զիհին իլէ եարմագ թասավվուրունտա պուլունուեօր-
տու :

Վինեօնուն իսապէր վիրտիկի իւղրէ , օն տաղըգա կէչ-
մէղտէն , մատամ Անկօ նամ էպէ գատըն , իւսթիւնիւ պա-
չընը ալէլ աճէլէ սըրաեա գօյմուչ օլմասըլլա , զարիպ պիր
գըեաֆէթտէ պուլունարագ մուվասըլէթ իյլէտի :

Պու գատըն , թագրիպա օթուղ չաղլարընտա , զայիֆ ,
վէ կիւզէլ օլմագտան զիեատէ չիրքին , ֆագաթ , հէյեէ-
թինտէն անլաչըլտըղը իւղրէ ֆէվգէլատէ զէքի իտի :

Ինճէ տօտագլարընտան վէ սիվրի պուրնունտան , թա-
պիեաթընըն լէթաֆէթի վէ իսայրիսահլըղը հագգընտա
հագգըլը շիւպհէլէր հասըլ օլտուղու միտիլու , տէմիր կիպի
գըր ըէնկլի պէպէքլէրի հավի օլան օյնագ կէօղլէրի տախի ,
ախլէագընըն ֆիթնէքեարըլըղընը վէ աճ կէօղլիւլիւկիւնիւ
իրաեէ իթմէրտէ իտիլէր :

Մէզ պուրէ , բօլիս գօմիսէրի գարշըսընտա , լազըմէ-
տէն օլան իւք ըիաեէթ վէ հիւրմէթի իպրազ իթտիքտէն
պաշգա , էսվապընըն ինթիզամսըզլըզընտան տօլաեը տախի
աֆվլըգ տիլէտի , վէ պատէհու եաթաղա տօղրու իլէրլէ-
եիպ , ղաեէթ լաթիֆ պիր սէտա իլէ ,

— Ճէսուր օլուն , ազիզէմ մատամ . . . վազըթ եազ-
լաշըեօր , տէ յիլ մի . . . Ֆագաթ գօրգմաերն . . . քեաֆֆէ-
միզ տէ պու եօլտան կէշմիշիղ տիր , վէ համտ օլսուն , հիշ
պիրիմիզէ պու եիւզտէն պիր Ֆէնալըգ օլմամըշ տըր : Շիմ-
տի պիզ սիզէ , էլիմիզտէն կէլտիկի մէրթէպէ եարտըմ ի-
տէճէկիմիզտէն , ղանն իթտիկինիզտէն էվվէլ , հէր շէյ լսի-
թամ պուլաճագ տըր : - Մնտան սօնրա , սիզինտէ , « սա-
հիհէն , օլաճագ շէյ պու՞մու իմիշ » տիեէճէկինիզէ էմինիմ ,
տէտի :

Գլօթիլտ , իշպու ճէսարէթամիզ սէօզլէրէ ճիւզիճէ
գուլագ վիրիեօրտու :

էպէ , պիր գաշ սանիյեէ գատար թէտգիզ վէ մուայ-
եէնէտէն սօնրա , գօմիսէրին նէզտինէ ավտէթլէ ,

— Վազը համլ աղըրլարը պիր ազտան , պէլքի պիր
սաաթտան էվվէլ պաշլաեաճագ տըր : Ֆագաթ պու ղէ-
վալլը գատըն , պուրատա բէք Ֆէնա հալտէ տիր : - Իմտի,
քէնտիսինի պէնիմ տայիրէմէ էնտիրմէք լազըմ տըր . . . եա-
լընըզ օն պէշ գատէմէ էնմէք իզթիզա տըր քի , պու տա
հիշ պիր շէյ տիմէք տէ յիլ տիր . . . Քէնտի տայիրէմտէ ,
պու եօլտա միւշթէրիլէր իչին , ղաեէթ միւնասիպ վէ մուն-
թաղամ օտալարըմ վար տըր . . . Ֆիւեաթլարը տա ղաեէթ
էհվէն տիր , տէտի :

Գօմիսէր . - Բէք իյի . . . պու գատընճըզազ սիզին տա-
յիրէնիզէ էնսին , Ֆագաթ եիւրիւեէմէտիկի հալտէ , նա՞-
սըլ էնէպիլիր :

էպէ . - (Ժանտարմալարը վէ ասքէրլէրի կէօսթէրէ-
րէք .) Գու միւսիւլէրտէն տէօրտիւ , եաթաղըն պիրէր ու-

ճուճութան թուժտուգլարը հալածէ , մաթլուպ բէք այլեւ
հասըլ օլապիլիբր :

Պու Ֆիքիբ , սու հուլէթլէ իճրա օլուճապիլիբր թատալ-
վուրլարտան օլմաղին , պիբ ազ սօնրա , մատամ տը Բան-
տալ , էպէ գատընըն տայիբէսինտէքի օտալարտան պիբին-
տէ եաթըրըլտը :

Պու օտալար տար , վէ գըր ընկլի ատի պիբ քեաղըտ
իլէ տիվարլարը գարըլ օլուպ , հէր պիբինտէ պիբէր տէմիբ
գարեօլա , պիբ գօլթուղլու իսկէմլէ վէ պիբ պիւքօ պու-
լունմագտա իտի :

Գօնթէս , պու արալըգ պիլ նիսպէ հուղուր ու սի-
քիւն իչինտէ օլուպ , հալպուքի , պիշարէ օլ տէրէճէ աճը
վէ քէտէրէ կիբիթթար օլմուշ իտիքի , օլ էսնատէ էօլմիւշ
զանն օլուճուեօրտու : Կէօզ պէպէքլէրի ալշալմըշ օլմասըյ-
լա , կէօզլէրինին եալընըղ պէեազ թարաֆը միւշահէտէ օ-
լունմագտա , հալպուքի , տօտագլարը եարը աչըգ օլմա-
լարըյլա , բարլագ տիշլէրի կէօրիւլմէքտէ իտի :

Բօլիս գօմիսէրի , Գլօթիլտէ , մատամ Անկօեու թէք-
րար թավսիեէ իլէ , քէնտիսի , իանէեի մէգքիւրու թէրք
իթտիկի սըրատա , էպէ , շու եօլտա ճէվապ վիրտի :

— Գօմիսէր էֆէնտի , էլիմտէն կէլէնի տիրիղ իթմէ-
եէճէեիմ . ֆագաթ , պու կէնճ գատըն չօգտան պէրու-
միւղտարըպ պուլունմագտա տըր . . . Հաթթա պիբ ազ
էվլէլէքի վագըայի միւթէէսսիւֆէ տէ , քէնտիսինի գուվ-
վէթտէն տիւշիւրմէեէ սէպէպ օլմուշ տուր : - Հասըլը օլ
գատար զայիֆ տիրքի , շու սըրատա քէնտիսինէ մէսուլ
օլամամ . . . շիմտիլիք պիբ գաշ տամլա էթ սուեու իչիբէճէ-
եիմքի , պիբ ազ գուվվէթ քէսպ իթսին . . . էկէրչի շու
թէհլիքէեի սավուշտուրուր իսէ , աղիղլէրտէն պիբինէ պիւ-
եիւք պիբ մում եագմալը տըր :

5

Մատամ տը Րանտայըն օլ էսնատէ նայիլ օլմագտա օլտուղու պիր գաչ տագըղալըգ խթիրահաթ, եախօտ տահա տօղրուսու սյգու ուեուշուգլուղու, Ֆուրթ ունա աբասընտա, հավանըն պիր նէվ մուվագգաթ սիւքիւնէթինէ միւշապիհ օլուպ, վագը օլան վուգուաթլարըն նէթիճէսի օլան նէօպէթ, տէհչէթլի սուրէթտէ գուհուրա կէլտի :

Պիչարէ գօնթէսին զայիֆ վիճուտի, ինսանիեթին մաֆէվգինտէ իսքէնճէ վէ ճէֆալար իչինտէ օլտուղու հալտէ, պիր մանղալ տէրունինէ աթըլմըշ օլան ասմա տալը միսիլլու պիւքիւլէքտէ իտուկինտէն, մատամ Անկօ, մէրգումէնին սինիր հարէքէթլէրինի կիւճպէլա իլէ զապթ ութէսկին իտէպիլմէքտէ իաի :

Նիհաեթ Քլօթիլտ, գուվվէթ վէ ճէսարէթի գալմամըշ, վէ հէման պայկըն պիր հալէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ, տիւնեաեա պիր գըղ էվլատ կէթիրտի քի, պունուն իլք ֆիղանը, Քլօթիլտի, օլ մահղունիեթպախշ թագաթսըղլըղընտան պիր տէրէճէ գուրթարտը :

Մատամ Անկօ . - Միւժտէ' . . . գըղ տըր, հէմտէ կիւղէլ, շէքլի եէրինտէ պիր գըղ տըր . սէօղ վէրիլիմ քի, եաշաեաճագ տըր :

Քլօթիլտ . - Հէյ վա'խ, էօլտէ տահա խաեըրլը օլմագ մը :

Էպէ, չօճուղուն իլք մուամէլէլէրինի իճրատէն սօնրա, վալիտէսինէ խիթապէն,

— էվլատընըղը էօբմէք իսթէմէղմիսինիղ, տէտի :

Քլօթիլտ, ճէվապ օլարագ, գօլլարընը ուղաթըպ, օլ զայիֆ մասումու գուճաղընա ալտը, վէ կէօքսիւնտէ սըղ-

տրգտան, վէ պիտտէֆաթ պուս իթտիքտէն սօնրա, մէ-
մէսինէ տօղրու կէօթիւրտիւ, լաքին, պիշարէնին չէքտիկի
մինն ու մէշագղաթ, զարուրէթ վէ քէտէր ու էլէմ, հա-
եաթը պէշէրիեէնին օ մէնպարնը էվվէլճէ գուրութմուշ
օլտուղունտան, չօճուղուն, քէմալը իշթիհալ իլէ պէքլէ-
մէքտէ օլան տօտագլարը, վալիտէլիք սիւտիւնէ նայիլ
օլամատը:

Էպէ. - Պագ պիր քէրրէ շու պօղազավէրէ, տահա հէ-
նուղ տիւնեաեր կէօրմիւշ օլտուղու հալտէ, դահվալթը-
սրնը իթմէք իսթէեօր. . . պունա պիպէրօն վասըթասըյլա
սիւտ վէրիլմէք լաղըմ տըր:

Գլօթիլտ. - Եա՛ Բապպի. . . քէնտիսինի պէսլէմէք
իգթիտարընը տախի հայիղ տէյիլիմ. . . Ս՛հ, նէ՛ գատար
միւշքիւլ հալտէ պուլունուեօրում:

Պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա, Գլօթիլտ, պաշընը էպէ
գարրեա տօղրու չէվիրմէկէ սայ իթտի իսէտէ, վիճուտի,
ճիւղի պիր հարէքէթէ պիլէ միւգթէտիր օլմատըղընտան,
անճագ, անլաշըլմաղ տէրէճէտէ զայիֆ պիր սէտա իլէ,

— Մա՛տամ, սիգտէն պիր խըղմէթ թէմէննի իթմէք-
լիկիմէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիլ, տէտի:

Էպէ. - (Քէնտի վաղիֆէսի հուտուտունու թէճավուղ
իթմէմէկէ դարար վիրմիշ օլարագ.) Խըղմէթ մի. . . խըղ-
մէթին նէ օլտուղունու անլամատըղճա, պու խուսուստա
նէ՛ էվվէթ, նէ՛ տէ խայր տիեէմէմ:

Գլօթիլտ. - Սիղէ արղ իթմէք իսթէտիկիմ պիր սի-
վալէ սուրէթի հագըղիեէտէ ճէվապ վիրմէքլիկինիղի իս-
թէրիմ. . . պէն մահքիւմիւմ, հաեաթըմըն՝ պէնի թէրք
իթմէքտէ օլտուղունու հիսս իտիեօրում. . . էօլէճէկիմի ան-
լաեօրում. . . Փագաթ, պու խուսուստա թէէմին օլմաեա
միւհթաճըմ, վէ պու պապտէ, եալընըղ սիղ պէնի թէէ-
մին իտէպիլիրսինիլ. . . Բէճա իտէրիմ, պու պապտէ պանա
տօղրու սէօլէեին:

Էպէ . - Սիւալինիզէ ճէվապ վիրմէքիք միւշքիւլ տիւր
 . . . Պու խուսուսու սիզէ նէ՛ եօլտա ճէվապ վիրմէքիկի-
 մի խսթէրսինիզ . . . Պէն միւսթագպէլի քէշֆ խտէմէմ . . .
 պէն , սիզտէն տահա դիեատէ ֆադր ու դարուրէթէ տիւ-
 շար օլմուշ , դայիֆ վիճուտ՝ լուղուսալար կէօրմիւշիւմ տիւր
 . . . պուսունլա պէրապէր քեաֆֆէսի տէ եաշամիւշ վէ սե-
 լամէթէ շրդմըշլար տըր :

Գլօթիլտ . - Ֆագաթ , սիզտէ բանա պիլիրսինիզ քի ,
 պէն սէլամէթէ շրգմանեաճաղըմ , Պինաէն ալէյհ , հագը-
 դէթի հալի պէեան իթմէնիզլէ , վագիեէթիմի տահա դի-
 եատէ աղըրլաթմըշ օլաճաղընըզ հագըրնտա վէսվէսէ իթ-
 մէեէրէք , տօղրուտան տօղրուեա հէր շէյի պանա իգրար
 իթմէկէ մուվաֆֆագաթ խտին : Պու խուսուսու սիզտէն
 պիր լութֆ մագամընտա թէմէննի խտիեօրում : - Սիզէ եէ-
 մին իտէրիմ քի , պէն էօլիւմտէն դօրգմատըգտան պաշ-
 գա , էօլիւմիւ շաղըրըեօրում , էօլիւ արղու խտիեօրում :

Էպէ . - Մատէմ քի , սիզ , պու տէրէճէ հագըդէթի
 հալի անլամագ թարաֆընտա պուլունուեօրսունուզ , իշթէ
 սիզէ անը պիլտիրէեիմ : - Պու ալէմտէ հէր շէյ , հաթթա
 միւճիզլէր պիլէ միւմքին տիր , հալպու քի , զէմանէմիզտէ
 միւճիզլէր նատիր իւլ վուգու տուր : - Սիզի գուրթարմագ
 իշին իսէ , պիր միւճիզլէ լաղըմ տըր :

Գլօթիլտ . - Թէշէքքիւր իտէրիմ , մատամ . հագըր-
 նըզտա միւթէշէքքիւր օլտուղումա ասլա շիւպհէ իթմէ-
 եին : Շիմտի պէն հագըդէթի հալի անլատըմ , վէ խտէճէ-
 կիմ պիր թէշէպպիւս իշին իսէ , պու հագըդէթի պիլմէք-
 լիկիմ լաղըմէտէն խտի : - Պինաէն ալէյհ պիր մէքթուպ
 եաղմագ իսթէրիմ :

Էպէ . - Մէքթուպ եաղմագ մը , հալ պու քի , պու
 միւմքին տէյիլ տիր :

Գլօթիլտ . - Նիշին :

Էպէ . - Զիրա դուվվէթինիզ եօգ տուր . . . իւշ սա-

Թրր պիլէ եազը եազամագսընը : Անճագ շու օլապիլիր քի,
սիզ սէօյլէեին , պէն սիզին եէրինիղէ եազաեըմ :

Գլօթիլտ . - Քէնտիմ եազմագ իսթէրիմ , - Իմտի , բէ-
ճա իտէրիմ , պէնի գալտըրըն , վէ իքի գօլթուղումուն ալ-
թընա եասթըղար վաղ իտին . . . տիղլէրիմին իւղէրինէ տէ
պիր գապա քեաղըտ գօեուն , վէ զաթէն սօղումուչ օլան
շու էլիմէ պիր գալէմ թութ տուրտուղունուղտա , պիր տա-
ղըգա զարֆընտա նա՞սըլ ճանլանտըղըմը օլ վագըթ կէօ-
րէճէքսինիղ :

Էպէ . - Մատէմ քի պու գատար իարար իտիեօր իսէ-
նիզ , բէք ալէա պէն հէր քէսին միւթի գուլուեում . հէր
քէսին իսթէտիկինի եաբարըմ :

Պինապէրին մատամ Անկօ , Գլօթիլտին արղուսունա
մուվաֆֆագաթ իթտի , վէ մէզպուրէնին , զայիֆ վէ գուվ-
վէթսիզ բարմագլարըլա , ինթիղամսըղ , ֆագաթ , օգու-
նուլապիլէճէք սուրէթտէ պիր գաչ սասթըր եազապիլտի-
կինի կէօրտիւկիւնտէ թէաճճիւպտէ գալտը :

Գլօթիլտ . - (Եազըսընը պիթիրտիքտէն սօնրա .) Պիր
մէքթուպ մահֆագասը իսթէրիմ :

Էպէ . - Իշթէ սիզէ պիր տէ մահֆագա :

Գլօթիլտ , պու մէքթուպ մահֆագասը իւղէրինէ ,
« Սէնթ-Նսօրէ վարըչընտա , քէնտի օթէլինտէ մուգիմ Միւ-
սիւ վիգօնթ տը կրանլիէօեէ ն . . . » ատրէսինի եազտը , վէ
պատէհու , զայիֆ պիր սէտա իլէ ,

— Պու տա պիթտի . . . զաթէն տէ վագըթ տըր . . .
պունտան ղիեատէ պիր շէյ եազամագ իտիմ , տէտի :

Էպէ . - Շիմտի պու մէքթուպու բօսթ ախանէեէ թէս-
լիմ իթմէք լաղըմ տըր , տէյի՞լ մի :

Գլօթիլտ . - Խա՛յր . . . խա՛յր . . . կէօթիւրմէք . . .
վէ ճէվապըլա ավտէթ իթմէք լաղըմ տըր :

Էպէ . - Պու թէգքիրէեի կէօթիւրիւպ ճէվապընը կէ-
թիրէճէք օլան շախսըն իւճրէթիինի քի՞մ վիրէճէք տիր :

Պու սէօղլէրին թաաթիսի սրրասընտա պալմօմու կի-
պի պէեազ վէ շէֆաֆ օլան դօնթէսին իքի էլի, եօրկանըն
իւզէրինտէ պուլունուեօրտու :

Պինապէրին, մէրդումէ, մատամ Սնկօնուն շիֆատէի
մէգքիւրէսինէ շու եօլտա ճէվապ վիրտի .

— Սօլ էլիմին բարմագլարընտան պիրինտէ պիր ալ-
թուն հալգա կէօրիւեօրսունուզ, օ պէնիմ իզտիլաճ եիւ-
զիւկիւմ տիւր : - Իմտի, օ եիւզիւկիւ ալըպ սաթտըրըն . . .
նէ գատար ազ տէյէրլի տախի օլսա, պու մէքթուպու
կէօթիւրիւպ ճէվապընը կէթիրէճէք օլան ատէմին իւճրէ-
թինէ քիֆաեթիտէր :

Մատամ Սնկօ, էօլմէք բատտէսինտէ պուլունան պիր
խասթանըն բարմաղընտա, մահվ օլմագտա օլան էօմրիւն
սօն խաթրրէսինի պրրագմագ իսթէեէճէք գատար սահի-
պի սախավէթ վէ համիյեթ օլմատըղընտան, տէրհալ
բարմաղընտան մէգքիւր եիւզիւկիւ ալտը, վէ քէլամա տէ-
վամ պիրլէ,

— Իգթիղա իտէն ազչէեի պէն գարզէն վէրիրիմտէ,
պէշ տագըգաեա գատար պու մէքթուպ կէօնտէրիլիր,
տէյի պէեան իյլէտի :

Գլօթիլտ . - Շիմտի սաաթ գա՞շ տըր :

Էպէ . - Սապահըն սէքիղի տիր :

Գլօթիլտ . - Պէլքի սաաթ ծնտա ալտէթ իտէր, - Բէ-
ճա իտէրիմ, մատամ, պիր ան էվվէլ ալտէթ իթմէսի իչին
իճապընը իճրա իտին, զիրա եաշամագ իչին բէք ազ վադ-
թըմ գալմըշ տըր, վէ ճէվապըն վիրուտ իթտիկինտէ, հա-
եաթտա պուլունմագլըղըմ լազըմ տըր :

Էպէ . - Միւսթէրիհ օլուն, պու մէքթուպու կէօթիւ-
րէճէք օլան ատէմէ, է՞ն սիւրաթլը ատըմլա կիթմէսինի
թավսիեէ իտէճէեիմ : Պունտան տտ գաթինազար, ազի-
զէմ մատամ, սիզ, զանն իթտիկինիզ տէրէճէ տէ ֆէնա հալ-
տէ պուլունմաեօրսունուզ, վէ պէլքի տէ քեամիլէն քէսպի

իֆագամթ իտէճէքսինիզ : - Հէմտէ պունու , նամուսում
իւղէրինէ սիզէ սէօյլէքօրում :

Գլօթիլտին սօլմուչ օլան տօտագլարը իւղէրինտէ , մու-
ճիպի թէէսսիւֆ պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունտու :

Էպէ . - (Իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրէրէք .) Շիմտի շու-
մէքթուպու կէօնտէրէեիմ , վէ պատէհու չօճուղա քէչի
սիւտիւնտէն ալէա պիր գահվալթը վիրէեիմ : - Քէնտիսինի
կէօթիւրմէքլիկիմտէն էվվէլ էօբմէք իսթէրմիսինիզ :

Գլօթիլտ . - Ա՛հ , էվվէթ . . . էվվէթ . . . իսթէրիմ :

Մատամ Անկօ , գարեօլանըն իւղէրինէ էեիլիպ , չօ-
ճուղուն եիւղիւնիւ , էօլիւմ հալինտէ պուլունան վալիտէ-
սինին տօտագլարընա տաեաթտը , վէ օ տախի , մասումճը-
ղաղընը , ինթիղամարղ սուրէթտէ նէֆէս ալարագ պուս իյ-
լէտիկի սըրատա ,

— Ա՛հ , ղէվալլը վէ սէվկիւլիւ էվլատըմ , եաղըգլար
օլսուն քի , վալիտէլիք սիւտիւմ իլէ սէնի պէսլէմէեէճէ-
եիմ , վէ կէօղլէրիմ , սէնին պիւեիւտիւկիւնիւ կէօրէմէեէ-
ճէքլէր տիր : - Ա՛հ , սէն պուրատա տօղմաեաճագ իտին . . .
վալիտէն պուրատա թէսլիմի ըուհ իթմէեէճէք իտի :

Էպէ գարը , խասթաեա , պիր ազ ուեումասընը թավ-
սիեէ իթտիքտէն սօնրա , քէնտիսի անըն օտասընտան
տիշարը շըգտը : - Գլօթիլտին սօլմուչ օլան եիւղիւ , պաշ
եասթըղը վէ ինթիղամարղ հալտէ պուլունան սարը սաշ-
լարը արասընա տիւշտիւ , վէ կէօղ գարագլարը գարանա-
րագ , ուեուեօր կիպի կէօրիւնտիւ , վէ պէլքի տէ սահիհէն ու-
եուտու , լաքին , գարալը օլան կէօղլէրինտէն սօլմուչ օլան
եանագլարը իւղէրինէ թանէ թանէ տամլաեան իրի կէօղ
եաշլարընտան , ույգուսունուն պիլէ քէտէր ու էլէմէ միւս-
թաղրագ օլտուղու անլաշըլըեօրտու :

Պէօյլէճէ , իքի սաաթ գատար կէշմիշ օլտուղու հալ-
տէ , մատամ Անկօ , քէմալ իհթիրագ վէ իհթիեաթ իւղ-
րէ , Գլօթիլտին օտասընա կիրտի :

Գօնթէս կէօզլէրինի աչըս ,

— Նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

Էպէ . - Ս,գիզէմ մատամ , մուխպիր շիմտի ավտէթ իթտի : Մ . վիգօնթ տը . . . իամինիտէ ունութտում . . . հէրնէ իսէ , իամինի եազմըչ օլտուղունուղ վիգօնթ քէնալի օթէլինտէ իմիչ . . . լաքին , դալիպա միւքէմմէլ վէ միւքէլլէֆ պիր օթէլ իմիչ . . . մուխպիր՝ մէքթուպունուգու , օ վիգօնթունն ասըլ օտա խըղմէթճիսինէ թէսլիմ իթմիչ . . .

Գլօթիլտ : - Լաքին ճէվապը . . . ճէվապը նէրէտէ :

Էպէ . - Վազաա թահրիրէն ճէվապ վիրմէմիչ ամմա , պէեան իյլէտիկիմ օտա խըղմէթքեարը , էֆէնտիսինին պիր ազտան կէլէճէք օլտուղունու , մէքթուպու կէօթիւրէն ա- տամըմըղա սէօյլէմիչ :

Մատամ տը Բանտալ , պու խապէրտէն մէմնուն օլա- րազ , ֆէրրահճա նէֆէս ալտը :

Նիչէ կիւնլէրտէն , նիչէ այլարտան վէ պէլքի նիչէ երլ- լարտան պէրու , իլք տէֆա օլարազ , մէզպուրէնին եա- րալը գալպինտէ հէման մէսէրրէթպախչ պիր հիսս հասըլ օլարազ , եավաչ սէտա իլէ :

— Կէլիւօր . . . ա՛հ կէլէճէկինէ էմին իտիմ . . . էկէր- չի պէն իսթէսէ իտիմ , նայիլի սաատէթ օլապիլիր իտիմ . . . լաքին , շու եիկիրմի եաչընտա պուլունտուղում դէմանըն տիվանէճէ թէխայեիւլաթընը նէ՞ կիպի պէհա իլէ էօտէ- տիմ , տիմէքտէ իտի :

Հէնուղ պէչ տագըղա կէչմիչ իքէն , իյի ճինստէն պիր աթըն աեազ սէտասը , տիչարտան իշիտիլտի , վէ դաեէթ սատէ , քիւչիւք , ֆազաթ ֆէվգէլատէ նազիք վէ պիչիմլի պիր արապա , Վինեօնուն խանէսի գարուսունտա տուր- տու , վէ իչպու արապատա օթուրմուչ օլան վիգօնթ տը կրանլիէօ՝ աչաղըեա էնէրէք , շիւպհէլի պիր հալտէ կէօ- րիւնէն խանէի մէզքիւրուն գարանլըղ կէչիտինէ կիրտի :

Վիգօնթ , սիւրաթլէ , նէրտիվէն գատէմէլէրինտէն

պիրիննճի գաթա շրղըպ , պու գաթըն սօփասընտա , քէն-
տիսինին մուվասըլէթ ինէ պէքլէմէքտէ օլան էպէ գարըեա
թէսասիւֆ իթտի , վէ անը , պիր պէսլէմէ զանն իտէրէք ,
— Բէճա իտէրիմ , մասամ գօնթէս տը Բանտալը կէօր-
մէք իսթէրիմ , տէտի :

Էպէ . - Պուրատա տըր , միւսիւ : Պուեուրուն , օտամա
կիրին . . . մասամ գօնթէս պէնիմ քիրաճըմ տըր . . . վէ
պէեանէ հաճէթ օլմասըղը իւզրէ , լաեըգ օլտուղու իհ-
թիմամ վէ ըիաեէթի հագգընտա տիրիղ իթմէքտէ տէ-
շիլիմ : - Մատամ գօնթէսին պու սապահ մէքթուպ եազ-
մըշ օլտուղու գաթ , սիղ օլմալըսընըղ :

Վիգօնթ . - Էվվէթ , պէնիմ :

Էպէ . - Պուեուրուն , սիղի օտասընա կիրտիրէեիմ : -
Մատամ սապըրսըղըղլա սիղէ պէքլէեօր : Էէլինիղ , միւ-
սիւ , չարուգ կէլինիղ :

Վիգօնթ . - Բէճա իտէրիմ , մատամ , էվվէլ էմիրտէ
շունու պանա սէօյլէեինիղ քի , գօնթէսին հաեաթը սահի-
հէն մուխաթարատա՞ մը տըր :

Էպէ . - Մուխաթարատա՞ մը . . . ա՛հ , միւսիւ էօյլէ
զանն իտէրիմ . . . զէվալըր գատընճըղա՛ղ , պու կիւն ազ-
չամ օլմագտան էվվէլ , հէր հալտէ թէրքի տաղտաղայի
ճիհանն իյլէեէճէք տիր . . . ծիւշիւնիւնիւղ պիր քէրրէ քի ,
սըհհէթի պօղուլմուշ օլտուղու հալտէ , տէհշէթլի պիր
վաղը համլէ տիւշար օլմուշ տուր . . . հէմ տէ պու վաղը
համլ նէ՛ կիպի պիր վաղըայի միւթէէսսիւֆէտէն սօնրա
վուգու պուլմուշ իաէ , անը տա պիլիեօ՞րմուսունուղ :

Վիգօնթ . - Խա՛յր , պիլմէեօրում :

Էպէ . - Իշթէ , օ վաղըաեը սիղէ սէօյլէեիմ , միւսիւ .
պու պիշարէ գատընըն , կիւղէլ պիր ատէմ օլան զէվճի ,
զապըթա թարաֆընտան տէրտէսթ իտիլմիշ իքէն , պու
կիճէ զապըթանըն կէօզիւ էօնիւնտէ քէնտի քէնտիեի թէ-
լէֆ իթմիշ տիր : Էվվէթ , միւսիւ , պիղգաթ քէնտի օտա-

սընտա , բէվօլվրր իլէ քէնտիւնի վուրմուշ տուր : Պու պապ-
տէ հիշ թէրէտտիւտ տէ իթմէեիպ , պիր գատէհ շարապ
իչէրճէսինէ իշինի պիթիրմիշ տիր : - Պինաէն ալէյհ , մէր-
գոււմուն զէվճէսինին պու եիւզտէն նէ հալտէ պուլունմուշ
օլտուղունու արթըգ սիղ հիւքմ իտէպիլիրսինիզ :

Վիգօնթ . - Պագաթ պու բէք տէհշէթլի շէյ տիր :

Էպէ . - Չօճուգ իյի իսէ տէ , վալիտէսինին եաշամա-
սընտան իւմիտ եօգ տուր : - Զանն իտէրիմ քի , պու գա-
տար մալիւմաթ քեաֆի տիր : - Շիմտի արթըգ կէլէպիլիր-
սինիզ . . . սիղի թէէմին իտէրիմ քի , վագըթ զայպ իթմէ-
կէ կէլմէզ :

Վիգօնթ , պու արա , եաշարմըշ օլան կէօղլէրինի սիլ-
տի , վէ աեագլարընըն ուճունա պասարադ , եիւրիւմէքտէ
օլան էպէ գարընըն արգասընտան կիթտի :

Մէրգումէ գարուեու աշտըղընտա , Գլօթիլտ իչէրտէ
պէքլէեօրտու :

6

Գօնթէս տը Բանտալ , գարու աշըլտըղընը իշիթտի-
կինտէ , մատամ Անկօ , տէրքեար օլան լաթիֆ վէ ճալիպ
սէտասըյլա ,

— Աղիղէմ մատամ , ույգուտա օլմատըղընըղը կէօր-
տիւկիւմտէն , սիղէ իյի պիր խապէր կէթիրտիմ . . . էօյլէ
պիր զաթ կէթիրտիմ քի , պիր ազ էվվէլքի սապըրսըղը-
ղընըգա պագարադ , պու զաթըն վիղիթասը սիղի մէմնուն
գըլաճագ տըր . . . հասըլը , իշթէ սիղէ միւսիւ վիգօնթ ու

կէթիրտիւմ . . . Անլանըշըմա կէօրէ , պիրլիքտէ կէօրիւ շէճէք
օլտուղունուղտանն , սիզի եալընըղ պըրագըրըմ , ֆագաթ ,
չօգ լագըրտը իթմէեինն , վէ դիեատէ եօրուլմանն . . . սի-
զինն իշինն պաշըրճա էլղէմ օլանն ճիհէթ պու տուր - Պուլուն-
տուղունուղ հալ իճապընճա , դիեատէսիյլէ հիւանի իտա-
րէ լագըմ տըր . . . - Միւսիւ վիզօնթ , սիզինն պէնտէնիղ իմ
. . . պանա իհթիեաճընըղ օլտուղու հալտէ , տէրհալ էմ-
րինիղէ թապի սուլունուրում : Շիմտիլիք , պէն , միւշթէ-
րիլէրիմտէն օլուպ , պիզղաթ օտամը քէնտիսինէ թէրք իթ-
միշ օլտուղում տիկէր պիր գատընըն նէզտինէ կիտիեօ-
րում . . . օ տա , կէնճ պիր գատըն օլուպ , պու կիճէ , եա-
րը կիճէեի պէշ տագըղա կէշէրէք , թէհլիքէսիզճէ տիւն-
եանա պիր էրքէք էվլատ կէթիրմիշ տիր :

Մատամ Անկօ , պու սէօղլէրտէն սօնրա իճրաի թէ-
վագու իլէ , կէլտիկի կիպի , բարմագլարընըն ուճունա պա-
սարագ տիշարը շըգտը :

Օլ էսնատէ , խասթանըն եիւղիւնտէքի շէտիտ վէ դա-
րիպ գըղարթըրըղ , անլընա վէ եանագլարընա սիրանէթ
իթմիշ իտի :

Գլօթիլտ , պիր ճահտ իճրասըյլա էլինի վիզօնթա ու-
ղաթըպ ,

— Իլք տավէթիմէ իճապէթ իթտինիղ . . . ա՛հ , Ար-
մանն , պու խուսուստա սիզտէն շիւքհէ իթմէեօր իտիմ . . .
սիզ տայիմա խայրիսահ վէ համիյեթլի պիր զաթսընըղ . . .
թէշէքքիւր իտէրիմ , տօսթում , էզ ճանն ու տիլ սիզէ թէ-
շէքքիւր իտէրիմ , տէտի :

Մ. տը կրանլիէօ , պիր տիզինի եաթաղը եանընա վագ
իտիպ , վէ օլ կէնճ գատընըն քէնտիսինէ ուղաթմագտա
օլտուղու էլի թուլթուպ , պիր գրալիշանըն էլի կիպի քէ-
մալը հիւրմէթ ու թիանէթլէ տօտագլարընա կէօթիւրտիւ :
Պատէհու , հէեէճանընտանն նաշի սէտասը տիթրէեէրէք ,

— Գլօթիլտ , Գլօթիլտ , սէվկիւլիւմ Գլօթիլտ , սիզի

պու հալտէ՞ մի պուլածագ իտիմ . . . Պիշարէ՛ վէ պէտ-
պախթ էվլա՛տ , սիգի պէօյլէ պիր մահէլլտէ կէօրմէքլէ ,
եիւրէկիմ էգիլիեօր , տէտի :

Գլօթիլտ . - Պէնի աճըմանըն , պէն՝ թալէիմէ լանըգ
օլտում . . . պանա թապտիմ օլունան իգպալ ու սաատէ-
թի տիվանէճէ բէտտ իթտիմ . . . քէնտի թադսիրաթըմտան
աօլաեը ճէվր ու ճէֆա չէքտիմ , ֆադաթ շու սաաթտա
հալէա պախթիեարլմ , գիրա սօն տէրէճէ պէտպախթլը-
ղըմ՝ դէմանընտա տախի սիգին կիպի պիր աօսթում . . .
բէք պիր աօսթում . . . ա՛հ , էվվէթ , եալլընըգ պիր աօս-
թում գալմըշ տրը . . . Արման՝ տիւնեատա պէնի գանը-
րան եալլընըգ սիգսինիգ :

Վիգօնթ . - Գլօթիլտ , հագգսըղլըգ իտիեօրսունուգ
. . . տիմէք սիգ բէտէրինիգի ունուտուեօրսունուգ :

Գլօթիլտ . - Բէտէրիմ մարքի ար Մօգօմպ . տիւնքի
կիւն , պանա , պիր խըղմէթքեար վասըթասըյլա , քէնտի-
սինին պունտան պէօյլէ գըղը պուլունմատըղընը խապէր
վիրտի :

Վիգօնթ . - (Հիտտէթլէ .) Ա՛հ . . .

Գլօթիլտ . - Բէտէրիմին հագգը վար տրը . . . զաթէն
պանա էվվէլճէ պու խուսուսու քէնտիսի խապէր վիրմիշ
իտի . . . տիվանէճէ ճէհալէթիմ սէպէպիյլէ , արամըղտա
մէվճուտ օլան քեաֆֆէյի բապըթա վէ միւնասէպաթըն
իսլավ օլունածաղընը պիլիր իտիմ . . . բէտէրիմ՝ միւսթագ-
պէլի քէշֆ իտիեօրտու , վէ քէնտի միւրատըմա բաղմէն ,
պէնի դուրթարմագ իսթէեօրտու . . . Պէն , պիլէ պիլէ զայպ
օլտում , ագլըմ էրէրէք , քէնտի շուգուրումու գաղըտըմ
. . . Օ պանա տիեօրտու քի , էկէրչի « թավսիեէլէրիմի տին-
լէմէղ իսէն , պէնիմ իչին վիճուտին եօգ տիմէք տիր , »
Պինապէրին , մատէմ քի պէն , անըն թէնպիհաթը խիլա-
ֆընտա հարէքէթ իթտիմ իսէ , պու կիւն , անըն իչին վի-
ճուտիմ եօգ տուր : Իմտի , պու եօլտա հարէքէթինտէն

տօլաեը քի՞մ քէնտիսինի իթապա ճէսարէթ իտէճէք տիր

Վիգօնթ . - Շիւպհէսիզ մարքինին պու խուսուստա
հագգը վար տըր. լաքին պէօյլէ պիր հագգը սօն տէրէճէեէ
գատար իսթիմալ իթմէքլիք, ինսաֆարզլըգ տէյիլ մի տիր:

Գլօթիլտ . - Լաքին, պէնիմ օնա գարչը օլան հագա-
րէթիմ ֆէվգէլատէ իտի:

Վիգօնթ . - Տիմէք օլուր քի, անրն տավասընը սիզ
միւտաֆաա իտիեօրսուՆուզ:

Գլօթիլտ . - Քէնտիմի գապահաթլը թանրմագլա, ա-
նրն պէրաիթինի թաստիգ իտիեօրում:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, պիր միւտտէթ սիւքիւթ վա-
գը օլմուչ իքէն, իլք տէֆա մատամ տը Ռանտալ պու սիւ-
քիւթի գաթթ իլէ:

— Միւլագաթըմըզ ուզուն սիւրէճէք տիր. սիզէ պիւ-
տիրէճէք բէք շօգ շէյլէրիմ վար տըր: Պունտան գաթինա-
զար, պիր շէյ տէրէճա իտէճէեիմ, տէտի:

Վիգօնթ . - Րէճա՞ մը . . . պէնտէն թալէպինիզ հէրնէ
տախի օլսա, նէ օլտուղունու պիլմէեէրէք, պու թալէպի-
նիզին իճրա օլունաճաղընա տայիր բէչինէն սիզէ եէմին ի-
տէրիմ:

Գլօթիլտ . - Վատընըզը գապուլ իտէրիմ, վէ պու
պապտէ գուսուր իթմէեէճէկինիզէ տէ էմինիմ: - Տօս-
թում, եանրմտա օթուրուն . . . Ֆագաթ, զիեատէ եագը-
նըմա կէլին, զիրա սէսիմ զայիֆ տիր, վէ կիթտիքճէ տա-
հա զիեատէ զայիֆլանաճաղընտան վէսվէսէ իտիեօրում . . .
- Պիլիրսինիզ քի, պէն էօլէճէեիմ:

Վիգօնթ . - Էօլմէք մի . . . խայր, Գլօթիլտ, ֆիքրինիզ-
տէն պու զաննը չըգարըն . . . պու շաղտա էօլիւնիլը միւ:
- Սիզի գուրթարմագ իչին, եալընըզ իհթիմամ վէ ըիգգաթ
լագըմ տըր, պունլարը իսէ, պէնտէն տահա ալէա քի՞մ
իյֆա իտէպիլիր: - Կէրէք վիճուտունուզ վէ կէրէք ըուհու-
նուզճա բէք շօգ ճէֆա շէքտինիզ, լաքին, պու ճէֆալարըն

արթըզ սօնու կէլմիշ տիր : Սիզ , մէսուտ օլմագ , վէ շայ-
 եանը թէէսսիւֆ պիր կէլմիշ զէմանը ունու թ մագ իշին եա-
 շաեաճագսընըզ . . . սիզէ վատ իտէրիմ քի , բէտէրինիզ սի-
 զէ գօլլարընը աշաճագ , վէ գալպինի վէ մուհապպէթինի սի-
 զէ իեատէ իտէճէք տիր : - Պիլիեօրում , սիզ տուլսունուզ . . .
 պու տուլլուղունուզ՝ օլ մէէլուն վէ մէնֆուր կէլմիշ զէմա-
 նը մահվ իթմէքտէ տիր . . . պէն սիզի տայիմա սէվմիշիմ
 տիր , վէ հալէա տախի սէվէրիմ . . . հէմտէ , հէր վագըթ-
 տան զիեատէ սէվէրիմ : - Գլօթիլտ , սիզ պէնիմ զէվճէմ ,
 պէնիմ սէվկիւլիւ բէֆիգէմ օլաճագսընըզ . . . վէ , նայիլ
 օլաճագընըզ սաատէթ գուվվէթիլլէ , նիհաեթ պէնի սէվ-
 մէք իշին սիզի մէճպուր դըլմագլըղա քէնտիմի միւզթէտիր
 զանն իտիեօրում : - Սէօյլէեին , պու խուսուսա մուվաֆֆա-
 գաթ իտէրմիսինիզ :

Գլօթիլտ . - Ա՛հ , պէնիմ իշին , մէսուտ օլմագլըզ
 վագթը կէշտի . . . էվվէթ , էկէրչի եաշամըշ օլսա իտիմ ,
 սիզի սէվէճէք իտիմ , վէ պիր զէման սիզի բէտա իթ-
 միշ օլան պու մահզուն գալպիմ , աճապա սիզին իշին նէ՛
 գատար մուհապպէթ աթէշիլլէ սիւզան օլաճագ իտի . . .
 Փագաթ , սիզ պանա էօյլէ սաատէթ պախշ ալէմ կէօսթէ-
 ռիեօրսունուզ քի , օ ալէմէ կիրմէքլիք , պէնիմ իշին մէմու
 տուր : Անըն իլէ պէնիմ արամըղտա կէլիլմէզ պիր սէտա
 վար տըր . օ սէտա տէ պիր մէզար . . . եանի պէնիմ մէզա-
 ըրմ տըր :

Վիգօնթ . - Սիզէ տիեօրում քի , եաշաեաճագսընըզ :

Գլօթիլտ . - Պու աղշամտան էվվէլ , վէֆաթ իտէճէեիմ :

Վիգօնթ , եիւզիւնիւ իքի էլլէրի տէրունինտէ կիզլէեիպ ,
 պիր գաշ տանիյեէ գատար , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագ-
 տան զայրի սէտա իշիտիլմէտի :

Պու քիթապտա պուլունան պաշըրճա էշխաստան պի-
 ռի օլան Արման Բօթէ , եախօա վիգօնթ տը կրանլիէօ , քէն-
 տիսինի օգուեանլարըմըղա թագտիմ իթտիկիմիզ զէման ,

եանի, 1850 սէնէսի հոկտեմբեր այրնտա, գըրգ պէշ շաղ-
լարընտա, պիր քիպարզատէ վէ պիր ճէնթըլմէն հէյեթ
ու թաալիրինտէ իտի:

Պօեու պօսու միւքէմմէլ, հասըլը թէքմիլ վիճուտի,
էն կիւզէլ ինսանլարըն վիճուտինէ միւշապիհ օլուպ, թա-
պիեաթը լաթիֆ, Ֆագաթ, պու լէթաֆէթլէ պէրապէր,
քէնտիսի, ախլէագճա սէպաթ վէ մէսլէք սահիպի իտի:

Մէրգում, իշ ատէմի տէյի եատ օլունանլարըն էքսէ-
րիսինտէն ղիեատէ լաեըգը վէճհ իւզրէ թալիմ ու թէր-
պիեէ կէօրմիւշ օլմաղին, ապէրլիքատէ վէ բօլիթիգա եախօտ
տիրլօմասի ալէմինտէ պիրինճի մէվգըբը հայիղ պիր վաղի-
եթ սահիպի օլապիլիր իտի իսէ տէ, քէնտիսինին հըրօր
շանը պուլունմատըղընտան, եալընըղ ըիճալտան մաատուտ
օլմագլըղը, վէ մալիք օլտուղու իւշ եիւզ պին Ֆրանգ իրա-
տընը, օ մագամտա սարֆ իթմէքլիկի քեաֆի ատտ իթմիշ
իտի: Մէրգումուն պաշլըճա մէրագը, ավճըլըգ օլուպ,
քիթապէթ վէ սանաիտէ տէ տիգգաթէ շայեան պիր էսէր
րիւնումաի զուհուր օլտուղունտա, տէրհալ անը անլամագ
ղայրէթինտէ պուլունուր իտի:

Արման տը կրանլիէօ, Մ. տը Մօգօմպուն աղիղ տօս-
թու օլուպ, անըն, Պուլվար տէղ էնվալիտտէ քեաեին օ-
թէլինէ սըգ սըգ կիրիպ շըգտըղը հալտէ, պէշ սէնէ մու-
գատտէմ Գլօթիլտէ տիլտատէ օլարագ, մէզպուրէ իլէ էվ-
լէնմէքլիկի մարքիեէ թէքլիֆ իթմիշ իտի:

Մարքի, վիգօնթուն խայլիճէ սէրվէթինի վէ ճէմիյ-
եթլէրտէ հայիղ օլտուղու վաղիեթի աղիմէսինի վէ խու-
սուսիլէ ախլէագը մէմտուհէսինի թագտիրէն, ժէզքիւր իգ-
տիվաճըն իճրասընա բէք ղիեատէ արզուքէշ պուլունտու:
Մէրգումուն իհթիեարլըղը զէմանընընէմէլի, պիր թանէ-
ճիք գըղընը, վիգօնթ տը կրանլիէօ իլէ էվլէնտիրմէքտէն
իպարէթ օլուպ, Գլօթիլտ, Արման հագգընտա խալիսանէ
պիր տօսթլուգ վէ թէվէճճիւհ իղհար իթմէսիլէ, մէր-

գումուն, քէնտիսինտէն երկիրմի սինն պիւեիւք օլմասընա
րաղմէն, հէեէճանը շէտիտ իլէ օլմասա պիլէ, սամի պիր
մէսէրրէթ իլէ, պէլքի անըն ղէվճէսի օլմագլըղա րաղը օ-
լապիլիր իտի իսէ տէ, պու պասպտէ եալընըղ պիր մանի
պուլունմագտա իտի:

Մատմուաղէլ տը Մօգօմայ, պիր քէրրէ եիւրէկինի
պիրինէ վիրտիքտէն սօնրա, պիր տախի անը կէրի ալմաեան
կէնճ գըղլարտան օլուպ, պէտպախթլըղընտան նաչի տէ,
մէզպուրէ եիւրէկինի պիրինէ հասը իյլէմիշ իտի:

Մարքի, չօգտան պէրու տուլ օլուպ, ճէմիյեթի միւ-
թէպէրէ իչինտէ քէյֆլի պիր սուրէթլէ կէչիրմիշ օլտու-
ղու ալթմըշ սիննինէ րաղմէն, Գլօթիլտի, օն ալթը եաչընտա
օլուր օլմաղ, միւթէպէրան սալօնլարընա իտխալ իթմէք-
տէն կէրի տուրմատը. շէօյլէ քի մէրգումէ, հէնուզ սիննի
թըֆըլիեթտէ օլտուղու հալտէ, Բարիսին ասըլղատէ-
կեանա մախսուս օլան էյլէնճէլէրինտէ իմրարը էվգաթ
իթմէկէ պաշլատը, կէրչի Մ. տը Մօգօմպուն պաղը գատըն
տօսթլարընտան պիրի, մէրգումէեէ նազըրըղ վազիֆէսի-
նի իյֆա իթտի իսէ տէ, պիր նազըրէ գատընըն, պիր վալի-
տէ գատար իճրայի նէզարէթ վէ տիգգաթ իտէմէեէճէկի
տէրքեար տըր:

Գլօթիլտ, ասըլղատէկեան սալօնլարընտա, էվվէլա,
չօգ տէֆա, սօնրա հէր ազչամ, թագրիպա օթուզ շաղլա-
րընտա պիր ատէմէ թէսատիւֆ իթմէկէ պաշլաեըպ, գօնթ
կօնթրան տը Բանտալ իամինտէ օլան պու ատէմ, քէնտի
իամի վէ միւնասէպաթը սաեէսինտէ, էն պիւեիւք խանէ-
լէրէ կիրիպ շըգապիլմէքտէ իտի:

Կօնթրան, նատիր իւլ էմնայ կիւղէլլիքտէ, վէ էչքեայը
ֆէվգէլատէ միւքէմմէլ օլուպ, ֆագաթ պաղը ճահիլանէ
տիվանէլիքլէրի ուղրունա սէրվէթինին պիր տէրէճէ տիւ-
չարը թէհլիքէ օլմուշ օլտուղու ումումէն զանն օլունմագ-
տա իտի:

Հալ պու քի , հազրգէթի հալ թախմինաթը վագըանըն
 Ֆէվգէլատէ մաֆէվգիւտէ պիլէ օլուպ , շէօյլէ քի Մ . աը
 Րանտալ , սէրվէթինի քեամիլէն թիւքէթմիշ օլտուգտան
 պաշգա , պօրճլու տախի գալմըշ իտի . լաքին , եինէ քէնտի
 ալաճագլըլարը , ազշէլէրինի ալմագ իւմիտիյլէ , գարգէն
 ազշէ վիրմէքտէ , վէ մաթլուպաթը մէվճուտլէրինի թէք-
 միլէն ալմագ իշին , դէնկին պիր գըզ իլէ ազտը իզտիվա-
 ճընա կիւվէնմէքտէ իտիլէր , - Ֆիրվագը , Մ . աը Րանտալ ,
 պիր միրասեէտի գարը արամագտա օլուպ , պունուն ճի-
 հէզի կիւզէլ օլտունտա , քէնտիսի կիւզէլ պիլէ օլմասա ,
 օրասընը ֆիթուր իթմէմէքտէ իտի :

Մատմուագէլ տը Մօգօմպ իսէ , հէմ կէնճ , հէմ զա-
 եէթ տիլպէր , վէ հէմ տէ իւշ միլիօն սէրվէթէ մալիք պիր
 բէտէրին եէկեանէ գըզը օլտուգտան պաշգա , էվլէնէճէկի
 կիւնտէ վալիտէսինին սէրվէթինէ նայիլ օլաճագընտան ,
 իշթէ պունլար , մէրգումուն ֆէվգէլատէ իշինէ Կարար
 շէյլէր իտի :

Կօնթրան , գըզըն բէտէրի թարաֆընտան պու իզտի-
 վաճա բէք տէ մէմնունէն մուվաֆֆագաթ օլունմաեաճա-
 գընը մէմուլ իթտիկինտէն , էվվէլ էմիրտէ քէնտիսինի գը-
 զա սէվտիրմէքլիկէ գարար վիրտի :

Գուրնագ վէ տէսիսէքեար պիր քիմսէ իշին , խուսու-
 սիյլէ կիւզէլ օլտուղու հալտէ , քէնտիսինի , սաֆտէրուն
 վէ ըօմանլարտա կէօրիլէն աշգ ու սէվտալարա մայիլ պիր
 գըզա սէվտիրմէքլիք , գօլայ պիր շէյ օլուպ , Կօնթրան
 տախի պու թէշէպպիւսիւնտէ քեամիլէն մուվաֆֆագ օլ-
 տու . շէօյլէ քի Գլօթիլտ , պու ատէմէ լուղէթին մանէա-
 սընճա տիվանէ օլուպ , Մ . տը Մօգօմպ , վիգօնթ տը կրան-
 լիէօ իլէ նիշին էվլէնմէք իսթէմէտիկինի գըզընա սիւալ
 իթտիկինտէ , մէզպուրէ , պիլա թէրէտտիւտ ,

— Չիւնքի , գօնթ տը Րանտալը սէվէրիմ , տէտի :

Մարքի , պու իգրարըն տէհշէթլի նէթիճէլէրիճի քէշֆ

իտէմէտիկի հալտէ , մէզքիւր իգրար ու իթիրաֆտան շա-
շրրբայ , պուսուսլա պէրապէր գըղընըն կէօնիւլ վիրմիշ օլ-
տուղու շախս հաղգընտա տէրհալ թահգըղաթ վէ մալիւ-
մաթ իսթիհասպինէ իպթիտար իյլէտի :

Մարքի , բէք շօգ մալիւմաթ սլտը , լաքին , պու մա-
լիւմաթտան հիշ պիրի մէմուսն օլուսաճագ սուրէթտէ տէ-
յիլ իտի :

Ֆիլվաղը Մ . տը Մօգօմայ , գօնթ տը Բանտալըն՝ պիւ-
թիւն սէրվէթինի քեամիլէն թիւքէթմիշ օլտուղտան պաշ-
գա , գումարսլազ , հօվարտա , պօղաղընա գատար պօրճ-
լու , վէ իքի թարղ էօմիւր իլէ եաշար , եանի հէմ ասըլ-
զատէկեան սալօնլարընա վէ հէմտէ ատի գատըն վէ էր-
քէքլէրին ճէմիյեթլէրինէ կիրիպ շըգար պիր քիմսէ օլ-
տուղունա , տէլայիլի միւթէատտիտէ իլէ քէսպի վուգուֆ
իյլէտի :

Պինաէն ալէյհ , պէօյլէ սրրալարտա կէնճ պիր գըղա
հէր նէ սէօյլէնէպիլիր իտի իսէ , ճիւմլէսինի Գլօթիլտէ սէօյ-
լէտի , վէ հէր հալտէ վիգօնթէս տը կրանլիէօ օլմասը խու-
սուսընտա քէնտիսինի մէճպուր իթմէզսէտէ , հիշ պիր վա-
գըթ , քէնտի (եանի բէտէրինին) ըիզասըյլա , կօնթրանըն
զէվճէսի տէ օլամանեաճաղընը պէեան իյլէտի , վէ պու ֆէ-
նալըղա քէօքիւնտէն նիհաեթթ վիրմէք իւղրէ , օ կիւնտէն
պէտ իլէ , մէզպուրէեի սալօնլարա կէօթիւրիւպ կէթիր-
մէքտէն կէրի տուրտու :

Կէնճ գըղ , բէտէրինին սէրթ վէ հաքիմանէ վէ միւս-
թագիլ թապիեաթընը , վէ քէնտիսինէ մուվաֆֆագաթ
կէօսթէրմէեէճէկինի պիլտիկինտէն , օլ պապտէ ճէվապ
վիրմէտի :

Հալ պու քի , քէնտի թապիեաթը տա , իհթիեարըն
մուաննիտ թապիեաթընտան կէրի գալմատըղընը պիլիր ի-
տի , վէ գօնթ նէ գատար ֆասլ վէ զէմմ իտիլիեօրտու ի-
սէ , մէզպուրէ տէ , անը օլ մէրթէպէ սէվմէքիկի ֆիքրինէ

դօյմագտա , վէ պու մէսլէքինին նէթիճէսի հէր նէ տախի
օլսա , մէրգու մտան զայրի քիմսէ իլէ էվլէնմէմէկէ քէնտին
ճէ եէմին իթմէքտէ իտի :

7

Իքի պուշուգ սէնէ կէշտի : - Գլօթիլտ , իսքեան իթ-
տիքլէրի Պուլվար տէղ էնվալիտտէքի վասի խանէլէրինին
եալընըզլըղը իշինտէ , սաքին վէ զահիրէն տիւնեասընտան
չէքիմիշ կիպի , վէ արա սըրա թէպէսսիւմ իտէրէք , իմ-
րարը էվգաթ իտիպ , հէման հէր կիւն , եալընըզ պիր միւ-
սաֆիր , եանի վիդօնթ տը կրանլիէօ կէլէրէք , բէտէր իլէ
գըզը , քէօշէնիշին օլարագ կէշիրտիքլէրի էօմրտէ , պու սա-
եէտէ պիր աղ տէֆիղամ օլուրլար իտի :

Մատմուագէլ տը Մօգօմպ , աշիքեար պիր մահզուգի-
եէթլէ մէրգու մու գապուլ իտիպ , հագգընտա պիրատէ-
րանէ թէքլիֆսիղլիք վէ մուհապպէթ կէօսթէրիր , վէ ֆիլ-
վագը տա քէնտիսինի գարընտաշ մագամընտա սէվէր իտի :

Իհթիեար մարքի իսէ , քէնտի քէնտիեէ վէ մահզու-
ղիեէթլէ շէօլէ տիւշիւնիւր իտի :

— Գլօթիլտին իլք աշգ ու սէվտասը՝ պիր շօճուգլուգ
իտի . . . Օլ վագըթ գուվվէյի թէխայեիւլիեէսի , գալպին-
տէն զիեատէ իշ կէօրմիւշ տիւր . . . Շիմտի քէնտիսի արթըգ
պու գօնթ տը Րանտայը տիւշիւնմէեօր . . . Շիւպհէսիզ նի-
հաեէթ անլաեաճագ տըր քի , կէշմիշտէ , հագըրտա վէ
միւսթագպէլտէ գարշըսընա շըգմըշ վէ շըգաճագ քեաֆ-
ֆէյի զէվճէլէր իշինտէ , է՛ն խայըրլըսը վէ է՛ն կիւզէլի ,
վիդօնթ տը կրանլիէօ տուր , վէ օ օլաճագ տըր :

Փագաթ, Մ. տը Մօգօմայ պու պապտէ եանըլընօրտու :
 Կէնճ գըզ, քէնտի մու հապպէթ ինտէ սատրղ գալմադ-
 լըղը եէմին իթմիշ իտի, վէ եէմինինի թութուեօրտու : -
 Շու գատար քի, քէնտիսի նամուսունու թանրեան պիր
 գըզ օլտուղունտան, շիւպհէլի պիր հարէքէթ տէ պուլուն-
 մատրղը, վէ ճինսի միւթէպէր պիր Փամիլեաեա մէնսուպէ
 օլտուղու իշին, Կօնթրանը խէֆիէն գապուլ իթմէտիկի կի-
 պի, մէրղու մու տա աալա կէօրմէզ, կէօրմէքլիկի գաթան
 տիւշիւնմէզ, Փագաթ, իանէսի պէսլէմէսինին մուավէնէ-
 թի սաեէսինտէ, անընլա տայիմա մէքթուպլաշըր իտի :

Մատմուաղէլ տը Մօգօմայ, գօնթ տը Րանտալըն մէք-
 թուպլարըլլա քէնտի հուգուգու հագգընտա քէսպի մա-
 լիւմաթ իտէրէք, պէքլէմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ, մէզպուրէնին, քէնտի քէյֆինճէ հարէքէթ
 իթմէքտէ, վէ քէնտի թալէինի պիզզաթ գարարլաշտըրմագ-
 տա սէրպէսթ օլմասընըն վագթ ու դէմանը կէլտի :

Պինաէն ալէյհ, եիկիրմի պիր եաշընա պասթը գա-
 տէմ իտէճէկի կիւնիւն իլք կիւնիւ, Գլօթիլտ, բէտէրի
 նէզտինէ կիտիպ, հէր կիւնա իղթիրապ վէ էնտիշէտէն ա-
 ըի պիր սատէլիքլէ, կէրէք կէշմիշ օլան դէման վէ կէրէք
 իթտիկի միւլահաղաթ, հիսսիեաթ ու էֆքեարընը թատիլ
 իթմէտիքտէն պաշգա. տահա զիեատէ գուվվէթլէշտիր-
 տիկինի, վէ պունտան պէօյլէ իշպու հիսսիեաթ ու էֆ-
 քեարընըն թատիլ ու թէպտիլ օլունմաեաճաղընը մուհագ-
 գադ պիլտիկի ճիհէթլէ, Կօնթրան իլէ ագտը իզտիվաճը-
 նա մուվաֆֆագաթ իթմէսինի քէնտիսինտէն ըէճաեա կէլ-
 միշ օլտուղունու պէեան իյլէտի :

Մարքի, գըզընտան մէմուլ իթմէտիկի պու ինատճը-
 լըղը կէօրտիւկիւնտէ, վագաա տիւշարը թէէսսիւֆիւ ա-
 զիմ օլտու իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ, մէզպուրէնին միւրա-
 տը, քէնտի միւրատընա գարըր շըգմաեաճաղընը հալէա
 իւմիտ իտէրէք, քէնտիսինէ շէօյլէ ճէվապ վիրտի :

— Գօնթ աը Րանտայ իլէ սէնին իղտիվաճընը, պանա , գապուլ օլունմաղ պիր ֆէնայլըգ մաղամընտա ատտ իթտիր- մէքտէ օլան սէպէպլէր , շիմտի հէր վաղըթտան զիեատէ պաղի տիրլէր : - Պինապէրին , պու կիւն , հէր վաղըթտան զիեատէ պու իղտիվաճա մուխալիֆիմ , վէ-րէճա իտէրիմ , պիր տախի պանա պունտան պահա իթմէ , զիրա , հէր կիւ- նա իսրար՝ պիհուտէ տիր . . . գարարըմը թէպտիլ իտէ- մէմ :

Գլօթիլտ . - (Մէթանէթլէ .) Էֆէնտի բէտէր , եարըն սիննի ըիւշտէ պալիղ օլաճաղըմը , վէ պինապէրին շախ- սըմը իսթէտիկիմ սուրէթտէ գուլլանմաեա սէրպէսթ պու- լունաճաղըմը ունուտուեօրմուսունուղ :

Մարքի . - (Պու տէրէճէ ճէսարէթտէն տօլաեր թէ- աճճիւպտէ գալարադ .) Պանա գարշը՛ մը :

Գլօթիլտ . - Էվվէթ , Էֆէնտի բէտէր , սիղէ գարշը , - Պիլիրսինիղ քի , գանուն պունա ճէվաղ վիրմիշ տիր :

Մարքի . - Օրասընը պի իեօրում , Ֆաղաթ , շունու տախի պի իեօրում քի , պիղիմ մէնսուպ օլտուղումուղ սը- նըֆը ալէմտէ , պիր գըղըն , Էվլատլըգ հիւրմէթինի ունու- տարադ , վէ հէր կիւնա ար ու նամուսու աեադ ալթընտա շըղնաեարադ , գանունու , բէտէրլիք Էմրի պասիրէթ վէ մուհապպէթինէ գարշը պիր սիլահ մաղամընտա իսթիմալ իլլէմէսի , Էմսալի կէօրիւլմէմիշ պիր վաղըա տըր : - Պէօյլէ պիր հարէքէթին ալչագլըգ տիմէք օլտուղունու բէք ալէա պիլիրսին : - Հալպու քի , շունա մէմնունում քի , պու եօլտա պիր հարէքէթին իճրասը միւմքին տէյիլ տիր :

Գլօթիլտ . - Գանունուն ճէվաղ վիրաիկի՝ ալչագլըգ օլո՛ւր մու :

Մարքի . - Բէտէրինին Էմրինէ գարշը իսեան իտէն պիր Էվլատըն շէրիքի տիմէք օլան էօյլէ պիր գանուն՝ իյի պիր գանուն սաեքլամաղ , ատէթա մէվատտը մուգատտէսէնի նագղ իթմէք տիմէք տիր :

Գլօթիլտ . - Էվլատրնրն միւսթագպէլինի վէ սաատէ-
թինի ֆէտա իթմէսինի պիր բէտէրէ մէնն իտէն օլ գանուն
ատիլ վէ խայլխահ պիր գանուն տուր , վէ պէն , էկէր իգ-
թիղա իտէր իսէ , օ գանունա միւրաճաաթ իտէճէեիմ :

Մարքի . - Իա՛յր , Գլօթիլտ , պու սէօյլէտիկինի եար-
մագլըղա սէնին ճէսարէթին օլմաեաճագ տրր :

Գլօթիլտ . - Էկէրչի պէնի մէճպուր իտէրսէնիղ , է-
ֆէնտի բէտէր , պու սէօյլէտիկիմի եարմաեա ճէսարէթիմ
օլաճագ տրր : - Վագաա քէմալը էսէֆ իւզրէ պու հարէ-
քէթէ միւթէճասրը օլաճագ իսէմ տէ , վիճտանէն ըա-
հաթսըղ օլմաեաճաղըմ , զիրա , սիղ պէնիմ գարչըմտա ,
տիկէր քեաֆֆէյի եօլլարը գարատրնըղ : - Էֆէնտի բէտէր ,
պէն թէհտիտ իթմէեօրում , ըէճա իտիեօրում . . . Էֆէնտի
բէտէր , իշթէ տիղլէլինիղէ գարանըեօրում . . . գօնթ տը
Ֆանտալը սէվէրիմ , վէ նիչէ սէնէլէրտէն պէրու , հաթթա
հաեաթըմտան զիեատէ սէվէրիմ . . . Սիղ քէնտիսինի լա-
եըգըլլա թանըմամըչսընըղ . . . պազը գըսգանճ քիմսէլէր ,
անըն ալէյհինտէ սիղէ իֆթիրալար իթմիչլէր տիր . . . հալ
պու քի , քէնտիսի միւսթագիմ իւլ ախլէագ վէ էհլի նա-
մուս պիր քիմսէ տիր . . . Սիղի թէէմին իտէրիմ քի , իս-
մինիղէ լաեըգ պիր զաթ տրր . . . Օնսուզ , պէնիմ իչին
ասլա սաատէթ եօգ տուր : Իմտի , թէքրար պէ թէք-
րար ըէճա իտէրիմ , պու խուսուստա մէրհամէթ ու ինսա-
ֆը էլտէն պըրագմաեըն . . . անը տա , քէնտինիղէ էվլատ
թէսմիեէ իթմէկէ ըուի ըիղա կէօսթէրին :

Մարքի . - Ասլա . . . ասլա :

Գլօթիլտ . - Էֆէնտի բէտէր , իյի տիւչիւնիւն :

Մարքի . - Սանա ա՛սլա տիեօրում :

Գլօթիլտ . - Կէօրիւեօրսուլուղ քի , գաթա ինսաֆը-
նըղ եօգ տուր . . . Իմտի , էկէրչի շու սըրատա պէնի հի-
մաեէ վէ վիգաեէ իտէն պիր գանուն օլմասա , պէն քի՛մէ
միւրաճաաթ իտէպիլիրիմ :

Մարքի . - Էկէրչի ճէսարէթինիզ վար իսէ , օ գանու-
նա միւրաճաաթ իտին :

Գլօթիլտ . - Էօյլէ եարմագ իգթիզա իտէճէք տիր . . .
սիզտէ պիլիւրսինիզ քի , սէսիմի պիլէ շրգարմաեարագ , զա-
թէն խայլի միւտտէթ պէքլէտիմ : - Տահա պէքլէմէք լա-
զըմ մը տըր : - Էկէրչի պանա ճիւզի պիր իւմիտ վիրէճէք
օլուր իսէնիզ , եէնիտէն պէքլէմէեէ հազըրըմ : Տագաթ ,
սիզ պանա , ԱՍԼԱ տիեէրէք ճէվապ վիրիեօրսուճուզ :

Մարքի . - Պէն եալան սէօյլէմէք պիլմէմ . պանա իւ-
միտ իթմէեինիզ :

Գլօթիլտ . - Տիմէք տիր քի , Էֆէնտի բէտէր , իֆատէ-
նիզ թէմամ օլտու :

Մարքի . - Խա՛յր , տահա իֆատէմի իքմալ իթմէտիմ .
- Ճահիլ էվլատ , նամքէօր գըզ , պէնիմ է՛ն պիւեիւք վա-
գիֆէմ , տէլուճինէ տիւշմէք իսթէտիկին կիրտապը սանա
կէօսթէրմէք տիր . . . գօնթ տը Բանտա՛լ . . . ա՛հ , պէն քէն-
տիսինի թանըրըմ . . . օ ատէմ հէր շէյէ միւզթէտիր տիր
. . . Սէն պէնիմ գըզըմ օլտուղուն հալտէ , անըն զէվճէսի
օլտուղունու կէօրմէ՛ք . . . Պու հալի կէօրմէքտէն իսէ , էօլ-
միւշ իտուկինի կէօրմէքլիք , պէնիմ իչին տահա էվլէա տըր :
Անընլա էվլէնտիկինտէ , կիրտապտան կիրտապա տիւշէ-
ճէքսին , վէ քէտէրտէն քէտէրէ տիւշար օլաճագսըն . . . Օ
սէնի , պիր թագըմ մուզիրը թարիգլէր իլէ , տարաթ ու
տէպտէպէտէն զարուրէթէ , վէ զարուրէթտէն նամուս-
տուղլուզա սէվգ իտէճէք տիր . . . Օ սըրատա , սանա էլ ու-
զաթաճաղըմը , սէնի գալտըրաճաղըմը , վէ սէնի գուր-
թարաճաղըմը իւմիտ իթմէ . . . Գլօթիլտ , պէնի տինլէ . . .
պէնի տինլէ , վէ պու սէօղլէրիմի լաեըգըլլա խա-
թըրլա . . . Օ կիւն քի , հիմաեէ վէ վիգաեէ իտիճի թէս-
միեէ իթտիկի գանուճուն վէքիլլէրի պուլունան էշ-
խաս , սիեահ էլպիսէլէրինի կիեինմիշ օլտուգլարը հալտէ ,
րէտտ իթտիկիմ վէ տայիմա րէտտ իտէճէք օլտուղում

մուվաֆֆազաթը , մէրասիմի մէշրուա իլէ գայիմ գըլմագ
իւզրէ , խանէմին էշիկինատէն կէշէրլէր իսէ , օ կիւնիւ , շու-
րաերը ունութմաքի , պէնիմ ասլա գըզըմ պուլունմաեա-
ճագ տըր , վէ սէն պէնիմ իշին էօլմիւշ օլաճագսըն :

Մատմուազէլ տը Մօգօմպ , պիր մէրմէր սանէմ կի-
պի լէհճէսի սօլմուշ օլարագ , ֆազաթ գարարլնտա սա-
պիթգատէմ պուլունարագ , բէտէրինին գարշըսընտա թէ-
վազու իթտի , վէ ճէվապէն պիր քէլիմէ պիլէ սէօլէմէեէ-
րէք , մէզքիւր մէնզարէնին վուզու պուլմուշ օլտուզու
սալօնտան ահէսթէ սուրէթտէ տիշարը շըգտը :

Իրթէսի սապահ , Գլօթիլտ , սիննի ըիւշտէ պալիղ օլ-
տուզու ճիհէթլէ , օտասը պէսլէմէսիյլէ պիրլիքտէ խանէ-
սինի թէրքլէ , իւճրէթլէ պարընմագ իսթէեէն գատընլարը
գապուլ իտէն պազը րահիպէ գատընլարըն խանէլէրինատէն
պիրինէ կիթտի :

Իւշ կիւն սօնրա , իքի նէֆէր գասէմ , մաշքի տը Մօ-
գօմպուն խանէսինէ կիտէրէք , թէպլիղաթտա պուլուն-
տուլար :

Պունլար , մէմուրիեթլէրինի պիլ իճրա , օրատան չէ-
քիլտիքտէն սօնրա , մարքի տը Մօգօմպ , վագը օլան եհմինի
մուճիպինճէ , գըզընըն կասընը թութմաեա պաշլատը ,
գիրա քէնտիսի իշին , օ տան սօնրա Գլօթիլտ էօլմիւշ տի-
մէք իտի :

Մուգարրէր վէ մուայեէն վատէլէրին խիթամընտան
սօնրա , գօնթ տը Բանտալ իլէ մատմուազէլ տը Մօգօմպուն
րէպի իզտիլաճը իճրա գըլլնտը , վէ կօնթրան՝ զէվճէսի-
նին սէրվէթի իտարէսինի տէրիւհտէ իթտի : Պու սէրվէթ ,
պիւեիւք պիլ միդտարտա օլմաերպ , անճագ իւշ եիւզ
պին ֆրանգ գատար իտի , շիւնքի , կէրշի մարքի տը Մօ-
գօմպ պիւեիւք պիր ֆամիլեանըն գըզըլա էվլէնմիշ իտի
իսէ տէ , պու գըզ , սայքի ֆագիլ օլտուզունտան , րէնտի
էվլատընա պիւեիւք պիր միրասը տիւշէմէգ իտի :

Իշպու շայեանը թէէսսիւֆ հիքեանէնին պագըսը , ճիւղիճէ սաթըրըար իլէ խիւլասաթէն տէրսիեան օլունապիլիր , Շէօյլէ քի Մ . տը Մօգօմայուն բէ յղամպէրլիկի վէ քէշֆիեաթը նօգթասը նօգթասընա իճրա օլունաու :

Կօնթրան , իքի իւշ միլեօնտան միւրէթթէպ պիւեիւք պիր ճիհէղէ նայիլ օլաճաղը իւմիտինատէ մուվաֆֆազ օլամամաղլա պէրապէր , եինէ պիւեիւք տէպտէպէ սիւրմէքտէն կէրի տուրմատը , վէ ալաճաղըլարընտան աալա սէօղ անլամաեանլարընա ալէլ հիսապ պիրէր միգտար ազլէ վիրմէքլէ , իթիպարընը թէճտիտ էյլէտի , վէ գումարպաղըղա տախի տալարաղ , հասըլը , Գլօթիլտին իւշ եիւզ պին ֆրանգ սէրվէթինի , եալընըղ իւշ սէնէտէ թիւքէթտի :

Մարքի տը Մօգօմայ , քէնտի գըղընա , « Ս սէնի , պիր թագըմ մուգիրը թարիղլէր իլէ , տարաթ ու տէպտէպէտէն զարուրէթէ , վէ զարուրէթտէն նամուսուղլուղա սէվգ իտէճէք տիր » տէմիշ իտի :

Կօնթրան , պիլա սէրվէթ դալընճա , հէր թարաֆա պօրճլու օլտու , վէ օնտան սօնրա տօլանտըրըճըլըղտա , վէ տօլանտըրըճըլըղտան սսիթէքեարըլըղտա գարար գըլտը , վէ նիհաեթ իւլ էմը , քիւրէք ճէզատընա մահքիւմ օլմաղտան գուրթուլմագ իւզրէ , Գուլվար տէ Գաթինեօլտա քեային օտասընտա պիր թապանճա իլէ քէնտիեի վուրուպ , օգուեանլարըմըլճա մալիւմ օլտուղու իւզրէ , սէրկիւզէլթլէր իչինատէ կէշիրտիկի էօմրէ պու սուրէթլէ խիթամ վիրտի :

Գլօթիլտ , եիւրէկի տարալմըշ վէ կէօղլէրի եաշարմըշ օլարագ եանընտա օթուրմուշ օլան վիգօնթ տը Կրանլիէօեէ , պիլմէտիկի վուգուաթլարը հիքեանէ իթտի , վէ խաթիմէսինատէ , շէօյլէ սէօյլէտի :

— Իշթէ , Սրման , կէօրիւեօրսունուգ ա' . . . ճէնապը Սլլահ միւսթահագ օլաուղում ճէզաեա պէնի շարբար . վէ հալէա տախի շարբամագտա տըր . . . պինատէն ալէյհ ա-տալէթ . հիւքսիւնիւ իճրա իթտի . . . հապ պու քի , անըն

հիտտէթ ու զաղապը, եայլընըղ պանա միւնհասըր գալմալը տըր . . . Պիր ազ էվվէլ տիւնեաեա կէլէն պիկիւնաս մասում, շիւբհէսիզ, վալիտէսինին տիվանէճէ հարէքէթինտէն վէ գապահաթընտան տօլաեր ճէզա կէօրմէմէլի տիր, տէյիլ մի . . . - Սիզ պէնի, մուհապպէթի սահիհէ իլէ սէվտինիզ . . . Իմտի հագգըմտա հիսս իթտիկինիզ մուհապպէթի ազիմէեի գըղըմա հասը իտինիզ . . . - Էկէրչի էվլատըմը սիդին գուճաղընըղա թէսլիմ իթմէք իսթէմէսէ իտիմ, ճան չէքիշմէքլիք մէնզարէսիլլէ սիզի մահզուն վէ միւքէտտէր գըլմազ իտիմ, - Պու հալտէ, էվլատըմը սէվէճէկինիզի, անը հիմաեէ իտէճէկինիզի, վէ անըն իւզէրինէ նէզարէթտէ գուսուր իթմէեէճէկինիզի պանա վատ իտին, օլ վագըթ պէնտէ ըահաթճա թէրքի հաեաթ իյլէեէպիլիլիմ . . . էվվէթ, ըահաթճա վէ հէման մէսուտէն թէրքի տաղտաղայի ճիհան իյլէեէպիլիլիմ . . . Սըման, սէ'օյլէեին, պու խուսուսու պանա վատ իտիեօ'բմուսունուզ:

Վիգօնթ տը կրանլիէօ, գօնթէսին պիր էլինի թութուպ, տօտաղլարընա տաեաթտը, վէ պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ,

— Գլօթիլտ, աղիզէմ Գլօթիլտ, խա'յր, էվլատընըղ եէթիմ գալմաեաճագ տըր . . . ասըլզատէլիք նամուսում իւզէրինէ եէմին իաէրիմ քի, պէն անըն բէտէրի օլաճազըմ, տէտի:

Գլօթիլտ . - (Վիգօնթուն էլինի ճիւզիճէ սըգարագ .) Թէշէքքիւր իտէրիմ, տօսթում . . . զաթէն պէն տէ պուճէվապը սիզտէն մէմուլ իտիեօրտում . . . Պունտան սօնրա, եայլընըղ հագգ թէալայի աղմիւշշան հաղրէթլէրիլլէ պարըշմաղլըղըմ գալտը . - Պիր աղտան պէնի գուճաղընա գապուլ իտէճէք օլան ճէնապ Սլլահ՝ սիզի թէպէրրիւքեաթ վէ միւքեաթաթըլլա մուպարէք վէ մէսրուր իյլէսին . . . Շիմտի սիզէ շունու ըէճա իտէրիմ քի, պանա պիր բաբաս կէթիրին, վէ պէնի անընլա եայլընըղ պրրագըն . անըն

աղիմէթինսէն սօնրա , եանրմա ալտէթ իտին , թէրք օլունմուչ օլարագ վէֆաթ իթմէքլիք Ֆիքրի , պանա գօրգու վէրիեօր : Պինապէրին , ըուհուամուն պէնի թէրք իթմէսինսէն սօնրա , կէօղլէրիմի գարամագ իչին , եանրմտա պուլունմանըղը իսթէրիմ :

Սրման , աղլամասընը զապթ իլէ , Գլօթիլտին սօն արգուլարընա իթաաթ իթմէք իւզրէ օտատան տիշարը չըգտը :

* * *

Մատամ Անկօնուն , կէնճ պիր գատընըն , պիր կիճէ էվվէլ , եարը կիճէեի պէշ տագըգա կէշէրէք , քէմալ սուհուլէթլէ տիւնեաեա պիր էրքէք էվլատ կէթ իրտիկլինի սէօյլէմիշ օլտուղու , շիւպհէսիղ օգուեանլարըմըղըն խաթըրլարընտա օլմագ կէրէք տիր :

Օ գատըն հագգընտա պահա իթմէքլիկին վագթը կէլտի :

Գօնթ տը Րանտալըն , իգամէթ իթտիկի խանէտէն սօն տէֆա հաեաթտա օլարագ տիշարը չըգտըղը կիւնիւն ազշամըսը , էպէ գարընըն հէմ խըղմէթքեարլըղընը իտէն , վէ հէմ չըրաղը օլան չիւքին պիր գարը կէլիպ , պիր քիմսէնին , քէնտիսիլլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինի մատամ Անկօեա պէեան իլլէտի :

Էպէ . - (Սապըրսըղլըղլա .) Պիր քիմսէ նէ՞ տիմէք տիր . . . տահա աչըգ սուրէթտէ Ֆիքրինի պէեան իտէմէ՞ղմիսին : « պիր քիմսէ » քէլիմէսինին հիշ պիր մանէասը եօգ տուր : Պու պիր քիմսէ տէտիկին , էրքէ՞ք մի տիր , գատը՞ն մը տըր :

Պէսլէմէ . - Պիր ատէմ տիր :

Էպէ . - Պիր ատէմ մի տիր , եօգսա պիր միւսիւ միւ տիր :

Պէսլէմէ . - Պիր միւսիւ , հաթթա կիւղէլ պիր միւսիւ տիր :

էպէ . - Նունու պիր ան էվվէլ սեօյլէմէլի տէ յիլ միսին :
 Հայտէ , օ կիւղէլ միւսիւ եէ սեօյլէ քի , պէնիմ սալօնա պու-
 եուրսուն , վէ պիր տաղըղա գատար պանա պէքլէսին :

էպէ գարընըն , քէնտի սալօնու թէամիեէ իթտիկի օ-
 տա , խալըսըղ օլուպ , մէղատտան սաթըն ալընմըչ օլան
 պապը էչեա իլէ թէղեին իտիլմիչ իտի : Օրթատա , պաղը
 թասվիրլէրի հավի եէչիլ պիր էօրթիւ իլէ գարըր եուվար-
 լագ պիր մասա պուլունուպ , բէնչիրէլէրի իսէ , պիր աղ սա-
 րարմըչ պէեաղ մուսլին բէրտէլէր իլէ գարաթըլմըչ , վէ
 չըմինէ իւղէրինտէ , պիր ասմա սաաթ , վէ իքի ատէտ եար-
 մա չիչէք սագսըսը , վէ գլըմըղը մումլար իլէ պաղըրտան
 իքի շամատան վաղ իտիլմիչ , վէ սաաթ իլէ սագսըլար ,
 ճամ թապագ ալթընա գօնուլմուչլար իտի :

Տիվարլարա տախի տէօրթ ատէտ թասվիր թաալիգ
 իտիլմիչ օլուպ , հէք թէղեինաթ պունտան իպարէթ պու-
 լունմագ տա իտի :

Մատամ Անկօ , թապիեաթճա , սիւսիւ սէվէր պիր
 գարը օլուղու էճիլտէն , կիյտիկի պաչըղը տիւղէլթ-
 տի , բարմաղընըն ուճուլա գաչլարընը սըրաեա գօյտու ,
 վէ գէքը իթտիկիմիգ սալօնտա քէնտիսինի պէքլէմէքաէ
 սուլունան « կիւղէլ միւսիւ եիւ » պուլմաեա միւսարաաթ
 իթտի :

8

Մատամ Անկօնուն քէնտիտի պու սուրէթլէ տիւղէլթ մէսինէ , միւսաֆիրի մէրգումուն շաւէսթէ օլտուղու շիւպ հէսիգ իտի :

Շէօյլէ քի , մէրգում , օրթա պօյտան եիւքսէքճէ վէ ասթվար ու էշքեալը միւքէմմէլ օլուպ , հէր նէ գատար քէնտիտի անճագ օթուղ պէշ շաղլարընտա իտի իսէ տէ , տէրիսինին պուրուշուգ , սաշլարընըն արալարը սէյրէք վէ պիր ազ աղարմըշ , քէզալիք սագալընըն պիր միգտարը պէ- եաղլանմըշ օլմասընա պագըլըր իսէ , պիր ազ տահա զի- եատէճէ եաշլը զանն օլունմագտա իտի :

Ատէթտէն զիեատէ պիւեիւք օլան , վէ ըէնկի՝ չէլիք կիպի մավիեէ շալան կէօղլէրինտէն , վէ զաւէթ տօղրու օլան կակա պուրնունտան , քէնտիտիսինին մաղրուր պիր թա- պիեաթա մալիք օլտուղու անլաշըլմագտա իտի :

Ինճէ տօտագլարը , հէման տայիմա իսթիհզա իշին ա- շըլտըղընտա , պէեազ վէ կիւղէլճէ տիղիլմիշ օլան տիշլէրի կէօրիւլմէքտէ իտի :

Էլլէրի նաղիք վէ պիշիմլի էլաիվէնլէր իշինտէ օլուպ , աեագլարը տախի , քիպարզատէլէրէ մախսուս օլան աեագ- գապըլար իշինտէ իտի :

Հասըլը պու ատէմին թուալէթինին թէքմիլի , էն ճիւ- զի թէֆէրրուաթընա գատար ֆէվգէլղաեէ իհթիմամըլ օլ- մաղլէ պէրապէր , սատէ վէ կուսթօլու իտի :

Մէրգում , պիր գաշ տագըգա գատար եալընըգճա գալտըղը սալօնտա , տայիրէ սահիպէսինին թէֆախիւրինի մուճիպ օլան էշեայը պէյթիեէեի աշիքեար պիր նէֆրէթ- լէ թէտգիգ իթմէքտէ իքէն , նիհաեէթ մատամ Անկօ կէլ-

տի , վէ պիւեիւք պիր զաթ գարշըսընտա պուլունտուղու-
նու պիլմիւլահաղա , քէմալը նէղաքէթլէ թէվաղու իթ տի ,
վէ շախսը մէճհուլ տախի , պիր տէրէճէ իեատէի սէլամ
իթ տիքտէն սօնրա ,

— Աճապա , մատամ Անկօ սի զմիսինիղ , տէյի մէրգու-
մէեէ սիւալ իթ տի :

Էպէ . - Էվվէթ , միւսիւ , պէնտէնիղիմ :

Մէճհուլ շախս . - Եանի , էպէլիք իտէն մատամ Անկօ :

Էպէ . - Էվվէթ , միւսիւ , պէնտէնիղ Բարիս մէքթ էպի
թըպպիեէսինին շակիրտիեիմ , վէ տիեէպիլիլիմ քի , միւ-
թէատտիտ մուվաֆֆաղըյեէթլէրիմ իլէ մաարուֆում :

Մէճհուլ շախս . - Թանըտըղըմ պիր քիմսէ , սիղին էհ-
լիեէթինիղտէն մէտհ ու սէնա իլէ պանա պահս իթ տի :

Էպէ . - Թէշէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ , անճաղ օ քիմ-
սէնին քիմ օլտուղունու աճապա սիւալ իթ մէկէ ճէսարէթ
իտէպիլիլիմիեիմ :

Մէճհուլ շախս . - Օ քիմսէ , քէնտի իամինի կիղլի սաղ-
լամաղլըղը արղու իտիեօր :

Էպէ . - Էօյլէ իսէ , պու խուսուստա պէնտէ իսրար
իթ մէմ . - Միւշթ էրիլէրիմ օլան գատընլարտան բէք չօղու
քէնտիլէրինի կիղլէմէք իսթ էտիքլէրի ճիհէթլէ , անլէրին
պու մէսլէքինէ ըիաեէթ իթ մէքլիկի քէնտիմճէ պիր վաղի-
ֆէ ատտ իթ միշիմ տիր . - Ֆիլվաղը , պու խուսուս պէնիմ
իշին էն պիւեիւք պիր վաղիֆէ գապիլինտէն օլուպ , շիմ-
տիեէ գատար պունուն խիլաֆընտա հարէքէթ իթ մէմիշիմ
տիր : - Էվվէթ , միւսիւ , սըրը սաղլամաղլըգ պէնիմ էն
պաշլըճա մէպտէմ տիր :

Մէճհուլ քիմսէ . - Էօյլէ օլտուղունու պանա սէօյլէ-
տիլէր , վէ պաշլըճա պունուն իշին պէն տէ սիղէ միւրա-
ճաաթ իթ տիմ :

Էպէ . - Հագղըմտաքի պու էմսիյեէթի սալիհէ շըղար-
մաղլա մէմուն օլաճաղըմ :

Մէճհուլ քիմսէ . - Ումարում :

Էպէ . - Մատտէ՝ վաղը համէ տայի՞ր մի տիր :

Մէճհուլ քիմսէ . - Էվվէթ , Ֆագաթ , սիզ իգթիղաի հալտէ քիրաճըլար գապուլ իտէրսինիզ , տէյի՞լ մի :

Էպէ . - Էվվէթ , միւսիւ , վէ միւշթէրիլէրիմ հագգընտա վալիտէ մագամընտա հիւսնի իհթիմամ իպրագընտան կէրի տուրմամ :

Մէճհուլ քիմսէ . - Միւնասիպ օտալարընըզ վա՞ր մը տըր :

Էպէ . - Էվվէթ , միւսիւ , բէք միւնասիպ օտալարըմ վար տըր . . . պու ճիհէթլէ , պէնիմ օտալարըմ , Բարիսինէ՛ն պիրինճի օտալարըյլա բէգապէթ իտէպիլիր :

Մէճհուլ քիմսէ . - Շու օտալարընըզը կէօրէլիմ պագալըմ :

Էպէ . - Պուեուրուն , պիրլիքտէ կիտէլիմ :

Մատամ Անկօ , մալիւմիւմիւզ օլան օտա կիպի պիր օտաեա , միւսաֆիրինի քէմալը ղուրուրիեթլէ կիրտիրաի , վէ պու խուսուստա իլթիֆաթ մէմուլ իտէրքէն , մուղայիրի օլարագ , միւսաֆիր տէլիգանլը ,

— Լաքին , պուրասը ասլա խօշլանըլաճագ եէր տէյիլ տիր , տէյի պէեան իթտի :

Էպէ . - (Եավաշ սէտա իլէ .) Պու հալտէ սիզի խօշնուտ իթմէք բէք միւշքիւլ տիւր :

Մէճհուլ քիմսէ . - Խա՛յր , պէն քէնտի շախսըմճա հէր շէյէ խօշնուտ օլուրում , լաքին , սիզէ թէսլիմ իտէճէք օլտուղում գատըն , տարաթ ու տէպտէպէ իչինտէ պիւեիւմիւշ օլտուղունտան , վէ օ եօլտա էօմէ ալըշմըշ իտուկինտէն , պու եօլտա պիր իգամէթկեահը հագըգէթէն բէք սէֆիլ պուլաճագ տըր , վէ պէն իսէ , ճէօմէրտճէ իւճրէթ վիրէճէք օլտուղում իչին , պիր ազ ղիեատէ ինթիղամ վէ միւքէմմէլիեթ թալէպինէ հագըըմ վար տըր :

Միւսաֆիրի մէրգում , պալէատէքի սէօղլէրի թէլէֆ-

Ֆիւղ իթտիկի սրբատա, մատամ Անկօնուն կէօղլէրինտէ
ան կէօղլիւլիւք հայի միւշահէտէ օլունմադտա իտի: Պա-
տէհու մէզպուրէ, շու եօլտա քէլամա տէվամ իթտի:

— Միւսիւ, զաթընը կիպի պիր միւշթէրիեի խօշնու
իթմէք իշին, քեաֆֆէյի ֆէտաքեարլըղլարը մաէլ մէմնու-
նիյեէ գապուլ իտէրիմ: Պինապէրին, շու սրբատա տախի
պիզզաթ քէնտի օտամը վէրիրիմ: Պուեուրուն կիտէլիմ,
ումարըմ քի օրատան խօշնուտ օլուրսունուղ:

Մատամ Անկօնուն օտասը, սալօն թարգընտա տիւղէ-
թիլմիշ օլուպ, վագաա կիւղէլ վէ զէնկինճէ թէղեինաթ-
լա միւղէյեէն տէյիլ իտի իսէ տէ, օրատա, պունտան տա-
հա ալէասը պուլունմատըղը էճիլտէն, խօշնուտ օլունա-
պիլիր իտի:

Էպէ. - (Մաղրուրանէ պիր հալ իլէ.) Է՛յ պունա նէ
տէրսինիղ:

Մէճհուլ քիմսէ. - Պու իշիմէ կէլիր... շարթլարընը
նէ՞ տիր:

Էպէ. - Կէօթիւրիւ բաղա՞ր մը լագըրտը իտիւօրսու-
նուղ:

Մէճհուլ քիմսէ. - Իսթէրսէնիղ, էօյլէ օլսուն:

Էպէ. - Պէշ եիւղ Ֆրանգ վէրին:

Մէճհուլ քիմսէ. - Բէք էյի:

Մատամ Անկօ տօտագլարընը ըսըրտը, վէ իսթէտիկի
ֆիեաթա գարշը իթիրագ օլունմատըղընը կէօրտիւկիւնտէ,
քէնտի քէնտիեէ,

— Իքի գաթընը իսթէմէլի իտիմ, տէտի, վէ պատէ-
հու աշիքեարէն, - Սէօյլէտիկինիղ գատընը նէ՞ վագըթ
կէթիրէճէքսինիղ, տէյի սիւալ իթտի:

Մէճհուլ քիմսէ. - Եարըն ագշամ, իհթիմալ քի, սա-
աթ ալթը իլէ սէքիղ արասընտա կէթիրիրիմ:

Էպէ. - Քէնտիսինի գապուլ իշին հէր շէյի շիմտիտէն
հագըրլաթտըրըրըմ:

Մէճհուլ քիմսէ . - Շուրաեր իյիճէ պիւմիշ օլուն քի , էկէրչի շաեէտ իլէրուտէ , շու եա պու թէսատիւֆլէ , օ դատրնա եախօտ պանա պիր մահէլլտէ ըասթ կէլէճէք օլուր իսէնիզ , իքիմիզի տախի թանրմըշ օլմաեաճագսընըզ :
 էպէ . - Օրասը մալիւմ . էրքէք եախօտ դատրն միւշ թէրիլէրիմտէն պիրինէ , խանէմտէն տիշարտա ըասթ կէլէճէք օլուր իսէմ , պունլարը թանրմաղ օլուրում . . . Ա՛հ , էկէրչի Բարիսին իշինտէ պազը դատրնլարա սէլամ վիրէճէք օլուր իսէմ , պիւեիւք ըէզալէթ շըգար . . . Սէօզիւմէ իթիմատ իտին , ազիզիմ միւսիւ քի , տուզինալար իլէ դատրնլար վար տըր քի , պէնի կէօրտիւքլէրինտէ շաշըրըլար : Հալ պու քի , պէն քէնտիլէրինի կէօրմէմէզլիկէ կէլիպ , եիւզլէրինէ պիլէ պագմագսըզըն կէշէրիմ :

Մէճհուլ քիմսէ . - Տիմէք տիր քի , գարարըմըզ վէրիլտի . իմտի , մատամ , եարըն թէքրար կէօրիւշիւրիւզ :

էպէ . - Աֆիլ իտէրսինիզ , միւսիւ , պիր ուֆագ սէօզիւմ տահա վար տըր :

Միւսաֆիրի մէրգում , շաբգասընը ալըպ , գաբուեա տօզրու կիթմէքտէ իքէն , տուրտու :

էպէ . - Բէճա իտէրիմ , միւսիւ , սագըն իֆատէմէ կիւճէնմէեին . միւշթէրիլէրիմ պէնիմ իլէ ուզլաշըրըլար իսէ , մուայեէն օլան ֆիեաթըն նըսֆընը բէշինէն թէէտիեէ իտէրտէր , Ազիզիմ միւսիւ , պու սէօյլէտիկիմ՝ եալընըզ սիզին հագգընըզտա օլմաերպ , էօթէտէն պէրու պունու քէնտիմէ գայիտէ իթթիխազ իթմիշիմ տիր :

Մէճհուլ քիմսէ . - Բէքնիզամընտա պիր գայիտէ տիր Պունու պէն տէ ֆէվգէլատէ թագտիր իտէրիմ , վէ պու թագտիրիմէ իսպաթ օլմագ իւզրէ , սիզէ , ֆիեաթըն նըսֆընը տէյիլ , իլլա թէքմիլինի վիրմէկէ ըազը օլուրում :

Պէօյլէ տիեէրէք , մէրգում տէլիգանլը , ազշէ շըզտանընտան պիր ատէտ պէշ եիւզ ֆրանգլըգ պանգնօթ շըգարըպ , մատամ Անիօեա վիրտի , վէ մէրգումէ տախի ,

մէղքիւր պանդնօթու , աճ կէօղլիւլիւքլէ ալտըդ տան սօնրա ,
— Պիր մագպուղ լաղը՞մ մը տըր , տէյի սօրտու :

Մէճհուլ շախս տախի ,

— Լիւղումու եօգ տուր , պէնիմ սիղէ էմնիյեէթիմ
վար տըր , տէյի ճէվապ վիրիպ , օրատան տիշարը շըգտը :

Մատամ Անկօ , հավլիեէ գատար մէրդու մա ըիֆա-
դաթ իթտի , վէ նէրտիվէնին սօն գատէմէլէրինի էնմիշ օլ-
տուղու հալտէ , էլան մէրդու մա սէլամ վէրմէքտէն Փարիղ
կէլմէեօրտու :

Էպէ . - (Քէյֆլի պիր հալտէ օտասընա ավտէթի սը-
րատա , քէնտի քէնտիեէ .) Պէշ եիւղ Ֆրա՛նգ . . . պէշ եիւղ
Ֆրա՛նգ , հէմտէ բէշին . . . նէ՛ ուղուր . . . Պու իշ , եինէ
ղէնկինլէր ալէմինտէ պիր հիյլէ օլմալը . . . մութլագա տիլ-
պէր վէ կէնճ պիր գըղ՝ եանլըշ պիր տալա պասմըշ տըր . . .
Քի՞մ պիլիը , պէլքի տէ զէվճինի տէքէ կէթիլէն պիր գարը
տըր . . . Էկէր էօյլէ իսէ , տահա զիեատէ մէմնուն օլու-
րում . . . զէվալլը ատամճըղա՛ղ , շու էննատէ սէն ըահաթ-
ճա ույգունա տալմըշ օլտուղուն , վէ հիշ պիր շէյտէն խա-
պէրտար պուլունմատըղըն հալտէ , սանա պիր վարիս թէ-
տարիք իտիլիեօր . . .

Էպէ գարը , պու արա կիւլմէկէ պաշլատը , վէ մուախ-
խարէն շու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի .

— Շու հալ պէնիմ իշին զարիպ տիր . . . Պէն գօճա-
լարտան նէֆրէթ վէ իքրահ իթտիկիմ իշին , քէնտիլէրինէ
պիր Ֆէլաքէթ վուգուլինտէ , մէմնունիյեէթ հիսս իտէրիմ
. . . ա՛հ , անլէրտէն հիշ պիրի պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէմէ-
տիկի իշին , պաշլարընա պու եօլտա պէլալար կէլմէսի լա-
երդ տըր , տէտի :

Իրթէսի կիւնիւն ագշամըսը , կիւնէշ պաթմասընտան
աղ սօնրա , գօնթէս տըր՛անտալ , եաղմուրուն ալթընտա ,
թագաթ ու մէճալի գալմամըշ օլտուղու , վէ հէման ճան
վիրմէք ըատտէսինտէ պուլունտուղու հալտէ , մարքի տը

Մօգօմպուէն խանէսինտէն Ֆէվգէլատէ զահմէթլէ ավտէթ իթմէքտէ իքէն , իքի ավթլը պիր արապա , Պաթինեօլ պուլ- վարընտաքի էվին էօնիւնտէ տուրտու :

Մատամ Սնիօ , օլ էանատէ բէնչիրէտէ տուրմագտա օլտուղունտան , մէղքիւր արապատան , իւք կիւնիւ քէնտի- սինէ կէլէն շախարն էնտիկինի , վէ պիր գարընըն՝ մէրգու- մուն գօլունա տանանարագ , քէղալիք արապատան աշա- դրեա էնտիկինի , վէ մէրգում իլէ պիրլիքտէ էվին կէչի- տինէ կիրտիկինի կէօրտիւ : - Ս, յնի վագըթտա , արապա- նըն պիր թարաֆընա շէնկէլվարի սարըլմըշ օլան ինսան շէքլինտէ սիեահ պիր կէօլկէ , օրատան այրըլըպ , արա- պանըն արգասընտա զայպ ու նապէտիտ օլտու :

Էպէ . - (Քէնտինէ շակիրտլիք իտէն պէսլէմէեէ խի- թապէն .) Տօ'րօթէ , շաբուգ , շաբուգ , գըղըմ , օտամըն մումլարընը եագ , վէ սօպանա պիր օտուն ավթ . . . պէքլէ- տիկիմ ատամլար կէլտիլէր , տէտի , վէ դարանլըգ նէրտի- վէնի այտընլաթմագ իւզրէ , քէնտիսի էլինէ պիր լամպա ա- լըպ , տայիրէ դարուսունու պիզզաթ աշմանա կիթտի , վէ տիթրէմէքտէ օլան պիր սէտանըն՝ իղթիրապլը պիր հալ իլէ ,
— Եա Բապպի . . . եա Բապպի , Բօպէրթ պէնի նէրէ- եէ կէթիրտինիզ , ատէթա գօրգուեօրում , տէտի :

Կէնճ գատընըն բէֆիգի . - Միւսթէրիհ օլուն , աղի- դէմ Հանրիէթ , պու մահէլլին միւնասիպ օլմատըղընը պէն տէ պիլիրիմ , լաքին , պուրատա , տիկէր հէր եէրտէն զի- եատէ լաերգըլա կիզլէնիլէպիլէճէկինտէն , պու մահէլլի ինթիխապ իթտիմ . . . Սուս օլուն , պիզի տինլէեօրլար :

Էպէ . - (Քէլամա աղազ իտէրէք .) Կէլինիզ , աղիզէմ մատամ . . . պուրատա պիր գրալիշա կիպի գապուլ օլու- նուպ , օ սուրէթլէ մագհարը թալթիֆաթ օլաճագօրընը : Տիշարըսը սօղուգ տուր , տէ յիլ մի , Ֆագաթ , սիզին օ- տանըզ , իւշ սաաթտան պէրու տէրունինտէ ավթէշ եա- գըլտըղընտա , լաերգըլա սըճագ տրր :

Կէլէն դարը ճէվապ վիրմէեիայ, մէրգումէ, Բօպէրթ թէսմիեէ իթտիկի շախարն դօլթուդունտան աչրըլմանարագ, գաբուտան կէշտի, վէ մատամ Անկօնուն քէնտիսինէ թախսիս իթմէքտէ օլտուդու ըչրգլը օտանա կիրտիկինատէ, շրմինէնին գարշըսընտա տուրուպ, պուզ կիպի սօղուգ օլան քիւշիւք աեաղլարընը պունուն ալէվինէ տօղրու ուզաթտը:

Մէզպուրէնին եիւզիւնտէ գալըն պիր նիգապ պուլունուպ, կիեինմիշ օլտուդու էնլի ֆիսթան իլէ տէ, հէր նէ գատար համիլէլիկի, թէճրիւպէքեար օլմանան կէօղլէրտէն կիղլէնմէքտէ իտի իսէ տէ, հագըգէթտէ համիլէլիկի խայլի իլէրլէմիշ իտի:

Մատամ Անկօ, պու գարըեր իլք թէճէսսիւսիւնտէ, անըն, ուզուն պէօյլու օլմագտան զիեատէ գըսսա պօյլու օլտուդունա, վէ զայիֆիլիճուտ իտուկինէ տիգգաթ իթտի:

Էպէ. - Մա'տամ, աճապա չօգ էզիեէթ մի չէքտիւնիղ:

Մէճհուլէ գարը. - Էվվէթ, պիր աղ էվվէլ արապատա չօգ էզիյեէթ չէքտիմ: Հաթթա, պիր արա, պուրանա կէլմէեէ տէ կէճ գալմըշ օլտուդումտան տօլանը տիւշարը վէսվէսէ պիլէ օլտում:

Էպէ. - Հէր շէյէ լանըգըյլա վագըֆ օլմագ իչին, հագըգէթի հալի թէմամէն պիլմէքլիկիմ լագըմ տըր: Պուսէպէպլէ մատամ, զաթընըղա պագը սիւալլէր իթմէքլիկիմ միւսաատէ իլլէմէքլէ պէրապէր, սիւալլէրիմէ ճէվապ տախի վիրմէլիսինիղ:

Մէճհուլէ գատըն. - Սիւալլէրինիղէ ճէվապ վէրիրիմ, ֆագաթ, Բօպէրթ, սիղին գարշընըղտա պիր շէյ տիմէք իսթէմէմ. . . իմտի, աղիղիմ Բօպէրթ, ըճա իտէրիմ, պիղի եալընըղ պըրագըն:

Բօպէրթ, տէրհալ իթաաթլա, ֆագաթ պէլլիսիղ սուրէթտէ ումուղլարընը չէքէրէք, օրատան չըգտը:

Հանրիէթ , էպէ գարը իլէ եայրնըզ գալտըղընտա ,
 — Սօրունուզ , մատամ , սիւալլէրինիզէ ճէվապ վիր-
 մէկէ հազըրըմ , տէտի :

Մէրգումէ , այնի վագըթտա նիգապընը գալտըրտը-
 ղընտա , մատամ Անկօ , իղհարը հայրէթ իյլէտի :

9

Մատամ Անկօ , նիգապըն գալտըրըլմասընտա , կէնճ
 պիր գատըն գարչըսընտա պուլունաճաղընը մէմուլ իթ-
 մէքտէ իքէն , պիւսպիւթիւն կէնճ պիր գըզ , սայքի պիր
 չօճուզ գարչըսընտա պուլունտու :

Հանրիէթ , անճագ օն եէտի շաղարընտա օլուպ , սի-
 մասընըն Ֆէվգէլղաեէ նաղիքլիկինտէն , վէ սաչլարընըն
 քեամիլէն սարը օլմասընտան , մէգքիւր շաղտան տա իքի
 եաշ տահա քիւչիւք կէօրիւնիւեօրտու :

Մէրգումէնին տիլպէրլիկի , սիմասընըն լէթաֆէթի ,
 վէ պիքիրլիք հալի գատար տիլպէր , լաթիֆ վէ պիքիր
 հիչ պիր գըզ վէ գատըն թէխայելիւլ օլունամաերպ , շէք-
 միչ օլտուղու միհն ու մէչագգ վէ հէրարէթի վիճուտիեէ ,
 ճէմալինի պօզմատըրգտան պաչգա , եանագլարընըն շէֆաֆ
 գըրմըղըլըղընը տահա զիեատէ գըղարթարագ , վէ իթա-
 լիա գուպպէյի ասիւմանը կիպի մաի օլան իրի կէօղլէրինէ
 պաչգա պիր ըէֆնագը մախսուս քէսպ իթտիրէրէք , օլ
 հիւսնի ճէմալինի արթըրմըչլար իտի :

Էպէ . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Օհօ' , մատտէ' սիննի ըիւշ-
 տէ պալիղ օլմուչ օլմաեան պիր գըզը իղֆալ իմիչ . . . Բօլիս

պու իշէ գարըշտըղը հալտէ , շու քիւ շիւ ք գըղըն աշըղը հէր
քիմ իսէ մութլագա պաշը պէլաեա ուղրաեաճագ տըր . . .
Հալպու քի , պու ճիհէթ պանա այիտ տէ յիլ տիր . . . պէնի
պուլտուլար . . . խըղմէթիմէ իհթիեաճ հիսս իթտիլէր . . .
պէն սանաաթըմը իշէեօրում , գուսուրունա գարըշմամ :

Հանրիէթ . - (Էպէ գարընըն սիւքիւթիհնտէն տօլաեը
թէաճճիւպ իտէրէք .) Պէքլէեօրում , մատամ . . . պանա սի-
վալ իտէճէկիհնիղ նէլէր տիր :

Էպէ գարընըն իշպու եէնի միւշթէրիսինէ արղ իթտի-
կի սիւալլէրի , վէ Հանրիէթին կէօղլէրինի աշաղըեա էեէ-
րէք , վէ կիթտիքճէ տահա զիեատէ գըղարարագ վիրտիկի
ճէվապլարը պուրաճըգտա տէրճի սահիֆէ իթմէքլիկի գա-
յիտ կէօրիւրիւղ :

Էպէ . - Աղիղէմ մատամ , պանա պու գատար մալիւ-
մաթ լտղըմ իտի . . . պունտան սօնրա եաքաճաղըմը պիլի-
րիմ :

Օլ էսնատէ , Բօպէրթ , գաբուեու եավաշճա շալարագ ,
— Իշէրի կիրէմէ զմիեիմ , տէ յի սիւալ իթտի :

Էպէ . - Մահրէմանէ միւքեալէմէմիղ խիթամ պուլ-
մուշ օլտուղունտան , կիրէպիլիրսինիղ :

Պատէհու , մէրգում տէլիգանլը , տէրունը օտաեա
կիրտիկիհնտէ , մատամ Անկօ ,

— Պիր սաաթ զայպ իթմէեէրէք , մատամը պուրաեա
կէթիրմէնիղլէ , Ֆէվգէլատէ էմրի պասիրէթէ մուվաֆըգ
հարէքէթտէ պուլունմուշտունուղ . . . շիւնքի թամ վաղըթ
տըր , տէտի :

Բօպէրթ . - Վաղը համլին եագընտա վուղու պուլա-
ճագընը մէմուլ իտէրմիսինիղ :

Էպէ . - Հիշ շիւպհէմ եօգ տուր քի , պու կիճէ վու-
գու պուլաճագ տըր . . . Պէլքի տէ եարը կիճէտէն էվվէլ
. . . հէմտէ իւմիտ իտէրիմ քի , իշլէր բէք սըրասընտա ճէրէ-
եան իտէճէք տիր . . . Պինապէրին , մատամ լահաթճա վէ

պիլա էնտիշէ եաթաղա կիրիպ , շէքէճէք օլտուղու միւշ-
քիւլ տաղըգաեա հուղուրը դալպ վէ Ֆիքը իլէ պէքլէեէ-
պիլիր : Շունու տախի սէօյլէրիմ քի , պու տէտիկիմ տա-
ղըգա , ուղադտան նէ՛ դատար տէհշէթլի իսէ , եագընտան
օլ գատար տէյիլ տիր :

Բօպէրթ . - Տօ՛սթոււմ , սիզի , մատամըն իհթիմամ վէ
տիգգաթ ու տիրաեէթինէ իհալէ իտիեօրում , քէնտի-
սինէ թէմամիյլէ էմնիյեէթ իտէպլիիրսինիզ . . . ճէսուր
օլուն վէ իւմիտինիզի գաթթ իթմէեին . . . հէր շէյ սըրա-
սընտա ճէրէեան իտէճէք տիր . . . Շիմտիլիք Ալլահա ըս-
մարլատըգ , եինէ կէօրիւշիւրիւզ :

Հանրիէթ . - (Աշիքեար պիր տէհշէթ իլէ .) Պէնի պը-
րագըպ կիտիեօ՞րմուսունուզ . . . Պէն իսէ , պու կիճէեի պու-
րատա կէշիրէճէքսինիզ տէյի զանն իտիեօրտում :

Բօպէրթ . - Պիլիրսինիզ քի , պէնիմ օրատա պուլուն-
մագլըղըմ հէր հալտէ էլզէմ տիր . . . Պիլիրսինիզ քի , պու-
ագշամ պէր միւթատ պէնի օրատա կէօրմէտիկինտէ թէ-
աճճիւպտէ գալաճագ տըր : Իմտի , հէր շէյտէն էվվէլ ,
շիւպհէեէ մահէլլ վիրմէք լագըմ տէյի՞լ մի տիր : - Փագաթ ,
միւմքին օլուր օլմագ , ավտէթ իտէճէեիմ , վէ շիւպհէսիզ
պու կիճէ պունա մուվաֆֆագ օլաճաղըմ :

Հանրիէթ . - Հագգընըզ վար տըր , սիզ հէր շէյի տիւ-
շիւնիւեօրսունուզ . . . վէ էմրի պասիրէթտէ ասլա գուսուր
իթմէեօրսունուզ . . . Պինապէրին , մատէմ քի կիթմէնիզ
լագըմ տըր , կիտին , հալպու քի , պէնիմ , էօլիւմ թէհլիքէօի
իշինտէ պուլունտուղումու , վէ թէրք օլունմուշ օլարագ ,
վէ սիզի պէթէքրար կէօրմէեէրէք էօլմէքլիք , Ֆէվգէլատէ
շայեանը թէէսսիւֆ պիր քէյֆիեէթ իտուկինի խաթըրլա-
եընըզ :

Բօպէրթ , Հանրիէթին իքի էլինի թութուպ , քէմալը
աշգ իլէ տօտագլարընա տաեաթտը : Մէրգումուն պու հա-
րէքէթի , քէնտիսինին եա Ֆէվգէլատէ պիր աշըգ օլտու-

դունա , վէ եախօտ ուսթա պիր դօմէտիաճը իտուկինէ աւ
լէամէթ օլուպ , մէղպուրէերի , իհթիմամլըճա կէօքսիւ իւ
զէրինէ տաեաթարագ , դուլաղընտան աչաղըեա , լաթիֆ
պիր սէտա իլէ ,

— Աղիզէմ Հանրիէթ , սիզ էօլիւմ թէհլիքէսինտէ
տէյիլսինիզ , վէ էօլիւմ թէհլիքէսինտէ օլմաեաճագսընըզ :
Էվվէթ , սիզ , մէսուտ օլմագ վէ սէվիլմէք իչին եաչաեա
ճագսընըզ , վէ պիր գաչ սաաթտան , թէքրարէն եանընըզ
տա պուլունուպ , շիմտիքի կիպի էլինիդի թութտուղում
տա , դօրգու վէ վէսվէսէլէրինիզ կէչմիչ օլաճագ տըր , վէ
մէսէրրէթ իչինտէ պուլունաուղունուզ հալտէ , աչգ ու
սէվտամըղըն մէյվէսի օլան մասումճըղաղը պանա թագտիմ
իտէճէքսինիզ , տէտի :

Բօպէրթ , իֆատաթընա պիր դաչ տագըղա տահա տէ
վամ իլէ , տօտագլարընտան էօյլէ ատի մուհապպէթ սէօղ
լէրի շըգմագտա իտիքի , պու սէօղլէրին ալթընտա սահի
հէն էսէրի աչգ ու սէվտա պուլունամատըղը տէրք օլունմագ
տա իտի :

Հալպուքի , Հանրիէթ , պու սէօղլէրտէն խօշնուտ օ
լուպ , պու սաեէտէ քէնտիեի միւսթէրիհ ատա իթտի , վէ
թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Էվվէթ , տօսթում , պու սէօյլէտիկինիզ սահիհ տիր ,
պէնիմ պու եօլտա զաննիեաթտա պուլունմագլըղըմ տի
վանէլիք տիր , հագղտըղըղ տըր . . . Փագաթ , արթըզ
գօրգում , վէսվէսէմ գալմատը . . . էմնիյեթիմ պէրքէմալ
տըր . . . կիտին . . . չարուգ կիտին . . . սիզի պէքլէմէսի լա
ղըմ տէյիլ տիր , տէտի :

Բօպէրթ . - (կէնճ մաչուգէսինին անլընտան սօն տէֆա
տախի պուս իթտիքտէն սօնրա .) Եագընտա թէքրար պու
լուշուրուզ :

Պատէհու մէրգում , մէղպուրէնին պուլունաուղու օ
տատան տիչարը շըգըպ , քէնտիաիյլէ պիրլիքտէ կէլմէսինի

մատամ Անկօեա իշարէթլէ անլաթար , վէ անընլա եալը-
նըղ գալընճա ,

— Տիմէք տիր քի , մատամ , մուխաթարա մէվճուտ
օլմատըղընա սիղ հագըղէթէն իթիգատ իտիեօրսունուղ ,
տէյի սիւալ իթտի :

Էպէ . - Պէն հիչ պիր մուխաթարա մէմուլ իթմէեօ-
րում : Կէնճ գատըն՝ համիլէլիկի էսնասընտա բէք ազ միւզ-
տարըպ օլմուչ իտուկինտէն , իյի հալտէ պուլունմագտա
տըր : - Ֆիլվագը քէնտիտի բէք դուվիլէթլի տէյիլ իսէ տէ ,
սըհէթի պէրքէմալ կիպի կէօրիւնիւեօր . . . Եիւզտէ սօգ-
սան սօգուղ , վագը համլին մուվաֆֆագըյեթլէ վուգու
պուլաճագը իւմիտ օլունուր , հալպու քի , է՛ն սօն քէրթէ-
տէտէ պիր թէհլիքէ շըգապիլէճէկի սիղճէ տէ մալիւմ տիւր
. . . Պէն , պու կիպի ահվալէ պիտտէֆաթ ըասթ կէլմիշիմ
տիր , վէ եիւզտէ սօգսան սօգուղ պիր ֆէլաքէթ վուգու
պուլմամըչ տըր . . . Իմտի , պու տէֆա տալիսի մուվաֆֆա-
գըյեթլէ նայիլ օլաճագըմըղը մէմուլ իտէրիմ :

Բօպէրթ . - Ագչէեի սէվէ՞րմիսինիղ :

Էպէ . - Նէ՛ աճայիպ սիւալ , ագչէ սէվմէեէն վա՞ր մը
տըր :

Բօպէրթ . - Սիղէ եիկիրմի պէչ ատէտ լուի ալթունու
վիրտիմ :

Էպէ . - Պու ագչէ , պէյնիմիղտէ դարարլաշտըրըլմըչ օ-
լան ֆիեաթ իտի : - Սիղէ պիր մագպուղ սէնէտի վիլմէք
իսթէտիմ , վէ եինէ տէ վէրիրիմ :

Բօպէրթ . - Պունու տիմէք իսթէմէեօրում . . . իշպու
պէչ եիւզ ֆրանգտան պաչգա , պին ֆրանգ տահա գա-
ղանմագ իսթէ՞րմիսինիղ :

Էպէ . - Աճայի՛ պ , պու տա սօրուլաճագ շէյ մի տիր :

Բօպէրթ . - Էկէրչի , տէօրթ կիւնէ դատար , անլաեօ՞ր-
մուսունուղ , տէօրթ կիւնէ դատար տիեօրում , օլ կէնճ
խասթա , իանէնիղի թէրք իտէճէք պիր հալտէ պուլունուր

իսէ , սիղէ պին Ֆրանգ տահա վիրէճէեիմ :

Էպէ . - Հէր նէ գատար պու տէտիկինիղ միւշքիււ իսէ տէ , պէօյլէ պիր ալիճէնապ միւշթէրի իչին , միւմքինսիղ օլան թէշէպպիւսաթա տախի իպթիտար իտէճէեիմ . - Իմտի , պու պապտէ էմին օլապիլիրսինիղ :

Հանրիէթին մաշուգու , էպէ գարընըն իֆատէ յի մէղքիւրէսինի տինլէտիքտէն սօնրա , մահէլլի մէղքիւրտէն տիշարը չըգտը , վէ պիր արապաեա ըաքիպէն , քէնտիսինի վիլ-լէվէք սօգաղընտա , Ֆալան նիւմէրօլու խանէեէ կէօթիւրմէսինի արապաճըեա էմր իյլէտի :

Իշար օլունան նիւմէրօլու խանէ , հավլի իլէ պաղչէ արասընտա ինչա իտիլմիշ ղաեէթ վասի վէ աթիգ պիր պինա օլուպ , վաղթիյլէ պիւեիւք ղէվաթա մախսուս օլարադ Բարիստէ ինչա օլունամուշ օլան պու եօլտա միւքէլլէֆ պինալար , պու կիւնքի կիւն բէք ազ տըրլար : Չիւնքի , շէհրի մէղքիւրտէ , շիմտի արաղինին Ֆիեաթը , էպնիեէ յի մէղպուրէնին ինչասընը հէման միւմքինսիղ գըլմագտա տըր :

Իքի միլիօն Ֆրանգ մուգապիլինտէ վիճուտէ կէլէպիլէն պիր պինանըն իճարը , եիւզ պին Ֆրանգ օլմագ լաղըմ տըր : - Պէօյլէ պիր տարաթ իչին , նէ՛ մէրթէպէ սերվէթ պուլունամալը տըր : - Պու կիւնքի կիւն է՛ն ղէնկինլէր պիլէ պու խուսուսու պիր տիվանէլիք ատտ իթտիքլէրինտէն , էճտատըմըղըն ինչա իթտիրմիշ օլտուգլարը օլ միւքէլլէֆ պինալար , պիրէր պիրէր ղայպ օլուեօրլար :

Պիղիմ Բօպէրթ թէսմիեէ իթտիկիմիղ տէլիգանլը , քիւշիւք պիր գարուեու չալըպ , գարուճուեուն օտասընտա եանմագտա օլան պիր լամպա վէ տէհլիղին թավանընտան ասըլմըշ պուլունան պաղըրտան պիւեիւք պիր ֆէնէր իլէ այտընլանմըշ վասի պիր հավլիեէ կիրտի :

Բօպէրթ , ղաեէթ եավաշ սէտա իլէ գարուճուեու սէլամլաեըպ , հիշ պիր շէյ սիւալ իթմէքսիղին , գարուճու-

նուն օտաար էօնիւնտէն վէ հալլիտէն կէշիպ , ներտիվէն գատէմէլէրինտէն եօդարը շըգտը :

Մէրգուսուն տէհլիղ գարուսունտան միրուը իտէճէկի սրրատա , պիր քէօշէտէ ուեու մագտա պուլունան իհթի- եար պիր խըղմէթ.քեար ուեանարագ , պիրտէն պիրէ ու- եանար , վէ պաղէն թէ.քլիֆսիղճէ իֆատէի հալ իտէն ա- թիգ խըղմէթ.քեարլարա մախսուս պիր թարղ իլէ ,

— Ա՛հ , միւսիւ գօնթ , սի՛ զմիսինիղ . . . կէլմէնիղ խա- երրլը օլտու : Մ. տ՛Օպէրիվ ֆէվգէլատէ սապրրսըղլըգլա սիղի պէ.քլէեօր . . . պու ագշամ հէր վագըթտան զիեատէ միւզտարըպ տըր . . . վէ ֆէվգէլատէ ղաղապնաք պիր հալ քէսպ իթմիշ տիր . . . Զաթէն պէնի իւշ տէֆա նէզտինէ ճէլպ պիրլէ , սիղին կէլիպ կէլմէտիկինիղի սիւալ իյլէտի , տէտի :

Բօպէրթ . - Թապիաթ իյլէ , սէն տէ , ժօ՛ղէֆ , պու սը- րատա րահաթ պիր ույգու իլէ ուեուեամամըշարն տըր :

Մէրգուս , պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սրրատա , միւ- թատը վէճհ իւղրէ , տօտագլարը իւղէրինտէ իսթիհղա- քեարի պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Ժօղէֆ նամ խըղմէթ.քեար . - Պէօյլէ պիր հալտէ նա՛- սըլ ուեուեապիլիը իտիմ . . . եախօտ բէք աղ ուեուեա- պիլտիմ :

Բօպէրթ . - Պէն շիմտի կիտիպ , Մ. տ՛Օպէրիվի թէսկին իտէրիմ . . . սէն , էկէր իսթէր իսէն , գաթթ օլունան ույ- գունա տէվամ էթ :

Հանրիէթին Բօպէրթ թէամիեէ իթտիկի , վէ մէզքիւը սէքսէն եաշընտաքի խըղմէթ.քեարըն միւսիւ գօնթ իամինի վէրտիկի շախս , տէհլիղտէ սօլ թարաֆա կիտիպ , իքի գա- նատլը պիր գարու աշտը , վէ ֆէվգէլատէ մօպիլեա իլէ միւ- ղէյեէն պաղը օտա վէ սալօնլարտան կէշտիքտէն սօնրա , ըըգլը պիր լամպա , վէ յունվար այը իշինտէ վէ օն իքի օն տէօրթ տէրէճէլի պիր սօղուգ ղէմանընտա կիպի եա-

գրւմը՝ օլան պիր շրմինէնին եանան օտունլարը այտընլը՝
ղըյլա թէնվիր գրւմը՝ պիր եաթագ օտասընա կիրտի :

Պու շրմինէնին եանընտա , գրւմըզը ֆանէլատան պիր
կիճէլիք էլպիսէ կիեինմիշ օլան պիր իհթիեար պուլունուպ,
ուզուն պիր գանարէ իւղէրինտէ օթուրմուշ , եախօտ տա-
հա տօղրուպու եասլանմըշ իտի :

Պաղը քիթապլարը , ըսալէլէրի վէ դաղէթալարը հա-
վի օլան քիւշիւք պիր մասա իւղէրինտէ գօնուլմուշ օլան
լամպանըն այտընլըղը , իհթիեարըն վիճուտինէ աթֆ օլուն-
մուշ օլմաղլէ , մէրգումուն կիւղէլ պիր անլը , սօլմուշ
լէհճէսի , վէ իբէք կիպի ինճէ վէ գար կիպի պէեագ սաշ-
լարը օլտուղու , վէ պրեըղլարընըն ուզուն վէ քէզալիք
պէեագ իտուկի անլաշըլըբօրտու :

Պու իհթիեարըն սիմասընտա հէր շէյ պէեագ օլուպ ,
եալընըղ կէօղլէրի գօեու մավի օլտուղու միաիլու , գաշ-
լարը տախի ապանօղ սիեահլըղընտա գալմըշ օլմասըյլա ,
մէգքիւր պէեաղլըղըն պիւսպիւթիւն գըտտը իտի :

Գարունուն աշըլըպ գաբանմասըյլա հասըլ օլան ճիւ-
ղի պիր սէտա իւղէրինէ , իհթիեար , եավաշճա պաշընը
արգանա շէվիրտի , վէ եէնի կէլէն ատէմի թանըմաղլէ ,
այնի վագըթտա , անլընտա վէ սիեահ գաշլարը իւղէրին-
տէ , սապըրսըղլըգ վէ հէման հիտտէթ ալէամէթի օլարագ
միւշահէտէ օլունան տէրին շիղիկ , դայպ օլտու , վէ տօ-
տաղլարը իւղէրինտէ միւպհէմ պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ
կէլիպ , կիւճիւքլէ սօլ էլինի եօգարը գալտըրտը , վէ դա-
րիպ պիր սէտա իլէ ,

— Հիշ կէլմէմէքտէն իսէ , կէճ կէլմէքլիք տէ խանըր-
լը տըր . . . Իմտի , խօշ կէլտինիղ , աղիղիւմ գօնթ . . . սիղի
նասըլ պէքլէմէքտէ օլտուղումու էկէրշի պիլսէ իտինիղ . . .
տէտի :

10

Րօպէրթ , իհթիեարա եադլաչրպ , վէ տիթրէմէքտէ օւլան էլինի թութուպ , քէմալը հիւրմէթլէ սըգտը , վէ մուախսարէն շու վէճհլէ քէլամա իպթիտար իյլէտի .

— Էֆէնտիմ , պէնի ֆէվգէլատէ սապըրսըղըղլա պէքլէմէքտէ օլտուղունուղու պլիլիեօրտում , վէ էկէրչի եէտը իգթիտարըմտա օլսա իտի , սիղի պիր տագըղա պիլէ պէքլէթտիրմէզ իտիմ . . . Կէճիքտիկիմին սէպէպլէրինի պիր ազտան անլար իսէնիզ , հագըղէթտէ , դահիրէն դանն օլունտուղու գատար գապահաթլը օլմատըղըմը սիղտէ թաստիգ իտէրսինիզ . . . Լաքին , էվվէլ էմիրտէ , մատմուաղէլ Հանրիէթտէն պահս իտէլիմ :

Իհթիեար . - (Սիմասընտա էմսալի կէօրիւլմէմիշ պիր էսէրը մուհապպէթ միւշահէտէ օլունարագ .) Էվվէթ . . . էվվէթ . . . գըղըմ . . .

Րօպէրթ . - Պանա իհալէ իթտիկինիզ մէմուրիեէթի իճրա իթտիմ . . . Մատմուաղէլ Հանրիէթ իլէ քէնտի օտա պէսլէմէսի , սաաթ պէչի եիկիրմի կէչէն գաթար իլէ Օրլէանա կիթտիլէր : Պէն , քէնտիլէրինի , եալընըզ գատընլարա մախսուս օլան տայիրէտէ եէրլէշտիրտիմ , վէ գաթարըն հարէքէթինտէն սօնրա , ըրիթըմտան այրըլտըմ :

Իհթիեար , կէօղլէրինի , շըմինէնին իւղէրինտէ գօնուլմուշ օլան տամա սաաթա աթֆ իտէրէք ,

— Շիմտի սաաթ օն պուչուզ տուր , տէտի :

Րօպէրթ . - Մատմուաղէլ Հանրիէթ շօգտան պէրի մուվասըլէթ իթմիշ տիր , վէ հիշ շիւբհէ եօգ տուր քի , իքի կիւնէ գատար քէնտիսինտէն պիր մէքթուպ ալարագ ,

պունտա, սիդէ, մատամ գօնթէս տը նագրէյ հագգընտա
պազը խապէրլէր վէրիլէճէք տիր :

Իհթիեար . - Զէվալլը գըզգարընտաչը՛մ . . . պիր տա-
խի քէնտիսինի կէօրէմէեէճէեիմ :

Բօպէրթ . - Քի՛մ պիլիր :

Իհթիեար , մահղունէն պաչընը սալլաեարագ ,

— Անըն վէ պէնիմ շաղլարըմըզտա , օն սէնէտէն պէ-
րու այրըլըգ տէվամ իտէր իսէ , օնտան սօնրա եագընլըգ
միւմքին օլամագ . . . իմտի , պիզ պիրիպիրիմիզի ահրէթտէ
պուլաճագըզ , վէ պու տա եագընտա վուգու պուլուր ,
տէտի :

Բօպէրթ . - Նի՛չին պու շէյլէրի տիւշիւնիւեօրսունուզ
. . . րէճա իտէրիմ , Ֆիքրինիզտէն պու շայեանը թէէսսիւֆ
միւզապահաթը չըգարըն . . .

Իհթիեար . - Պու սէօյլէտիկինիզ պէնիմ իչին տէյիլ
տիր . . . Շու պէնիմ կէչիրտիկիմ էօմիւր՝ էօմիւր միւ տիւր
էկէրչի սէվկիւլիւ հանրիէթիմին պանա մու հապպէթի Ֆէվ-
գէլատէսի օլմասա իտի , սէօզիւմէ իթիմատ իտին , տօս-
թում քի , պու ագչամքի տուամտա , ճէնապը Ալլահըն ,
եարըն պէնի քէնտի նէզտինէ շաղըրմասընը նիեազ իտէր
իտիմ . . . Փագաթ , քէնտի հագգըմտա խայլիճէ կէօրիւշ-
տիւք . . . շիմտիտէ սիզտէն պահա իտէլիմ . . . Սիզի թաա-
մա պէքլէտիկիմի պիլիր իտինիզ . . . կէլմէմէնիզէ նէ՛ մանի
օլտու :

Բօպէրթ . - Պիր գազա :

Իհթիեար . (Էնտիշէ իլէ .) Շայեանը թէէսսիւֆ պիր
հալ մը զուհուրա կէլտի :

Բօպէրթ . - Էվվէթ :

Իհթիեար . - Ումարըմ քի , վէխիմ պիր հալ վագը
օլմամըչ տըր :

Բօպէրթ . - Վագըր օլան հալ՝ ատի պիր շէյ իսէ տէ ,
ազ գալտը քի , հաեաթըմ էլտէն չըգաճագ իտի , Շէօյլէ

քի , քէնտի արապամա վասըլ օլմագ իւզրէ , մէվգիֆտէն շըդտըղըմտա , սիւրաթլէ իւզէրիմէ կէլմէքտէ օլան պիր արապաեա տիգգաթ իթմէտիմ : Իշթէ , պու արապանըն օղու , պէնի օն ատըմ ուզաղա աթտը :

Իհթիեար . - Ս'հ , եա Բապպի :

Բօպէրթ . - Պու սատէմէ բէք շէտիտ օլտու . . . պազը գատընլար կիպի ազլըմ պաշըմտան կիթտի . տօղրուսու պու հալիմտէն տօլաեր մահճուպում . . . հէր նէ հալ իսէ , պէնի , էն եագընտա պու լունան էճղախանէեէ նագլ իթտիլէր . զալիպա պու իշ գօլայ տէյիլ իտի . . . նիհաեէթ կէօզլէրիմի աշտըմ . . . համտ օլտուն հիշ պիր եէրիմ գըրըլմամըշ իտի , լաքին թէտրիճէն զալիլ օլան ֆէվգէլատէ պիր հալը զաաֆէթ , իսթէտիկիմ գատար սիւրաթլէ պուրաեա ալտէթիմէ մանի օլտու . . . Իշթէ , կէճիքտիկիմին սէպէպի պու տուր :

Իհթիեար . - Պէն իսէ , հագգսըզըղլա , սիզի , իհմալինիզտէն տօլաեր իթապ իտիեօրտում . . . Հալ պու քի , շու գաղա սէպէպիլէ եա թէլէֆ օլսա՞ իտինիզ : - կէշիրմիշ օլտուղունուղ թէհլիքէեի տիւշիւնտիւքճէ , տիթրէեօրում :

Բօպէրթ . - (Կիւլէրէք .) Հագգըմտա էսէֆ իթմէքլիկինիզ , պէնիմ իշին պիր իֆթիեար տըր : - Պունտան տահաղիեատէ նէ՞ թէմէննի իտէպիլիլ իտիմ :

Իհթիեար . - Փագաթ , շիմտի քեամիլէն քէսպի աֆիլեէթ իթտինիզ , տէյիլ մի :

Բօպէրթ . - Հիշ պիր գաղա վագը օլմամըշ տըր կիպի շիմտի պիր էօզրիւմ եօգ տուր :

Իհթիեար . - Տիմէք օլուրքի , զիեատէ իսթիրահաթա իհթիեաճընըզ պուլունամալը տըր :

Բօպէրթ . - Սիզի թէէմին իտէրիմ քի , ապա իսթիրահաթա իհթիեաճըմ եօգ տուր , վէ հէր վագըթքի կիպի , ազշամքի զաղէթալարը սիղէ օղումաեա հագըրըմ :

Բօպէրթ , պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք , զիքր իթտիկի-
միզ քիւչիւք մասանըն իւսթիւնտէն կաղէթ տը Ֆրանսա իլէ
Բաթրի զաղէթալարընը ալտը քի , պունլարըն զուշաղլարը
հէնուզ երրթըլմամըչ իտի :

Իհթիեար . - Խա'յր . . . խա'յր . . . պու կիւն օգումա-
նըզա ըաղը տէյիլիմ . . . պիլիլիմ քի , հէր վաղըթքի կի-
պի , քէնտիհիզի տայիմա պանա ֆէտա իթմէկէ հաղըրսը-
նըզ . . . լաքին , պու ֆէտաքեարլըղը դապուլ իտէճէք դա-
տար էմնիեէթիմ եօգ տուր . . . Իմտի , աղիզիմ գօնթ ,
ըէճա իտէրիմ , տայիրէնիզէ ալտէթ իտին . . . սիզին եաթ-
մըչ օլտուղունուղու , վէ ըահաթճա ուեուտուղունուղու խա-
պէր ալտըղըմտա , մէմնուն օլաճաղըմ :

Բօպէրթ . - (Թէպէասիւմ իտէրէք .) Էկէրչի նէզտինիղ-
տէ հայիզ օլտուղում զաղէթա օգումաղլըգ վաղիֆէմի
իյֆա իթմիչ օլմագլըգ մէսէրրէթինէ նայիլ օլամագ իսէմ ,
կէօղիւմէ ույգու կիրմէեէճէք տիր :

Իհթիեար . - Հէր հալտէ պու զաղէթալարը օգում-
մա՞գ մը իսթէեօրսունուզ :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , հէր հալտէ իսթէեօրում . . . կէօ-
րիւեօրսունուզա' , միւսիւ , պու ագչամ վաղիֆէլէրիմիզ
թէպտիլ օլմուչ տուր . շէօյլէ քի , պու ագչամտա , պէն ,
խանէնիզտէ վէ օտանըղտա քէնտի արղում վէ միւրատըմ
վէճհ իւզրէ , հարէքէթ իթմէք իսթէեօրում :

Իհթիեար . - Բէք ալէա , արղունուղա մուվաֆֆագաթ
իտէրիմ , լաքին , պու արղունուղ' եարըմ սաաթտան զի-
եատէ իմթիտատ իթմէմէլի տիր . . . պաչլըճա հավատիս
իլէ է'ն մուհիմմ վուգուաթը միւթէնէվիլիեէյի օգուեուն ,
գուսուրու եարընա գալսըն . . .

Բօպէրթ , Բաթրի զաղէթասընը աչրպ , վաղիֆէսինի
իճրա իթտի , լաքին , օ ագչամքի զաղէթալարտա էհէմ-
միեէթլի պիլը շէյ եօգ իտի :

Պիր շարեէք սաաթ սօնրա , իհթիեարը մէրգում , պա-

մէքտէ , եախօտ ուեանըդ օլարադ ըիւեա կէօրմէքտէ իտուկի անլաշըլմագտա իտի :

Րիւեասընտա կիւղէլ թաավիրլէր մէվճուտ օլտուղու մաղնուն օլուպ , շիւնքի , ալէսսէվիեէ մահղունիեէթ պախշ օլան սիմասընտա , էսէրի մէսէրրէթ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Պիրտէն պիրէ մէրդում աեաղա դալղըպ , հէման եիւքսէք սէտա իլէ , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Էվվէթ , բէք շօդ եօլ դաթթ իթտիմ , շիմտի հալիմտէն խօշնուտում . . . շիւպհէսիղ , մագսէտէ վասըլ օլմագտան էվվէլ , պաղը մանիլէրէ տահա թէսատիւֆլէ , ան էրի պէրթարաֆ իթմէկէ շալըշաճաղըմ , լաքին , վաղիֆէմին է'ն միւշքիւլիւ իճրա օլունտու , է'ն սարբ մահէլէրտէն կէշիլտի . . . կէրէք երլարղըմ վէ կէրէք ճէսարէթիմ պու պապտէ պանա մուալին օլմագտան տուր օլմաեաճագլար տըր , . . . ճայիմա եիւքսէեէ շըդաճաղըմ . . . թէբէեէ դատար շըդաճաղըմ . . . շու բրէնսլէրէ լաերղ օլան խանէտէ մէշու վէ եէկեանէ սահիպ օլմագլըղ , հաղըղէթէն պիւեիւք վէ կիւղէլ պիւ շէյ օլաճագ տըր , վէ պէնիմ իղպալիմ տէ պու տուր :

Րօպէրթ , եաթագընտան դալղըպ , շըդարմըշ օլտուղու էլպիսէլէրի թէքրար կիեինաի , վէ ճէպինէ տախիքիւշիւք պիր ըէվօլվըր գօեուպ , օտասընտան տիշարը շըդար , վէ ֆագաթ կէլտիկի եօլտան կիթմէեիպ , թուալէթ օտասըյլա իխթիլաթը պուլունան պիր նէրտիվէնտէն աշաղըեաէնտի :

Մէրդումուն էլինտէ իքի ատէտ անախթար պուլունուպ , պունլարտան պիրիտի , հալիիեէ նաղըր օլան պիր դաբուեու աշմաեա մախտուս իտի : Մէղքիւր դաբունուն սիւրմէսի վէ ըէղէլէրի տիղղաթլըճա եաղլանմըշ իտուկինտէն , անախթար կիրէր կիրմէղ , դաբու սէսիղճէ աշըլար :

Բօպէրթ , իբրինճի անասթար իլէ տէ , դարուճունուն
օտասը եանրնտա աչըլմըչ օլան քիւչիւք պիր դարուեու
աչտը , վէ դարուճուեու ուեանտըրմագսըղըն , վիլ-լէվէք
սօգաղընա շըգտը :

Օլ էանատէ , հէման սասթ , սասպահըն պիր պուչուղու
խտի : Շուրասը տախի մալում օլմագ կէրէք տիրքի , պիւ-
թիւն կիճէ , զէնկին մահէլլէրինտէ , պիր թագըմ զայիֆ
աթլարա զօշուլու , վէ կիճէլէրի ուեանըգ տուրան արա-
պաճըլարըն թահթը էմըլէրինտէ դուլլանըլըր խարապ ա-
րապալարա թէսատիւֆ օլունուր :

Պու արապաճըլար , եա խանէսինէ կէճ զալմըչ պիր
հօլարտաեա , վէ եախօտ մէմուլին զայրի սուրէթտէ ավ-
տէթ իտէն զէվճլէր վէ եախօտ իամէն համիլէք իտէն քիմ-
սէլէր սէպէպիլլէ , մաշուգէլլէրիլլէ վագըթ կէչիրէմէեէն
պաղը զէնտօսթլարա բասթ կէլմէք , վէ պունլարըր խանէ-
լէրինէ կէօթիւրիւպ , ճէօմէրտճէ իւճրէթ ալմագ իւմիտիլ-
լէ տօղրու պիր մէսլէքլէրի օլմաեարագ , արապալարընը ա-
հէսթէ ահէսթէ վէ բասթ կէլա եիւրիւտիւրլէր , վէ չօդ
տէֆա տախի մէմուլլէրինտէ մուվաֆֆագ օլուրլար :

Բօպէրթ տախի , պու արապաճըլարտան պիրինէ բասթ
կէլէճէկինի իւմիտ իթմէքտէ իտի : Ֆիլվագը , պախթը մէր-
գումա եավէր օլարագ , եիւղ " " իւճրէթլէ , պիր արա-
պաեա բագիպ օլուպ , Պասթինեօլ պուլվարընա կիթտի ,
վէ օրատան , տիվարլարըն պօեունտան եիւրիւեէրէք , վէ
էմրի պասիրէթէ բիաեէթէն , էլինի , բէվօլվէրինին թէթի-
կի իւզէրինէ տաեաթարագ , էպէ գատընըն իգամէթ
իթտիկի խանէեէ տօղրու իլէրլէտի , վէ չէնտ տագըղա
զարֆընտա խանէի մէղքիւրէ մուվասըլլէթլէ , իբրինճի
գաթըն բէնչէրէլլէրինտէն պիրինին քիրլի ճամլարը ար-
գասընտան բարլամագտա օլան քէսկին ըշըղա տիգգաթ
իթմէեէրէք , էվին գարանլըգ պիր կէչիտինէ կիրմէք իւզ-
րէ իքէն , պիրտէն պիրէ գարանլըգտա , գարչըսընա պիր

կէօլկէ չըղըպ , պու կէօլկէ քէնտիսինէ տօղրու իլէրլէտի ,
վէ պօղուգ պիր սէտա վէ էսրարի պիր հալ իլէ ,

— Էֆէնտիմ , սիղէ նասիհաթ իտէրիմ քի , իչէրի կիր-
մէեէսինիղ , տէտի :

Մէրգում տէլիգանլը , պիրտէն պիրէ մէղքիւր կէօլ-
կէնին զուհուրինտէն շաչրրապ , վէ քէնտիսինէ գարչը պիր
հիւճում վուգու պուլաճաղընը դանն իտիպ , տէրհալ ար-
գաեա տօղրու չէքիլտի , վէ ճէպինտէն ըէվօլլըրընը չըղա-
րարապ ,

— Ալտրկա՛ , եօգսա շիմտի սէնին ճանընը ալըրըմ ,
տէյի պաղըրտը :

Իշիտիլէն սէտա . - Տէտիկինիղ՝ սըրֆ թէտպիրսիզլէք
տիր . . . Տահա նիչէեէտէք , սիղէ խաեըրլը նասիհաթլար
վիրէնլէրի գաթլ ու թէլէֆ իթմէքլիկի թէհատիտ իտէճէք-
սինիղ . . . Նամուտում իւղէրինէ սիղէ սէօլլէրիմ քի , շու հա-
լինիղ պէնի թէաճճիւպտէ պըրաղընօր . . . Միւսիւ Բօ-
պէրթ սիղ աղլընըղը վէ մուհաքէմէնիղի նէ՞ եաբտընըղ :

Բօպէրթ . - (Թէաճճիւպլէ .) Վա՛յ , պէնիմ քի՛մ օլ-
ղումու սիղ պիլիեօ՞րմուսունուղ :

Մէճհուլ սէտա . - Պիր աղ պիլիրիմ , ֆաղաթ , սիղ
պէնի սէսիմտէն թանըմաեօ՞րմուսունուղ :

Բօպէրթ . - Սիղ քի՛մսինիղ :

Մէճհուլ սէտա . - Պէն Սարիօլում , շիմտի անլատը-
նըղ մը . . . Գո՛ւ գո՛ւ . . .

11

Բօպէրթ . . . Սարիօ՛ւ մու . . . Սարիօլուն պուրատա նէ՞
իշի վար տըր :

Սարիօլ . - Սիղ պուրատա նա՛սըլ պուլունուեօր իսէ-
նիղ , պէն տէ օ դապիլտէն պուլունուեօրում . . . Զանն ի-
տէրիմ քի , հէր քէս Պաթիմեօլ պուլվարընա կէլէպիլիր :

Բօպէրթ . - Ա՛ սէֆիլ , տիմէք տիր քի , մահէլլի խըղ-
մէթիմի թէրք իթտին :

Սարիօլ . - Էվվէթ :

Բօպէրթ . - Պու հալտէ , թէչէպալիւսիւմիւղ տիւչարը
թէհլիքէ օլմայը տըր :

Սարիօլ . - Սիղի թէէմին իտէրիմ քի , հիչ պիր թէհլի-
քէ կօզ տուր . . . Պէն էվվէլճէ հէր շէյի տիւչիւնտիւմ , վէ
թէտապիրի իհթիեաթքեարանէեի իթթիխապ իթտիմ , հաթ-
թա տիեէպիլիլիմ քի , թէտապիրի մէղքիւրէեի լաեըղըլա
իթթիխապ իյլէտիմ :

Բօպէրթ . - Պուրաեա պէօյլէ աճէլէթէն կէլմէեէ նէ՞
սէպէպին վար իտի :

Սարիօլ . - Սիղին իլէ կէօրիւշմէք իաթէեօրում . պաշգա
հիչ պիր սէպէպիմ կօզ տուր :

Բօպէրթ . - Պու միւքեալէմէ կէրի պըրաղըլամա՞ղ մը
իտի :

Սարիօլ . - Պէնի պուրատա կէօրտիւկիւնիւղ հալտէ ,
կէրի պըրաղըլամաղ օլտուղունու աճլաեապիլիլիսինիղ . . .
հաթթա , պու խուսուստա ֆէվղէլատէ պաթիթիեար իմիչ-
սինիղ , դիրա , էկէրչի պէն օլմասա իտիմ , իլք տէֆա սիղ
պիր տուղաղա տիւչէճէք իտինիղ :

Բօպէրթ . - Նէ՞ տուղաղընտան պահս իտիեօրսուն . . .

նի շին պիր աղ էլվէլ, իշերի կիրմէմէքլիկիմի պաննա իխթ ար իտիեօրտուն :

Սարիօլ . - Չիւնքի , բօլիս տէրունը խանէտէ տիր :

Բօպէրթ . - (Սլթ իւսթ պիր սէտա իլէ .) Բօլիս տէրունը խանէտէ՞ մի տիր :

Սարիօլ . - Էլվէթ . . . գօմիսէր . . . զապթ իեէլէր . . . ապէրլէր . . . հիշ պիրի նօգսան տէյիլ տիր . . . Պաղաթ , էֆէնտիս , միւսթ էրիհ օլուն , պու պապտէ սիղէ թէալլիւդ իտէր հիշ պիր շէյ եօգ տուր . . . Մատտէ՞ պիր շախա հազգընտա տրր քի , մէրդուս , զուպրթ ա թարաֆընտանն արանըլտրդը հալտէ , եազաեր պէլատանն դուրթ արմազ իւղրէ , ըէվօլվրր իլէ քէնտիեի վուրուսլ թէլէֆ իթ միշ տիր : - Լաքին , պու կիպի սրբալարտա վագը օլանն ահվալի սիղ տէրանա պիլիբրսինիղ : - Նէրտիվէնտէ մէմուրլար պէքլէեօրլար . . . գօմիսէր իսէ , էհլի մէրադտան տրր , վէ սիղտէ , պու կիպի մահէլէրէ ալըշըգ պիր քիսվէ պուլունմատրդընտանն , պէօյլէ կիճէ վաղթը վուգու պուլանն դիեարէթ ինիղ հազգընտա շիւպհէսիղ պաղը էյղահաթ իսթ էեէճէք տիր . . . պու իսէ , սիղի պիր աղ , հաթթա դիեատէճէ պիհուղուր դըլաճագ տրր , դիրա , նիհաեէթ հէր սահիհլիկի սէօյլէմէք տէ քեարը աղըլ տէյիլ տիր , էօյլէ տէյիլմի , միւսիւ Բօպէրթ :

Բօպէրթ . - Հազգըն վար Սարիօլ , իգրար իտէրիս քի , աէն պաննա խըզմէթ իթ տին :

Սարիօլ . - Տիսէք տիր քի , հիւքիւմէթ մէմուրլարընընն տիշարը շըգմալարընտանն սօնրա , տէրունը խանէեէ կիրմէկէ մուվաֆֆադաթ իթ սիհիղ : - Գունտանն դաթ ինաղար , թէլաշ իթմէկէ տէ հիշ պիր սէպէպ եօգ տուր . . . սիղինն պուրատեա կէլմէքլիկինիղ , պաղը իապէրլէր անլամադ իշին օլտուղու հալտէ , պէն սիղէ հէմ թաղէ վէ հէմ տէ սէշիլմիշ խապէրլէր վիրէճէեիս . . . վալիտէ վէ եէնի տօղանն էվլասի էյի հալտէ տիրլէր :

Բօպէրթ . - (Տիթրէեէրէք .) Նէ՞ տիեօրսուն . . . վալի-
տէ . . . էվլա՞տ մը . . .

Սարիօլ . - Էվվէթ . . . անլանօ՞րանսունուղ , պիր խայլի
վաղրթ արը քի , պուրատա պէքնիլիք իտիեօրում . . . տէ-
ֆիղամ իչին , պու մալլամաթը իթիհասալ իթտիմ . . . պու
միւնասիպէթէ մատամ Անկօնուն պէսլէմէսինի սէօյլէթ-
տիմ . . . Ֆաղաթ , նէ՛ թէվէքէլլի գըզ . . . Եարը կիճէեի
պէշ տագըգա կէշէրէք , սիզ , պիր էրքէք էվլատ բէտերի
օլմուչսունուղ . . . պիր վարիաքի , էկէրչի թարաֆրնըղտան
իլթիղամ իտիլիր իսէ , մուվաֆֆադ օլաճաղը տէրքեար
արը . . . Շու վաղըատա հէր շէյ սըրասընտա ճէրէեան իթ-
միշ , վէ օքիւշիւք գըզ , զալիպա եալընըզ պիր ճիւղի սէս
չըգարըզ , սայիր պիր կիւճիւք շէքմէմիշ տիր , - Շիմտի ,
միւսթէրիհ վէ դաեէթ մէմնուն օլտուղունուղ հալտէ , թէ-
մէննի իյլէտիկիմ միւլաղաթ իչին պիր շարեէք սաաթ դա-
տար ֆէտա իլէ , ումարըմ քի , բուի ըիզա կէօսթէրիրսի-
նիզ :

Բօպէրթ . - Զանն իտէրիմ քի , պաղը մահրէմանէ շէյ-
լէր սէօյլէեէճէքսին :

Սարիօլ . - Էվվէթ :

Բօպէրթ . - Ֆաղաթ , շու պուլվար իւզէրինատէ կէօ-
րիւշմէքլիք , պէնճէ թէտպիրսիղլիք տիր :

Սարիօլ . - Պէնճէ տէ էօյլէ . . . հաթթա , ալիմլէր տէ ,
աչըգ մահէլլտէ վէ կիճէ վաղթը մահրէմանէ թաաթիի էլ-
ֆադ իթմէքլիք , ճայիզ տէյիլ տիր , տէրլէր :

Բօպէրթ . - Բէք իյի , նէ՞ եարալըմ :

Սարիօլ . - Քու պապատէ միւսթէրիհ օլուն . . . սէն ,
պուրանա եազըն միւնասիպ պիր մահէլլ պիլիլիմ :

Բօպէրթ . - Լարին շու սաաթտա օրասը դարալը օլ-
մազ կէրէք տիր :

Սարիօլ . - Քաղը կիւնա իչլէրի օլան , վէ դարուսունու
աչարբմաեր պիլէնլէր իչին , հիշ պիր վաղրթ օրասը դա-

բանմազ : - կէլինիզ , էֆէնտիմ , շիմտի տէտիկիմ մահէլլի կէօրիւրսիւնիւզ :

Բօպէրթ , հէմ ղաեէթ մէրազ վէ հէմտէ պիր աղ իղթիրապ իչինտէ օլտուղու հալտէ , հիչ պիր իթիրաղը ճէտիտտէ պուլունմազսըզըն Սարիօլ իլէ պիրլիքտէ կիթտի :

Մէրգումլար , պէշ տաղըզա դատար եիւրիւտիւ քտէն սօնրա , ինչասը թասալվուր օլունմուշ , Ֆադաթ , հէնուզ ինչա օլունմամըշ օլան պիր սօղաղըն քէօշէսինէ վասըլ օլտուլար : - Պու մահէլլտէ , տար վէ եիւքսէք թէք պիր պինա պուլունուպ , պունուն գարուսույլա աթ դաթ դանատլարը դարալը իտիլէր : Իչէրտէ հիչ պիր ըշըզ կէօրիւլմէտիկի կիպի , հիչ պիր սէտա տախի իչիտիլմէմէքտէ իտի Սաղ վէ սօլ թարաֆլարտա վասի արսալար օլուպ , պունլարըն էթրաֆը թախթարէրտէլէր իլէ մուհաֆազա իտիլմիշ իտի :

Սարիօլ , կիճէնին գարանլըզընա ըաղմէն , մէզըիւր թախթարէրտէնին թախթալարընտան իքիտինի շըգարտը , վէ պիր տէլիք աչըպ , պունտան Բօպէրթի կիրտիրտի , վէ պատէհու քէնտիտի կէչիպ , թախթալարը եինէ եէրլէրինէ գօյտու , վէ արգա թարաֆտան էվէ եսղլաշըպ , տէօրթ տէֆա , քիւչիւք պիր գարուեու ջալար , վէ աղ վաղըթտա մէզըիւր գարու աչըլար :

Սարիօլ , պու մուամէլէսի արատընտա , ետվաշ սէտա իլէ ,

— Խիլաֆը նիզամ հարէքէթտէ պուլունուլմասընտան տօլաեը պուրաեա գօմիտէր կէլէպիլէճէկի գօրգուսու եօգ պուր , տէտի :

Պատէհու մէրգում , ըէֆիղիլէ պիրլիքտէ պիր մէյլսանէնին պիւեիւք սալասընա կիրտի : Պու սալա , տիվարլարա թասալիգ իտիլմիշ օլան ֆէնէրլէրին այտընլըզըյլա պիր ճիւզի մէրթէպէ ըշըմըշ օլուպ , Լօնտրա շէհրինին տիւմանը կիպի գաթը օլան թիւթիսն սիկարալարընըն տիւ-

մանը, յլա, մէղքիւր այտընդը պիր տէրէճէ տաճա գա-
րարմըչ խաի :

Սն պէչ եիկիրմի դատար շիւպհէլի էրքէքլէր իլէ ,
քէղա իք շիւպհէլի թատվիրլէրտէ պուլունան իւչ տէօրթ
դատըն , սէսսիզէ վէ սիւքիւնէթլէ իչկի իչմէքաէ , քեա-
զրա վէ եախօտ տօմինօ օյնամադ տա խաիլէր :

Պունդալըն կիւլմէսի տէ եալաչ սէտա իլէ օլուպ , լա-
զրարը իթմէլէրի խէ , պիր խասթանըն օտաարնտա խաի-
լէն լազրարլարա պէնդէմէքաէ խաի : Հասըլը , սէպլէրի
տիչարտան իչխաիլմէմէք իչին , քեաֆֆէյի թէտապիրի պա-
սիրէթքեարանէ իթթիխազ օլունամուչ խաի :

Բօպէրթին կիեինմիչ օլտուղու մունթաղամ էլպիաէ ,
պիր տէրէճէ հէեէճան հասըլ խաիպ , էմնիյեթսիզլիկէ
սէպէպ օլտու : Քեաֆֆէսիտէ , էսկի պիւսկիւ էավապ կի-
եինմիչ օլան պու իչկիծիլէր վէ օեունճուլար , էվվէլ էմիր-
տէ Բօպէրթէ պիր խաֆիեէ մադամընտա աթֆը նապարը
տիզզաթ իթաիլէր խէտէ , մէյխանէնին միւշթէրիլէրին-
տէն պիրինին ըիֆազաթընտա պուլունտուղունու կէօր-
տիւքլէրինտէ , օնտան սօնրա արթըզ հազզընտա ֆիթուր
կէօսթէրմէտիլէր :

Մէյխանէճի . - (Սարիօլ իլէ թօգալաշտըդտան սօն-
րա .) Էֆէնտիլէր , նէ՞ պուեուրուրսունուզ :

Սարիօլ . - Միւսիւ իլէ պէն կէօրիւչէճէեիզ . իպթիտա
պիղէ կիզլի պիր օտա լազրմ սըր :

Մէյխանէճի . - Բէք իյի , տաճա պաչգամ . . .

Սարիօլ . - Վիղէ ալէա պէեազ վէ դըրմըզը շարապ ,
նէֆիա իչկիլէր , պիր թապազ տօմուղ էթի , պիր միգտար
խաա էթմէք , բէքսիմատ , ժէշօճ , սալաթա , պիրինճի ճինա-
տէն սիկարա , էլմա , վէ էրիք կէթիրին . . . էֆէնտի զէնկին
տիր , վէ պու շէյլէրին պէտէլինի տէ քէնտիսի վիրէճէք
տիր :

Իքի տազըդա սօնրա , Բօպէրթ իլէ Սարիօլ , կիզլի օ-

տա տէնիլէն պիր տայիրէտէ գարշը պէ գարշը օթուր-
տուլար : Պու օտանըն , սալաեա նազրը եայլնըղ թօղլու-
պիր բէնչիրէսի պուլունուպ , պիւ թիւն պիւ թիւն խէֆի
մէճլիս խաիլմէք խաթէնիլտիկինտէ , պու բէնչիրէնին , եայլը-
նըղ եաթաղ շարչապընա գուլլանըլան բէրտէսի գարա-
թըլմագլա , մաթլուպ հասըլ օլապիլիր խաի :

Պէեաղ թախթատան եարըլմըշ օլան վէ գարարմըշ
պիր շամատանը համիլ պուլունան պիր մասա խգէրինտէ ,
Սարիօլուն սիրարըշ իթաիկի , վէ Բօպէրթին պէտէլինի էօ-
տէեէճէք օլտուլու էնալաի թաամ վէ շէրէղլէր պուլուն-
մագտա խաի :

Սարիօլ թէսմիեէ իթաիկիմիղ շախա , եիկիրմի սէրիղ
օթուղ շաղլարընտա խայլիճէ կիւզէլ պիր տէլիզանըլ օ-
լուպ , Ֆաղաթ քիավէսինտէն , քիւբէքտէ ախլէագըլ պօ-
զուլմուշ պիր բրանկայրաան վէ իճթիեար վէ գուլնուպ
պիր տիրլօմաթտան գիեատէ , Բարիալի պիր հայատուր
մէշհուր օլմագլա մաարուֆ խաի :

Մէրգումուն սօլմուշ օլան , Ֆիրասէթլի վէ Ֆաղաթ
ղէհքլէնիճի հայտէ կէօրիւնէն սիմատը , գուրչուն գարըլը
կիպի օլուպ , քէսկին կէօղլէրինին էթրաֆընտա , քէօմիւր
իլէ շըղըլմըշ կիպի պիր տէյիլմի միւշահէտէ օլունմագտա
խաի : Մէրգումուն պագըլը , հայլաղճա վէ խաթիհզաքեարի,
սաչլարը սարը , վէ գիեատէսիյլէ բօմատա սիւրիւլի օլուպ ,
պու սաչլար , գուլաղ թօղլարընտա պիթիշմիշ խաի :

Մէրգումուն , բէնկի պէլլիսիղ օլան բալթօտունուն
տիւյմէ տէլիքլէրինին պիրինտէն , աչգ ու սէվտա հէտի-
եէսի օլարագ , իբէքլէ իշլէնմիշ պիր թիւթիւն քիտէսի ա-
սըլմըշ օլուպ , գաաիֆէտէն օլան շարգապընըն ունըր գա-
բաեաճագ թարաֆը , անըլ խգէրինէ գիեատէճէ էնմիշ
պուլունմագտա խաի : Աղղընտաքի թօրրագտան շիպուգ
խտէ , տօտագլարընտան հէման սյրըլմամագլա աչընմըշ
խաի :

Հիքեանէմիզին մուղատուէմէսի , 1850 թարիխինաէ
ճէրէեանն իտիպ , թարիխի մէղքիւրաէն սոնրա եկկիւմի
տէօրթ սէնէ կէշմիշ տիր : - Հալ պու քի , էկէրշի օղու-
եանլարըմըղտան պաղը էհլի մէրագ , թէհլիքէեի կէօղէ ա-
լարագ , Բարիա ճիւլարլարընտա պուլունան պաղը աաի պա-
լօլարա կիտէրլէր իտէ , պալէասաէ նաղշ ու թարիֆ իթտի-
կիմիղ թասվիրաէ պիր թագըմ քէսանա թէսատիւֆ իտէ-
ճէքլէր տիր քի , պունտան , Սարիօլուն քիավէսինաէ աաէմ-
լէրին , օ կիպի մահէլլէրտէ տայիմա մէվճուտ օլտուգլարը ,
վէ պու քիավէնին՝ դայալ օլմաղ պիր քիավէ իտուկի անլա-
շլլըր :

Սարիօլ , պիրի պէեաղ վէ տիկէրի դըրմըղը շարապ
իլէ տօլու իքի աաէտ շիշէնին աղըղլարընը աշրպ , թասը-
նա պագմագ իւղրէ , պիր գաշ եուտում իշտի , վէ պա-
տէհու , իքիսի արգատաշը , վէ իքիսի տէ քէնտիսի իշին
օլմաղ իւղրէ , տէօրթ դատէհի աղըրնա դատար տօլտուր-
տու , վէ մահղուղիեթլէ ,

— Շու շարապ բէք ալէա տըր . . . արգատաշ , սըհ-
հէթինէ , եախօտ իքիմիզին սըհհէթինէ , տէտի :

Բօպէրթ . - (Պիրտէն պիրէ քէսպի հիատէթ իտէրէք .)
Պու թէքլիֆսիզլիք նէ՞ օլուեօր :

Սարիօլ . - (Իսկէմլէսինաէ եապլանարագ .) Հա՞նիը
թէքլիֆսիզլիք . . . լաքին պըրաղ պէնի քի , պիր աղ կիւ-
լէեիմ . . . Շու իթիրաղըն բէք թօհաֆ տըր :

Բօպէրթ . - (Հիտտէթի արթարագ .) Պաղաթ , պանա
էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի . . .

Սարիօլ . - Սանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի ; հիւրմէթ վէ
րիանէթտէ դուսուր իտիեօրում , էօյլէ տէյիլմի . . . Տի-
մէք օլուր քի , պու հալին վաղը օլտուղու դաննընտա պու-
լունուեօրսուն . . . Սէն պանա , քէնտի պիւեիւքլիւկիւն տէ-
քէճէսինտէն պաղըբօրսուն , վէ աղըրնա կէմիրէճէք պիր
քէմիք աթըլան վէ պու սուրէթտէ մէսուտ իտիլաիկի դանն

Խտիլէն Ֆաղիր կիպի հաղղըմտա մուամէլէ խտիեօրսուն . . .
 Յէնի սայրի պիր մաքինա հայինտէ թութուեօրսուն , վէ
 իսթէտիկին զէման հարէքէթ իթտիրմէք Ֆիքրինտէ պու
 լունուեօրսուն . . . հալպուքի , պու կիաիշ , սիդին իշին միւ
 նասիպ օլսա , պէնիմ իշին տէյիլ տիր . իմտի , պու կիաի
 շի թէպտիլ իթմէլիեիլ :

Բօպէրթ . - (Սասլըրսըղլըզլա .) Նէ՞ տիմէք իսթէտիկի
 նի անլամանեօրում :

Սարիօլ . - Պիր աղտան անլարսըն . . . շիմտիլիք միւսա
 ատէ էթքի , իֆատաթըմը իլէրի կէօթիւրէեիմ , զիրա
 պուրտեա կէլմէքլիկիմիլ , կէօրիւշմէք իշին տիր . . .

Բօպէրթ . - Լաքին . . .

Սարիօլ . - Լաքին Ֆալան իսթէմէղ , եօդսա իշ կէօ
 րէմէեիլ . . . իքիմիդին վաղիեէթինի սէրահաթէն մէյտանա
 դօյմագ իշին , սէնաէն եալընըղ պէշ տաղըղա իսթէրիմ . . .
 Մնտան սօնրա , էկէր իսթէրսէն ճէվապ վէրիլսին : Էվվէլա
 շուքի , սէն , շիմտիեէ դատար , պէնի , պուրնումուն ու
 ճունտան էօթէսինի կէօրէմէղ պիր քիմսէ զանն խտիեօր
 սուն , Ֆաղաթ , աղիդիմ , պու խուսուստա ալտանըրսըն . . .
 Պէն էօյլէ իղֆալ օլունան քիմսէլէրտէն տէյիլիմ . . . Պի
 լաքիա , տիկէրլէրինտէն միւսթէֆիա օլմանա շալըշըրմ , վէ
 կիւնիւն պիլինտէ պու հային վաղը օլապիլէճէկինի Ֆիք
 րիմէ գօյմուշում տուր :

Բօպէրթ . - Լաքին սէնի քիմ իղֆալէ շալըշըեօր . . .
 սէն պանա խըղմէթ խտիեօրսուն , հալպուքի , պէն տէ
 սանա բէշինէն խըղմէթինին պէտէլինի վիրմէեօրմուեում :

Սարիօլ . - Վիրտիկին պէտէլ , բէք ճիւզի տիր :

Բօպէրթ . - Գապուլ իթմէմէլի իաին :

Սարիօլ . - Գապուլ իթմէմէլի՞ մի իտիմ , նի՞շին . պէն
 օդատար ահմագ տէյիլիմ . . . սէնին լուի ալթունլարընը
 ալտըմ , հալպուքի , ալէլ հիսապ ալմըշ օլտուղումտան ,
 իլէրուտէ պունլարըն հիսապընը թէպլիեէ իտէճէեիլ :

Բօպէրթ . - Տիմէք տիր քի , սէնին պիր թագըմ մէ-
թալիպաթըն վար տըր :

Սարիօլ . - Հէմ բէք ճէսիմ մէթալիպաթըմ վար տըր
. . . Սէնին կէշմիշ զէմանըն , պէնիմ էլիմտէ օլտուղու կիպի ,
միւսթագպէլին տախի էլիմտէ տիր . . . Սօն տէֆա սէն պա-
նա միւրաճաթ իթտիկինտէ , իգպալ աեաղըմա կէլմիշ
օլտուղունու անլատըմ . . . սէն , տօսթուն իլէ օյնամաեա
դալդըշտըն . . . հալպու քի , պու պէնիմ իշիմէ կէլէմէղ
իտի . . . Պունտան ադտէմ սէպդաթ իթմիշ օլան պագը
ահվալի պիլիր իտիմ , Ֆագաթ , պու գատարը քեաֆի տէ-
յիլ իտի . . . Պինապէրին գօլլատըմ . . . ճասուսլուգ իթտիմ
. . . սօրուպ արաշտըրտըմ . . . Խիւլասաի քէլամ , շիմտի հէր
շէյի պիլիրիմ :

12

Բօպէրթ . - Տիմէք տիր քի , սէն հէր շէյի պիլիեօրսուն :

Սարիօլ . - Էվվէթ , իլք հարֆտան սօն հարֆա գա-
տար հէր շէյի պիլիրիմ . . . - Սէնին եալանտան իթիզար-
լարընա թէվէքէլլիճէ ինանտըմ մը զանն իտիեօրսուն
. . . Խա'յր . . . խա'յր . . . տօսթում , սէն պէնի օլ մէրթէպէ
ահմագ սանմա . . . սէնին գավլինճէ , կիւեա մատտէ քիւ-
շիւք պիր աշըգպագլըգտան . . . էհէմմիեթսիղ պիր էն-
թրիգատան , հասըլը պիր գըղ գաշըրմագտան իպարէթ
իմիշ . . . Պու հալտէ , պէնիմ վաղիֆէմտէ ատիլէշիպ վէ
գօլայլաշըպ , խասսէթէն քիրալանմըշ օլան քիւշիւք պիր
էվտէ , Լիմասու իլէ պիլլիքտէ , պիր գաշ կիւն գատար

պիր դատընը սաղլամադտան իպարէթ դալմըշ տըր . . . օ
 դատըն իչին իսէ , սէն , աթէշի աշղըլլա սիւղան օլտու-
 դուն մաշուգէնին թէյղէսի եախօտ պիւեիւք վալիտէսի
 օլտուդունու պէեան իտիեօրտուն , վէ պունուն իչին , ճէ-
 պիմտէ օն բարամ պիլէ օլմատըղը պիր սըրատա , պանա ,
 եիւզ ատէտ ըիալ վիրմէք իսթէտին , վէ պէն տէ , պու
 իչին ալթընտա պիր սըրը մէվճուտ պուլունտուդունու հիսս
 իտէրէք , թէքլիֆինի գապուլ իթտիմ . . . Սէն պէնիմ հազ-
 գըմտա էմնիյեթսիղճէ տավրանըեօրտուն , հալպուքի ,
 պէն , սէնին հազգընտա շօգ զիեատէ էմնիյեթսիղլիքտէ
 պուլունուեօրտում . . . Փագաթ , շիմտի , հէր կիւնա մէն-
 Փաաթ պէնիմ թարաֆըմտա տըր . . . Կէօլկէն մադամըն-
 տա սէնի թէագիպ իթտիմ . . . Կէօղիւմտէն սէնի զայպ իթ-
 մէտիմ . . . պանա վիրտիկին եիւզ ըիալտան իւշ բաեընը ,
 սէնին իւզէրինէ ուզուն ուզատիեթ մալիւմաթ վիրէն վէ օլ
 պապտէ շիւպհէլէրի օլմաեան էշխաս իչին սարֆ իթտիմ . . .
 լաքին , շիմտի , նէ՛ սէնին հալը հազըրըն վէ նէ՛ տէ մաշու-
 գէնին իամի հազգընտա էօյրէնէճէք հիշ պիր շէյիմ դալ-
 մատը . . . Ա՛հ , հա՛յլազ , ասըլզատէկեան իչինէ տախիլ օլ-
 մազ . . . միւթէպէրանտան , էհլի նամուստան կիպի կէօրիւն-
 մէք , վէ եագընտա պիր միրասեթտի գըղ իլէ ագտը իզ-
 տիվաճա մուվաֆֆազ օլմազ . . . աֆէրի՛ն , պիւեիւք շէյլէր
 տիր . . . վէ սէն պու պիւեիւք իշլէրի մահիրանէ պաշա շը-
 գարտըղըն իչին , իլթիֆաթըմը վէ թէպրիքիմի թագտիմ
 իտէրիմ . . . Սահիհէն , սէն բէք շէյթանի ֆիքիրլիսին , Փա-
 գաթ , խօտպինլիկինտէ շօգ տուր . . . Պիր քիմսէ , միլիօն-
 լար իլէ օյնար իսէ , էլի ճէօմէրտ օլմալը տըր . . . Իմտի ,
 արգատաշ , պէն տէ հիսսէմի իսթէրիմ . . . Սէն ղէնկին օլա-
 ճազսըն , պունտան տօլաեը սէնի թագտիր իտէրիմ , լա-
 քին , այնի վաղըթտա պէնի տէ սէրվէթ սահիպի գըլմազ-
 լըղընը արգու իյլէրիմ . . . Պու սէօյլէտիկիմ , բէք միւսէլ-
 րահ վէ դաթի տիր ղանն իտէրիմ :

Սարիօլ, տիլ շարուղուղույլա մէղքիւր սէօղլէրի ի-
րատ իթտիքտէն սօնրա, հէմ նէֆէս ալմագ, վէ հէմ տէ
շարապ դատէհինի պօշալթմագ իւղրէ, քէլամրնը քէստի,
Բօպէրթ. - (Ումուղլարընը չէքէրէք.) Իֆատէլէրինի
պիթիլտի՞ն մի :

Սարիօլ. - Հէմէն պիթիլտիմ :

Բօպէրթ. - Ա՛ պիշարէ Սարիօլ, ահմագ տիմէեիմ ամ-
մա, սէն պիր տիւլանէսին :

Սարիօլ. - Տիվանէ օլտուղումու իսպաթ էթ :

Բօպէրթ. - Իսպաթը բէք գօլայ տըր : - Հիսսէ իսթէ-
տիկին օ միլիօնլար, պանա, ադտը իղտիւլան սանէսինտէ
կէչէճէք տիր, տէ յիլ մի :

Սարիօլ. - Թապիի :

Բօպէրթ. - Լաքին պու իղտիվան հէնուղ իճրա օլուն-
մամըշ տըր :

Սարիօլ. - Քի՞մ պիլիր : - Միւսթագպէլէ քի՞մ մէսուլ
օլապիլիր . . . Պունտան դաթինազար, կիւնիւն պիրինտէ
պու իղտիվանըն իճրա օլունաճաղը Ֆարզ օլունասա պիլէ,
շիմտիլիք իճրասը դապիլ տէ յիլ տիր :

Սարիօլ. - Պունա նէ՞ մանի վար տըր, վէ պէքլէմէեէ
նէ՞ իհթիեան պուլունմագտա տըր :

Բօպէրթ. - Գըղըն բէտէրինին վէֆաթընա պէքլէմէք
լազըմ տըր :

Սարիօլ. - Նիչի՞ն :

Բօպէրթ. - Չիւնքի գըղըն բէտէրի ըուի մուվաֆֆա-
գաթ կէօսթէրմէեէճէք տիր :

Սարիօլ. - Լաքին, սէն անը մուվաֆֆագաթա մէճ-
պուր իտէճէք պիր հալ ու հարէքէթ իթթիխազ իթմիշսին
տիր :

Բօպէրթ. - Սանա տիեօրում քի, ըուի ըիզա կէօսթէր-
մէեէճէք տիր . . . էվվէթ, աալա, ըուի ըիզա կէօսթէրմէ-
եէճէք տիր :

Սարիօլ . - Հաղորդէթի հայի պիլսէ՞ տէ մի բուի բիղա կէօսթէրմէեէճէք տիր :

Բօպէրթ . - Հաղորդէթի հայի պիլտիկինտէ , քէնտի սինէ պիւսպիւթիւն սէօղ անլաթըլմաղ օլաճաղ տրր :

Սարիօլ . - Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսուն , նամուսուն իւղէրինէ՞ մի սէօյլէեօրսուն :

Բօպէրթ . - Պու կիւնքի կիւն սանա եալան սէօյլէմէք տէ նէ՞ մէնֆաաթըմ վար տրր : - Ս.գ.տը իղտիվաճ՝ կիղլէնէճէք պիր շէյ մի տիր . . . Էկէր իղտիվաճ իլաննամէսի եարրն սապահ թաալիղ օլունուր իսէ , եարրն աղչամտան էվվէլ վուգուաթտան խապէրտար օլուրսուն :

Սարիօլ . - Պու սէօյլէտիկին տէ թէմամ տրր . . . Իմտի , մատէմ քի պաշգա շարէ եօգ իսէ , պէքլէրիմ , լաքին պազը շարթլար իլէ :

Բօպէրթ . - Նէ՞ շարթշար իլէ . . . Էյլէնիեօ՞րմուսուն :

Սարիօլ . - Խա՛յր . . . Էվվէլ էմիրտէ պիր սըրր պիլիրիմ քի , պու սըրր՝ ուսթա էլլէրտէ օլտուղունտա , Գալիֆօրնիանրն պիրինճի մէրթէպէտէ ալթուն մատէնինէ պէնղէր . . . պու մատէնին մահսուլունու ալմաղ իչին , եալրնըղ եէրէ էեիլմէք քեաֆի տիր . . . Սխլէազըմ իճապրնճա , սէնի միւքէտտէր գըլմաղ իսթէմէմ : Պու մատէնտէն պիր տէրէճէ իսթիֆատէեէ բազը օլուրում , ֆազաթ սէնին քիւլպասթընրն տիւմանըյլա գուրու էթմէք եէմէքլիկէ բազը օլամամ . . . Պէնիմ , աճլըգտան նէֆէսիմ գօղուեօր , հալ պու քի սէն , թօգ դարնընլա սէֆանա պաղըեօրսուն . . . Իշթէ պու խուսուստա մուվաղէնէ թայեին իթմէք լազըմ տրր . . . հաղգըմ եօ՞գ մու տուր :

Բօպէրթ . - Էկէրչի սէնին զաննրն կիպի , պէն զէնկին պիր քիմսէ օլսա իտիմ , պէլքի հաղգըն օլուր իտի :

Սարիօլ . - Միլիօնլար սահիպի օլմատըղընը պիլիրիմ , լաքին իրատճըսըն . . . Ա՛հ , օ իրատլար , ամմա ալ իմիշ , նէ՞ զարարը վար : Ս.գ.չամքի թաամ իչին սապահտան էմին

օլմա՛գ , խուսուսիյլէ շալը շմագլըգ առէթ իաիլմէմիշ օլ-
տուղու հալտէ , նէ՛ դատար մէմնուն օլունաճագ շէյ տիր :
- Իշթէ պէնիմ պաշլըճա արղում վէ խէեալիմ պու օլտու-
ղու հալտէ , սէն իշպու արղումու վէ խէեալիմի վիճուտէ
կէթ իրէճէքսին :

Բօպէրթ , ճէվապ վիրմէք իւզրէ աղղընը աշմըշ իքէն ,
Սարիօլ մէրղումա վաղըթ պրրագ մաեարագ ,

— Միւսթէրիհ օլ . . . մէթ ալիպաթ ըմտա դապուլէ
շայեան օլմաեաճագ պիր շէյ եօգ տուր . . . իլէրտէ վէրի-
լէճէք դարարա տէկին , այտա իքի եիւզ Ֆրանդա ըաղը
օլուրում :

Բօպէրթ , դաշլարը շաթ ըլմըշ վէ կէօղլէրի դարարմըշ
օլարագ , պիր միւտտէթ ախշիւնտիւքտէն սօնրա ,

— Բէք իյի , խաթէտիկին պու մէպլաղ վէրիլէճէք տիր ,
տէյի պէեան իյլէտի :

Սարիօլ . - Իլք այլըղը բէշինէն ախզ իթ աիկիմտէ ,
պիլխասասա մէմնուն օլաճագըմը սէնտէն կիղլէեէմէմ :

Բօպէրթ , օլ թարիխտէ մէյտանը թէտավիւլտէ օլան
բօրթուգալ բէնկլի իքի եիւզ Ֆրանդլըգ պանդնօթ լարտան ,
պիր առէտինի Սարիօլա վիրաիկինտէ , մէրղում , պու
պանդնօթու տէրհալ ճէպլինէ գօյտու , վէ եիւքսէք սէտա
իլէ , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Սլիճէնապ տօսթում , պու հարէրէթ ինտէն տօլա-
եը սէնի թագտիր իտէրիմ . . . Էկէրշի սանա սատըգանէ
խըղմէթ իթմէեէճէք իսէմ , շու շարապ՝ պէնիմ իշին զէ-
հիր օլտուն : - Իշթէ , պիր իշի թէսվիեէ իթտիք : - Գունտան
սօնրա , մունթաղամէն մաաշըմը ալաճագըմա շիւպհէ իթ-
մէմ . . . Տիմէք օլուր քի , հալը հաղըրը սրրաեա գօյտուգ ,
դալտը միւսթագպէլ . . . պիր ապտա միւսթագպէլ իլէ
մէշղուլ օլալում :

Բօպէրթ . - Միւսթագպէլ մի . . . աիկէր մէթ ալիպա-
թըն տահա՞ մը վար տըր :

Սարիօլ . - Աճայի՛ պ , լազըրար արամըղտա դալսըն , արգատաչ , սէն միլիօնլար սահիպի օլուպ տա , պէն եալընըդ իքի եիւզ ֆրանդ մաաչ իլէ դանաաթ իտէր իսէմ , պու պապսէ սէն պէնի իսթիհզա իթմէ՞ զմիսին . . . Պէնի ատէթա ահմագ վէ շաչդըն սըրասընա գօյմա՞ զմըսըն քի , պու տա պէնիմ իզզէթի նէֆսիմէ տօգուներ . . . Էվվէթ , պէն իյի պիր շօճուղում ամմա , տէքէ կէլմէմ . . . Էօնտէն կիթմէքլիկինէ միւսաատէ իտէրիմ , հաթթա , տահա դիեատէ եիւքսէկէ շըգմագլըղըն իչին իզթիզա իտէր իսէ , սանա ումուղտա վէրիրիմ , հալպու քի , թէէմինաթ իսթէրիմ . . .

Բօպէրթ . - Պանա էմիլյեթ իթմէ՞ զմիսին :

Սարիօլ . - Պու կիպի պօշ սէօղլէրի պըրադալըմ :

Բօպէրթ . - Անճագ սանա վատ իտէրսէմ քի . . .

Սարիօլ . - Հա՛ , հա՛ , հա՛ , վա՞տ մը . . . խա՛յր , խա՛յր , արգատաչ , վատ իլէ իշ պիթմէզ :

Բօպէրթ . - Է՛յ նէ՞ իսթէեօրսուն :

Սարիօլ . - Սէնին կիւզէլ էլ եազըն իլէ եազըլմըշ օլաւրագ , շու մէալտէ քիւչիւք պիր սէնէտ իսթէրիմ . « Վազը օլան խըզմէթլէրինտէն տօլանը , տօսթում Սարիօլա իշ եիւզ պին ֆրանդ պօրճլուեում , վէ մատմուաղէլ Հանրիէթ տ'Սպէրիվ իլէ էվլէնտիկիմին իրթէսի կիւնիւ , պէհէմէհալ պու մէպլաղը քէնտիսինէ թէէտիեէ իտէճէեիմ » :

Բօպէրթ , միւքեալէմէնին իպթիտասընտա օլտուղու կիպի , ումուղլարընը չէքէրէք ,

— Պէօյլէ պիր սէնէտին հիւքմ ու իթիպարը եօգ տուր , տէտի :

Սարիօլ . - Թիճարէթ մահքէմէսի հուղուրընտա գապիլ տիր քի , հիւքմ ու իթիպարը օլմասըն , ֆագաթ , տօսթում , պու սէնէտտէն տօլանը բրօթէսթօեա մահէլլ պըրագմագսըղըն , սէնին , մէպլաղը մաթլուպու թէէտիեէ իտէճէկինէ էմինիմ :

Բօպէրթ . - Էօյլէ՞ մի զանն իտէրսին :

Սարիօլ . - Եալընըղ զանն իթմէք աէյիլ , պունու մու -
հագդագ պիլիրիմ , դիրա օ սէնէտի , սէն , քէնտինին հէմ
սահին վէ հէմ սախթէ իախլէրին իլէ իմզալաեաճագսրն . . .
անլաեօրմուսունղ , միւսիւ գօնթ Բօպէրթ տը Լօղէրն ,
. . . անլաեօրմուսուն , Բօպէրթ Սօլօնիէ :

Բօպէրթին լէհճէսի սօլտու , տօտագլարը պուրուչտու ,
վէ կէօղլէրի տախի գարարըպ , տէրունէն հիտտէթ ու զա -
ղապա միւսթադրագ օլտուղու անլաչըլմագտա իտի :

Պատէհու , մէրգում , պօղուգ պիր սէտա իլէ ,

— Շաեէտ պու պապտէ ճէվապը բէտտ վէրիր իսէմ ,
նէօ օլմագ լաղըմ կէլէճէք տիր , տէտի :

Սարիօլ . - Օ հալտէ սանա մէյտան օգուեաճաղըմ :

Բօպէրթ . - Նէօ եարաճագսրն :

Սարիօլ . - Նէօ եարաճաղըմը պէնտէն տահա իյի պիլտի -
կին հալտէ , նի՛չին սօրուեօրսուն : - Սէնին թասավվուրաթը -
նը մահվ իթմէք իչին , եալընըղ պիր քէլիմէ քեաֆի տիր :

Բօպէրթ . - Քիմսէ սանա ինանմաղ :

Սարիօլ . - Թէճըիւպէ էթ պագալըմ :

Բօպէրթ . - Սէնի հայլա՛ղ :

Սարիօլ . - (Կիւլէրէք .) Պունլար ատի սէօղլէր տիր . . .
Հէմտէ , պու կիպի սէօղլէրտէն նէօ հասըլ օլապիլիր . . .
Ագըլըր ատէմլէրին պաղը ագըլսըղճա տիւչիւնմէլէրի բէք
ղարիպ տիր : Իմտի , արգատաչ , աղիլանէ հարէքէթլէ ,
վագը օլան թէքլիֆիմի մէմսունէն գապուլ էթ , դիրա պաչ -
գա շարէ եօգ տուր :

Բօպէրթ . - Ա՛հ , տիմէք տիր քի , սէն պէնի բէնչէնէ
կէչիրտին :

Սարիօլ . - Էվիլէթ , գաֆէստէքի քէթէն գուչու կիպի
սէնի բէնչէմէ կէչիրտիմ : - Եալընըղ շու Փարգ իլէքի , քէ -
թէն գուչարը , քէնտիլիքլէրինտէն էօթէրլէր , սէնի պէն
էօթտիւրմէքտէեիմ : - Սէօյլէ պագալըմ , արամըղտա իթ -
թիֆագ հասըլ օլտո՛ւ մու :

Բօպէրթ , ետլընըղ պաշընը էյմէքլէ , միւսայիտ ճէ վապ վիրտի :

Սարիօլ . - Իսթ էտվկիմի եարաճա՞գմըսլն :

Բօպէրթ . - Էվվէթ :

Սարիօլ . - Սֆէրի՛ն . . . նամուսլու առէմէր արասլն . . . տա տայիմա իմթիզաճ հասըլ օլուր . . . իմթիզաճ հասըլ իտիպ տէ , օն պէշ պին Ֆշանգ իրատա մալիք օլմագ տա , նէ՛ գատար կիւղէլ շէյ տիր . . . Պու սուրէթլէ տօսթու . . . նուն սաատէթինի մուճիպ օլաճագսըն , վէ պունտան տօլաեր թէֆախսիւր իտէպիլէճէքսին . . . Իմտի , էլինի վէրտէ թօղալաշալըմ :

Բօպէրթ . - Պօշ շէյ տիր :

Սարիօլ . - Եիւղիւն պուրուշուեօր ամմա , չօղ սիւրմէղ . . . միլիօնլարա գավուշաճագ պիր քիմէ իչին , եիւղ պին ըիալըն նէ՞ հիւքմիւ օլապիլիր . . . պունուն իքի միտինի թալէպ իթմէլի իտիմ , ֆագաթ , մատէմ քի , պիր քէրրէ աղղըմտան պու շըգտը իսէ , սէօղիւմիւ թէպտիլ իթմէմ . - Պու կիւնլէրտէ , տամղալը պիր քեաղըտ իւղէրինէ սէնէտիմիգի եաղարըղ . . . է՛ն մունթագլամը պու տուր : Պու սրրատա սանա տա պիր խըտմէթ իթմէք իսթէրիմ :

Բօպէրթ , էմնիյեթսիգլիկի միւպէյեին հալ ու քիւվէթտէ պուլունտուղունտան ,

— Էվվէթ , - տէտի Սարիօլ , - հագըգի պիր խըղմէթ իթմէք իսթէրիմ , վէ պունա պէսէլ սէնտէն հիշ պիր շէյ թալէպ իթմէմ . . . Վարիսին օլան շօճուղա լաերղլը պիր սիւտանա թէտարիք իտէպիլիրիմ . . . Պու տէփիկիմ սիւտանա , Սէն-Տընի ատասընտա պալըղճըլըղ իտէն պիր տօսթումուն գարըսը տըր . . . պու գարը , եիկիրմի շաղլարընտա կիւղէլ վէ կիւլ ղօնչէսի կիպի թաղէ տիր . . . Չօճուղ , պու գարընըն եանընտա բրէնա մագամընտա պիւեիւր . . . սէն պու շօճուղու իյի գաերըմալըսըն , չիւնքի , անըն վասրթտարյլա , վալիտէսինի եէտինտէ մու հաֆաղա

Խտէպիլմէքտէսին : - Իսթէտիկին զէման , սէնի , տօսթ ում
 օլան սլալըդ ճընըն նէղտինէ կէօթ իւրէպիլիրիմ :

Բօպէրթ . - Իճապընա պագարըղ :

Սարիօլ . - Սէն նա՞սըլ իսթէրսէն , պէն րագըրեւմ :

Խուսուսի օտատա գարչը պէ գարչը օթուրմուչ օլան
 պու իքի քիչինին ուղուն միւքեամէլէրի խիթամ պուլուպ ,
 Սարիօլ , պիր թարաֆտան լագըրար իթտիքճէ , տիկէր թա-
 րաֆտան եէմէք եէմիչ վէ շարապ իչմիչ օլտուղունտան ,
 սուֆրատա հէման եէնէճէք վէ իչիլէճէք հիչ պիր շէյ գալ-
 մամըչ իտի :

Բօպէրթ , թէքմիլ մէսարիֆի էօտէեիպ , պատէհու
 քէնտիսի վէ րէֆիգի , Պաթինեօլ պուլլարընա ավտէթ իթ-
 տիլէր :

Պու իքի կիճէ եօլճուլարը , էպէ գարընըն իգամէթ
 իթտիկի խանէնին գարչըսընա կէլտիքլէրինտէ , պիրինճի
 գաթտա , Հանրիէթին պիր գաչ սաաթ էվվէլ տիւնեաեա
 պիր էվլատ կէթ իրմիչ օլտուղու օտա ճամլարընըն , պիր ի-
 տարէ գանտիլինին ըըղըլլա ճիւղիճէ թէնվիր իտիլմիչ օլ-
 տուղունու , վէ իքինճի գաթտա գարանլըգ օլուպ , տէ-
 րունը խանէտէ պիւթիւն պիւթիւն սիւքիւթ հիւքմ իթտի-
 կինի կէօրտիւլէր :

Սարիօլ . - (Մասխարաճա պիր ըիաեէթ ալէամէթի ի-
 լէ .) Զանն իտէրիմ քի , գօրգաճաղ հիչ պիր շէյ եօգ տուր ,
 վէ միւսի գօնթտա , շիմտի պիլա բէրվա իչէրի կիրէպիլիր :
 Պէն տէ , Լիմասունու , նէօպէթ պէքլէմէքտէն գուրթար-
 մագ իւղրէ մահէլլի մեէմուրիեէթիմէ կիտէեիմ , Պէսպէլլի
 մէրգում , իհթիեար գարը իլէ գալմագլա սըղըլմըչ տըր ,
 Ֆագաթ , եարըն պուրալարտա տօլաչաճաղըմ , սիւտանա
 մէսէլէսի հագղընտա թէքրար կէօրիւշիւրիւղ . . . անլաեօ՞ր-
 մուսուն , պու պիր քէլէրիր տիր , գաչըրմաեա կէլմէղ :

Բօպէրթ . - Իճապընա պագարըղ :

Պատէհու Սարիօլ , օրատան իրագլանար , վէ մէրգում

կէօղէ կէօրիւնմէզ օլանա գատար , Բօպէրթ՝ արգասընտան
պագտը , վէ գարանլըգ կէչիտին գարուսունա աօղրու ի-
լէրլէտիկի սրրատա , քէնտի քէնտիքէ ,

— Պու խապիս քէ.ք չօգ շէ յտէն խապէրտար տրր , լա-
քին , պունուն մալի քէնտիսինէ չօղա օլապիլէճէ.ք տիր , տի-
մէ.քտէ խտի :

—————

13

Վաղը համլը իչին մատամ Անկօնուն տայիրէսինէ
կէթիրիլմիչ օլան կէնճ գըղըն իամի , Հանրիէթ տ'Օպէրիլ
օլտուղունու , պունտան ագտէմ ճէրէեան իտէն պիր միւ-
քեալէմէտէ , Սարիօլտուն Բօպէրթէ սէօյլէտիկի պիր գաչ
քէլիմէտէն , էլպէթթէ օգուեանլարըմըղ անլամըչլար տրր :

Շիմտի տէ , նէ կիպի ահվալ ու վէգալյի միւթէէս
սիւֆէ իլէ , հէնուղ օն եէտի շաղլարընտա պուլունան օլ
կէնճ գըղըն , պէօյլէ պիր հալէ տիւչար օլմուչ օլտուղունու
պէեան իտէլիմ :

Վիլ լէվէ.ք սօգաղընտա վաղը քէնտի օթէլինտէ , ալթ
գաթտա , միւքէլլէֆ պիր օտատա , Ղաեէթ սըճագ պիր
չըմինէնին եանընտա վէ ուղուն պիր գանարէ իւղէրինտէ
եաթմըչ օլտուղունու կէօրտիւկիւմիւզ պէեաղ սաչլը գաթ ,
Սիթիամօն-Ժան-Բընէ տ'Օպէրիլ իամինտէ օլուպ , քէնտիսի ,
անասըլ Ֆրանսանըն Պըրիթաներ էեալէթինտէն , Ֆէվգէլա-
տէ զէնկին վէ իֆրաթ գրալ թարաֆտարը օլմասըյլա ,
Վանտէտէ վուգու պուլան սօն իխթիլալա իշթիրաք իթմիչ ,
վէ Բէնիսիէր գալէսինին գահրաման ճէնկեալէրլէրինտէն

պիրի օլմուշ օլմասընտան տօլանը պիհագգըն թէֆախսիւր
իթմէքտէ իտի :

Մէրգում, իւք տէֆա էվլէնիպ, պու իղտիվաճընտա
էվլատը օլմամըշ իքէն, զէվճէսինին վէֆաթը իւղէրինէ ի-
քինճի տէֆա էվլէնմիշ, վէ եէկեանէ գըղը Հանդիէթին
տիւնեանա կէլտիկի սըրատա, իքինճի զէվճէսի թէրքէ
հաեթ իթմիշ իտի :

Օն սէնէտէն, պինապէրին 1840 սէնէսինտէն պերու,
Մ. տ'Օպէրիվ, Բարիսի ասլա թէրք իթմէեիպ, շիտտէթի
էէլ աղըրլարը վէ սըգ սըգ նիւղուլ Նէօպէթլէրի, քէն-
տիսինի օթէլինտէն շըգամագ պիր հալէ կէթիրտիքլէրի կի-
պի, վիճուափնտէ տախի քէօթիւրիւմ իլլէթի եանըլմագա
պաշլաեարագ, սաղ գօլու իսթիմալ օլունամամագտա պու-
լունմուշ, վէ տիլի տախի աղըրլաշմըշ, վէ սէօղլէրինին ան-
լաշըլմասը միւշքիւլլէշմիշ իտի :

Քէնտի սիննինէ ըաղմէն, հալէա տիրի վէ գուվլէթլի
օլան պու ատէմին հաեթթը գատար շայեանը թէէսսիւֆ
հիշ պիր հալ թասավվուր օլունամագ, օ իհթիեարըն քի,
վագթիլլէ շայեանը հայրէթ պիր շէվիքլիքտէ իքէն, քէնտի-
սինէ թէսատիւֆ իթտիկիմիղտէ, շիֆասը գապիլ օլմանեան
պիր խասթէլիկէ կիքիֆթար օլմուշ օլմասըլա, օտա խըղ-
մէթքեարընըն եարտըմը օլմագսըղըն, ճիւղի պիր հարէքէթ
պիլէ իճրա իտէմէմէքտէ, վէ եէկեանէ պիր էվլատիլլէ պա-
ղը աթիգ խըղմէթքեարլարը արասընտա վէ զաեէթ մահ-
ղունիյեէթ պախշ եալընըղլըգ իշինտէ կիւնլէրինի կէշիրմէք-
տէ իտի :

Մէրգում, խասթէլիկի սէպէպիլլէ, հէր քէս իլէ իմ-
թիզաճը միւշքիւլլէշմիշ օլտուղունտան, քիմսէեի նէզտինէ
գապուլ իտէմէմէքտէ իտի :

Չաթէն, քէնտինէ եաշտաշ օլան ահըպպախի աթիգա-
սընտան քէք ազ քէսան պէրհաեթ գալմըշ օլուպ, պուն-
լար իտէ, խասթանըն հալի սէպէպիլլէ, նէզտինէ գապուլ

օլունամամադտան օսանարադ , թէտրիճէն օթէլէ կիթմէքտէն շէքիլմիշէր խաի :

Մ. տ'Օպէրիվ , պու սուրէթլէ հէր քէս թարաֆընտան տնուտուլմադտա օլմասընտան տօլանը քէտէր ու էսէֆիթմէքտէ օլուպ , եալընըղ , կիւնէշտէն վէ սէրպէսթ հաւատան մահրում դալմըշ շիշէք միսիլլու բէտէրի եանընտա պիւեիւմէքտէ պուլունան քիւշիւք հանրիէթ , բէտէրի մէրգումու միւթէսէլլի գըլմադտա խաի խէտէ , պու գըղճըղադտա , հէր կիւն , էնվաի հօճալարըն եէվմիւէ տէրալէրիլէ մէշգուլ օլմասընտան սօնրա , միւհթամճ օլտուղու իսթիրահաթ վէ տէֆիղամը , եալընըղ բէտէրինին մուհապպէթիլլէ իսթիհաալ իտէմէմէքտէ , շէօյլէքի , հանրիէթ իթաաթլը վէ հաղիմ թապիաթլը պիր գըղ օլմասըյլա քէնտիսինէ վէրիլէն տէրալէրի միւթիանէ թահաիլ իթմէքտէ օլուպ , հալպուքի , պիր տիկէրինէ պէնղէմէքլիք զայրէթի մէֆգուս օլտուղունտան , տէրալէրինաէքի թէրապգընաթը , քէնտիսինի թէշվիդ իտէճէք պիր սէպէպ պուլունամամադտա խաի :

Հանրիէթ , տէրալէրինտէն պաշղա , օթէլին պիւեիւք պաղշէսի տէրունինտէ քէնտիսինէ թախաիա խաիլմիշ օլանքիւշիւք պիր պաղշէեի տէ պաղմադտա օլուպ , ֆաղաթ քէնտի քէնտիեէ ,

— Շու կիւլլէրի պէսլէմէք նէնէ եարաը , մատէմ քիպունդարըն կիւղէլլիկինէ եալընըղ պէն հայրան օլմադտա ելմ , վէ գօգուսունու եալընըղ պէն ալմադտաելմ , սիմէքտէ խաի :

Հանրիէթ , բաղարտան մատտա , տալա բէտէրի խանէսինտէն ուիշարը շըղմանըպ , օ կիւն տէ , քէնտիսինին հաղըգէթլի օտա պէսլէմէսիլլէ պիրլիքտէ , ճիվարտա վաղըվլիտէեէ իսլաաթէթէ կիտէր խաի :

Մէրգումէնին բաղար կիւնդի զայպուպէթլէրի էնասընտա վէ պու զայպուպէթլէր ուղանտըղ ճա , Մ. տ'Օպէ

ըիմ, սէպէպինի քէնտիսիտէ անլտեամանարագ տիւ շարը
էնտիլէ օլմագտա, վէ պիր թագըմ խէեայի դօրդու վէ
վէավէսէլէրի արթմագտա խաի :

Ննճագ, դըղը, Բարիս էօմըիւնիւն ահվալինի կէօր-
մէքտէն նաչի մահղուն վէ միւքէտտէր պիր հալ իլէ օտա-
սընա ավտէթինտէ, վէ սօլմուչ օլան անլընը, բէտէրի տօ-
տագլարընա թագտիմ իյլէտիկինտէ, բէտէրի մէրդում,
պիր ալ սիւքիւնէթ քէսպ խտէր խաի :

Օլ էննատէ, հանրիէթ, օն պէշ եաչընա սլտաթըր դա-
տէմ իթմէքլէ, էվիլէլքի դատար սըղըլմամագտա խաի,
չիւնքի, օ շագտա, բէտէրի քիւթիւպխանէսինին անախ-
թարլարընը խթիմալէ իղթիտար քէսպ իթտիկինտէն,
պու քիւթիւպխանէտէ մէվճուտ օլան վէ Բուսիտեա վէ
Շարգա միւթէալիդ պուլունան քիթապլարըր օղուեասպիլ-
մէքլիք սէլահիեթիինտէն աօլտեր մահղուղ օլտու :

Մէրդումէ, պիր կիւն, Քիւթիւպխանէտէ աչմըչ օլ-
տուղու թարաֆտա, կիւղէլճէ ճիլտլէնմիչ օլան պիր շօղ-
ուֆագ քիթապլարտան, լասթ կէլա պիրիսինի ալտը, վէ
պունուն պիր դաչ սահիֆէսիեի օղուեունճա, միւթէլէղղիղ
օլուպ, տէրհալ ճիւմլէ էսէրի պիրլիքտէ ալարագ, քէնտի
օտասընա կէօթիւրաի :

Հալպուքի, մէղպուրէնին էլինէ կէչէն անախթար,
քիւթիւպխանէտէ կիղլիճէ հըֆղ իտիլմիչ օլան լօման քի-
թապլարըր ճիհէթի օլուպ, պու անախթարըր էլտէ իթմէք-
տէն խտէ, մաւղիրըր դէհիրլէր իլէ մէմլու պիր օտաեա կիր-
միչ օլտա խաի, տահա խայրըլըր օլուր խաի, չիւնքի, օ մուղիրըր
դէհիրլէրին դօղուլարընտան, հիչ տէյիլ խտէ, քէնտիսինի
սագընարըրապիլի խաի : Պունտան գաթինաղար, դէհիրլի
մատտէլէր, եալընըղ թէնի թէլէֆ խաիպ, հալպուքի,
դէհիրտէն տահա դիեատտէ մուղիրըր օլան պաղըր քիթապլար,
ինտանլարըն ըուհլարընը տախի դէհիրլէրլէր :

Ֆիլլագըր, հանրիէթին աչարղըր քիւթիւպխանէ տայի-

րէսինատէ, օն սէքիզինճի ասրտա վէ օն տօղուղուհճու աս-
րըն իպթիասալարընտա թապ ու նէշր իտիլմիշ օլան մուխա-
թարալը բօման քիթապլարընըն թէքմիլի մէվճուտ պու-
լունմագտա իտի :

Մէսէլա, Գրէպիյեճուուն օղլունուն « Սօֆա » նամ է-
սէրի, Տիարօնուն « Բահիպէ դատըն » նամ թէէլիֆքէր-
տէսի, Լուվէնին « Փօպլասը », շրվալիեէ տը Լաղլօնուն
« Մուխաթալը ալէագալար » նամ էսէրի, վէ տահա պու-
միսիլլու եիւզլէրճէ տիկէր էսէրլէր պուլունտօղուն-
տան, Հանրիէթ, պու մուղիրը քիթապլարա աշգլէ սա-
րըլըպ, պունլարը օգումագլըգ սէվտասընա տալտը : Գիմ-
սէ քէնտիսինէ նէզարէթ իթմէեօրտու, վէ վագթընը
նէ' եօլտա կէչիրտիկինէ քիմսէ տիգգաթ իյլէմէեօրտու : -
Հաթթա, տերսլէրինտէն սօնրա դալան իսթիրահաթ վագ-
թը տախի ազ կէլէրէք, օլ անէ տէկին բահաթ պիր ույ-
գու իլէ եաթտըղը օտասընտա, օնտան սօնրա, կիճէլէրին
նրաֆընը օգումագլա կէչիրմէկէ պաշլատը :

Շիւպհէսիզ մէզպուրէ, օգուտուղու քիթապլարըն միւն-
տէրիճաթընտան հէնուղ հէր շէյի անլաեամամագտա իտի,
Փագաթ, լիւղումունտան գիեատէ, շու եա պու խուսու-
սա ագըլ էրտիրմէկէ շալըշմագտա, վէ օլ մուղիրը քիթապ-
լար, հէնուղ պիքիր օլան զիհնիքի քիրլէթմէքտէ, ճէհալէ-
թինի վագըթսըղ պիր սուրէթտէ թէնպիր գըլմագտա,
գուվլէյի թէլսայեիւլիեէսինի թէշվիշ իյլէմէքտէ, վէլհա-
սըլ օն ալթը շաղընտա պուլունան վիճուտինի զէհիրլէմէք-
տէ իտիլէր :

Մ. տՊպէրիվ իլէ գըղը արասընտա շայեանը թէհայ-
եիւր պիր սուրէթտէ մունթաղամ պիր էօմիւր կէշմէքտէ
իքէն, պիր կիւն, պունլարըն արասընտա մէմուլին զայրի
պիր վագըա օլտու :

Շէօյլէքի, Հանրիէթ, բէտէրինին եանընտա պուլուն-
մագտա իքէն, Ժօզէֆ նամ իհթիեար խըզմէթքեար, գըր-

«Տրղը մէօհիւր մուսու իլէ քնիճէ մէմհուր վէ գօնթլուգ թաճը տամղասընը համիլ քլիր մէքթուչ կէթիրիւլ, Մ. տ'Օպէրիվէ իթա իթտի :

Իհթիեար թէտէր, իշտու մէքթուչու գըղընա վէրիւլ,
— Գըղըմ, շու մէքթուչու օգու, տէտի :

Հանրիէթ իթաաթ իտիւլ, եիւքսէք սէտա իլէ աթիւ տէքի սըրալարը օգուտու .

« Միւսիւ ,

« Վանտէտէ պուլունան, վէ Բէնիսիէր մուհարէպէ-
« սինտէ, սիղին եանընըտա, շէրէֆլի սուրէթտէ թէսլիմի
« բուհ իյլէմիշ օլան սիլահ արգատաշլարընըտան պիրինին
« էվլատը՝ մաղլուչ օլմուշ, ֆագաթ հէնուղ էօլմէմիշ պիր
« պիւեիւք վէ մուաղղէղ տավանըն գահրաման միւտաֆիլէ-
« ըինտէն պիրինէ, իհթիրամաթը ֆայիգասընը արղու թագ-
« տիմ իթմէքլիկի թէմէնի իյլէր :

« Ատաթը ճարիեէնիղ մալիւմիւ աճիղանէմ իսէ տէ,
« պու խուսուստա պիր իսթիսնաիյեթլէ, պէնտէնիղի գա-
« պուլէ միւսարաաթ պուեուրտուղունուղ հալտէ, ֆէվ-
« գէլատէ միւթէշէքքիւր վէ միննէթտարընըղ գըլաճագ-
« սընըղ :

« Պէնտէի միւհթէրէմէնիղ .

« ԳՕՆԹ ԲՕՊԷՐԹ ՏԸ ԼՕԲԷՐՆ »

Հանրիէթ, մէքթուչու օգումասընը իքմալ իթտիկին-
տէ, Մ. տ'Օպէրիվ, քէմալը հէեէճան իւղրէ,

— Գօնթ տը Լօքէրնին օղլո՛ւ . . . աթիգ պիր տօս-
թումուն . . . պիր սիլահ արգատաշլարն էվլատը . . . Ա՛հ,
շիւպհէսիղ քէտոտիսինի գապուլ իտէճէեիմ . . . տէտի :

Պու արա, խըղմէթքեար, գաբունուն եանընա գա-

տար շէքիլմիշ օլտուղունտան , իհիթիեար , պաշընը խըղմէթ քեարա տօղրու շէվիրիպ ,

— Գու մէքթուպու քի՞մ կէթիրտի , տէյի սիւալ իթտի :

Ժօղէֆ . - Էսմէր , ուղուն պօյլու , վէ քիպարտան պիր կէնճ կէթիրտի :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Գու կէնճ ատէմ շիմտի նէ՞րէտէ տիր :

Ժօղէֆ . - Տէհլիղին ալթընտա պէքլէեօր :

Մ. տ'Օպէրիվ , շիտտէթլի պիր հարէքէթտէ պուլուն մադտա իքէն , քէօթիւրիւմլիւկիւ պունա միւսաատէ իթմէտի :

Մ. տ'Օպէրիվ . - (Հիտտէթլէ .) Տէհլիղին ալթընտա՞ մը . . . ա՛ ահմադ , պիր դօնթ տը Լօքէրնի տէհլիղ ալթընտա նա՞սըլ տուրտուրուեօրտուն :

Ժօղէֆ . - Օ օլտուղունու պիլմէեօրտում , էֆէնտիմ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Էօյլէ շէյլէր վար տըր քի , քէշֆ իտիլմէք լաղըմ տըր . . . սէն շաղտա պիր ատէմին պու կիպի ահմադլըղլարտա պուլունմասը , խէթա տըր . . . Հայտէ շաբուգ կիթ , Մ. տը Լօքէրնի պուլ , քէնտիտինտէն քէմալը թէղարրու իլէ աֆվլըղ տիլէ . . . անլաեօ՞րմուսուն , վէ պատէհու քէնտիտինի իշէրի կիրտիր :

Ժօղէֆ , քէմալը թէվաղու իլէ տիշարը չըգտը :

Հանրիէթ . - Էֆէնտի բէտէր , պուրտատա դալմազլըղըմ ճայի՞ղ մի տիր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Ճայիղ օլմաեաճադ նէ՞ սէպէպ վար տըր : - Պէնիմ աթիղ սիլահ արգատաշըմըն օղլունու թանըմաղլա , սէն տէ պէնիմ կիպի մէմնուն օլմա՞ղմըսըն :

Հանրիէթ . - Շիւպհէսիղ , սիղին պատիի մէսէրրէթի նիղ օլան հէր խուսուս՝ պէնի տէ մէմնուն գըլար :

Օլ էանատէ գաբու աշըլմաղլէ , խըղմէթքեար իշէրի կիրիպ :

— Մ. դօնթ տը Լօքէրն . . . տէյի խապէր վիրտի :

Օգուեանլարըմըդճա թանըլմըչ օլան միւսաֆիրի մեր-
դում, Մ. տ'Օպէրիվին եանընա իլէրլէեիպ, քէմայը թէվա-
դու իլէ անը սէլամլատըգտան սօնրա, Հանրիէթին դարչը-
սընտա տախի պաշընը էյաի :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Խօշ կէլտինիզ, միւսիւ գօնթ, սիզին
խամինիզ, բէք շօգ աթիզ վէ մուազզէզ խաթըրէլէրի զիհ-
նիմտէ եէնիտէն վիճուտէ կէթիրմէքտէ օլմասըյլա, սօլ
էլիմի թութմանըը արդու իյլէրիմ. պու էլ՝ պիր տօսթ է-
լի տիր. էսէֆ իտէրիմ քի, զալիմ պիր քէօթրիւմ սաղ է-
լիմի սիզէ ուղաթմադտան պէնի մէնն իթմէքտէ տիր . . . օ
էլի քի, բէտէրինիզ բէք շօգ քէրրէ սըգմըչ տըր . . . Պի-
չարէ թրիսթա՛ն . . . հալէա քէնտիսինի կէօրիւեօրում զանն
իտիեօրում . . . Սիզ քէնտիսինէ պէնզէեօրսունուզ . . . հէմ
բէք զիեատէ պէնզէեօրսունուզ :

Միւսաֆիր. - (Մ. տ'Օպէրիվին սօլ էլինի քէմայը հիւր-
մէթլէ սըգարագ.) էօյլէ օլտուղունու շօգ քէրրէ պէնտէ-
նիզէ սէօյլէմիշլէր տիր : - Մի՛ւսիւ, հազդը աճիզանէմտէ
իպրագ պուեուրտուղունուզ դապուլիյեէթ վէ իլթիֆաթը
խայրիսահանէնիզէ, կէրէք մէրհում բէտէրիմ վէ կէրէք
քէնտի նամըմա օլարագ, էզճան ու տիլ արդը թէշէքքիւր
իյլէրիմ . . . Իթիմատ պուեուրուն քի, պու խուսուստա
ֆէվգէլղաեէ միւթէշէքքիւրիւմ . . . օլ դատար միւթէշէք-
քիւրիւմ քի, իյզահ ու պէեանընտան քէնտիմի աճիզ կէօր-
մէքտէեիմ :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Էկէրչի պիզտէն պիրի, տիկէրինէ
թէշէքքիւր վազիֆէսիյլէ միւքէլլէֆ իսէ, օ վազիֆէ պանա
աեիտ տիր . . . Ա՛հ, հէր քէսին ունութտուղու, վէ միւտ-
տէթի մէտիտէտէն պէրու էհէմմիեէթ վիրմէտիկի պիր իհ-
թիեարը սիզին տէրխաթըր իթմէքլիկինիզ, հազըզէթէն
ինտիմտէ զիեատէսիյլէ շայեանը թագտիր տիր : - Լաքին,
պու կիւզէլ թասավիլուրու, պունտան էվվէլ նի՛շին տիւ-
շիւնմէտինիզ :

Բօպէրթ . - Չօգ աէֆա տիւշիւնտիւմ, միւսիւ , չօգ
տէֆա , վէ չօգտան պէրու . . .

Մ. տ'Օպէրիւ . - Չօգտան պէրու պանա վիզիթա վիր-
մէքլիկիմի՞ տիւշիւնիւեօրտունուղ :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , էզճան ու տիլ պու խուսուսու
արղուլէեօրտում :

Մ. տ'Օպէրիւ . - Հալպու քի , պու արղունուղու մէվ-
գրի իճրանէ վաղ իթմէտինիղ :

Բօպէրթ . - Գաթի վէ իխթիեարի օլտուղունու պիլտի-
կիմ եալընըղլըգ էօմրիւնիւղիւ իխլալ իտէճէք սէպէպի
քեաֆիմ պուլունմամադտա իտի :

Մ. տ'Օպէրիւ . - Պու կիւն էօյլէ պիր սէպէպինիղ վա՞ր
մը տըր :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , միւսիւ :

Մ. տ'Օպէրիւ . - Նէ՞ կիպի :

Բօպէրթ . - Պիր աղտան սէօյլէրիմ :

14

Բօպէրթ . - (Պիր գաչ սանիւնէ սիւքիւթլէ , պու միւտտէթ զարֆրնտա տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւքտէն սօնրա .) Պունտան էվվէլ , թարաֆրնրդտան գապուլ օլունմագլըղը իսթիտա վէ թէմէննի իթտիկիմտէ , թէշէպպիւսիւ վագըըմա սուի մանէա վէրիլէպիլիր իտի : Ֆիլհագըղա , պու թէշէպպիւսիւմիւ , զուրուրիեթիմէ գարշը պաիսի ինֆիալ օլաճագ պիր սուրէթտէ թէֆսիր իտէպիլիր իտինիզ , զիրա , շուրաերը իգրար ու իթիրաֆ իտէրիմ քի , թապիեաթըմտա պիր տէրէճէ զուրուրիեթ վար տըր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Պու պիր գապահաթ մը տըր . . . Գապահաթ տախի ատտ օլունսա , պիւեիւք ըուհլարա մախսուս պիր գապահաթ տըր , ֆագաթ , ըէճա իտէրիմ , իյզահ իտինիզ , պահարնը իթտիկինիզ իշպու սատէ վէ թապի թէշէպպիւսէ , սիզճէ նէտէն պու գատար եանլըշ պիր մանէա վէրիլիեօր :

Բօպէրթ . - Տախիլի էօմրիւմտէ պիր թագըմ զավայիլի ազիմէեէ , վէ միւշքիւլաթը ֆէվգէլատէեէ տիւշար օլտում : Քիմ պիլիր , էօյլէ միւշքիւլ զէմանլարըմտա սիզէ կէլտիկիմի կէօրտիւկիւնիւզտէ , պէլքի ֆիքրինիզտէն , հիմաեէ վէ մուավէնէթինիզի իսթիհսալ իչին , տօսթ ունուզ , սիլահարգատաշընըղ վէ ումուրը բօլիթիզիյեէտէ հէմէֆքեարընըղ օլան բէտէրիմին իամինտէն իսթիֆատէ իթմէք նիեթիմտէ պուլունտուզումու կէշիրիր իտինիզ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - էօյլէ օլսա իտի , նէ օլուր իտի : էմնիյեթիմինիզի ճէլպէ , հուգուզը մուգատտէսէեի հայիզ տէյիլ մի իտիմ : Սիզտէ , պէնիմ մուավէնէթիմի իսթէմէկէ այնի հագըղ հայիզ տէյիլ մի իտինիզ :

Բօպէրթ . - Թապալիաթըմտա քիպր ու զուրուր օլտու-
զունու զաթընըղա սէօյլէտիմ , միւսիւ . պինապէրին , տիւն-
եատա քիմսէտէն , հաթթա սիզտէն տախի հիչ պիր մուա-
վէնէթ գապուլ իտէմէղ իտիմ :

Մ . տ'Օպէրիվ . - Նի՛չին :

Բօպէրթ . - Փագր ու զարուրէթէ տիւչար օլան պիր
ասըլզատէ տէ , եաչամագ իչին շալըշապիլիւր , վէ շալըշմա-
լը տըր , վէ քէնտիսինէ վէրիլէճէք սատագա նէ գատար
կիզլի օլաա , անէ էլ ուզաթմամալը տըր . . . էկէրչի կիւնիւն
պիրինտէ քէնտիսինտէն հէր շէյ , հաթթա էթմէք տախի
էքսիլսէ , անը քիմսէնին պիլմէսինի իսթէմէմէլի տիր :

Մ . տ'Օպէրիվ . - (Լնտիչէ իլէ .) էթմէկէ՞ տէ մի իհ-
թիեաճընըղ օլմուշ տուր :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , միւսիւ . հէմ պիր գաչ տէֆա-
լար :

Մ . տ'Օպէրիվ . -Օ հալտէ պուրաեա եինէ կէլմէք իսթէ-
մէտինիղ հա' . . . ա'հ , պու բէք ֆէնա վէ շայեանը թէէսսիւֆ
պիր հալ տըր . . . Տիմէք պու քիպր ու զուրուրունուղ՝ սիզէ
մուզիրր պիր միւչավիր օլուեօր . . . վիճտանըմը նէ՛ մէր-
թէպէ աղըրլըղ ալթընա իլգա իթտիկինիղի պիլի՛եօրմու-
սունուղ . . . Բէտէրինիղ՝ վանտէտէ , թէսլիմի բուհ իտէ-
ճէք օլտուղու մուհարէպէի գահրամանէտէն պիր գաչ կիւն
էվվէլ , պանա պիւեիւք պիր մէպլաղ գարղէն վիրմիշ իտի
. . . Մէրգում , դուճաղըմտա վէֆաթ իթտիկինտէ , վէ տա-
վամըղ զայպ օլտուղունտա , պէն , տիվանը հարպ թարա-
ֆընտան ալէյհիմտէ վէրիլմիշ օլան իտամ ճէղասընտան
գուրթուլմագ իւզրէ , Ֆրանտատան ֆիրարէ մէճպուր օլ-
տում , . . . Օնտան սօնրա պիր իսայլի սէնէլէր կէչմիշ իքէն ,
իլան օլունանն ավֆը ումումի իւղէրինէ Ֆրանտաեա ավտէթ
իթտիմ , վէ օլ վաղըթ , գարղէն պանա վէրիլէն մէպլաղը
ունութմագ կիպի աֆիվ օլունմագ պիր իսթա իչլէտիմ . . .
Պէն , սիզին բէտէրինիղէ պօրճլու օլտուղում հալտէ , սիղ ,

աճլըգ իշինատէ պուլունուեօր խմիշսինիզ . . . ա՛հ, նէ՛ քէտէր վէ նէ՛ տէրէճէ իղթիրապը դալպ . . . Փաղաթ, աղիղիմ՝ գօնթ, պու իղթիրապը դալպիմէ սէպէպ սիղսինիզ, վէ պունատան տօլանը սիղէ կիւճ հալ իլէ աֆիլ իտէճէեիմ տիր :

Բօպէրթ . - (Թէպէսսիւմլէ .) Պիլքի տէ, միւսիւ, օլ համիյեէթլի վէ սախավէթլի դալպինիղին սիղէ իմլա իթտիրտիկի իշպու միւէսսիր եալանա, վէ ալիճէնապանէ հիյլէ ու տէսիսէեէ, իսթէմէեէրէք պէն սէպէպ օլտուղում իշին, բէք օլ դատար դօլայլըղլա պունու աֆիլ իթմէեէճէքսինիզ :

Մ. տ'Թպէրիլ . - (Իսթէտիկի մէրթէպէտէ դալլի պիր սուրէթտէ սէօյլէեէմէեէրէք .) Եալա՞ն մը . . . հիյլէ ու տէսիսէ՞ մի . . . նէ՞ սէօյլէեօրսունուղ :

Բօպէրթ . - Յիւօրումքի, բէտէրիմ՝ գօնթ տը Լօքէրն, սիղճէ տախի մալիւմ՝ օլտուղու իւղրէ, պիւթիւն պիւթիւն սէրվէթտէն մահրում պիր ասըլղատէ օլուպ, քէնտինին ճիւղիճէ թէգախու մաաշըյլա կէշինմէքտէ, վէ պինապէրին սիղէ եիկիրմի պէշատէտ լուի ալթ ունու պիլէ իսթիգրաղ վիրէմէեէճէք պիր հալտէ պուլունամուշ տուր : - Միւսասատէնիղէ մաղրուրէն շուրանը տախի իլավէթէն պէեան իտէրիմքի, էկէրչի սիղ բէտէրիմէ պօրճու օլմուշ օլսա իտինիզ, պու աղչէեի ունութմամագ շէօյլէ տուրսուն, հէրթարաֆտա, անրն օղլունու արար իտինիզ, վէ անը պուլմագ տա կիւճ օլմատրղընտան, պօրճունուղ շօգտան պէրու թէէտիեէ իտիլմիշ օլուր իտի : Միւսիւ, պու սէօյլէ տիրլէրիմ՝ տօղրու տէյլի՞ մի տիր : Իշպու սէօղլէրիմին սահիհ օլմատրղընը տէրմիեան իտէպիլի՞րմիսինիզ . . . Պու պասպտէ շիւպհէ իտէրիմ :

Մ. տ'Թպէրիլ . - Փաղաթ . . .

Բօպէրթ . - (Իհթիեարըն սէօղիւնիւ քէսէրէք .) Բէճա իտէրիմ, իարար իթմէեէինիզ : Խայրիւահլըղընըղըն շէքլի, նէ՛

գատար ազիլանէ , նաղիքեանէ , վէ միւհասիր օլսա , շիւք-
րանիեէթլէ , լաքին , մուսիրրանէ անը բէտտ իտէրիմ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Տիմէք օլուրքի , պուհատան ագտէմ
տիւշար օլմուշ օլտուղունուղ զավայիլ վէ միւշքիւլաթա
պու կիւնքի կիւն թապի պուլունմաեօրսունուղ :

Բօպէրթ . - Օ հալտէն դուրթուլմագ իշին , զանն իտէ-
րիմ քի , պիր շարէ պուլտում , ֆագաթ , մատէմ քի հագ-
դը աճիղանէմտէ հիւանի իհթիմամ կէօսթէրիեօրսունուղ ,
էվվէլ պէ էվվէլ , կէշմիշ զէմանըմ իւղէրինէ սիղէ մուխ-
թասարէն իֆատէի հալ իթմէքլիկի էլզէմ աստ իտէրիմ : -
Պու խուսուստա պանա միւսաատէ իտէրմիսինիղ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Սալթ միւսաատէ իթմէք տէյիլ , բէ-
ճա տախի իտէրիմ :

Բօպէրթ . - Բէտէրիմին հիյնի վէֆաթընտա , հէնուղ
թըֆըլ շաղտա , ատէթա պիր շօճուղ իտիմ . . . ուղագ
ագրապամտան օլան զէնկին վէ պէքեար պիր քիմնէ , պէնի
րան մէքթէպինէ վաղ իլէ , օրատա միւքէմմէլ թալիմ ու
թէրպիեէ ալտըրմըշ տըր : Մէրդում , հիշ շիւպհէմ եօզ-
տուրքի , միւսթագպէլիմի թէէմին իթմէքլիկի դարարլաշ-
տըրմըշ իքէն , ավ էանասընտա , պիր դաղատան պիրտէն
պիրէ , վէ վասիեէթինի տախի եարմագսըղըն վէֆաթ իթ-
տիկինտէն , է'ն եագըն վարիպէրի , մէրդումուն սէրվէթի-
նէ սահիպ օլմուշար տըր . . . Օլ էանատէ պէն , տէրպէրի-
մի բարլագ սուրէթտէ իքմալ իթմէքտէ իտիմ , վէ հուգու-
գա պաշլամագտա իքէն , խըսըմըմըն վուգուի վէֆաթը ,
պէնի պիլա վարիտաթ պըրագմըշ , վէ պինատէն ալէյհ ,
աճըրգտան էօլմէք իսթէմէտիկիմ թագտիրտէ , քէսպ իթ-
միշ օլտուղում մալիւմաթտան տէրհալ իսթիֆատէ իթմէք-
լիկիմ լաղըմէտէն պուլունմուշ տուր : Պու իսէ , գօլայ
պիր շէյ օլմաեըպ , իմտի , շակիրտ մագամընտա թէրք
իթմիշ օլտուղում մէքթէպէ , շօճուղլար իւղէրինէ իճրաի
նէղարէթ իթմէք մէէմուրիեէթիլէ թէքրար կիրմէքլիկի ,

քէնտիմճէ պիր պախթիեարլըդ ատա իթտիմ . . . Էլվլէթ , միւսիւ , գօնթ տը Լօքէրն , մէքթէպ շօճուդլարընա նէզարէթ իթմէքլէ , ատի պիր խըղմէթ.քեարտան աղ Ֆարգլը , վէթասդիրէ լաերդ պիր տիւշմէն , վէ հէր կիւնա հագարէթ վէ մուախէղէեէ գաթլանըր պիր ճասուս գապիլինտէն սէֆիլ պիր մախլուգ օլմուշ տուր . . . Ա՛հ , նէ՛ էօմիւր . . . շուտա վար.քի , նասըլ.քի սէօյլէտիմ , քէնտիմ սահիպի .քիպը ու զուրուրում : Պու ճիւմլէ իլէ , ճէսարէթ վէ թէհամիւլիւ քէնտիմէ գալգան իթթիխաղ իթտիմ , վէ թասդիր վէ հագարէթլէրէ գարշը ֆիթուրսուղ տուրմագլըղը գարարլաշտըրտըմ , վէ կէօրմէմէք իշին քէօր , վէ իշիթմէմէք իշին սաղըր օլտում . . . Ագշամա գատար շալըշըքօրտում . . . կիւճէ տախի շալըշըքօրտում . . . Իֆրաթ շալըշմագլա իւլում սաեհսինտէ քէսպի թէրագղը վէ շէօհրէթ իթմիշ , վէ քեաֆֆէ յի մէվանի վէ միւշ.քիւլաթա րաղմէն , քէնտի մագսէտլէրինէ էրմիշ օլան պիւեիւք ատէմլէրտէն պիրի օլմագլըղը եէմին իթմիշ իտիմ . . . Հալպու.քի , քէնտի տէրէճէի գուվլէթիմէ զիեատէճէ կիւվէնմիշ օլտուղումու աղ վագրթտա անլատըմ , շիւնքի , պիր սէնէ սօնրա խասթալանտըմ , վէ օլ գատար մուխաթարալը հալտէ իտիմ.քի , պիր խայլի հաֆթալար , գուրթուլմագլըղըմտան գաթը իւմիտ իտիլտի . . . պիր խայլի զէման խասթէլիք շէքտիքտէն սօնրա , նիհաեթ քէսպի շիֆա իտիպ աեաղա գալգտըղըմտա , մէմուրիեթիմէ պիր տիկէրի թայեին օլունմուշ իտի : - Պու իսէ , էօլիւմիւն տիկէր պիր շէքլի տիմէք իտի : - Վագաա խասթէլիքտէն գուրթուլտում , լաքին աճլըգ՝ պէնի մէզարա սէվգ իտէճէք իտի :

Մ. տ՝Օպէրիւլ . - (Հէնուղ գուվլէթինի զայպ իթմէմիշ օլան եիւրէկինէ սօլ էլիլէ վուրարագ , վէ պօղուգ պիր սէտա չըգարարագ .) Ա՛հ , եալընըղ պիր քէրրէ պիլէ : քէնտի քէնտիմէ , « տօսթուամուն , գարընտաշըմըն օղլու հաեաթտա՞ մը տըր , մէսո՞ւտ մու տուր » տէ յի սիւալ իթմէ-

տիմ . . . Հալպու թի , ճէնապը Ալլահ պանա պիր եիւրէք վիրմիշ տիր . . . հէմ տէ խաթըրէլէրէ սասըգ գայան պիր եիւրէք վիրմիշ տիր . . . Իմտի , պէն օ եիւրէկէ նէ՞ եարմըշ իտիմ չի , պանա իճապը իտէնի սէօյլէմէեօրտու :

Հանրիէթ , պու արա , դըմըլտանմադարըրն վէ տիւսիղ կիպի տուրուպ , կիզլիճէ , կէօյլէրինին եաշլարընը սիլմէքտէ իտի :

Բօպէրթ , հիքեաեէսինէ տէվամ իթտի : Գու հիքեաեէ , հէր նէ դատար սատէ վէ էհէմմիեէթտէն խալի իտի իսէ տէ , նադիլի մէրգուսուն էմաալսիղ մէհարէթի , վէ էն քիւշիւք վուգուաթը միւպալէղալը կէօսթէրմէսի իլէ , ֆէվգէլատէ միւէսսիր վէ ճալիպ պիր հալ քէսպ իթմէքտէ իտի :

Մէրգում , քէնտի եադըսընըն կիւղէլլիկի սաեէօինտէ , պիր դասէմ նէղտինտէ քիթապէթ խըտմէթինէ գապուլ օլունուպ , ֆադաթ , ալտըղը մաաշըն՝ անճադ նաֆադասընա քիֆաեէթ իթտիկինի պէեան , վէ էվհամ վէ իւմիտլէրի զայիլ օլունճա , եալընըղ խարիճէն քէնտի մէվգիսինի մուհաֆաղաեա , շէօյլէ թի , նաֆադասընտան քէսիպ , վէ կիճէլէրի սապահա գատար միւսէվվիտլիքլէ մէշղուլ օլարագ , օլտուգճա պիշիմլի էսվապ սաթըն ալմագլըղա գարար վիրմիշ իտուկինի հիքեաեէ , վէ շու վէճհլէ իլավէի մէգալ իյլէտի :

— Հէլէ պունա մուվաֆֆադ օլտում . . . տիւնեատաբուի ըիզա կէօսթէրէմէեէճէկիմ վէ գաթլանամաեաճադըմ պիր շէյ վար իսէ , օ տա , շունուն պունուն մէրհամէթ վէ ըիգգաթընը հագգըմտա ճէլպ վէ թահրիք իյլէմէմէք տիր . . . Իմտի պիր ասըլղատէ կիպի էսվապըմը տիւղէթտիկիմտէ , սէֆիլ էօմրիւմիւ թէնվիր իտիճի կիւնէշին պիր դիեասընը կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իյլէտիմ , վէ պանա գարշը շըգմագտա օլան մուղիրը պախթ ու թալէիմլէ ուղրաշմագ իւղրէ , եէնիտէն ճէսարէթ քէսպ իթտիմ :

« Նիհանեթ , էկերչի պու հալէ եաշամագ տէնիլէպի-
լիր իսէ , իշթէ պէն տէ եաշատում : Լաքին , եօրկունլուդ վէ
թագաթսրղլըգ , պէնի իհաթա իթմէկէ պաշլամըշ իտի :
Կիթտիքճէ աշիքեար պիր սուրէթտէ գուլաղըմա աքս իթ-
մէքտէ օլան պիր սէտա , պունճա նէթիճէսիղ զահմէթ վէ
եօրկունլուդլարտան սօնրա , էօլիւմ իսթիրահաթընըն , էմ-
սալսիղ պիր սաատէթ տիմէք օլաճաղընը պանա խապէր
վիրմէքտէ իտի , վէ շիւպհէսիղ , քէնտի մէճհուլ մէղարըմ
իշինտէ պիլիթիեար եաթմաղա հաղըրլանմաղտա իքէն ,
Սվսթրալիատա , թէհլիքէլի , Ֆաղաթ , սիւրաթլէ իսթիհ-
սալ օլունան սէրվէթլէրին հիքեանէլէրի էվրօբանա վի-
րուտ իթտի :

« Փիքրիմտէ պիր ըշըգ տօղտու . . . Քէնտի քէնտիմէ ,
վիճտանը բագ օլան վէ հագգանիեթի պաշը իւղէրին-
տէ թաշըեան պիր ատէմի տայիմա պալսթսրղլըգ թէագիպ
իտէմէղ , տէտիմ , վէ պիղիմ տիւմանլը գուպպէի ասիւ-
մանըմըղ ալթընտա պուլութլու օլան եըլտըղըմըն օլ ու-
զագ մէմլէքէթլէրին պէրրագ ասիւմանընտա բարլանեաճա-
ղընա գավիէն ինանմագտանըմ : - Պու պիւեիւք պիր խէ-
եալ վէ վէհմ մի տիր , օրասընը պիլմէմ , լաքին , էմնիյեէ-
թիմ վար տըր . . . պէնիմ իգպալիմ պուրատա տէյիլ տիր
. . . պէն տէ զէնկին օլաճաղըմ :

« Պու իթիգատլա քէսպի գուվվէթ վէ ճէսարէթ ի-
տերէք , պիր կերմիեթի ճէտիտէ իլէ շալըշտըմ , վէ բէք
չօգ շէյլէրտէն քէնտիմի մահրում իթտիմ , շիւնքի , ալ-
թունլար մէմլէքէթինէ իտէճէկիմ եօլճուլուդ վէ օրատա
եէրլէշմէքլիկիմ իշին իղթիղա իտէն մէսարիՖէ սարՖ օ-
լունմագ իւղրէ , պիւեիւք պիր մէպլաղա իհթիեանըմ եօգ
մու իտի :

« Հասըլը , Սլլահ պիլիր նէ՛ գատար կիճէլէր ույգու-
սուդ գալարագ վէ նիշէ տէֆալար գուսուր թաամլար իտէ-
րէք , լաղըմ կէլէն մէպլաղը թէտարիք իթտիմ , լաքին պու

պապտէ չէքտիկիւմ միհն ու մէշագդաթտանն ասլա սըղըլ-
մամըշըմ տըր, չիւնքի շիմտի հարէքէթիմտէ սէրպէսթիւմ, վէ
քիմսէնին մուավէնէթինէ միւրաճաաթ իթմէքսիղին, քէնտի
աննըմըն թէրիյլէ սէրպէսթիւնէթիմի պուլմուշում տուր . . .
Շու հալտէ, գատէրիւմ պէնի նէրէեէ շաղըրըեօր իսէ, օրա-
եա կիտէպիլիւրիւմ:

« Էկէրչի մուվաֆֆադ օլուպ տա, միլիօն սահիպի օլա-
րագ ավտէթ իտէր իսէմ, Լօքէրն էվի, էսկի բարլագըլը-
ղընը թէքրար էլտէ իտէճէք տիր . . . Պիլաքիա, էկէրչի մու-
վաֆֆադ օլամագ իսէմ, Պրանսա, իգպալտէն իտպարա տիւշ-
միւշ օլան քէնտի էվլատընը պիր տախի կէօրէմէեէճէք
տիր . . . կիտէճէեիւմ մահէլլտէ, էլպէթթէ պիր թապան-
ճամ, պիր պարութ շանթամ վէ պիր գուրշունում պուլու-
նաճագ տըր:

« Պէն կիտիւօրում, Ֆագաթ, թէրքի վաթանն իթմէղ-
տէն էվվէլ, հագգընտա ֆէվգէլատէ ըիանէթիւմ վէ հիւր-
մէթիւմ օլան վէ բէտէրիւմին տօսթու օլուպ, տէնիղլէրին
տիկէր թարաֆընա տախի կիթտիկիւմ հալտէ, խաթըրէսինին
վէ թէվէճճիւ հիւնիւն պէնի թաագիպ իտէճէքլէրի շիւպ-
հէսիղ պուլունան պիր ասըլզատէեէ թագտիւմ օլունմագ
խթէտիւմ . . . Միւսիւ, սիղ պէնի գապուլ իթտինիղ. իմտի,
պէնիւմ թապիւթըմտա օլան պիր ատէմին պիլա հիճապ
գապուլ իտէճէկի պիր խըղմէթի սիղտէն թէմէննի իտէ-
րիւմ: - Ավսթրալիատա մուգիւմ Պրանսըղ գօնսօլօսու նէղ-
տինտէ, պիւեիւք պիր զաթ թարաֆընտան հագգըմտա
թէվասսիւթ օլունմասընա իհթիւեաճըմ վար տըր . . . Պինա-
պէրին, ինտիմտէ ֆէվգէլատէ գըյմէթի պուլունան թավ-
սիեէյի ալիեէնիղի թէմէննի իտէրիւմ. անճագ, պէօյլէ պիր
էմնիյեէթ իսպաթը, բասթ կէլա իպրագ օլունամանեաճա-
ղընտան, լէքէտէն արի օլան նամուս ու հայսիեէթիւմի մու-
սատտագ էվրագը միւթէատտիտէեի հուղուրունուզա
թագտիւմ իթմէքլիկի թասալվուր իթտիւմ:

Բօպէրթ , ճէպինտէն պիր չիղտան չըգարըպ , Մ . տ'Օ-
պէրիվին եանընտա պուլունան պիր մասանըն իւզէրինէ
վազ իթտիքտէն սօնրա , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Պու չիղտանտա , քէնտի վէլատէթ սէնէտիմ իլէ
խապաթը զաթըմա տայիր էվրագը տայիրէտէն պաշգա ,
Բան մէքթէպի միւֆէթթիչինին , վէ պէնի խըզմէթլէրին-
տէ գուլլանմըչ օլան գասէմլէրին վէ ալօգաթլարըն լէ-
հիմտէ վիրմիչ օլտուգլարը շահատէթնամէլէր մէվճուտ
տուր : - Պունլարտա մուհարրէր իմզալար թաստիգ գըլընմըչ
տըր : - (Աճը աճը պիլ իսթիհզա իլէ .) Ա'հ , գօնթ տը Լօ-
քէրն նամուս տայիրէսինտէ պուլունամագտա տըր : - Շու եա
պու էֆէնտի նէղտինտէ գապուլ օլունամագ իսթէեէն պիր
խըզմէթքեար կիպի մունթազամ վէ միւքէմմէլ շահատէթ-
նամէլէրէ մալիք տիր : - Միւսիւ , պու քեաղըտլարը սիզին
եանընըղա պըրագըրըմ . իսթէտիկինիզ կիպի թէտգիգ վէ
միւթալաա իտինիզ : Էկէրչի միւսաատէ իտէրսէնիզ , եարըն
պունլարը սիղտէն ալմաեա կէլիրիմ : Օ հալտէ , թէմէննի իթ-
տիկիմ թավսիեէնիզի պէնտէնիզ հագըընտա թէնսիպ իտիպ
իթմէեէճէկինիզի տէ եարըն լութֆէն պէեան իյլէրսինիզ :

Մ . տ'Օպէրիվ . - Աղիզիմ գօնթ , եալընըզ եարըն տէ-
յիլ , հէր նէ վագըթ իանէմէ կէլիրսէնիզ , մէմնունէն գա-
պուլ օլունաճագսընըզ : Լաքին , պու քեաղըտլարը պէնիմ
եանըմտա պըրագմագտա նէ՞ ֆայիտէ վար տըր : Սիզի կէօ-
րէն , վէ սիզի տինլէեէն , հագըընըղտա , միւմքի՞ն մի տիր
քի շիւպհէ իտէպիլսին : - Իմտի , բէճա իտէրիմ , պու չիղ-
տանը կէրի ալըն :

Բօպէրթ , պու արա աեաղա գալգմըչ օլտուղու հալ-
տէ , ճէվապը բէտտ ալէամէթի օլարագ պաշընը սալլա-
տը , վէ իֆատէեէ տէվամ իտէրէք ,

— Եարըն , իլթիֆաթ վէ սօն վէտամը սիզէ թագտիմ
իթտիքտէն սօնրա , իչպու չիղտանը ալըրըմ , տէյի պէեան
իյլէտի :

Պատէհու մէրգում, Մ. տ'Օպէրիվէ սէլամ վէրիպ, վէ կէլտիկի էսնատէ եարտըղը կիպի, Հանրիէթին գարչըսընտա տախի թէվազու իթտիքտէն սօնրա, օտատան տիշարը շըղտը, վէ իհթիեար խըղմէթքեար սօղաղ գարուսունա գատար քէնտիսինէ ըիֆաղաթ իթտիկի հալտէ, խանէի մէգքիւրու թէրք իթտի :

Ժօղէֆ, գօնթ Րօպէրթ տը Լ.օքէրնին հլյնի վիսուլինտէ, անը տէհլիղ ալթընտա պէքլէթտիրմէքլէ վազը օլան խէթասընը պու սուրէթլէ իղալէ իթմէքլիկի իւմիտ իյլէմէքտէ իտի :

15

Մ. տ'Օպէրիվ, կէնճլիք վէ քէմալէթ շաղլարընտա քէնտիսինին տօսթու օլմուշ օլան պիր ատէմին, վէ Վանտէ վազըասը գահրամանլարընտան պիլլինին էվլատը թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրիլէն վիղիթատան, վէ ասալէթէ մախսուս վէ սատէլիքլէ մէմլու օլարաղ իշիթտիկի էլֆաղ ու թապիրաթտէն ֆէվղէլատէ միւթէէսիր օլմուշ օլտուղու հալտէ, մէրգումուն պըրաղտըղը շիղտանը Հանրիեթէ աշտըրտը, վէ մէրգում տէլիղանլը օրատան կիտինճէ, միւնտէրիճաթընը թէտղիգ իյլէտի :

Րօպէրթ տը Լ.օքէրնին մահզուղիեթլէ պէեան իթմիշ օլտուղու շահատէթնամէլէրտէն հէր պիրի, քէնտիսինին ինթիղամլը սուրէթտէ կէչիրմիշ պուլունտուղու մէպէք ու հարէքէթինտէն, վէ գուսուրուղ օլան ախլէազը համիտէսինտէն տօլաեը թաղտիր ու թահսինի միւպէյեին օ

լուպ , Մ . տ'Օպէրիվ պուճարըն միւնտէրիճաթընա քէսպի վուգուֆ իտինճէ , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի ,

— Պու շէյլէրին ճիւմլէսի բէք եօլունտա տրր : Պու տէլիգանլը , զէմանէմիղին տէլիգանլըլարընտան տէյիլ տիր : Էկէր եաշատըղը տէվրին ախէադընա իթթիսպա իթմէք իսթէսէ իտի , Էկէրչի թապիեաթը բէք օլ դատար զուրուրիեէթլի վէ միւսթադիմ օլմանարադ , հիյլէ վէ Ֆէսատ թարիղինէ սալիք օլսա իտի , վէ շունա պունա իսթիտա վէ միւսարաաթ իթսէ իտի , դարչըսընա չըգան միւչքիւլաթը իղալէ իտէպիլիը իտի , վէ պիլինճի բատտէտէ պուլունարադ , պիլը թադըմ էվհամ վէ խէեալաթը թաադիպէն , օդիանսուլարը կէչմէք իւզրէ , թէրքի տիեար ու վաթան իթմէքլիկի տիւչիւնմէղ իտի : - Է՛յ , եաշամագտա օլտուղու մուղ պօշ , նատան , խօտպին , վէ հադգսըղ տիւնեա , գարանլըգտա գալմըշ օլան Ֆաղիլէթլէրի վէ պիւեիւք թապիեաթլարը հալէա թահսին վէ թադտիր իթմէեէճէքմիսին :

Իչպու ֆէյլէսօֆքեարանէ միւլահազա , Մ . տ'Օպէրիվին Ֆիքրինի թէսկինէ մէտար օլմանըպ , մէրգում օ կիւնիւ , հէր վազըթտան զիեատէ սինիլլէրի թահրիք օլունմուշ օլմատըյլա , օ կիճէեի , կէօղլէրինի գարանամանարադ կէչիրտի :

Մէրգումուն թահրիք օլունմուշ օլան պէյնի վէ չալըչմագտա պուլունան զիհնի , պիւեիւք պիլը թասալվուր թասամիմ իթմէքտէ իտիլէր , լաքին պու պիւեիւք թասալվուր՝ գուվվէտէն Ֆիիլէ կէլմէք իչին , էվվէլ էմիրտէ Բօպէրթին բուի ըիղասընը իսթիհասալ իթմէք լազըմ կէլմէքտէ իտի . շու դատարքի , մէրգում տէլիգանլընըն քիպը ու զուրուրիեէթլի վէ թատիլի նադապիլ օլան միւրատը մալիւմ իտուկինտէն , մէքքիւր բուի մուվաֆֆիադաթըն իսթիհասալի բէք տէ գօլայ օլմանեաճաղը տէրքեար պուլունմագտա իտի :

Պինապէրին Մ. տ' Օպէրիւլ, քէնտի քէնտինէ շէօյլէ տիւշիւնմէքտէ իտի .

— Հիչ պիր սուրէթլէ մուգավէմէթ մուխայիֆէթէ թէսատիւֆ իթմէեքէք, էսասի վէ միւսայիտ պիւրհան վէ տէլիլէր իլէ իքիմիդին արասընտա պիր հիւանի իթիլաֆ վէ իթթիֆագ հուսուլէ կէթիրէպիլմէք իչին, նէ՞ թէտպիրէ սայիք օլմայրերմ: էկէրչի պու պապտէ մուխայիֆէթէ թէսատիւֆ իտէր իսէմ, էկէրչի պիր քէրրէ ազզընտան Է՞՞՞ ճէվապը շըգար իսէ, ծնտան սօնրա պիր տախի քէնտիսինի իսքեաթ իթմէքլիք վէ դարարընտան ֆարիդ կէթիրմէքլիք միւմքին օլամագ: - Ս՛հ, քէնտիսինի բէք ալէա մուհաքէմէ իթմէքտէեիմ, էկէրչի պիր խայլի սէնէլէր եանըմտա եաշամըշ օլսա իտի, քէնտիսինի պունտան տահա լաերդըլա թանըեամագ իտիմ. . . Պու տէլիգանլըր, քէնտիսինին ճէվապը բէտտ վիրտիկի պիր մատտէտէ իսքեաթ, վէ մուվաֆֆագաթընը իսթիհասալ իյլէմէք, պիր սէրթ տէմիրի էյմէքտէն տահա միւշքիւլ տիւր:

Իհթիեարը մէրգում օ կիճէեի հէեէճան իչինտէ կէշիրտիքտէն սօնրա, իրթէսի կիւն, էբէյիճէ սաքին պիր հալտէ եաթագտան դալգտը:

Նէվմի մէգքիւրտէ, էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա, ժօղէֆ, իհթիեար էֆէնտիսինին աալա թէրք իթմէտիկի եաթագ օտասընըն դաբուսունու աշարագ, Մ. դօնթ տը Լօքէրնին կէլմիշ օլտուղունու խապէր վիրտի: Այնի վագըթտա, մէրգում տէլիգանլը, տէրունը օտաեա տախիլ օլտուղունտան, Մ. տ' Օպէրիւլ, մէրգումուն էլինի սըգտըգտան սօնրա,

— Սէվկիւլիւ էվլատըմ, տիւնտէն պէրու սիդի տիւշիւնիւեօրում, տայիմա վէ դիեատէսիյլէ սիդի խաթըրլաեօրում. . . Պիլի՞րմիսէնիդ քի, պու կիճէ սապահա դատար ուեուեամատըմ, տէտի:

Բօպէրթ. - Պունտան տօլաեր էսէֆ, վէ սուի նէթի-

ճէսինի քէշֆ իտէմէմիշ օլտուղուամուն իգրարընա մէճպուր պուլունտուղում վէ իսթէմէեէրէք իշլէտիկիմ պիր խէթ ա- տան տօլաեր աֆիլընըրըր բէճա իտէրիմ: Շիւպհէսիզ, մէ- մուլտէն խարիճ պիր զէմանտա նէղտինիզէ թագտիմ օլուն- մագլըրըմ, կէշմիշ զէմանըն խաթըրէլէրինի Ֆիքրինիզտէ եէնիտէն հասըլ իթմէքլէ, ույղուսուզ գալմանըղա սէպէպ օլմուշ տուր:

Մ. տ'Օպէրիվ. - Խա'յր, խա'յր, պունու տիմէք իսթէ- մէեօրում. . . Ֆիքրիմի իշղալ վէ թէշվիշ իտէն, սիզին հա- րէքէթ ու աղիմէթինիզ, միւսթագպէլ հագգընտաքի թա- սավվուրլարընըր, վէ իգպալու սէրվէթ հագգընտաքի իւ- միտլէրինիզ տիր:

Բօպէրթ. - Իհթիմալ տըրքի, Ավսթրալիանըն Ֆրան- սա գօնսօլօսու ինտինտէ, իճրասընըր սիզտէն բէճա վէ թէ- մէննի իշլէտիկիմ թավսիեէեի իճրա իթմէք իսթէմէեօրսու- նուզ: - Էկէրշի սիզի պիհուղուր իթմիշ օլան սէպէպ պու իսէ, թէքլիֆիմի վէ բէճամը անինտէ կէրի ալմաեա հաղը- րըմ:

Մ. տ'Օպէրիվ. - Պիլաքիս, էկէրշի պու թասավվուրու- նուղտա իարար իտէրսէնիզ, հէր հալտէ էմրինիզէ վէ ար- զունուղա մուվաֆֆագաթա հաղըրըմ: Իղթիրապը գալ- պիմին սէպէպի, պիզղաթ սիզին եօլճուլուղունուզ տուր:

Բօպէրթ. - Նէ՞ կիպի:

Մ. տ'Օպէրիվ. - Տիւնքի կիւն պէեան իթմիշ օլտու- զունուզ նէվիմա խէեալի էմնիյեէթէ, էսէֆ իտէրիմ քի, պէն իշթիրաք իտէմէեօրում. . . սիզ՝ բարլագ պիր նէթի- ճէեէ կիւվէնտիկինիզ հալտէ, օբարլագ նէթիճէ պանա շիւպհէլի կէօրիւնիւեօր: - Պու թէշէպպիւս մուխաթարալը օլտուղու կիպի, մուվաֆֆագըյեէթի տէ շիւպհէլի տիր: Ալթուն մատէնլէրինի հավի օլան մէմլէքէթէ տայիր իշի- տիլէն հիքեաեէլէր, սըրֆ մասալ տըրլար: Էկէրշի պիր պախթիեար զուհուր իտիեօր իսէ, նիշէլէր տէ քէմալը

էսէֆ իւզրէ մուվաֆֆադը, յետէ թսիղլիկէ ուզրատըղլարընը
կէօրիւ եօրլար : Էկէրչի սիղ տէ, պու պախթ սըղլարտան պի-
րի օլուր իսէնիղ, նէ՞ եարաճաղ սընըղ :

Բօպէրթ . - Չանն իտէրխմ քի, միւսիւ, մուվաֆֆա-
դը, յետէ թսիղլիք վուդուինտէ, էվիլէլճէ վերմիշ օլտուղում
դարարը սիղէ պէնան իթտիմ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Էվիլէթ, քէնտինիղի թէլէֆ իտէճէկի-
նիղի սէօյլէտինիղ :

Բօպէրթ . - Չանն իտէրխմ քի, միւտտէթի մէտիտէ
չէքիլէն սէրէնճամլը պիր էօմրիւն պունտան տահա միւնա-
սիպ նէթիճէսի օլամաղ : Եօրկուսլուդտան սօնրա իսթիրա-
հաթ թապիի տիր : - Սիղ տէ, պէնիմ կիպի, պու իսթի-
րահաթըն հադդըյլա դաղանըլմըշ օլաճաղը ֆիքր վէ միւ-
լահազասընտա պուլունման օրմուսունուղ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Պու եօլտա շայեանը թէէսսիւֆ պլը
նէթիճէեէ վէ դարարա, ֆէվգէլատէ պիր տէհչէթ, վէ ա-
դիմ պիր քէտէր հիսս իթմէքսիղին նազար իտէպիլէճէկիմի
մէմուլ իտիեօրմուսունուղ : - Սիղ, պէնիմ է'ն աղիղ տու-
թումուն էվլատըսընըղ, վէ սիղի թանըտըղըմտան պէրի
տիր, հադդընըղտա հիւրմէթ վէ բէտէրանէ թէվէճճիւհ
վէ մուհասպէթ հիսսիեաթըյլա մութթասըֆ պուլուն-
մադտանըմ :

Բօպէրթ . (Հէեէճան իլէ .) Իշթէ պու սէօղլէրի ա-
լա ունութմանեաճաղըմ . ա'սլա, ա'սլա, ունութմանեաճա-
ղըմ : Գալպիմ վուրտուդճա, պու սէօղլէր քէմալը շիւքրան
իլէ անտէ մէվճուտ օլաճաղլար, վէ պիր թագըմ մէվանի
վէ միւշքիւլաթը դալէպէ իթմէք իւզրէ, պու ալէմոն
միւհթան օլտուղում դուվիլէթի, օն միպինէ իպլաղ իտէ-
ճէքլէր տիր : Սէօղիւմէ իթիմասս իտին, իգթիտարըմ տէ-
րէճէսինտէ ուզրաշաճաղըմ, վէ անճաղ պէնիմ եէրիմտէ
հէր քիմ օլուպ տա, դալէպէ իտէմէտիկի պիր վագըրա սը-
րասընտա մաղլուպ օլաճաղըմ :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Սէօղիւմիւղէ պիր նէթիճէ վիրէլիմ . սիղ հէր հալտէ պախթընըրը թէճրիւպէ իթմէք իսթէեօրսուճուղ :

Բօպէրթ . - Հա՛յ հա՛յ , պաշղա տիւրլիւ մուամէլէ իտէպիլի՞րմիեիմ : Սիղտէն հիշ պիր շէյ կիղլէմէտիմ , հաեաթըմ մալիւմիւնիւղ տիւր : - Պիլիրսինիղ քի , դարչըմտա աշըլմըշ օլան եէկեանէ իւմիտ էսէրինէ տօղրու եիւրիւեօրում :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Գարչընըղտա եէկեանէ իւմիտ էսէրի աշըլմըշ տէյիլ տիր : Հարէքէթ ու աղիմէթտէն կէրի տուրապիլիրսինիղ :

Բօպէրթ , պիր սուրէթի լաթիֆէտէ պաշընը սալլաեարագ ,

— Եէնիտէն սէֆալէթտէ՞ մի եաշաեըմ , տայիմա արթմագ իւղրէ օլան իհթիեաճաթըմա դարչը հէր կիւնքի ուղըաշմագլըղըմա թէքրա՞ր մը պաշլաեըմ : Նէթիճէսի պուլունմաեան չալըշմագլըղ պօեունտուրուղու ալթընա , վէ մուվաֆֆագըյեէթի մէմուլ օլունմաեան զարուրէթ վէ սէֆալէթ ալէմինէ եէնիտէ՞ն մի կիրէեիմ : Խա՛յր , խա՛յր , շիմտիեէ դատար պու եօլլարա սալիք օլմագլըղըմ քեաֆի տիր : Պու թավսիեէնիղէ մուվաֆֆագաթ իթմէքտէն իսէ , էօլմէեի պին դաթ թէրճիհ իյլէրիմ , վէ եէմին իտէրիմ քի , էօլմէքտէն ասլա թէրէտտիւտ իթմէմ :

Մ. տ'Օպէրիվ. - (Թէքրար իլէ .) Սիղ , հարէքէթ ու աղիմէթտէն կէրի տուրապիլիրսինիղ :

Բօպէրթ . - (Մէրգումա տիգդաթլէ պագարագ .) Միւսիւ , պու սէօղիւնիւղ էլպէթթէ սէպէպսիղ տէյիլ տիր : Շիւպհէսիղ , պէնի պօշ պիր իւմիտլէ ալտաթմագ իսթէմէեօրսուճուղ : Իմտի , Բարիստէ գալարագ վէ սէֆալէթտէ եաշամաեարագ , մէտարը թէայեիւշիւմիւ թէտարիք իտէպիլէճէք նամուսլու պիր վասըթա պիլիեօ՞րմուսուճուղ :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Պէն էօյլէ պիր թէտպիր պիլիրիմ :

Բօպէրթ . - Հէր նէ իսէ սէօյլէեին, դօնթ ար Լօքէրնին էվլատրնա թարաֆընըտան վուգու պուլաճագ թէքլիֆին դապուլի էկէրչի միւմքին օլուր իսէ , օլ պապտէ թէրէտ տիւտ իթմէեէճէկիմէ էմին օլապիլիրսինիզ . . .

Մ. տ'Օպէրիվ . - (Թէքլիֆինի պէեան իթմէքլիք ղէմա նը եադլաշտըդճա , իսթէմէեէրէք ալթիւսթիւք հիսս իտէրէք .) Վագը օլաճագ թէքլիֆիմի դապուլ իթմէքլէ , պիր հիւսնի հարէքէթտէ վէ ալիճէնապանէ պիր մուամէլէտէ պուլունմուշ օլաճագսընըզ , ղիրա , սիղի սէվմէքտէ օլան պիր իհթիեարըն սօն սէնէլէրինի տահա ղիեատէ միւսթէրին , տահա ղիեատէ լաթիֆ գըլաճագսընըզ :

Բօպէրթ . - Թէքլիֆինիղի դապուլ իտիպ իտէմէմէքլիկիմ , սիղին էլինիղտէ տիր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Էվվէթ , իմտի պէնի տինլէեին . պէնիմ սաղ էլիմ քէօթրիւմ օլմուշ օլտուղունտան , հիշ պիր շէյ եազամամ , վէ շաեէտ պիր աղ ուղունճա պիր քիթապ եա մէքթուպ օգուճագ կիպի պիր պասիրէթսիղլիքտէ պուլունուր իսէմ , կէօղլէրիմ , ղայիֆլիկինտէն նաշի պուլանըր : Պինապէրին , իշպու իքի նէվ իգթիտարսըզլըզ սէպէպիլէէն մուհիմմ իշլէրիմի կէօրէմէմէկէ մէճպուր օլմագտա երմ : - Մալիք օլտուղում ճէսիմ էմլաքըմ , թէֆթիշ ու թէտգիգէ թապի օլմաեան պիր թագըմ մասլահաթկիւզարլարըն եէտինտէ գալմըշ տըր : Պու հալ , սէրվէթիմի թէհլիքէեէ իլգա իթմէսէ պիլէ , պիր թագըմ ղասիպլէրին սէրպէսթճէ վէ քէյֆի մաէշա հարէքէթլէրինէ մէյտան վիրէպիլիր . . . էկէրչի ճէնապը Սլլահ պանա պիր էվլատ իհսան պուեուրմուշ օլսա իտի , պէնիմ կէօրէմէտիկիմ իշլէրի օ կէօրէպիլիր իտի , եանի պէնիմ քեաթիպիմ օլարագ օգուեամատըղըմ մէքթուպլարը վէ սայիրէեի օգուր , էմլաքըմըն իտարէսինէ նէզարէթ , վէ վարիտաթըմը թահսիլ իլլէր , պանքէր վէ սարրաֆլարըմ իլէ մուհավէրէտէ պուլունուր , վէլհասըլ պէնիմ ատէթա սաղ գօլում

օլարագ , սայքի պէնիմ իշլէրիմի կէօրէճէք տիկէր պիր քիմս
սէ օլուր իտի : - Իմտի , միւսիւ գօնթ , սիղ պանա , էվլատ-
լըգ խըզմէթ լէրինի իճրա իթմէք իսթէրմիսինիղ : - (Հէեէ-
ճանընտան նաշի տիթրէմէքտէ օլան պիր սէտա իլէ .) Բէ-
ճա վէ նիեաղ իտէրիմ , էվլատըմ , պու թէքլիֆիմի ըէտա
իթմէեին :

Բօպէրթ , աեաղա գալգըպ , Մ . տ'Օպէրիվին սօլ է-
լինի թութտու , վէ շիւպհէսիղ հէեէճանընտան տօլաեը
տիթրէմէքտէ օլան քէնտի իքի էլլէրի իշինտէ սըգարագ ,
սատէ պիր լիսան իլէ ,

— Նի՛շին ըէտա իտէճէեիմ . . . մատէմ քի , պէնտէնի-
ղէ լաեըգ կէօրտիւկիւնիւղ պու թէքլիֆ՝ միեանէմիղտէքի
էմնիյեէթէ շաեէսթէ պիր իսպաթ տըր : Իմտի , մէմուռնէն
պու թէքլիֆի գապուլ իտէրիմ , տէյի պէեան իլլէտի :

Մ . տ'Օպէրիվ . - (Ֆէվգէլատէ մէսէրրէթլէ .) Պէնի նէ՛
գատար մէսուտ գըլտըղընըղը պիլմէզսինիղ . . . Պու կիւն-
տէն , սիղ , պու էվին էվլատը օլտուռուղ . . . Սիղի պուլ-
մագլա , բէտէրինիղի , սէվկիւլիւ թրիսթանըմը պուլմուշ
օլտուղումու զանն իտիեօրում . . . Պունտան պէօյլէ պիրի-
պիրիմիղի թէք իթմէեէճէեիղ . . . Սիղ , օթէլին քէօքլէ-
րինտէն պիրինտէ իգամէթ իտիպ , օրատա , քէնտի խանէ-
նիղտէ կիպի քեամիլէն միւսթագիլ վէ սէրպէսթ օլաճագ-
սընըղ : Խըզմէթ քեարլար , պանա իթաաթ իթտիքլէրի կի-
պի , սիղէ տէ իթաաթ իտէճէքլէր տիր : - Պիր տագըգա
պիլլէ զայպ իթմէեէրէք , տայիրէնիղին հազըրլաթըլմասը
իշին իճապ իտէն էվամիրի իթա իտէճէեիմ : - Պու ագշամ-
տան իթիպարէն , կիճէլէրի պուրատա եաթմանըղը արղու
իտէրիմ :

Բօպէրթ . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Լաքին , էֆէն-
տիմ , պու գատար իսթիճալ իտէճէք սէպէպ եօգ տուր :

Մ . տ'Օպէրիվ . - Աֆիլ իտէրսինիղ , աղիղիմ գօնթ , պու
պապտէ թաճիլ իտէճէք բէք շօգ սէպէպլէրիմ վար տըր . . .

Պիր ան էվվել, քեամիլէն պուրատա եէրլէշտիկինիղի անլա-
մագ իսթէրիմ . . . էսէֆ իտէրիմ քի, սիղին պուրատա եէր-
լէշտիկինիղի կէօղլէրիմ իլէ կէօրէմէեէճէեիմ . . . Ա՛հ, շու-
մէէլուն քէօթրիւմիլիւք օլմասա իտի, եէթմիշ իքի սիննին-
տէ օլմագլըղըմա ըաղմէն, հէնուղ տիրի, վէ վագթիլլէ,
ագիղ վէ միւշէրրէֆ վանտէտէ, Հագգ Թէալա հագրէթլէ-
րիլլէ գրալ իշին մուհարէպէ իթտիկիմ կիպի, եինէ մու-
հարէպէ իտէպիլմէկէ միւգթէտիր օլապիլէճէք իտիմ:

Պու արա, Մ. տ'Օպէրիվին կէօղլէրի բարլամագտա, վէ
հէեէճանը, պէեաղ սաշլարը ալթընտա կէօրիւլէն սօլմուշ
սիմասընա պաշգա պիր կիւղէլլիք քէսպ իթտիրմէքտէ ի-
տի: Փագաթ, պիրտէն պիրէ, թապիպինին թավսիեէլէրին-
տէն պիրի տէ, քէմալը սիւքիւնէթ իւղրէ տուրմասը օլ-
տուղունու խաթըրլաեարագ, պիր գաշ սանիյեէ սօնրա,

— Պիր աղտան, պէնիմ օտա խըղմէթքեարըմ սիղին
եէնի իգամէթկեահընըղը կէօսթէրէճէք տիր: Եկէրշի գուվ-
վէի հաֆըղամ միւքէմմէլ իսէ, տայիրէնիղին մօպիլեասը
մունթագամ օլմալը տըր . . . զանն իտէրիմ քի, մէմնուն օ-
լաճագսընըղ . . . Շաեէտ մէմնուն օլմագսանըղ, իսթէտիկի-
նիղ ատէմի ճէլպ իտիպ, եէնիտէն թէֆրիշ իթտիրմէք իւղ-
րէ իգթիղա իտէն էվամիրի վիրէպիլիրսինիղ, տէտի:

Բօպէրթ. - Հիասիեաթը ալիեէնիղէ թէշէքքիւր իտէ-
րիմ, միւսիւ, լաքին, պու քէշֆինիղ պիհուտէ տիր, չիւն-
քի, պէն հէր նէրէտէ օլսամ, մէմնուն օլուրում. զաթէն
սիղ պէնիմ էօմրիւմիւ անլատընըղ, տարաթ ու տէպտէպէ
մէրագլըսը տէյիլիմ:

Մ. տ'Օպէրիվ. - Փագաթ, էվլատըմ, շուրաեը ու-
նութմաեըն քի, սիղ, պիւեիւք պիր խանէտանըն զիւրրի-
եէթինտէն օլմանըղլա, ատի շէյլէրէ գանաաթ իթմէեէ-
րէք, է՛ն կիւղէլ վէ է՛ն գըյմէթտար մատտէլէրի արղու-
լէմէլիսինիղ:

Բօպէրթ. - (Պիր աղ մահղունանէ թէպէսսիւմլէ.) Ե-

սէֆ իտէրիմ քի , պէնիմ զիւրրիեէթիմ , պու կիւնքի կիւն զէվալ պոււմուշ տուր :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Սահիհ տիր քի , ազչէճէ մուղայիգա սէպէպիյլէ , պու կիւն , խանէտանընըղ էվվէլքի բարլադ հալինտէ տէյիլ տիր , Ֆազաթ , նէ՞ պէյիս վար տըր : Համա օլտուն , ասըլղատէլիք՝ սերվէթլէ իսթիհասալ օլունուր պիր շէյ տէյիլ տիր : Էկէրչի ասալէթ , ազչէ իլէ սաթըն ալընապիլսէ իտի , պիլմէմ նէ դատար ատէմլէր , ասալէթ սահիպի օլմագ իչին , իսթէնիլէն միգտարտա մէպլաղ վիրմէքլիկէ բաղը օլուրլար իտի : -Վէ մատէմքի , պու ատի մատէնտէն , պահս օլունուեօր . (շաիրլէր , ազչէեէ պու իսմի վէրիրլէր , պէն տէ սիղի թէէմին իտէրիմ քի , շաիրլէրին պու խուսուստա հագգլարը վար տըր ,) սիղէ թագտիմ իյլէմէք իսթէտիկիմ թաղմինաթ ազչէսինտէն պահս իտէլիմ :

Բօպէրթ . - Նէ՞ լիւղումու վար տըր :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Նէ՞ տիմէք :

Բօպէրթ . - Շիւպհէսիղ պու խուսուստա պահս իթմէքլիկէ նէ՞ լիւղում վար տըր , շիւնքի , պունուն միգտարը հէր նէ տախի օլսա , էլպէթթէ պէնիմ արղուլէտիկիմ տէրէճէեի զիեատէսիյլէ թէճավուղ իտէճէք տիր :

Մ. տ'Օպէրիւլ , պու իթիրաղա գուլագ ասմաեարագ , հաթթա , իշիթմէմիշ կիպի կէօրիւնէրէք , շու վէճհլէ տէվամ իյլէտի .

— Էվվէլ էմիրտէ , սէնէվի մուայեէն մաաչլարընըղ օլմագ իւղրէ , սիղէ օն իքի պին Ֆրանգ վէրիլէճէք տիր : Պու քեաֆի՞ մի տիր :

Բօպէրթ . - Բէք չօգ տուր պիլէ :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Պունտան գաթինաղար , Մէն վէ Անթու նամ մահէլլէրտէ մալիք օլտուղում էմլաքըմըն վարիտաթընտան սիղէ եիւղտէ իքի թախսիս իտէճէեիմ . պու վարիտաթըն իրատը սէնէվիսի իքի եիւղ պին Ֆրանգ օլտուղու հալտէ , զայրէթինիղլէ արթաճաղընա էմինիմ :

Րօպէրթ . - Ֆագաթ, միւսիւ . . .

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Ֆագլա պիր սէօզ պիլէ լաղըմ տէյիլ տիր . . . հէր նէ սէօյլէնտի իսէ , քեաֆի տիր : Շիմտի , ըէճա իտէրիմ , շու շէքմէճէեի աշըպ , իշինտէն պէհէրի պին ֆրանդլըդ ալթը ատէտ պանդնօթ ալըն :

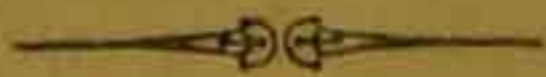
Րօպէրթ . - (Իշպու իխթարը իճրատէն սօնրա .) Ալտըմ , էֆէնտիմ , պունլարը նէ՞րէեէ դօեաճագ իսէմ , անը տախի սէօյլէեին :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Ճէպինիզէ . . . սէնէլիք թախսիսաթը նըղա մահսուպէն պու ազշէ սիզէ վէրիլիեօր :

Րօպէրթ . - Խա'յր , միւսիւ , խա'յր , պու ազշէեի պէն դապուլ իթմէմ :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Րէ՞տտ մի իտիեօրսունուդ . . . բէք ալէա , էօյլէ իսէ պէն տէ պունլարը աթէշէ աթարըմ :

Իհթիեարը մէրգում , պու սէօյլէտիկինի իճրա իտէճէք իքէն , Րօպէրթ , թապիաթիյլէ մէրգումուն արգուսունա մու վաֆֆագաթ իթտի , վէ օ ազշամտան իթիպարէն , օթէլին միւղէյեէն պիր քէօշկիւնտէ , Մ. տ'Օպէրիւլին քիթապէթինի իյֆա իթմէք , մէքթուպլարընը վէ սայիրէեի օգումագ , վէ միւտիրի ումումի խըղմէթլէրինի կէօրմէք մէմուրիեէթիյլէ , եէրլէշտի :

16

Հաղըդէթի հալէ թէմամիյլէ միւսայիտ օլան վէ ըէտտ օլունմազ կիպի տէլիլ վէ իսպաթլար իլէ իլթիղամ իտիլէն Բօպէրթին հիքեաեէսինտէ , սահիհ օլարադ աճապա նէ վար իտի :

Շիւպհէսիզ դարիունը քիրամըմըզ հաղարաթը , պու սիւալի քէնտիլիքլէրինտէն զաթէն իթմիշլէր տիր :

Իմտի , պու մէսէլէեի միւմքին մէրթէպէ մուխթասարէն հալլ վէ Ֆասլ իտէլիմ :

Մ. տ'Օպէրիվին քեաթիպի , մուգատտէմէսինի եազմագտա օլտուղումուզ իշպու Բարիա Ֆաճիայը աղիմէսինտէ պաշլըճա վաղիֆէեի իյֆա իտէճէք օլտուղունտան , ախլէագը վէ կէշմիշ զէմանը հազգընտա , մուխթասար , Ֆազաթ միւքէմմէլ սուրէթտէ մալիւմաթ իթասընը լազըմէտէն ատտ իտէրիզ :

Բօպէրթ , պու վազիֆէսինին պաշլանկըճընտա , եաւլանլար իլէ մէվգըեի թէմաշաեա կէլմիշ իտի :

Ֆիլվազը քէնտիսի , Բէնիսիէր մուհարէպէսինտէ թէլէֆ իտիլմիշ օլան գօնթ տը Լօքէրնին էվլատը օլուպ , Բան մէքթէպինտէ տէրսլէրինի բարլագ սուրէթտէ իքմալ իթտիքտէն , վէ պիր գաշ այ տա , մէգքիւր մէքթէպտէ , միւզաքէրէ մէմուրու խըտմէթիյլէ գալտըգտան սօնրա , պազը աղըր խէթալարտա պուլունմասընա մէպնի , մէքթէպտէն թարտ իտիլմիշ իտի :

Մուախիսարէն , պազը գասէմ վէ ալօգաթլարըն եանլարընա գապուլ օլունուպ , Ֆազաթ , պունլարտա տախի հազգընտա շիւպհէ տավէթ իտիճի հալ ու հարէ-

քէթլէրատէ պուլունամուշ օլտուղունտան , տիքիշ թու թտու
րամամըշ իտի :

Մէրգում , կիրտիկի մահէլէրին հէր պիրինտէն հադ
գըյլա թարա օլունտուգճա , պուլունտուղու շէհրի թէպ
տիլ իտէր , վէ էֆէնտիլէրի թարաֆրնտան , քէնտիտի իչին
մէտհ ու սէնանը հավի վէ իսթիտատ ու գապիլիյեթինի
մուսատտագ օլարագ , համիլ օլտուղու շահատէթնամէլէր
իլէ , պիսուհուլէ տիկէր պիր խըտմէթէ գարուլանըր իտի :

Շուրանը պիր ան էվվէլ պէեան իտէ իմ քի , Բօպէրթ ,
էն միւշքիւլ էլ եագըլարընը , վէ իմղալարը թագիտ իթմէք
սանաթրնտա ուսթա օլմուշ իտուկինտէն , մէգքիւր շահա
տէթնամէլէրի պիղզաթ քէնտիտի թէրթիպ իտէր , վէ թա
պիի պու սըրատա , քէնտի լէհինտէ հիշ պիր մէտհիեէեի
դըսգանմատըղընտան , պիրինճի րատտէտէ միւթէպէր վէ
էհլիեթի պիր քիմսէ զանն օլունուր իտի :

Մէրգումուն պու եօլտա էօմրիւ , պիր գաշ սէնէ գա
տար տէվամ իթտի :

Բօպէրթ , վագաա ֆէվգէլատէ տիրանէթիլի վէ զէ
քեավէթիլի իտի իսէ տէ , պու զէքեավէթ ու տիրանէթինի
հիասիեաթ ու աղրագը մուղիրրէեէ սարֆ իտիպ , պիր թա
գըմ տօլանտըրըճը վէ հիյլէքեար քէսանըն հարաքեաթ վէ
մուամէլաթըյլա Մէհաքիմ զագէթասընըն սիւթունլարը
տօլտուղու սըրատա , մէգքիւր զագէթանը օգումագլա
վագթընը կէչիրիլ , վէ պու գահրամանլարըն եօլունտա
եիւրիւտիւքտէն պաշգա , անլէրտէն տահա զիեատէ իլէրի
վարմագլըղը ֆիքրինտէ գարարլաշտըրըր իտի :

Անճագ , մէրգում , օլ անէ տէկին վիլանաթ իչէրիլէ
րինտէ եաշատըղը հալտէ , քէնտիտինէ լանըգ պիր մէվգըրի
իճրաաթ , եանի Բարիա շէհրինի խէեայլամագտա իտի , Ֆա
դաթ , պու պապտէ մուվաֆֆագ օլմագ իչին , էվվէլ էմիր
տէ կէօսթէրիշ , վէ պագըլարընը իղֆալ իթմէքիք լագըմ
օլտուղունու , վէ էսկի սիւսկիւ էլպիտէլէր կիեինմիշ օլա

բազ , վէ ճէպինտէ օն բարա պիլէ պուլունամաեարազ , Բա-
րիսէ կիթմէսի , թասավվուր իթտիկի պիւեիւք թէշէպպիւ-
սաթա ուեամաեաճաղընը անլամագտա իտի :

Հասըլը քէնտիսինէ ազշէ լաղըմ իտի , լաքին պու
ազշէ , էֆէնտիսինին սանտրղընտան աշըրըլմըշ եալընըզ
պիր դաշ լուի ալթուու ոլամաեըպ , պիր խայլի միգտարա
պալիղ ոլմալը իտի :

Իմտի , պու ազշէեի նէրէտէն պուլմալը , վէ պիւեիւք
պիր մուխաթարա զուհուրա կէթիրմէքսիղին , պու քեարլը
իրթիքեապը նա՛սըլ իճրա իթմէլի իտի :

Պու սըրատա , շէօյլէ պիր Ֆըրսաթ զուհուրա կէլտի :

Բօպէրթին էֆէնտիսի ոլան մուգավէլաթ մուհարրի-
նին իտարէխանէսինէ էմանէթէն թէսլիմ իտիլմիշ ոլտուղու
հալտէ , դայալ ոլմուշ զանն ոլունան պիր էվրագ , պու միւշ-
քիւլաթը տէֆ իթմէկէ քեաֆի ոլուպ , իշպու էվրագ մէյ-
տանա շըդարըլտըղընտա , պունա ալէագատար ոլանլարտան
պիրինի , հէր հալտէ պիր միլիօն Ֆրանգ զարարա տիւշար
գըլաճաղը տէրքեար իտի :

Տավաճըլարտան պիրի , նամուսլու պիր ատէմ ոլուպ ,
ֆագաթ , հագգը ոլմաեարագ , տավա թահթընտա ոլան
պիր սէրվէթի թալէպ իթմէքտէ պուլունան տիկէր տավա-
ճը իսէ , վէսվէսէլի պիր ատէմ իտի :

Բօպէրթ , պիր ազշամ պու ատէմի պուլարագ ,

— Աղիղիմ միւսիւ , պէնի թանըեօ՞րմուսունուզ , տէտի
Տավաճը . - Խա՛յը :

Բօպէրթ . - Պէն , պու շէհրին մուգավէլաթ մուհարրի-
րի ոլան հօճա Տիւվալըն քեաթիպիեիմ , վէ մաէթթէէսսիւֆ
սիղէ խապէր վէրիլիմ քի , տավանըզ շիմտիտէն դայալ ոլմուշ
տուր , շիւնքի , վագթիլլէ էֆէնտի բէտէրինիղ թարաֆըն-
տան վէրիլմիշ ոլան պիր մագպուղ սէնէտինտէ , սիղին թա-
լէպ իթտիկինիղ մէսլաղը քէնտիսինին թէմամիլլէ ախղ իթ-
միշ ոլտուղու իշար գըլընմըշ տըր :

Տավաճը . - (Պու սէօղլէրէ էհէմմիեէթ վիրմէեէրէք , ումուղլարընը չէքմէքլէ պէրապէր , պիր տէրէճէ միւպհէմ իղթիրապ ու էնտիչէ կէօսթէրէրէք .) Պունլար պօշ լաղըրտըլար տըր . . . էօյլէ պիր մաղպուղ սէնէտի հիչ պիր վաղըթ եաղըլմամըշ տըր :

Րօպէրթ . - Իշթէ պունտա եանըլըեօրսունուղ :

Տավաճը . - Ատամ սէնտէ' . . .

Րօպէրթ . - Սիղէ սէօյլէեօրում քի , պու սէնէտ մէվճուտ տուր , վէ պէնիմ պու աղչամ պուրաեա կէլիչիմ , մահղա օ քեաղըտը սիղէ թաղտիմ իթմէք իչին տիր . . . Պունա պէտէլ պանա նէ՞ միգտար աղչէ թէէտիեէ իթմէք իսթէրսինիղ :

Տավաճը . - Պին բիալ . . .

Րօպէրթ . - (Կիւլէրէք վէ գաբուեա տօղրու իլէրլէեէրէք .) Ալլահա ըամարլատըգ , միւսիւ :

Տավաճը . - Պիր աղ տուրունուղ , միւսիւ : Պու գատար թէլաշ իտէճէք նէ՞ սէպէպինիղ վար տըր : Պէլքի ուղլաշապիլիրիղ , սիղ նէ՞ միգտար աղչէ իսթէեօրսունուղ :

Րօպէրթ . - Եիկիրմի պին ֆրանգ իսթէրիմ :

Տավաճը . - Բէք չօգ տուր , բէք չօգ տուր :

Րօպէրթ . - (Էլինի գաբունուն գօրճասը իւղէրինէ վաղ իտէրէք .) Ալլահա ըամարլատըգ , միւսիւ :

Տավաճը . - Տուրուն պիր սէօղ տահա սէօյլէեիմ :

Րօպէրթ . - Պօշ շէյ տիր , մատէմ քի պէնիմ իսթէտիկիմ միգտար սիղին իշինիղէ կէլմէեօր . . . իշթէ պէն կիտիեօրում . . . պէնիմլէ բաղարլըգ օլունմաղ :

Տավաճը . - Տուրունուղ :

Րօպէրթ . - Րաղը օլուեօրմուսունուղ :

Տավաճը . - Րաղը օլուեօրում . . . մաղպուղ սէնէտինի պանա նէ՞ վաղըթ վիրէճէքսինիղ :

Րօպէրթ . - Իսթէտիկիմ աղչէեի վիրտիկինիղ վաղըթ . . . եէտինիղտէ օլ գատար աղչէ վա՞ր մը տըր :

Տավաճը . - Էվիվէթ :

Բօպէրթ . - Բէք ալէա , կէթիրին , մագպուղ սէնէտի
եանըմտա տըր :

Պիր տագըգա սօնրա , եիկիրմի ատէտ պանգա դայ-
մէսինէ դարշըլըգ մէգքիւր դըյմէթտար սէնէտին մուպա-
տէլէսի մուամէլէսի , օլմուշ պիթմիշ պիր վագըրա օլտու :

Բօպէրթ . - (Մէգքիւր դայմէ բաքէթինի ճէպլինէ գօ-
եարագ.) Տիգգաթ իտիեօրսուճուղա՛ , պու խուսուստա սըրը
սագլամանըղը սիղէ թավսիեէ իթմէեօրում . . . Իքիմիղտէ
պիրիպիրիմիղէ պաղլը օլտուղումուղտան , եէկտիկէրիմիղէ
էմինիղ : Պու իսէ , նատիրէն վուգու պուլան թէսատիւֆ-
լէրտէն տիր :

Իքի կիւն սօնրա , հօճա Տիւվալ , էվրագը լագըմէեի ,
միւտաֆաա վէքիլինէ թէսլիմ իտէճէկի սըրատա , մագ-
պուղ սէնէտինին մահվ վէ նապէտիտ օլմուշ օլտուղումու
կէօրտիւ : Լաքին , պու սէնէտին զայպ օլմասը , գապի-
լի թասավվուր օլամաեաճաղընտան , պէհէմէհալ չալընմըշ
իտի : Անճագ քի՞մ չալմըշ իտի :

Իքի կիւն սօնրա , մուգավէլաթ մուհարրիլի , իճրա
իթտիկի թահգըգաթտան հիշ պիր նէթիճէ հասըլ օլամա-
մըշ օլտուղու հալտէ , պիւթիւն ատէմլէրի հագգընտա
շիւպհէեէ զահիպ օլուպ , լաքին , քիմսէեի տէ իթհամ ի-
տէմէտիկինտէն , եալընըղ պաշ քեաթիպլինի ալը գօեա-
րագ , տիկէր մէմուրլարընա եօլ վիրտի :

Բօպէրթ , իշին պու սուրէթինի զաթէն քէշֆ իթմիշ
օլտուղու հալտէ , պունտան տօլաեը մէմնուն օլարագ , Բա-
րիսէ կիթտի , լաքին , պէլքի քէնտիսինի օրատա գօլլաեան
օլուր վէավէսէսիլլէ , մուվագգաթէն , հագըգի իամինի
թէրքլէ , Սօլնիէ իամինի ալտը , վէ քիմսէտէն թանըլմաեա-
ճագ պիր սուրէթտէ խալգ իշինէ կիրտի :

Բօպէրթ , հէր կիւնա թէհլիքէնին սավուշմուշ օլտու-
ղումու կէօրտիւկիւնտէ , եանի պիր դաշ այ սօնրա , քէն-

տիեի կիզլէմէքտէն , վէ մէսարիֆտէն սազընմադտան տուր
օլուպ , միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու արզուլէտիկի եօլ-
տա զէֆք ու ճիւնպիւշէ տալար :

Մէրգումուն, կեահ օլ վազթըն, Ոստանիկ տէր Մարգար-
եանցլարը կիպի ուսթա տօլանտրըրըճըլարըն տօսթու օլա-
րադ , կեահ , ճինանէթ վէ խապասէթ սահիպլէրինին դա-
րընճա կիպի տօլտուղլարը ատի մահէլլէրէ կիտէրէք , վէ
պազէն տախի Սարիօլլարա թէսատիւֆ օլունան մուղիրը մէյ-
խանէլէրի քէնտիեէ մէսքէն իթթիխազ իտէրէք, Բարիա ալե-
մի մուղիրինին քեաֆֆէյի սընըֆլարընտա պիրինճի մէվղը-
եի իթթիխազ իթմէքլէ կէչիրմիշ օլտուղու էօմրիւն եէկեան
եէկեան հիքեանէսինի իթմէքտէն սարֆը նազար իտէրիդ :

Բօպէրթ , պիր խայլի միւտտէթ , ճէպլէրինտէ ալթուն
տօլու , վէ պազէն քէսէսի էսէֆ օլունաճադ սուրէթտէ
պօշ օլարադ , զապըթա իլէ ուղրաշմաղա մահէլլ վիրմէք-
սիդին , սանտալընը ըահաթճա եիւղտիւրէպիլտի :

Իշիտիլմէմիշ շէյ տիրքի , պու հայտուտուն բօլիս մահ-
քէմէսի տէֆթէրլէրինտէ դայար օլմանըպ , պու մահքէ-
մէնին եաղլը դանարէլէրինտէ հէնուղ օթուրմամըշ իտի :

Լաքին , կիւնիւն պիրինտէ պախթը տէյիշիլտի :

Շէօյլէ քի , տօլանտրըրըճըլըդ վէ թէհատիա իլէ բարա
ալմադ կիպի մուճիպի նէֆրէթ պիր թէշէպպիւստէ միւթ-
թէհիմ օլտուղու անլաշըլըպ , վադաա քէնտիսինի թութ-
մանա մէմուր օլան բօլիս մէմուրլարը եէտինէ կէչմէմէկէ
մուվաֆֆադ օլտու իսէ տէ , Փազաթ զրեապէն , վէ սախ-
թէ իամի թահթընտա իւշ սէնէ հապսէ մահքիւմ գըլընտը :

Պինապէրին , մէրգում մքէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տէտի .

— Պունտան սօնրա Բօպէրթ Սօլնիէ իշին Բարիա դալ-
տրըրմլարը մուխաթարալը օլտուղունտան , պիր ան էվվէլ
դօնթ տը Լօքէրն մէյտանա շըդմալը , ճիտտի ալէմտէ թէ-
մէլ թութմալը , վէ էկէր դապիլ օլապիլիր իսէ , մաղպութ
պիր իսթինաստիկեահա տանանմալը տըր :

Րօպէրթինն օլ էսնատէ պուլունտուղու մէվգը իճապընճա, պէօյլէ պիր նէթիճէեէ, բէք պիւեիւք սայ ու զայրէթ իլէ վասըլ օլունապիլիր իտի :

Իմտի, եէնի, մահիրանէ վէ քիւսթախճա պիր թէրթիպ պուլուպ, բէտէրինին նամուսլու վէ շէրէֆլի իսմինտէն իսթիֆատէ իթմէք իւզրէ ֆիքրինի ֆէվգէլատէ եօրտու, վէ վանտէ իսեանընտա մաղնուն օլուպ, տիվանը հարպլար թարաֆընտան մահքիւմ գըլընմըշ պուլունան գէվաթըն էսամիսինի, վադթըն զաղէթալարընտա արամագլըղը տիւշիւնտիւ : Հաթթա, բէտէրինին վէֆաթ իթմիշ օլտուղու Բէնիսիէր մուհարէպէսինէ տայիր թապ օլունմուշ զաղէթալարը օգումանեա գարար վիրտի :

Պինապէրին, իքի իւշ հաֆթա գատար, Բալէ Րօպեալըն պիւեիւք պիր քիւսթիւպխանէսինտէ, էմսալսիղ սուրէթտէ մէվճուտ օլան բօլիթիդաճա զաղէթա վէ ըիսալէլէրի օգումագլա կէշիրիպ, Մ. տ'Օպէրիվ իսմինէ իւք տէֆա ըասթ կէլտիկինտէ, տիթրէտի, վէ գուվվէյի հաֆըղասընտա, ֆագաթ, գարանլըգ պիր տիւման իշինտէ կիպի միւպհէմ պիր իսաթըրէ տօղտու :

Շէօյլէքի, քէնտինին չօճուգլուղու զէմանընտա, չօգաէֆա Մ. տ'Օպէրիվին իսմինի վէ լագըրտըսը իտիլտիկինի, վէ մէրգումուն, գօնթ տը Լօքէրնին սիլահ արգատաշը օլտուգտան պաշգա, տօսթու, վէ հէմ մահրէմ վէ մուհիպպ տօսթու օլմուշ իտուկինի իշիթմիշ օլտուղունու զանն իթտի :

Էվվէլ էմըրտէ, Րօպէրթինն պու զաննը՝ շիւպհէլի իքէն, մէրգում, գուվվէյի հաֆըղասընը եօրմագլա, եավաշ եավաշ շիւպհէ պուլութլարը զայիլ օլմանեա, վէ մատտէ՝ հագըգէթ ըէնկի քէսպ իթմէկէ պաշլատը :

Պինաէն ալէյհ, էկէրչի Մ. տ'Օպէրիվ էլան հանաթտա իտի իսէ, Րօպէրթինն արատըղը նօղթաի իսթինատ օ օլապիլիր իտի : Անճագ, մատտէ՝ անըն հանաթտա օլուպ

օլմատրղընըն թահգըղը քէյֆիեէթի օլտուղունտան , Բօ-
պէրթ , Պօթէն մէճմուասընա միւրաճաաթլա , Մ . տ'Օպէ-
րիվին պէրհաեաթ օլտուղունու անլատրղը կիպի , մահէլլի
իգամէթինի տախի էօյրէնտի , վէ պատէհու թահգըղա-
թա իպթիտար իտէրէք , օլ պապտէ դաթի վէ մէմուեն օ-
լունաճագ մալիւմաթ ալտը :

Մ . տ'Օպէրիվ , զէնկին ֆագաթ սագաթ օլուպ , տիւն-
եատան չէքիլմիշ պիր էօմիւր կէշիրտիկի հալտէ , պաղը խա-
թըրէլէրէ ֆէվգէլատէ ըիաեէթի օլաճաղը տէրքեար պու-
լունմագտա իտի : Պունտան տա դաթինաղար , կէնճլիք զէ-
մանընտա արգատաշը օլմուշ , էլինի թուլմուշ , վէ դուր-
շուն իլէ վուրուլուպ , վէ քէնտիսի կիպի հաեաթընը ֆէ-
տա իթտիկի մուգատտէս պիր տավաեա շէհիտ օլարագ ,
եանընտա թէսլիմի բուհ իթմիշ օլան պիր սիլահտաշընը
գօլայճա ունուտամագ իտի :

Բօպէրթ տը Լօքէրն իամինի թաշըեան պիր ատէմ ի-
չին , Մ . տ'Օպէրիվին նէզտինէ վասըլ օլմագլըգ դապիլ ի-
տի իսէ տէ , չօգ տէֆա իւմիտլէրի խիլաֆընտա թէսատիւֆ
օլունան սուի հալլէրտէն տօլաեը ալէսսէվիեէ իհթիեար
քիմնէլէրին ֆիքիրլէրի վէսվէսէ վէ շիւպհէ իչինտէ պու-
լունմասը թապիի օլտուղունտան , ֆիքրինտէ զէրրէ գա-
տար վէսվէսէ վէ շիւպհէեէ մահէլլ պըրագմագսըղըն , Մ .
տ'Օպէրիվին էմնիյեէթինի պիրտէն պիրէ նա'սըլ գաղանը-
լապիլիր , վէ մէրգում , նէ սուրէթլէ , մահիրանէ գուրուլ-
մուշ օլան պիր աղ տէրունինտէ իհաթա օլունապիլիր իտի :

Իշթէ Բօպէրթ , պուրալարընը տիւշիւնմէեէ պաշլա-
եըպ , պու շալըշմասը սաեէսինտէ , պիր գօմէտիա օեու-
նու թասավվուր իտէպիլտի :

Մէրգումուն պու գօմէտիա օեունունու նէ՛ գատար
մէհարէթ վէ մուվաֆֆագըյեէթլէ իճրա իթմիշ օլտուղու-
նու կէօրտիւք :

17

Րօպէրթ տը Լօքէրնին , տէօրթ պէշ միլիօն սահիպիօլան մէրգում իհթիեարըն խանէսինէ կիրմէքտէքի , վէ օ իհթիեարըն էմնիյեէթինի դաղանմագտաքի մագսէտի , խապիսի մէղպուրուն կէշմիշ զէմանտաքի էօմրիւ ահվալինտէ սէրահաթէն իշար գըլընմըշ իտուկինտէն , պու պապտէ հէր կիւնա իյղահաթ վէ թաֆսիլաթը զայիտ ատտ իտէրիզ :

Լաքին Րօպէրթ , ճէսուրանէ վէ քիւսթախանէ պիր հարէքէթլէ , Մ . տ'Օպէրիվին սէրվէթինէ թէքմիլէն սահիպ օլապիլտիկի հալտէ , պու սէրվէթին եալընըզ պիր գըամընը էլտէ իթմէքլէ դանաաթ իտէմէեէճէկի տէրքեար իտուկինտէն , պիւեիւք նէթիճէլէրէ մունթաղըր պուլունմագտա , վէ թասմիմ իթտիկի թէշէպպիւսիւնիւն մուվաֆֆաղըյեէթի թագտիրինտէ , էն զիեատէ հարիսանէ արգուլարընա նայիլ օլապիլէճէկինի քէշֆ իթմէքտէ իտի :

Մէրգումուն մագսէտի , Մ . տ'Օպէրիվին եէկեանէ գըզը , վէ պինապէրին եէկեանէ վարիսէսի պուլունան հանրիէթ իլէ էվլէնմէքտէն , վէ պինաէն ալէյհ Մ . տ'Օպէրիվին միլիօնլարընա սահիպի միւսթագիլ պուլունմագտան իպարէթ օլուպ , անճագ Րօպէրթ , իհթիեարը մէրգում եաշատըգճա , թասավվուրլարընը մէյտանա գօյմագ , վէ գաթի պիր թէքլիֆտէ պուլունմագ , տիվանէլիք էսէրի օլտուղունու տէրք իյլէմէքտէ իտի :

Մ . տ'Օպէրիվ , գըղընը , տիւնեատա հէր շէյտէն զիեատէ սէվէր իտի , վէ պու շօճուղուն միւսթագպէլի վէ սաատէթի մուխաթարատա օլտուղունու պիլսէ իտի , շիւպհէսիզ գօնթ տը Լօքէրնի խանէսինէ գապուլ իթմէքլէ իշ-

լէմիշ օլտուղու պասիրէթսիղլիկի իշլէմէղ իտի , շիւնքի , էմննիյեէթ տէնիլէն շէյ՝ նէ դատար ճէհալէթ տէրէճէսիննէ վարտըրըլսա , վէ ասի պիր մէմուրուն կէշմիշ էօմրիւ նէ՛ դատար տիւշիւնիւլմէսէ , իլէրուտէ տամատ օլաճաղը դարարլաշտըրըլան պիր քիմսէնին կէշմիշ էօմրիւնիւն տիւշիւնիւլմէմէսի , իշէ ուեամագ իտի :

Բօպէրթին իսէ , քէնտի կէշմիշ էօմրիւ հաղղընտա իճրա իտիլէճէք թահղըգաթ վէ թէհարրիեաթըն նէթիճէսինտէն տօլաեր վէսվէսէ իթմէկէ բէք շօղ սէպէպլէրի պուլունտուղու , օղուեանլարըմըղա մալիւմ տիւր :

Ֆիլվագը , մէրգում տէլիգանլընըն կէօսթէրտիկի շահատէթնամէլէրին իմղա սահիպլէրինտէն եալընըղ պիրիսիննէ պիր մէքթուպ կէօնտէրիլմէսի , հաղղէթի հալին մէյտանա շըղմասընա քեաֆի իտի :

Պինապէրին պէքլէմէք լաղըմ՝ օլուպ , հալ պուքի Մ. տ՝Օպէրիվին միւտտէթի մէտիտէ եաշամասը , մատտէթէն միւմքին տէյիլ իտի :

Քէօթրիւմ իլլէթի իլէրլէմէքտէ օլուպ , եաղըն կիւնլէրտէ պիշարէ իհթիեարըն սօն պիր նիւղուլէ տիւշար օլարաղ թէսլիմի բուհ իտէճէկի , բէվիշի հալտէն անլաշըլմագտա իտի :

Պու հալտէ Բօպէրթ , եօլունտա գուլլանըլմագ իսթէնիլէն թէշէպպիւսաթ իշին , իքի գուվվէթլի եարտըմճը տիմէք օլան սապր իլէ էմրի պասիրէթին մուավէնէթիննէ միւրաճաաթ իթմէքլիկի , վէ քէնտիսինի կէնճ գըղա սէվտիրմէկի , վէ բէտէրինին վէֆաթընտան սօնրա , հանրիէթ , քէնտի շախսընա քեամիլէն սերպէսթ օլտուղունտա , անը , պիր տիկէր քիմսէ իլէ էվլէնէպիլմէքլիկի տիւշիւնէմէեէճէք պիր հալէ գօյմագլըղը դարարլաշտըրտը :

Պու պէլալը ատէմ , ասըլղատէլիք իւնվանընա թէմամըյլա լաերդ օլմագ , վէ քէնտիտի իշին դաբանմըշ օլան ասըլղատէկեան ալէմինճէ քէսպի վուղուֆիյեէթ իթմէք

իւզրէ , պիլխաստա պու խուսուսա միւթէալլիդ պազը քի-
թապլարը օգուճագտան ապա տուր օլմատըղընտան , «Սի-
եահ վէ Գըրմըղը» նամիլլէ մէշհուր օլան վէ հէման տէրս
քիթապը տինմէքլիկէ շայէսթէ պուլունան պիր քիթապը
էզպէր իթմիշ իտի :

Մէրգում , քէնտիսինին , Սթէնտալըն բօման քիթա-
պընտա կէօրիւլէն պաշլըճա շախստան տահա դիեատէ կիւ-
ղէլ վէ մահիր օլտուղունու , վէ մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ ,
սատէ վէ սափտերուն պիր գըղ օլուպ , տիւնեանըն քեաֆ-
ֆէյի էյլէնճէլէրինտէն չէքիլմիշ պիր էօմիւր կէշիրտիկի
հալտէ , անը իղֆալ իթմէքլիք , բարլագ ալէմ իչինտէ եա-
շաեան վէ հէր թարաֆընտան դէնտօսթլար իլէ իհաթա օ-
լունմուշ պուլունան գըղլարըն իղֆալինտէն տահա դիեա-
տէ գօլայ օլաճաղընը քէմալ էմնիյեթ իւզրէ քէնտի քէն-
տիեթ իգրար ու իթիրաֆ իյլէմէքտէ իտի :

Բօպէրթ , էվվէլ էմիրտէ Հանրիէթի թէտգիդ վէ թէ-
ճէսսիւսէ պաշլաեարագ , կէօղլէրինտէ միւշահէտէ իյլէտի-
կի զարիպ պիր հալտէն տօլաերը հայրէթ վէ թէաճճիւպ-
տէ գալտը , վէ պու հալին սէպէպինի անլամագլըղը թաա-
միմ իյլէտի :

Պինապէրին մէզպուրէեի գօլլամագլա , հէր կիճէ ,
պիր խայլի վագըթ մատմուաղէլ տ'Օպէրիվին լամպասը
եանտըղընը թահգըղ իթտի :

Աճապա պու կէնճ գըղ , օլ գատար վագըթ քէնտի
եաթագ օտասընտա նէ՞ եաբըեօրտու :

Բօպէրթ , պու խուսուսու անլամագ իւզրէ թէտգի-
դաթընտա տահա դիեատէ իլէրի կիտիպ , մէզպուրէնին ,
քիւթիւպլսանէտէն ալտըղը քիթապլարը օգուճագլա վագ-
թընը կէշիրտիկինի անլատը , վէ մէգքիւր քիւթիւպլսանէ-
եի պիր թագրիպ աշըպ , պունուն մէվճուտաթը , ախլէա-
գը պօղմաեա միւսայիտ պիր թագըմ քիթապլար օլտու-
ղունու անլատըղընտա , Հանրիէթին ֆիքրինին , պու կիպի

մուղիրը լուսան քիթապլարը յլա պօղուլմասընտան տօլաեը մէմնուն օլտու :

Պու կիպի քիթապլարը օղումագտա իքի թարղ զարար վար տըր . պիրի՝ կէնճ գըղարըն հէնուղ գալպէրի վէ ֆիքիրլէրի թագէ պիր հալտէ պուլունտուղու սըրատա , մուղիրը լուսան քիթապլարընը օղումագլըղ մէյլէրինի ֆէվգէլատէ արթըրմագ , վէ տիկէրի տախի , հէման տայիմա աշգու սէվտա տէնիլէն շէյ լաեըղըլա մալիւմ օլմաեան պիր չաղտա , վագըթսըղ սուրէթտէ աշգու սէվտա հիսսիեաթընը հասըլ իյլէմէքտէն իպարէթ օլուպ , Մ. տը Լօքէրն , իշպու հագըղէթի պիլտիկի ճիհէթլէ , պունա կիւվէնէրէք , բլանընը օլ վէճհլէ ուսթալըղլա թէրթիպ իթտի :

Մալիւմիւմիւղ օլտուղու , վէ թաֆսիլէ հաճէթ պուլունմատըղը իւզրէ , մէրգում , պիրինճի սընըֆտան պիր գօմէտիաճը ատտ օլունապիլիր իտի :

Պինապէրին , կիւեա քէնտի աշգընը կիղլէեէն , վէ իսթէմէեէրէք պու աշգը պէլլի իտէն աշըղլար կիպի հարէքէթ իթմէքլէ , մէգքիւր գօմէտիաեը իճրա խուսուսընտա , պիղղաթ քէնտի մէմուլինտէն զիեատէ իպրագը էհլիեէթ իթտի , վէ ալթը այ սօնրա , հանրիէթ , զաթէն սէվէրէք օղուտուղու քիթապլարտան զիհնի պօղուլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ , պու հիսսիեաթը պիր թագըրիպ թահրիք իտէն Բօպէրթէ ֆէվգէլատէ շիտտէթլէ տիլտատէ օլտու :

Մէզպուրէ , Բօպէրթին կիրիպ շըղտըղընը կէօրտիւկիւնտէ , լէհճէսի կեահ գըղարըր , կեահ սօլար իտի , վէ մէրգում տէլիգանլը պաղը սէօղ սէօյլէտիկինտէ տախի , անըն սէտասընտան միւթէէսսիր օլուր , վէ օ սէտա , քէնտի գուլաղընա բէք թաթլը աքս իտէր իտի :

Կիւնիւն պիրինտէ , վէ կէնճ գըղըն գարշըսընտա , Բօպէրթ , ուղուն պիր մուգատտէմէտէն սօնրա , Բարիստէն վէ Ֆրանսատան մուֆարագաթլա , էվվէլքի թասավվուրաթընա բիւճու իտէճէկինի , եանի պախթընը տէ-

նէմէք իւզրէ Ավսթրալիաեա կիտէճէկինի, Մ. տ'Օպէրիվէ խապէր վիրաի :

Հանրիէթ, բէտէրինէ կէօրիւնմէեէճէք պիր սուրէթ-տէ օթուրմուչ օլտուղու հալտէ, լէհճէսի Ֆէվգէլատէ սօլտու, վէ Բօպէրիթ քէնտիսինտէն ուզաղլանմագ իսթէ-տիկի հալտէ, քէնտիսինի սէվմէեօր օլտուղունու պիլ միւ-լահաղա, աղ գալաթ քի պաերլաճագ իտի :

Մ. տ'Օպէրիվ. - (Բէտէրամիղ պիր հայրէթլէ.) Կիթ-մէք մի . . . պէնի թէ՞րք իթմէք մի իսթէեօրսուենուղ, էվլա-տրմ, տիմէք օլուր քի, պէնիմ եանըմտա մէսուտ պուլուն-մաեօրսուենուղ, - Աճապա պուրատա, պիր քիմսէտէն, եա-խօտ պիր իուսուստան տօլաեր շիքեաեթիինի՞ղ մի վար տրր :

Բօպէրիթ, - Լաերգ օլմատըղրմ հալտէ, թարաֆընըղ-տան նայիլ օլտուղում նիյմէթլէրի էկէրչի թագտիր իթ-մէղ իսէմ, նանքէօր սաերլըրրմ, - Միւսիւ, խանէնիղտէ, հէր քէս, սիղին միապլինիղէ իմթիսալէն, հագղըմտա ըիա-եթտէ գուսուր իթմէեօր: Պուրատա մէսուտ վէ պախթիեար օլմագլըղրմ լաղրմ կէլտիկինի պիլիրիմ, Ֆագաթ շիւպ-հէսիղ, պէն, պուրատա կէչիրտիկիմ սաքին էօմր իչին եա-րատըլմամըչրմ տրր, վէ շիւպհէսիղ հարէքէթէ, բաթըրտը կիւրիւլթիւեէ, սէրկիւղէչթլէրէ վէ մուխաթարալարա իհթիեաճրմ վար տրր: Պինատէն ալէյհ, սիղտէն այրըլտը-ղըմտան տօլաեր հէր նէ գատար քէտէրի ազիմ հիսս իտէ-ճէք իսէմտէ, պու ճիւմլէ իլէ կիթմէքլիկիմ լաղրմ տրր . . . Կէրչի գալպիմ մահղուն օլարագ, լաքին գարչը գօնուլմա-եան պիր մէյլէ իթաաթէն սիղտէն իրագլանաճաղրմ:

Մ. տ'Օպէրիվ. - Ֆագաթ, պէն . . . պէն քի, սիղին մուհիպպ պիր տօսթուենուղ իսէմ, նէ՞ օլաճաղրմ. . . սիղտէն վաղ կէլմէքլիկիմի միւմքի՞ն մի զանն իտիեօրսուենուղ . . . պու շաղտա օլան պիր քիմսէնին, խօշլանտըղը պիր ատէմի, հաեաթընճա թէհլիքէ օլմագսըղըն թէրք իտէպիլմէսի գա-

պի՛ւ Լ մի տիր տէ յի իթ իգատ իտիեօրսուՆուզ . . . Սիզ պանա
լազըմսընըզ . . . իհթիեարլար՝ եալընըզ քէնտի մէնֆաաթլա-
րընը տիւշիւնիւրլէր տէրլէր , պու տա սահիհ տիր , լաքին
իհթիեարլըզ՝ անլէրին էօզրիւ տիւր : Իմտի , սիզին կիպի
սահիպի համիյեէթ օլան կէնճլէր տէ , ալիճէնապանէ պիր
ֆէտաքեարլըզ իսպաթը կէօսթէրմէլի տիրլէր : Հա՛յտէ , էվ-
լատըմ , սիզտէ պէնիմ ուղրուճա քէնտինիզի ֆէտա իտին .
պուրատան կիթմէքլիկինիզլէ , պու ալէմտէ գալան պիր
ազաճըզ կիւնլէրիմի ազալթմաեըն . . . Բօպէ՛րթ , սիզ պու
սէօյլէտիկիմի եաբաճագսընըզ , վէ պիր տախի պուրատան
կիթմէք լազըրտըսընը իթմէեէճէքսինիզ . . . Բէճա իտէրիմ ,
պու խուսուստա պանա վատ իտին :

Գօնթ տը Լօքէրն՝ Մ . տ՝Օպէրիվին էլինի քէնտի էլլէ-
րի իչինէ ալըպ , հիւրմէթ վէ մուհապպէթլէ սըգտը , վէ
կէօղէ կէօրիւնէճէք պիր հէեէճան իլէ ,

— Իթաաթ իտէճէեիմ , վէ հիչ օլմազսա , իթաաթա
չալըչաճազըմ . . . Էկէրչի պէնտէն թալէսլ իթտիկինիզ ֆէ-
տաքեարլըզ , իզթիտարըմըն մաֆէվգինտէ տէ յիլ իտէ , ա-
նը իճրա իտէճէկիմի սիզէ վատ իյլէրիմ , տէտի :

Պատէհու Բօպէրթ , պիր քէլիմէ պիլէ իլավէ իթմէք-
սիզին օրատան տիշարը շըգտը , վէ Հանրիէթ՝ թադաթ-
սըզ պիր հալտէ օլարագ , շիւպհէսիզ կէօղ եաշլարընը սիլ-
մէք , եախօտ կիղլէմէք իւզրէ , մէրգուճուն , մէնտիլինի
կէօղլէրինէ տօղրու կէօթիւրտիւկիւնիւ կէօրտիւ :

Պիր սաաթ սօնրա , Մ . տ՝Օպէրիվին հէր վազըթքի
թապիպինի արամագլըզ իճապ իթտի , շիւնքի , մէրգուճ
իհթիեար շէտիտ պիր սատէմէեէ տիւչար օլմաղլէ , պէյ-
նինտէ պիր իւֆիւնէթ հասըլ օլմագտա իքէն , սէրիան վէ
միւէասիրէն իճապընա թէշէպպիւս օլունարագ , ֆէնա նէ-
թիճէլէր զուհուրինէ մէյտան վէրիլմէտի :

Իրթէսի կիւն , Հանրիէթ , քէնտի օտասընըն շըմինէսի
իւզէրինտէ , իւսթիւնտէ պիր շէյ եազըլըմըշ օլմաեարագ ,

պիր թէգքիրէ պուլտու , վէ էլի տիթրէեէրէք , պունուն
մահֆաղասընը երթըրպ , կէօղլէլի դամաշմըշ օլտուղու ,
վէ աեագլարընըն ալթընը պօշ , վէ էթրաֆընը բարլագ
պիր ալէմլէ իհաթա օլունամուշ զանն իթտիկի , վէ վիճու-
տի աթէշ կիպի պիր հէրարէթ իշինտէ պուլունտուղու , վէ
դուլագլարը տէրունինտէ զարիպ ինլէմէլէր իշտիլտիկի
հալտէ , աթիտէքի ճիւմլէլէլի օգուտու .

« Մա'տմուաղէլ , քէշֆ իթտինի՞ղ մի , անլատընը՞ղ մը :

« Պէնի պիր նանքէօր , եախօտ մէճնո՞ւն մու զանն ի-
տիեօրսունուղ :

« Պէլքի մէճնուն օլաերմ , ֆագաթ նանքէօր տէյի-
լիմ . . . էկէրչի պուրատան կիթմէքլիկէ գալգըշըեօր իսէմ ,
մահղա սիղի սէվտիկիմ , էվվէթ , քէնտիմի մահվ վէ թէ-
լէֆ իթմէք տէրէճէսինտէ սիղի սէվտիկիմ իշին տիր :

« Սիզտէն ուղագլանմագ , վէ պու միւպարէք խանէեի
թէրք իթտիկիմ սըրատա , էսրարըմը տա պիրլիքտէ կէօ-
թիւրմէք իսթէեօրտում . . . Պէնճէ թէպտիլի նագապիլ
զանն օլունան պիր դարարըմտա սէպաթ իթմէլի իտիմ . . .
Հալպու քի , բէտէրինիղին իպրամլարը , ճէսարէթիմի իխ-
լալ իթտիլէր :

« Շիմտի , հագըգէթի հալի պիլտիկինիղ ճիհէթլէ , եէ-
տը իդթիտարընըղա իհալէ իթտիկիմ պախթ ու թալէիմին
գարարընը սիզտէն պէքլէլիմ :

« Հէր նէ գատար հիշ պիր շէյ իւմիտ իթմէկէ ճէսա-
րէթիմ եօգ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր պիւթիւն հա-
եաթըմ տիմէք օլան պիր աշդ ու մուհապպէթիմին իդրարը ,
սիղի եարալար , եախօտ հիտտէթինիղի մուճիպ օլուր իսէ ,
պու խուսուսու պանա անլաթտըրմագ իշին , եալընըղ պիր
քէլիմէ , եալընըղ պիր իշարէթ քեաֆի տիր :

« Պիր սաաթ սօնրա , վէ պիր թագըմ պիհուտէ վէ-
տալար իլէ բէտէրինիղի պէթէքրար միւքէտտէր գըլմագ-
սըղըն , պուրաեր պըրագըպ կիտէճէեիմ :

« Քէնտիսինի , էվլատը մագամընտա սէվտիկիւմ օլ ա սայէթլի վէ համիյեէթլի իհթիեար , քէնտի կյլիքլէրինի ու նութմուշ , վէ պանա տօղրու ուզաթտըղը սախալէթ էլինի ըէտտ իթմիշ օլտուղու մտան տօլաեը պէնի իթապ վէ մուա խէղէ իտէճէք տիր . . .

« Յ հալտէ , մա'տմուազէլ , սիզ սիւքիւթ իտին . . . պէնի միւտաֆաա իթմէքլիկինիզին նէ՞ ֆայիտէսի վար տըր , ֆազաթ դալպինիզտէն , դապահաթլը օլմատըղըմը , վէ մէյեուսէն պուրատան իրազլանտըղըմը սէօյլէեին . . .

« Պուրատա դալմա'դ մը , եօգսա պուրատան կիթմէք մի լազըմ տըր : »

.

Սատէլիկիյլէ պէրապէր , ղաեէթ մահիրանէ եազըլ մըշ օլան պու թէգքիրէեի , կէնճ գըղ , իքի , օն , վէ պէլքի եիւղ տէֆա օգուտու :

Մէզպուրէ , պու թէգքիրէնին հէր սաթըրընը , հէր պիր քէլիմէսինի , հէր պիր հէճէսինի եաւաշ սէտա իլէ թէքրար իթտիկինտէ , պիր միւզիգայի սէմավի ահէնկինին , եախօտ ճէննէթին մէսէրրէթլէրինի թէղաննի իտէկէլէն մէլէքլէրին պէսթէլէրինէ պէնզէր պիր պէսթէնին , քէնտի եանընտա օգուճմագտա օլտուղունու ղանն իթմէքտէ , վէ չըլկըն կի պի պիր հալ իլէ ,

— Պէնի սէվիեօր . . . պէնի սէվիեօր . . . պէնի սէվի եօր . . . Տիմէք սահիհ իմիշ . . . եանըլմամըշըմ . . . պէնի սէ վիեօր . . . տիմէքտէ իտի :

Մէրգումէ , պիր խայլի վազըթտա հէեէճանընը թէս կին իտիպ , գանընը ճէվէլան իթտիրմէքտէ օլան հէրարէ թի ազար ազար ղայիլ , վէ եիւզիւնիւ թազէ սու իլէ եը դաեարագ , պիր սաաթ դատար տէվամ իտէն գըրմըղը լըգ եէրինէ սօլկունլուգ դայիւմ օլտուղունտա , վէ կէօզ լէրի տախի բարլամաեա պաշլատըղընտա , քէնտի օտաարնը թէրք իտիպ , դավի աարմլար իլէ , բէտէրինին օտաարնա

կէօթիւրէն պիւրիւր պիր ներտիվէնտէն աշաղրեա էնտի :

Մէղպուրէ , բէտէրինին օտասը եանընտաքի սալօնա կէլմիշ իքէն , պիրտէն պիրէ Բօպէրթէ թէսատիւֆ իթտի , վէ մէրգուամ տէլիգանլը , եալընըղ եալաշ սէտա իլէ սէլամ վէրիպ , վէ լաղըրտը իթմէքսիղին կէնճ գըղըն եանընտան կէշմէքնիեթէնտէ օլտուղու հալտէ , Հանրիէթ տուրտու , վէ եիւրէկինին շարբընթըսընը թէսկին իթմէք իւղրէ , էլինի սօլ թարաֆընա վաղ իտէրէք ,

— Տուրուսուղ , տէտի :

— Տուրաճաղըմ . . . տէյի Բօպէրթ ճէվապ վիրտի , վէ հէր վաղըթտան տահա զիեատէ եէրէ էեիլէրէք թէվաղու իթտիքտէն սօնրա , եօլունա տէվամ պիրլէ , սալօնտան տիշարը շըղտը :

Հանրիէթ , եալընըղ գալընճա , հէման ճանսըղ կիպի պիր իսկէմլէ իւղէրինէ տիւշիւ վէրտի : Վազաա պունտան էվվէլ , մէրգուամէնին , լաղըրտը իթմէկէ ճէսարէթի օլմուշ իտի իսէ տէ , պիր աղ էվվէլ վաղը օլան քիւսթախանէ հարէքէթի , քէնտիսինի տիւշարը տէհչէթ գըլմըշ օլտուղունտան , աեադտա տուրմաեա պիլէ իղթիտարը դալմամըշ իտի :

Տիկէր թարաֆտան , Մ . տը Լօքէրն , շէյթանի պիր թէպէսսիւմլէ , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Պիշարէ գըղճըղաղ . . . եաբրադ կիպի տիթրէեօրտու . պունունլա պէրապէր թէրէտտիւտ իթմէտի : Շիմտի արթըղ պէնիմ մալիմ օլտուղունա շիւպհէ գալմամըշ տըր : Պունտան պէօյլէ կէօրէճէք իշիմ , կիւնիւմիւ վէ սաաթըմը թայեին իթմէքտէն իպարէթ տիր . . . Շիմտի օ մինիմինի գըղ պանա պէքլէեօր . . . քէնտիսինի պէքլէթմէք իսթէմէմ , տէտի :

18

Մատմուլազէլ տ'Օպէրիվին տայիրէսի, պինանըն պաշ-
լըճա գըամընըն պիրիննի գաթընտա վազը օլուպ, պիր
քիւշիւք սալօնլու իչ օտասընտան, պիր եաթազ օտասըն-
աան, վէ պիր պիւեիւք թօալէթ օտասընտան միւրէթթէպ
իտի, վէ արա եէրտէ պուլունան նէրտիվէն վասըթասըյ-
լա, մէզքիւր թօալէթ օտասը, վէ մէզպուրէնին ինթիեար
պէսլէմէսի, եախօտ նազըրը օլան Իւրսիւլ գատընըն օտա-
սը արասընտա իսթիլաթ պուլունամագտա իտի :

Մատմուլազէլ տ'Օպէրիվին տայիրէսի թէզեինաթը,
գըյմէթտար էշեա իլէ թէրթիպ իտիլմիչ օլտուղու կիպի,
նէֆիս պիր սատէլիք տախի միւշահէտէ օլունամագտա իտի :

Պիր կիճէ, եանի դօնթ տը Լօքէրնին, Մ. տ'Օպէրիվին
խանէսինտէ իսքեանը թարիխինտէն թագրիպա ալթը պու-
շուգ այ սօնրա, Հանրիէթ, սաաթ օն վուրտուղունտա,
պէրմիւթատ բէտէրինին եանընտան այրըլտը, վէ կիճէլիք
թօալէթինի պիթիւրմէզտէն էվվէլ, Իւրսիւլ գատընը եօլա
գօյտու :

Մէզպուրէ, օլ էսնատէ, պէեազ քիշմիրտէն պիր կի-
ճէլիք կիեինմիչ օլուպ, ալթուն կիպի սարը վէ ուղուն
սաշլարը տա, պաշընըն էթրաֆընտա սարգըթմըչ իտի :

Հէր նէ գատար եաթազը աշըգ պուլունուեօրտու իսէ
տէ, քէնտիսի եաթմագ նիեէթինտէ օլմաերպ, շըմինէնին
եանընտա պիր իսկէմլէ իւզէրինէ օթուրմուչ, կէօզլէրինի
տիքմիչ, վէ էլլէրինի տիզլէրինէ գավուշտուրմուչ օլտուղու
հալտէ, տէրին թէֆէքքիւրաթա տալմըչ իտի :

Մատմուլազէլ Հանրիէթ՝ եէնի վէ էմաալսիզ գուվվէթ-
լի պիր տույղու իլէ Ֆիքրի իսթիլա օլունալըտան պէրու,

մէմնու օլան քիթապլարըն տայիրէսինի թէֆթիշ ու թէ-
հարրիտէն տուր օլմուշ իտի :

Ֆիլվադը , մէղպուրէ , աշգ ու սէվտանըն հադըգէթինէ
մայիք օլտուղու հալտէ , պու աշգ ու սէվտանըն թէհի թաս-
վիրլէրիյլէ մէշղուլ օլմագտան նէ՞ թէլէղղիւղ հիաս իտէ-
պիլիբ իտի :

Հանրիէթ , դալպինտէ եազըլմըշ օլան քէնտի բօմանընըն
թապ օլունմամըշ սահիֆէլէրինի չէվիրմէքլէ , եալընըղլըդ
սասթլարընտան միւթէլէղղիղ օլմագլըղը , մէղքիւր քի-
թապլարը օգումաեան շօգ զիեատէ թէրծիհ իթմէքտէ իտի :

Նակէհան մէղպուրէ տիթրէեէրէք , պաշընը եօգարը
դալտըրտը , վէ պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնտիւ . չիւն-
քի օլ էսնատէ , դայիֆ , ֆագաթ աշիքեար պիր սէս գու-
լաղընա աքս իթմիշ իտի : - Իշպու սէս , գարուսու եարը
աշըգ օլան թուալէթ օտասընտան կէլմէքտէ օլուպ , դանն
իտէրսին քի , մէղպուրէնին , ֆիսթանլար ասըլը օլան պիւ-
եիւք տօլապլարտան պիրի աշըլմըշ իտի :

Մատմուազէլ տ'Օպէրիվ , օտասը պէսլէմէսինին թէք-
րար աշաղըեա էնմիշ օլտուղունու զանն իլէ ,

— Իւրսիւլ , սի՞ղմիսինիղ , տէտի :

Պու սիւալէ գարշըլըդ հիշ պիր ճէվապ վէրիլմէտի-
կինտէն , կէնճ գըգ , « Մութլադա գուլաղըմա եանլըշ պիր
սէտա կէլմիշ օլմալը տըր » տիեէրէք , պէթէքրար քէնտի
թէֆէքքիւրաթ տէրեասընա տալտը :

Պիր դաշ սանիյեէ սօնրա , այնի սէս , եինէ , ֆագաթ
պու տէֆա տահա զիեատէ գուվվէթլիճէ իշիտիլտի :

Պու խուսուստա եանըլմագ միւմքին օլմաեըպ , թուա-
լէթ օտասընտա , հէր հալտէ անլաշըլմագ պիր վագըա զու-
հուրա կէլմէքտէ օլտուղունտան , պու տէֆա Հանրիէթ
դօրգտու , վէ պիր սըշրաեըշտա անաղա դալգարագ ,

— Օրատա քի՞մ վար իսէ , շարուգ ճէվապ վիրսին ,
տէտի :

Այնի վագրթտա, մէզպուրէ, Իւրսիւլ գատորնը ուեանս
տըրմագ վէ պիր ան էվվէլ աշաղրեա էնտիրմէք իւզրէ, շա-
նըն իբինի շէքմէք իշին շըմինէեէ եագլաշմըշ իքէն, պաշ-
լատըղը հարէքէթինի թէքմիլ իթմէկէ վագթը օլմանեա-
րագ, թօալէթ օտասընըն գարուսու պիրտէն պիրէ աշըլ-
տը, վէ Բօպէրթ տը Լօքէրն, գարունուն գարանլըգ էշի-
կինտէ զահիր օլարագ, վէ ըէճա իտիճի պիր հարէքէթլէ
մէզպուրէեի սուստուրարագ, ղանէթ եավաշ սէտա իլէ
— Պէն իմ, մատմուաղէլ, Ալլահ աշգընա օլսուն քիմ-
սէեի շաղըրմանըն, տէտի :

Հանրիէթ . - (Հէեէճանընտան նաշի սարսըլարագ .)
Սի՞ զմիսինիզ . . . սի՞ զմիսինիզ, միւսիւ . . . կիճէ վագթը օ-
տամա նի՞ շին վէ նա՞ սըլ կէլտինիզ :

Էկէրշի մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ տիւշիւնմիւշ օլսա ի-
տի, պալէատէքի սէօղլէրի թէլէֆֆիւղ իթմէզ իտի, զի-
րա շու սըրատա քէնտի գարշըսընա շըգան հալէ միւշապիհ
հալլէրէ, պէլքի եիւզ տէֆա, կիճէլէրի օգուտուղու քի-
թապլարտա թէսատիւֆ իթմիշ իտի : - Եարը կիճէ վա-
գրթլարընտա, սէվտիկի գատըն իլէ եալընըղճա կէօրիւշմէք
իսթէեէն պիր աշըգըն հարէքէթի, վէ թասմիմ իթտիկի
մագսէտ, օ եօլտա քիթապլար օգուեանլարճա մալիւմ օ-
տուղունտան, պու պապտէ իյզահաթ վէ միւթալէաթ
իհթիեան օլմանեանաղը տէրքեար տըր :

Լաքին, ինսանըն էօմրիւնտէ էօյլէ տագըգալար վար
տըր քի, քիմսէ, օ տագըգալարտա պիր շէյ տիւշիւնէմէզ
վէ հաթթա խաթըրլանեամագ :

Շէօյլէ քի, օլ ագըլսըզ վէ ըօմանլարտա թէսատիւֆ
օլունան էօմրէ մէյեալ գըզ, տահա պէշ տագըգա էվվէլ
ագլը վէ ֆիքրիյլէ, մէրգում տէլիգանլըեա տօղրու մէյ
իթմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ, էօյլէ պիր սաաթտա մէր-
գումուն գարշըսընտա պուլունտուղունտա, մահճուպիեէլ
հիսս իթտի :

Բօպէրթ , իւք տէֆա օլարագ , մէրգումէեէ խիթա-
պէն իրատ իթտիկի սէօղէր սըրասընտա , անըն վաֆթիղ
խամինի գուլլանտըղը հալտէ ,

— Հա՛նրիէթ , բէք էյի պիլիրսինիզ քի , պէն սիզի սէ-
վէրիմ . էվվէթ , սիզի սէվէրիմ , վէ սէվմէեէ տէ հագգըմ
վար տըր : — Պէնիմ պուրատան կիթմէմէքլիկիմի էմր իթ-
մէնիզլէ , սիզի սէվմէքլիկիմէ միւսաատէ իթտինիզ , տէտի :

Հանրիէթ . — (Տօղրուտան տօղրուեա վուգու պուլան
պու իգրար սէպէպիյլէ գըզարմըշ օլան սիմասընը իքի քիւ-
շիւք էլլէրի իշինտէ կիզլէեէրէք .) Պէլքի . . . Ֆագաթ , սի-
զէ պու սէօղէրի սէօյլէմէքլիկէ ասլա միւսաատէ իթմէ-
տիմ , էվվէթ . . . ասլա , վէ խուսուսիյլէ կիճէ վագթը . . .
պուրատա . . . պու օտատա . . . էվվէթ , սիզէ վէ պանա
նալաերգ օլտուղու հալտէ , պիլմէմ՛նէ՞ կիպի անլաշըլմագ
պիր հէյլէ իլէ կիրմիշ օլտուղունուզ պու օտատա , պու
սէօղէրի պանա թէքրար իթմէքտէն սիզի մէնն իտէրիմ :

Բօպէրթ . — Պունունլա պէրապէր , սէօյլէեէճէքլէրիմի
սիզէ սէօյլէմէլիեիմ , գիրա , էկէրշի պէնի տինլէմէկէ բուի
րիզա կէօսթէրմէզ իսէնիզ , ֆէվգէլատէ ինճիթմիշ վէ եա-
րալամըշ օլուրսունուզ :

Հանրիէթ . — Բէք էյի , սիզի տինլէտիմ . . . էվվէթ ,
սիզի տինլէեէճէկիմի վատ իտէրիմ . . . Ֆագաթ , շու էսնա-
տէ տինլէեէմէմ . . . եարըն տինլէմէք իսթէրիմ . . .

Բօպէրթ . — Շիմտի նի՛շին տինլէմէք իսթէմէեօրսու-
նուզ :

Հանրիէթ . — Հալէա պունու պանա սիւալ իտէպիլի-
եօ՞րմուսունուզ . . . սիզտէ պիլիրսինիզ քի , պուրատա պու-
լունմագլըղընըղ , պէնիմ իշին սայքի պիր հագարէթ տիր :

Բօպէրթ . — Հա՛նրիէթ , պէօյլէ պիր սէօղ՝ բէք հագգ-
սըղ վէ մուճիպի ինֆիալ տըր . . . պիր քիմսէ քէնտի սէվ-
կիլիւսիւնէ հագարէթ իտէ՞ր մի . . . պէն իսէ , սիզի տէրէ-
ճէսիզ սէվէրիմ , պու օտատա պիր միհրապ տիմէք օլտու-

դունտան , հուզուրունուզտա սէճտէ գըլմագ իւզըէ , տիզ չէօքմէք իսթէրիմ :

Հանրիէթ . - Միւսիւ Բօպէրթ , ըէճա իտէրիմ , պուրատան չէքիլինիզ :

Բօպէրթ . - Սիզէ իթաաթ իթմէք իսթէր իտիմ , ֆագաթ էլիմտէ տէյիլ տիր :

Հանրիէթ . - Եա Բապպի՛ , եա Բապպի՛ , տիմէք պէնիթէհլիքէեէ տիւչար իթմէք , զայսպ ու մահվըմը մուճիսպ օլմագ իսթէեօրսունուզ :

Բօպէրթ . - Նի՞չին իսթէեիմ . . . պէնիմ պուրատա պուլունմագլըղըմ հազգընտա , քիմէսնէ շիւպհէ իտէմէզ . . . խըզմէթքեարլար ուեուեօրլար . . . Իւրսիւլ գատըն տա եաթմըչ տըր :

Հանրիէթ . - Նէ՞մէ լաղըմ , պու կիճէ սիզի տինլէմէքտէն վիճտանըմ պէնի մէնն իտիեօր . . . Եարըն իչին սիզէ վատ իթտիմ . . . թէքրար վատ իտէրիմ . . . եարըն կէօրիւշիւրիւզ :

Բօպէրթ . - Պու կիւն վէ տիւն օլտուզու կիպի , եարըն տախի սիզին իլէ եալընըզ պուլունմագլըզ ֆըրսաթը զուհուր իթմէեէճէկի տէրքեար տըր :

Հանրիէթ . - Պէն , եարըն պիր ֆըրսաթ թէտարիք իտէպիլիրիմ . ֆագաթ չէքիլինիզ . . . պուրատան չէքիլինիզ . . . չէքիլմէնիզի իսթէեօրում :

Բօպէրթ . - (Մահզունէն .) Տիմէք պէնի թարա իտիեօրսունուզ . . . Ա՛հ , գալպիմի հուզուրունուզա սունատուզումտա , վէ գատէր ու թալէիմի էլինիզէ վազ իթտիկիմտէ , վէ սիզէ , « Գալմագ մը , կիթմէք մի լաղըմ տըր » տէտիկիմտէ , էկէրչի պանա , « կիթմէնիզ լաղըմ տըր » , տէյի ճէվապ վիրմիչ օլտա իտինիզ , պին գաթ էվլէա օլաճագ իտի : Յ՛հ , շիւքհէսիզ պու ճէվապտան միւզտարըպ օլաճագ իտիմ , հէմտէ չօղ զիեատէ միւզտարըպ օլաճագ իտիմ , ֆագաթ շիմտիքի գատար միւզտարըպ օլա-

մաղ իտիմ . . . Մէգքիւր ճէվապընըղլա , պէնի , քէնտի պախթ ու գատէրիմէ թէրք իթմիշ օլուրաուենուղ . . . պէնի գօվմաղ իտինիղ :

Բօպէրթ , պալէաստէքի սէօղլէրի իրատ իթտիկի զէմանն , կիւեա էնտիշէ վէ մէյեուսիեէթ հարէքէթի կէօսթէրտի , վէ ագմագտա օլմանան կէօղ եաշընը սիլմէք իւղրէ , էլինի , կէօղլէրինէ տօղրու կէօթիւրտիւ :

Հանրիէթ . - Սիգի միւզտարըպ գըլմագտան ճէնապը Ալլահ պէնի էսիրկէսին : Էկէրչի սիգի միւզտարըպ գըլաեօր իսէմ , եէմին իտէրիմ քի , պիլմէեէրէք վէ իսթէմէեէրէք տիր : Փագաթ կէօրիւեօրսուենուղ քի , տիթրէեօրում , գօրգուեօրում :

Բօպէրթ . - (Աճը աճը պիր սէօյլէեիշ իլէ .) Պէնտէն մի գօրգուեօրսուենուղ . . . տիմէք օլուր քի , պէնիմ ըիաեէթիմ , նամուսում վէ իսթիգամէթիմ հագգընտա շիւպհէ իտիեօրսուենուղ : - Իշթէ , պու ճէվապընըղ սօն տուր . . . շիմտի հէր շէյ պիթտի , վէ գաթիէն պիթտի . իմտի , Ալլահա ըամարլատըգ , մատմուաղէլ . . . սուրէթի տայիմէտէ Ալլահա ըամարլատըգ :

Բօպէրթ , կէնճ գըղա թէվազու իտիպ , սէրիանն , կիրմիշ օլտուղու գաբուեա տօղրու իլէրլէտի : Օլ էսնատէ , պու պիւյիւք գօմէտիաճընըն սիմասընտա տէհշէթի պիր գարար էսէրի միւշահէտէ օլուենուեօրտու :

Հանրիէթ . - (Տէհշէթինտէն նաշի տիվանէլիք հալի քէսպ իթմիշ օլարագ .) Նէրէեէ կիտիեօրսուենուղ :

Բօպէրթ . - Նէրէեէ կիթտիկիմի պիլիրսինիղ :

Հանրիէթ . - Օթէլի թէրք մի իտիեօրսուենուղ :

Բօպէրթ . - Հաեաթըմը թէրք իտիեօրում :

Պու կիւնքի կիւն թէաթրօ սահնէլէրինտէ պու եօլտա վէրիլէն ճէվապ , տինլէեէնլէրին տօտագլարընտա եալընըղ պիր թէպէսսիւմ հասըլ իթտիկի հալտէ , կէնճ գըղըն տօտագլարընտա իսէ , իգտիրապ ու էնտիշէ ֆիղանը հասըլ

իթտիկինտէն , մէզպուրէ , պու Ֆիղանը կիւճպէլա իլէ
զապթ իտէպիլտի :

Հանրիէթ . - Էօլմէք մի . . . Էօլմէք մի իսթէեօրսու-
նուզ :

Րօպէրթ . - Էվվէթ , պունտան պէօյլէ պու ալէմտէ
գալմաեա նէ՞ սէպէպիմ վար տըր , մատէմ քի քէնտիսինի
սէվտիկիմ պիր քիմսէ , պէնի թահգիր իթմէքտէ , վէ թահ-
գիր իթտիկինիտէ , եիւզիւմէ գարչը սէօյլէմէքտէ տիր :

Հանրիէթ . - (Զօճուգ կիպի հէօնկիւր հէօնկիւր աղ-
լաեարագ .) Պէն սիզի թահգիր մի իտէեիմ . . . պէն սիզի
թահգիր իթտիկիմի սէօյլէտի՞մ մի . . . պէ՞ն մի . . . պէ՞ն մի :

Րօպէրթ . - Հարէքէթինիզ՝ սէօյլէմէքտէն տահա զի-
եատէ իտի . . . եանի էօյլէ օլտուղունու իսպաթ իթտինիզ
. . . Պիր գատընըն թահգիրի իսէ , բէք աղըր տըր , ատէ-
թա ինսանը թէլէֆ իտէր :

Հանրիէթ . - Ֆիքրիմի լաեըգըյլա անլամամըչ օլտու-
ղունուղու վէ սիզէ ըիաեէթ իթտիկիմի իսպաթ իթմէք ի-
չին , նէ՞ եարմագլըղըմ լազըմ տըր :

Րօպէրթ . - Պիր ազ էվվէլ զալիմանէ ըէտտ իթտիկինիզ
էմնիյեէթի իսպաթ վէ իրաեէ իթմէքլիկինիզ , եանի պիր
գաչ տագըգա գատար , (կէօրիւեօ՞րմուսունուզ , չօգ պիր
չէյ թալէպ իթմէեօրում ,) եանընըզտա օթուրմագլըղըմա
միւսաատէ իթմէքլիկինիզ , վէ պունտան պէօյլէ տիթրէմէ-
եէճէք օլան քիւչիւք էլինիզի , պէնիմ իքի էլիմ տէրունինէ
գօյմագլըղընըզ , վէ կիւլէրէք պանա պագմագլըղընըզ ,
վէ գօրգուսուղճա պէնի տինլէմէքլիկինիզ լազըմ տըր . . .
Իշթէ , լազըմ օլան պու տուր . . . Ֆագաթ , պու շէյլէր
չօգ տուր , տէյի՞լ մի . . . իմտի , պէն կիտիեօրում , Սլլահա
ըամարլատըգ :

Հանրիէթ . - (Հէեէճան իլէ .) Տուրուն . . . օթուրուն
. . . իշթէ էլիմի սիզէ թէսլիմ իտիեօրում . . . սէօյլէեին . . .
տինլէեօրում . . . կիւլէեօրում . . . էմնիյեէթ իտիեօրում :

Բօպէրթ , օթ ուրաճագ եէրտէ , կէնճ գըղըն գարշը-
սընտա տիղ չէօքտիւ , վէ անըն տիթրէմէքտէ օլան էլլէ-
րինի քէնտի տօտագլարընա կէօթիւրէրէք ,

— Թէչէքքիւր իտէրիմ սէվկիւլիւմ , պանա եէնիտէն
հաեաթ քէսպ իթտիրտինիղ , - Սիղ պիր մէլէքսինիղ , սիղի
սէվէրիմ . . . Սիղի սէվտիկիմի տէ պիլիրսինիղ , տէտի :

Իքի սաաթ սօնրա , գօնթ տը Լօքէրն , իչպու շայեանը
նէֆրէթ մուվաֆֆագըյեթ վէ ֆիւթուհաթընտան տօլա-
եը մէմնուն պիր հալտէ օլարագ , վէ էսմէր պրեըղընը գը-
վըրարագ Հանրիէթին օտասընտան տիշարը չըգտը , վէ օլ
կէնճ գըղ եալընըղ գալտըղընտա , ղարիպ պիր ըիւեա կէօր-
միւշ , վէ աղըր պիր ույգու սաեըգլամասընա տիւշար օլ-
մուշ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի :

Օ կիւնտէն , եախօտ տահա տօղրուսու օ կիճէտէն սօն-
րա , Հանրիէթ , էվվէլքի հալինտէ գալմաեըպ , ախլէա-
գընտա պուլունան չօճուգլուգ հալի ղայպ օլտու , վէ ա-
ղիմ պիր մահղունիյեթ ֆիքրինի իհաթա իտիպ , պիր տա-
խի քէնտիսինի թէրք իթմէտի :

Պունունլա պէրապէր մէղպուրէ հալէա Բօպէրթի սէ-
վիեօրտու . անճագ , պու մուհապպէթինտէ , նէվիմա թէ-
էսսիւֆիւ մուճիպ պիր իղթիրապ ու էնտիշէ մէվճուտ իտի :

Ա՛հ , պո՛ւ մու իտի աշգ ու սէվտա . . .

Հանրիէթ , օգուամուշ օլտուղու մուղիրը րօման քիթապ-
լարընըն պօեալը թասվիրլէրինի , վէ եիւրէկինտէքի պիւ-

Թիւն դանը գուլագ Թօղլարընա գատար շըդարմագ տա օլան պիէտէպ մէնղարէլէրի տէրխաթըր իտէրէք, պունլարը, խաթըրըլէրիլէ Թաթպիգ իլէտիքճէ, իղհարը նէֆրէթ իլէմէքտէ իտի :

Մէղպուրէնին հէր նէվ էվհամ ու խէեալաթը, ֆուրթունա էանասընտա սալլանան քիւշիւք պիր աղանըն եարրագլարը միսիլու, աղըր, քէնտի էթրաֆընտա զանն իտէրսին քի սարամագտա իտի :

Պիր սուրէթի զարիպէտէ քէնտիեէ աշըդ օլմուշ օլան ատէմ իլէ եալընըղ պիր կիճէ տահա պաշ պաշա վէրիպ վագըթ կէշիրմէքլիք միւլահագասը, Հանրիէթի, Թարիֆի նագապիլ պիր տէհշէթէ տիւշար գըլմագտա իտի :

Հալպու քի, մէրգումէ, Բօպէրթի Թէքրար պէ Թէքրար գապուլ իթտի, գիրա, մէրգսւմա գարշը տուրմաեա ճէսարէթի պուլունմամագտա իտի : Շու գատար քի, Մտը Լօքէրն, կէնճ գըղըն օտասը գաբուսունտան իշէրի կիրտիկի կիճէլէրին իրթէսի կիւնիւ, Հանրիէթ, տիթրէեէրէք, լէհճէսի սօլարագ, վէ գալպինտէ իղթիրապը աղիմ պուլունարագ, անլընը, պուս իթմէսի իշին բէտէրինէ Թագտիմ իլէմէքտէ իտի :

Պիշարէ, քէնտի անլը իւղէրինտէ, օլ իհթիեար բէտէրին պիր լէքէ կէօրէճէկինի, վէ լաթիֆ սէօղլէր եէրինէ, հիտտէթ քէսպ իթմիշ օլան լիսանընտան պէտտուա զուհուր իտէճէկինի զանն իթմէքտէ իտի :

Պիր կիւն, Հանրիէթ, սէպաթ վէ մէթանէթ քէսպ իտէրէք, Բօպէրթէ շէօյլէ սէօյլէտի :

— Սիղ տէ անլաեօրսունուղա՛, պու եօլտա եաշամագլըղա տէվամ իթմէք միւմքին տէյիլ տիր . . . Պանա իճրա իթտիրտիկինիղ խէթա՝ պէնիմ իշին զաեէթ աղըր տըր . . . Հագըղգէթի սէթը իթմէքլիք, եալանճըլըղ վէ միւրայիլիք մէսլէքինտէ ատէթա պօղուլուեօրում . . . պինասպէրին պուհալէ նիհաեէթ վիրմէք լաղըմ տըր :

Րօպէրթ . - Պու հալէ նիհանէթ մի վիրմէք . . . Ֆա-
գաթ , պու հալէ նա՞սըլ նիհանէթ վիրէպիլիրիդ :

Հանրիէթ . - Պիրլիքատէ բէտէրիմին տիղլէրինէ գարա-
նալըմ , վէ հէր շէյի քէնտիսինէ իգրար տա իտէմէսէք ,
պիրիպիրիմիդի սէվտիկիմիդի պիլտիրէլիմ . . . Բէտէրիմ զա-
նէթ իյի պիր առէմ տիր , պէնի Ֆէվգէլատէ սէվէր , վէ
սիղատէ պիլիրսինիդ քի , հագգըմտա թէվէճճիւհիւ բէտէ-
րանէյի մախսուսը պուլունմագտա տըր . . . Օ պիղէ աֆիլ
խտէճէք տիր , հաթթա տահա զիեատէ իլէրի վարարագ ,
պիղի էվլէնտիրէճէք տիր . . . Րօ՛պէրթ , պէն սիղին զէվնէ-
նիդ օլաճագըմ , վէ բուհպան , Հագգ Թէալայի ազմիւշչան
հագրէթլէրի հուղուրունտա , պէնիմ էլիմի սիղին էլինիդ
տէրունինէ վաղ իլէ , նիհանէթ , պիլա հիճապ սիղի սէվմէք
հագգընը պանա իթա իյլէնէճէք տիր . . . Պու սէօյլէտի-
կիմի պիր ան էվվէլ իճրա իտէճէեիդ , վէ հաթթա եարը-
նա պրրագմանարագ , պու կիւնտէն , վէ պիր սաաթտան
խէ , շիմտի պու թէքլիֆիմի մէվգըրի իճրաեէ գօեաճագըրդ ,
տէյիլ մի :

Րօպէրթ . - Խա՛յր , պու սէօյլէտիկինիդի եարամանըրդ :

Հանրիէթ . - (Միւքէտտէրէն .) Էֆէնտի բէտէրիմին
աֆիլընը թէմէննի իթմէք խուսուսընտա պանա իշթիրաք
իթմէք իսթէմէեօ՞րմուսունուդ :

Րօպէրթ . - Նէ՞ չարէ , էօյլէ լաղըմ տըր :

Հանրիէթ . - Ֆագաթ , սէպէպ նէ՞ տիր :

Րօպէրթ . - Չիւնքի սիղ զէնկինսինիդ , պէն Ֆագիրիմ :

Հանրիէթ . - Պունտա նէ՞ պէյիս վար :

Րօպէրթ . - Պէնիմ աշգ ու սէվտամտա , նամուսուզ-
ճա պիր հիսապ , վէ պաեաղը վէ ալչագճա պիր մէնֆաաթ-
բէրէսթլիք պուլունտուղու հագգընտա , Մ . տ՛Օպէրիվին ,
շիւպհէեէ զահիպ օլմամասը , հայիղ օլտուղում ճէնթըլ-
մէնլիք իգթիղասընտան տըր : - Բէտէրինիդին խանէսինտէ
պէնիմ նէ՞ դատր ու հայսիեթիմ վար տըր . . . վաղաա

քէնտիսինին պիր տօսթուեում, ֆագաթ այնի վագըթտա պիր քեաթիպիւմ, ատի պիր մէմուրում քի, պէնի իսթիլստամ իտէն զաթըն էմնիյեէթինի գազանմըշ օլմագտան զայրի շէրէֆիւմ եօգ տուր. հալպու քի պէն, իւշ տէօրթ միլիօնա վարիսէ օլան անըն գըղընը իղֆալ իթմէք, վէ ութանմատան պիր տէ անընլա էվլէնմէքլիկի թէմէննի իյլէմէք իւղըէ, շու էմնիյեէթի սուի իսթիմա՛լ մը իթմիշ օլաեըմ, Ա՛հ, պու ըօլուէն ալչագճա օլտուղունու պիլիեօ՛րմուսու. նուղ: Հալպու քի, էկէրշի սիղին տէտիկինիղի եաբաճագ օլուր իսէմ, Մ. տ՛Օպէրիվ, օ ըօլու իճրա իթմէքլիկէ պէնի միւգթէտիր զանն իտէճէք տիր:

Հանրիէթ. - Խա՛յր, բէտէրիւմ էօյլէ պիր զաննտա աալա պուլունմաեաճագ տըր:

Րօպէրթ. - Պիլաքիս պու զաննտա պուլունաճագ, վէ պուլունմաեա տա հագգը օլաճագ տըր:

Հանրիէթ. - Պիլիրսինիղ քի, բէտէրիմին սիղէ ըի: Եէթի վար տըր:

Րօպէրթ. - Հէր նէ վագըթ, թէքլիֆինիղի իճրա իտէր իսէմ, ըիաեէթի՛ թահգիր ու նէֆրէթէ թէպտիլ օլաճագ տըր. պինապէրին, պէն, թահգիր վէ նէֆրէթէ լաեըգ կէօրիւնմէք իսթէմէմ. էվվէլ էմիրտէ վէ պաշլըճա շէյ՛ նամուս տուր:

Հանրիէթ. - (Աճը աճը պիր սէօյլէյիշ իլէ.) Սիղ քէնտի նամուսուսուղտան պահս իտիեօրսուսուղ, ֆագաթ պէնիւմ նամուսումու նէ՞ եաբտընըղ:

Րօպէրթ. - Սիղին նամուսուսուղ թէհլիքէտէ տէյիլ տիր, չիւնքի, սըրըմըղը պիլէն եօգ տուր, վէ հիշ պիլ շէյ հագգընտա պախի շիւպհէ իտիլմէմէքտէ տիր:

Հանրիէթ. - Փագաթ, պէն սիղէ, եալանտան վէ եալանճըլըգտան խօշլանմատըղըմը սէօյլէտիւմ:

Րօպէրթ. - Սիւքիւթ իթմէքլիք, եալան սէօյլէմէլ տէյիլ տիր:

Հանրիէթ . - Իսթէրսէնիզ , սիզ սիւքիւթ իտին , ֆա-
գաթ պէն սէօյլէեէճէեիմ :

Րօպէրթ . - Հալպու քի , պու պապտէ սիւքիւթ իթ-
թիխազ իթմէնիզի սիզէ ըէճա իտէր իսէ՞մ :

Հանրիէթ . - Էվիլէթ , օ հալտէ տախի հէր շէյի սէօյ-
լէեէճէեիմ :

Րօպէրթ . - Պու խուսուստա իֆատէի հալ իթմէքտէն
սիզի էկէրշի մէնն իտէրսէմտէ՞ մի , սէօյլէեէճէքսինիզ :

Հանրիէթ . - Օ հալտէ , եինէ սիզէ իթաաթ իթմէեէ-
ճէեիմ :

Րօպէրթ . - (Մահզունանէ պիր հալ իլէ .) Սէօյլէեինն ,
Հա՛նրիէթ , սէօյլէեինն , հարէքէթինիզտէ սէրպէսթսինիզ ,
ֆագաթ , պէն տէ , նամուսումա խալէլ կէթիրիճի շիւպ-
հէլէրտէն քէնտիմի գուրթարմագ իզթիտարընա մալիքիմ
... - Մ . տ'Օպէրիլ՝ սիզինն աշրգընըզ օլտուղումու պիլէ-
ճէկի էանատէ , քէնտիմի ըէվօլըր իլէ թէլէֆ իտէճէեիմ . . .
Նաշրմըն եէրէ սէրիլմիշ օլտուղու կէօրիւլտիւկիւնտէ , սէր-
վէթինիզի տէյիլ , սիզի , եալընըզ սիզի սէվմէքտէ օլտու-
ղումու իգրար ու թէսլիմէ մէճպուր օլաճագ , վէ էկէրշի
պիր թագսիրաթըմ տախի օլմուշ իսէ , շու եօլտա նէտա-
մէթիմ , զանն իտէրիմ քի քեաֆի սաերլաճագ տըր :

Կէնճ գըզ պաշընը էեիպ , ճէվապ վիրմէտի , շիւնքի ,
մէզպուրէ մաղլուպ օլմուշ օլուպ , գօնթ տը Լօքէրն պու
տէֆա տախի քէսպի ֆիթուհաթ իթմէքտէ , վէ Հանրիէթ
իսէ , մէրգումունն սախթէ հարէքէթի նազիքեանէսինի կէօր-
մէքլէ , հէմ հայրէթ ու իսթիղրապը վէ հէմտէ աշգ ու
մուհապպէթի արթմագտա իտի :

Պունունլա պէրապէր , օ կիւնտէն իթիպարէն , մատ-
մուազէլ տ'Օպէրիվինն եաթագ օտասը Րօպէրթ իշին գա-
թիէն գարանարագ , Րօպէրթ , պու օտանըն գարուսուն-
տան պիր տախի կէշմէտի :

Հալպու քի , պունունն , մէրգումմ իշինն նէ էհէմիեէթի

օլապիլիւր իտի , դիրա քէնտիտի , Հանրիէթին , տիկէր պի-
րիլէ ադտը իղտիվաճընը միւմքինսիղ պիր հալէ վաղ իթ-
միշ օլուպ , պունտան պէօյլէ եայընըղ իհթիեար բէտէրին
եագընտա վէֆաթընա սապր ու թէհամմիւլ իլէ պէքլէ-
մէքտէն զայրի եարաճագ պիր իշի դալմամըշ օլտուղու ճի-
հէթլէ , իհթիեարը մէզպուրուն վուգուի վէֆաթընըն իր-
թէսի կիւնիւ , հէր կիւնա սայղը վէ վէսվէսէլէր պէր թա-
րաֆ իտիլէրէք , վարիսէյի մէզպուրէնին մութլուլու զէվճի
օլաճաղը տէրքեար պուլունմագտա իտի :

Նագլ իթտիկիմիղ մէնղարէտէն պէշ այ սօնրա , պիր
ադշամ , մատմուտղէլ տ'Օպէրիլ , բէտէրինին օտասը իթ-
թիսալինտէքի սալօնտա , Բօպէրթի դարշըլաեարագ , եա-
վաշ պիր սէտա վէ հէեէճան իլէ ,

— Եարը կիճէ էսնալարընտա , հէր հալտէ պէնիմ օ-
տամա կէլմէլիսինիղ , տէտիկինտէ , մէրգում ֆէվգէլատէ
թէաճճիւպտէ դալտը , վէ ճէվապա աղաղ պիրլէ ,

— Բէք իյի , կէլիրիմ , տէտի :

Հանրիէթ եօլունա տէվամ իտիպ , Բօպէրթ իսէ , մէզ
պուրէնին արդասընտան պադարագ ,

— Սճապա նէ՞ վագըր օլուեօր , վէ պէնի նի՛շին իսթէ-
եօր : - Սըգըճա դարալը օլան մէրգումէնին դարուսու ,
պու կիւն աճապա նի՛շին աշըլաճագ տըր . . . Սշըդպաղ
դըղլարա մախսուս սլօշ պիր արղո՞ւ մու տուր : - Գանն իթ-
մէմ : Գու հալտէ նէ՞ օլապիլիւր . . . Հէր նէ իսէ , էլպէթթէ
անլարըղ :

Իշար օլունան վագըրթտա , Բօպէրթ , էլինէ ըշըղ ալ-
մաեարագ , վէ նէրտիվէն դասէմէլէրինին դալըն խայը իլէ
իհաթա օլունամուշ օլմասը սանէսինտէ , աեագլարընըն սէ-
տասընը շըդարմաեարագ , քէնտի տայիլէսինի թէրք իթտի :

Հանրիէթ , մալի դուշագլը պէեաղ կիճէլէք ֆիսթա-
նընը կիեիմիշ օլտուղու հալտէ , եարը աշըղ օլան դա-
բուտա Բօպէրթէ պէքլէմէքտէ օլմասըյլա , անըն իշէրի

կիրմէսինտէն սօնրա , դարուեու դարասը , վէ պատէհու աշրդընըն էլինտէն թութուպ , քէնտի եաթագ օտասընա կէօթիւրտիւ :

Բօպէրթ . - Սէվկիւլիւմ , շու սաաթտա Ֆէվգէլատէ մէսուտ օլտուղումու պէեան իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին : Պու դատար պիւեիւք պիր սաատէթ մէմուլ իթմէեօրտում , վէ մէմուլէ տէ ճէսարէթ իթմէեօրտում :

Սյնի վագըթտա , մէրգում , քէնտիսինէ ըհհպէրլիք իթմիշ օլան քիւչիւք էլի քէնտի տօտադլարընա կէօթիւրմէկէ սայ իթմէքատէ իքէն , կէնճ գըղ , սէրիան էլինի շէքմէքլէ , միւսաատէ իթմէտի , վէ պատէհու ամիրճէ պիր թալր իլէ մէրգումուն դարշըսընտա տուրուպ ,

— Բօպէրթ , պանա պագըն , տէտի :

Հանրիէթին շէհրէսի , օլ տէրէճէ էմսալսիղ սօլիունլուդ իչինտէ իտիքի , սահիհէն պալմօմուտան եաբըլմըշ օլտուղու զանն օլունուեօրտու , վէ գըղարմըշ օլան կէօղ պէպէքլէրինին էթրաֆընա մալի պիր շիդիկ շէվլիլմիշ օլտուղու կիպի , եանադլարը տա կէօղ եաշլարընտան ըսլանմըշ իտի :

Բօպէրթ . - Սիղ միւզտարըպ կէօրիւնիւեօրտունուղ , նէեինիղ վար տըր :

Հանրիէթ . - (Եէրին գուլաղը օլտուղու տարպը մէսէլինի տէրխաթըր իթմէեիպ , ֆիթուրսուզճա վէ եիւքսէք սէտա իլէ իֆատէեէ աղաղ իտէրէք , վէ սիմասընտա ասարը հիտտէթ ու քէտէր միւշահէտէ օլունարաղ .) Պէնիմ նէեիմ օլտուղունու սիւալ իտիեօր . . . Յիմէք օլուրքի , սիղ հիշ պիր շէյ կէօղմէեօրտունուղ , պէնիմ զայպ օլմուշ իտուկիմի անլամաեօրտունուղ . . . Ս՛հ , պու տէֆա պիւթիւն պիւթիւն իւմիասիղ պիր հալէ կէլաիմ :

Բօպէրթ . - Էվլէթ , սահիհ տիր , պէն հիշ պիր շէյ կէօղմէեօրում . սիմանըղըն սօլիունլուղունտան զայրի պիր հալ միւշահէտէ իլլէմէեօրում . . . Սէօղլէրինիղի տինլէեօ

րում, լաքին անլաեամաեօրում. . . Սիղէ նէ՞ վագը օլտու, վէ նէ՞ տէն իւմիտսիզ հալտէ պուլունուեօրսունուզ:

Հանրիէթ . - Չիւնքի, ճէնապը Ալլահ, քէնտի ատաւէթի իլահիեէսի իճապընճա, պէնի լանէթլէտի . . . շէօյլէքի, մէճպուր գըլտըղընըզ ալչագճա վէ միւրայիճէ սիւքիւթտէն զայրի, շու էսնատէ, պէնիմ իչին շարէ գալմամըշ տըր, վէ նամուստուղլուղումտա, եագըն վագըթտա ումում նագարընտա կէօրիւլէճէք տիր . . . Իքի այտան պէրի, շիւպհէ իթմէկէ շալըշըեօրում, լաքին, պու կիւնքի կիւն շիւպհէեէ իմքեան գալմամըշ տըր

Բօպէրթ, Հանրիէթին սէօղլէրի մանէասընը անլաեարագ, քէնտի լէհճէսի տախի սօլտու, վէ ինսանըն ֆիքրինի պիր գաչ սանիյեէ գատար իպթալ իտէն սատէմէլէրտէն պիրինին՝ պաշընա վուրուլտուղունու զանն իթտի, շիւնքի, մէրգումէնին վագըթսըզ համիլէլիկի, քէնտինին քեաֆֆէյի բլանլարընը մահվ իյլէտիկի կիպի, գուրմուշ օլտուղու թասավվուրլարընը տախի տիւշարը թէհլիքէ գըլմագտա իտի. հասըլը պու պիր էօնիւ ալընմագ վէ պիւեիւք ֆէլաքէթ տիմէք իտի:

Շէօյլէքի, Բօպէրթին մէզքիւր ճինաեէթի մէյտանա շըգտըղը թագտիրտէ, պիր խըրսըզ, եախօտ պիր ալչագքիմսէ կիպի բէղիլանէ էվտէն գօվուլաճագը տէրքեար իտի, զիրա Մ. տ'Օպէրիվ, նամուսլու պիր ասըլգատէ օլմասըլլա, պիր բէտէրին էմնիյեէթինի, վէ պիր շօճուղուն սաֆլըղընը սուի իսթիմալ իթմէքլիկէ միւղթէտիր օլան ինսաֆսըզ վէ մէրհամէթսիզ պիր ալչագ, պիր հայտուտ իլէ Հանրիէթի էվլէնտիրտիկի հալտէ տախի, մէզպուրէնին նամուսունու գուրթարամաեաճագընը պիլտիկի ճիհէթլէ, մէրգումում խանէսինտէն թարտ ու թէպիտ իթմէքտէ զէրրէ գատար թէրէտտիւտ կէօսթէրմէեէճէք իտի:

Պու վէճհլէ, Բօպէրթին եարմըշ օլտուղու պիւթիւն պինա երգըլաճագ իտի:

Իշթէ , պու եազտըղըմըղ շէյլէրին ճիւմլէսի , մէրգու-
մունն ալթիւսթ օլանն Ֆիքրինտէ գարմագարըշ պիր թարգտա
ճէվէլանն իթտիկի հալտէ , կէնճ գըղտա , բէճա իտէրճէսի-
նէ վէ մէյեուսանէ անըն կէօղլէրինէ պագմագտա իտի :

Փագաթ Բօպէրթ , բէք շարուգ քէնտիսինի թօբլատը
Պուլունատուգլարը վաղիեէթ , շարէսիզ օլմանըպ , Ֆիլվագը
համիլէլիկի վէ տիւնեաեա էվլատ կէթիրիլտիկինի կիղլէ-
մէքլիք , վէ Մ. տ'Օպէրիվին վէֆաթը վուգուինտէ , Հան-
րիէթին քէնտի էֆքեար ու միւրատընը թէպտիլ իթմէք
իսթէմէսինէ գարըշ պիր սիլահ տիմէք օլանն օ էվլատը սագ-
լամագլըգ , միւմքինսիզ պիր շէյ մի իտի :

Իմտի , պու միւթէատտիտ սիւայլէրի պիրէր պիրէր
էլէ ալարագ , պունլար հագգընտա արիզու ամիզ վէ սօ-
ղուգ գանն իլէ տիւշիւնմէք իզթիզա իթմէքտէ իտի :

Հանրիէթ . - (Բօպէրթին սիւքիւթ տուրմասընտանն տօ-
լանը տիւշարը իսթիղրապ վէ տէհշէթ օլարագ .) Շիմտի
հէր շէյի պիլտիկինիզ թագտիրտէ , խէթամըղը հալէա
կիղլի թութմագլըղը պանա թէքլիֆ իտէճէքմիսինիզ . . .
մուխաթարատա օլաննամուսունուղտանն պահս իյլէեէճէք-
միսինիզ . . . սուս տուրմագլըղըմը էմր , վէ իթաաթ իթմէ-
տիկիմ հալտէ , քէնտինիզի թէլէֆ իթմէքլիկի թէհտիտ ի-
տէճէքմիսինիզ :

Բօպէրթ . - Քէնտիմի թէլէֆ մի իթմէք . . . պու պապ-
տէ հագգըմ եօդ տուր . . . պունտանն պէօյլէ հաեաթըմ
տիւնեաեա կէլէճէք օլանն էվլատա աեիտ տիր . . . Վէֆա-
թըմ իսէ , անը էօքսիւզ պըրագաճաղընտանն , սիզէ եէմին
իտէրիմ քի , պէն եաշաեաճաղըմ :

Հանրիէթ . - (Սիմասընտա էսէրը իւմիտ հասըլ օլա-
րագ .) Տիմէք օլուր քի , պունտանն պէշ այ էվլէլ սուրէթի
գաթիեէտէ բէտտ իթտիկինիզ իզրար ու իթիրաֆը , պու
քէրրէ բէտէրիմէ արզու պէեանն իթմէքլիկէ ըուի ըիզա
կէօսթէրիեօրսունուզ :

Րօպէրթ . - Ասլա :

Հանրիէթ , կէօղլէրինի զարիպ սուրէթտէ աչմըչ օլ տուղու հալտէ , Րօպէրթէ պագար : Ֆիլր տագըղա գատար մէրդումէ սայրի տիվանէ զանն օլունուեօրտու : Պատէհու , բէբէլէեթէք շու սէօղլէրի սէօյլէտի :

— Րիւեա կէօրիւեօրում . . . էվվէթ , Րիւեա կէօրիւեօրում . . . իյիճէ անլաեամատում . . . Սիւքիւթ իթմէք լաղըմ կէլտիկինի սէօյլէտինիղ . . . կիղլէեթէք հիչ պիլր շէյ գալմամըչ օլտուղու հալտէ , էլան պանա , սիւքիւթ տուրմագըղըր թալսիեթ իտիեօրտունուղ հա :

Րօպէրթ . - Պու սրրատա պունտան պաչգա շարէ եօգտուր , Հանրիէթ :

Հանրիէթ . - Նիչին . ճէվապ վիրին , շարուգ ճէվապ վիրին :

Րօպէրթ . - Իճրա օլունան խէթա՝ պիլր ճինաեթթ օլմամագ իչին , անլաեօրմուսունուղ : Հանրիէթ , ճանի վէ գաթիլի բէտէր օլմամագ իչին , պու պապտէ եինէ սիւքիւթ իթմէք լաղըմ տըր :

Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ , պու սրրատա հիսս իտէկէլտիկի տէհչէթտէն նաչի բէնկի ֆէվգէլատէ սօլմուչ օլարագ , վէ տիլի տաիլի թութուլմուչճասընա պիլր սէօղ պիլէ իրատ իտէմէեթէք , կէրի կէրի կիթտի , վէ Րօպէրթ իսէ , պիինսաֆանէ իֆատաթընա տէվամ պիլրլէ ,

— Սիղ , պիլր աղ էվվէլ պէեան իթտիկինիղ իգրար ու իթիրաֆա պաչլաեըն , լաքին , իչպու իգրար ու իթիրաֆընըղըր իքմալ իթմէղտէն , բէտէրինիղ՝ սիղին էլինիղլէ գաթլու թէլէֆ իտիլէրէք , մագթուլէն աեաղլարընըղա սէրիլէճէք տիլր , տէտի :

Հանրիէթ , զայիֆ պիլր սէտա իլէ , ա՛հ իթտի , վէ էկէրչի Րօպէրթ գօլլարընտան թութմասա իտի , պիչարէ եթրէ տիւչէճէք իտի :

20

Պու քերրէ տախի Լօքերն քէնտի տավասրնը գազանստը : Շէօյլէ քի , կէնճ գըզ , պայկընլըղընտան աերլտըղընտա , բուհունտա վէ գալպինտէ ասլա էօէրը թագաթ գալմամըչ , վէ պիր ազ էվվէլքի հէեէճանը եէրինէ , պիւթիւն պիւթիւն պիր տէրմանսըղլըղա տիւչար օլմուչ օլարագ ,

— Հագգընըզ վար տըր . . . նամուսուղլուղումուն իգրար ու իթիրաֆը , պիչարէ բէտէրիմին վէֆաթընա սէպէպ օլաճագ տըր . . . Պինապէրին սիւքիւթ տուրմագ լազըմ օլտուղունտան , քէնտիմի սիղէ թէրք իտէրիմ : Սիզ պէնի զայպ իթտինիզ , իմտի էկէրչի սէլամէթ խուսուսընա հէնուզ իւմիտ վար իսէ , օ իւմիտի տէ սիզ վիճուտէ կէթիրին , տէյի պէեան իյլէտի :

Օլ տագըզատան իթիպարէն , Հանրիէթ , քեամիլէն սիւքիւթ տուրուպ , հիչ պիր շէյ իւղէրինէ տիւչիւնմէմէկէչալըչտը :

Հալ պու քի , Բօպէրթ իչին պու եօլ գապիլ օլմաերպ , մէրգում , պէյնի տայիմա մէշղուլ օլմասըյլա , պուլունտուգլարը միւշքիւլ վագիեէթտէն ֆիւթուհաթքեարանէ չըգմագլըղա կիճէ կիւնտիւղ շարէ տիւչիւնմէքտէ իտի :

Հանրիէթին համիլէլիկի վագըասընը կիղլէմէքլիք , Բօպէրթէ գօլայ պիր շէյ զանն օլունուեօրտու :

Եալընըզ Մ. տ'Օպէրիվ իլէ ժօղէֆնամ իհթիեար էրքէք խըզմէթքեար վէ Իւրսիւլ գատըն տէտիկիմիզ իհթիեարէ նագըրէ գատըն , Հանրիէթին եանընտա եաչամագտա իտիլէր : Հալպու քի , պունլար տա , կէնճ գըզըն վիճուտճա թէպէտտիւլիւնիւ կէօրմէքլէ , պունտան տօլաեր

Նազարը տիգրաթլարը ճէլայ օլունասա պիլէ , շիւպհէեէ զա
հիպ օլամագ իտիլէր :

Պունտան տա գաթինազար , իճապը թագտիրինտէ
կէնիշ վէ էնլի ֆիսթանլար կիեինիլէրէք , վիճուտին պաղ
թարաֆլարընըն կիզլէնէպիլմէսի գօլայ օլուպ , անճապ
Հանրիէթին խէֆի սուրէթտէ վազը համլ քէյֆիեթի
Րօպէրթ իշին , է'ն միւշքիւլ պիր նօզթա մագամընտա
կէօրիւնմէքտէ իտի :

Շէօյլէ քի , Մ . տ'Օպէրիվին խանէսինէ պիր լաղութա
եախօտ պիր էպէ գատըն կիրտիրմէքլիք , գապիլի թասալ-
վուր պիլէ օլամաերպ , կէնճ գըղը օթէլտէն շըգարմագ վէ
պիր խայլի կիւն անըն զայպուպէթինի թէմտիտ իթմէք ,
պու պապտէ է'ն քէսման եօլ իտի իսէ տէ , պունա նա'սըլ
մուվաֆֆագ օլունասպիլիր , վէ նէ՞ թէտպիր տիւշիւնիւլէ-
պիլիր իտի :

Իշթէ , պու մէսէլէնին հալլ ու թէսվիեէսի միւմքին-
սիզ զանն օլունամագտա իքէն , Րօպէրթ , պու միւշքիւլի
Ֆասլ իտէճէք պիր թէտպիր պուլապիլտի :

Մ . տ'Օպէրիվին , քէնտիսինտէն պիր ազ զիեատէ սին-
լիճէ մատամ տը նագրէյ իամինտէ պիր գըզգարընտաշը
պուլունուպ , պու գատըն , զաեթ զէնկին օլմաղլէ պէրապէր ,
տուլ իտի , վէ էվլատը տախի օլմատըղընտան , էօլտիւկիւն-
տէ , պիւթիւն սէրվէթինէ Հանրիէթ վարիա օլաճագ իտի :

Մէրգումէ , էղճիւմլէ Օրլէան ճիվարլարընտա պիւեիւք
պիր միւք սահիպի օլմասըյլա , պիր խայլի սէնէտէն պէրու
օրատան տիշարը շըգամամագտա իտի :

Մատամ տը նագրէյ , տայիմա խասթա օլուպ , էօմ-
րիւնիւն իւշ գըսմընը , եաթաղընտա եախօտ ուզուն պիր
գանարէ իւզէրինտէ կէշիրիր իտի , Ֆագաթ ագլընա հէնուզ
հիշ պիր զարար կէլմէմիշ իտի : - Մէզպուրէ , շօճուզլուզու
ղէմանընտա եալընըզ պիր տէֆա կէօրմիւշ , վէ մուախիսարէն
Ֆօթօկրաֆ թասվիրինտէն անըն կէնճ պիր գըղ իտուկինի

Թանրմըչ օլտուղու եկեկենիսի Ֆէվգէլատէ սէվէր իտի :

Հանրիէթ, երլ պաշը կիւնիւ քէնտի եկվմի մախսուսընտա , հալասընա մէքթուպ եազտըղընտան , մատամ Նազրէյ տէ , դաեէթ մուհապպէթլէ պիր դաչ սաթթրտան իպարէթ ճէվապ եազար , վէ տայիմա մէքթուպու , շու քէլիմէլէր իլէ խիթամ պուլուր իտի . « Պէնիմ եէրիմէ բէտէրինի պուս էթ : - Իքինիղի տախի էօլմէմտէն էվվէլ պուս իթմէքլիկի Ֆէվգէլատէ արղու իթմէքտէ իսէմ տէ , էսէֆ իտէրիմ քի , պու խուսուստա իւմիտիմ եօգ տուր : »

Րօպէրթ՝ Օպէրիլ վէ Նազրէյ խանէտանլարը արմալարընը իրաեէ իտէն գըրմըղը մէօհիւրլէ գարալը պուլունան մէղքիւր մուխթասար մէքթուպլարտան պիրինի Հանրիէթին օտասընտան աշըրտը , վէ գօնթէսին մէօհրիւնիւն գալըպընը , պալմօմույլա ալտըգտան սօնրա , իշպու մէքթուպուն եազըսընը միւթալաա իթտի :

Սարլզատէկեանա մախսուս օլան , Ֆադաթ տիթրէեէն պիր էլ իլէ եազըլմըչ պուլունան մէղքիւր եազըեը թադլիտ իթմէքլիք , Րօպէրթ կիպի մահիր վէ թէճրիւպէքեար պիր էլ իչին , ատէթա շօճուգ օեունճաղը տիմէք իտի : Նասըլ քի պու ամէլեաթըն նէթիճէսինի , եազընտա կէօրիւպ անլաեաճաղըղ :

Բէնտի հիսապլարընճա , մատմուաղէլ տ'Օպէրիվին վազը համլինէ պիր դաչ կիւն դալարագ , Րօպէրթ , պու իշտէ քէնտիսինէ եարտըմճը օլաճագ օլան ատէմլէրի արամաեա գարար վիրտի :

Պու սըրատա , մէրդումա , էպէ դատըն հիսապըն տախիլինտէ օլմաեարագ , իւչ քիչի լաղըմ օլուպ , Ֆադաթ գուլլանաճաղը ատէմլէրին՝ իշէ մէրագ իթմէմէլէրի , վէ օ իչին էհէմմիեէթիլլէ իհթիմալտէն պուլունան նէթիճէլէրի հագգընտա շիւպհէեէ զահիպ օլմամալարը , իճապը մասլահաթտան իտի :

Իմտի , պիր ադչամ , էսվապընըն է'ն էսկիսինի կիեի-

նիսպ, ճէպինէ պիր գըրմըղը մէնտիլ գոյտու, վէ պաշընա տա պիր էսկի շարգա վազ իտիսպ, Բօպէրթ Սօլնիեէ տէ նիլտիկի զէման կիրիսպ չըգտըղը մէ յխանէլէրի արաշտըր մագ իւզրէ, տիշարը չըգտը :

Օթէլտէն եիւզ ատըմ գատար ուզագլանմըշ օլտուղու հալտէ, պօղաղընըն էթ րաֆընա մէզքիւր մէնտիլի չէվիրտի, վէ պունուն իքի ուճունու տախի, պիր ազ եաղլը օլան րէ տէնկօթունուն թէրս թարաֆլարը իւզէրինէ սարգըթտը :

Պատէհու, շարգասընը սաղ գուլաղընա տօղրու էեիսպ խայլիճէ իրիլիքտէ էլինէ գայընճա պիր պասթօն ալտը, վ ուզուն պըերգլարընը գըվըրտըղընտա, գօնթ տը Լօքէրն իամինի թաշըեան պու ատէմ, ասհասպը մուզիրրէնին թավը ու հարէքէթինի քէսպ իյլէտի :

1850 սէնէսինտէ, ձինաեէթ պուլվարը իամիյլէ տա խի եատ օլունան թամբը պուլվարընտա պիր չօգ շիւպհէլի գահվէ վէ մէ յխանէլէր պուլունամասըյլա, հիւքիւմէթ, վա գըթ պէ վագըթ, օրալարտա, արատըղը սապըգալը ատէմ լէրի պուլտուղու սէպէպիյլէ, օ մահէլլէրին պագասընա միւսաատէ իթմէքտէ իտի :

Մէզքիւր պուլվարըն՝ ձինաեէթ պուլվարըյլա եատ օլունամասը սէպէպի տէ, շիւպհէսիզ հէր կիւնա ճինաեա թըն մահէլլի օլմուշ օլմասընտան նաշի իտի :

Բօպէրթ, խէֆիեէ մէմուրլարընընըն բէք չօգ տէֆա արատըղլարը զարարլը վէ շիւպհէլի քիմսէլէրի պուլտուգլարը իշ պու գօլթուգ թապիր օլունուր մէ յխանէլէրտէն է՛ն գիւատէ մէշհուրու պուլունան էրիսիէ գօլթուղունա կիրտի, վէ թանըտըղը քիմսէլէրտէն իլք տէֆա թէսատիւֆ իթտիկի շախս՝ Սարիօլ օլտու :

Բօպէրթ՝ վագթիյլէ օ հայլաղըն շարշտըղընը կէօրմիւշ օլմասըյլա, անըն զաեէթ ուսթա, աղըլլը վէ ինասֆսըզ պիր չիմսէ օլտուղունու պիլիլի իտի, վէ քէնտիսի իչին, անտէն տահա միւնասիսպ պիր շէրիք պուլլամաղ իտի :

Իմտի , պիլա թէրէտտիւտ , Բօպէրթ , մէրգոււմ իլէ աշ-
 նալըդ իտիպ , քէնտիսինի օնա թանըթտը , վէ պօլճա իք-
 րամլար իտէրէք , կիւեա պիր աշգ ու սէվտա մատտէսին-
 տէն տօլաերը , պիր գըզըն , մուվագգաթէն խանէսինտէն
 աշըրըլաճաղընը պէեան , վէ աշըգ վէ աշըգէնին արգու վէ
 մէրամլարընա մանի օլան իհթիեար պիր գատըն իւզէրինէ
 պիր գաչ կիւն գատար նէզարէթ իթմէք իւզրէ , քէնտիսի-
 նէ , իքի սիւլիւսիւ տէրհալ վէ բէշինէն թէէտիեէ օլուն-
 մագ իւզրէ , իւչ եիւզ Ֆրանգ վիրէճէկինի պէեան իյ-
 լէտի :

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , Սարիօլ , մէզքիւր
 թէքլիֆի մէմնունէն գապուլ իթտի իտէ տէ , պու իչտէ
 քէնտիսի իշին քեարլը պիր սըրը մէվճուտ օլտուղունու հիսս
 իտէրէք , Բօպէրթ Սօլնիեէնին թէհարրիեաթընա տէվամ
 իթմէք իւզրէ էքիսիէ գօլթուղունտան չըգտըղընտա , քէն-
 տիսի տէ , եանի Սարիօլ տա , մէրգոււմու գօլլամաեա գարար
 վիրտի :

Բօպէրթ , Պօսէ-տիւ-Թամբլ սօգաղընըն իքի իւչ գօլ-
 թուղունու տախի արաշտըրտը , Ֆագաթ , պուրալարտա
 հիչ պիր նէթիճէեէ մուվագգագ օլամաեարագ , նիհաեէթ
 կիրտիկի տէօրտիւնճիւ մէ յխանէտէ , պիր միգտար ագչէ
 պէտէլիլէ , հէր մէրամընը իճրաեէ հագըր օլարագ իքի քիւլ-
 հան պէյի տահա պուլտու :

Պունլարտան պիրինին իամի , Լիմասու օլուպ , Սարիօլ
 իլէ պիրլիքտէ այնի խըտմէթի կէօրէճէք իտի , շէօյլէ քի ,
 պունլարտան պիրի ուեուտուղու հալտէ , տիկէրի նէօպէթ
 պէքլէեէճէք իտի :

Իքինճինին վագիֆէսի տահա գօլայ իտի : Շէօյլէ քի
 պու տա , Բօպէրթ Սօլնիեէնին թէտարիք իտէճէք օլտուղու
 պիր արապաերը գուլլանաճագ իտի : Պու ատէմ , զաթէն
 քիրա արապաճըլըղը իթմիչ օլուպ , իամի Պիթու իտի :

Բօպէրթ , թէշէպպիւսիւնտէ մուվագգագ օլմասընտան

Ֆէվդէլատէ մէջնունն օլտուղու հալտէ , վիլ լ'էվէք սօղա-
ղընտա վագը Մ. տ'Օպէրիվին խանէսինէ ավտէթ իթտի :

Մէրգում , հավլիտէն հէնուզ կէչմիշ իքէն , Սարիօլ
գարուեու չալտը , վէ գարուճուեա խիթապէն ,

— Պիր աղ էվվէլ , արապա իլէ գարունուղտա օլանն ,
վէ խըզմէթիմէ պէտէլ պանա իքի Ֆրանգ վիրէն պիր միւ-
սիւ , տօսթու Մ. Գրիսթօֆա խապէր վիրմէք իւղրէ պէնի
կէճնատէրտի քի , քէնտիսինի պէքլէմէսին , վէ կէլիպ քէնտի-
սինի , եարը կիճէտէ թ'օրթօնինին կաղինստունտա պուլսունն ,
տէտի :

Գարուճու . - Եանըլըեօրսունուզ , միւսիւ , պիզ , Գը-
րիսթօֆ իսմինտէ քիմսէեի թանըմանը :

Սարիօլ . - Լաքին , պիր աղ էվվէլ պուրաեա կիրէն
քի՞մ իտի :

Գարուճու . - Պիր աղ էվվէլ իշէրի կիրէն զաթ՝ էֆէն-
տիմ օլանն Մ. տ'Օպէրիվին խուսուսի տօսթու վէ սըրքեա-
թիպի Մ. գօնթ տը Լօքէրն իտի :

Սարիօլ . - Տիմէք եանըլըշ եէրէ կէլտիմ . իմտի , պէն ,
համուսլու պիր ատէմ օլտուղումսանն , վէ ալտըղըմ իքի
Ֆրանգըն պէտէլի օլանն խըզմէթիմի կէօրմէմէք իսթ էմէտի-
կիմտէն , եանընտաքի էվէ կիթմէլիեիմ . - Աֆիլ իտէրսի-
նիզ , գարուճու էֆէնտի :

Գարուճու . - Պու պիր թագսիրաթ տէյիլ տիր , միւ-
սիւ , իմտի , կիճէնիզ խայր օլսունն , Ալլահ իշինիզի ըասթ
կէթիրսին :

Սարիօլ , պիլմէք իսթէտիկի մալիւմաթը ալտըղտանն
սօնրա , սէվինճինտէն էլլէրինի օվուչտուրարագ , օրատանն
ուղագլանտըղը սըրատա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Շիմտի իշի անլատըմ . . . հա՛ , հա՛ , տօսթումուզ
Բօպէրթ Սօլնիէ՝ շիմտի պիւեիւք պիր միւսիւ իմիշ . . . Տօղ-
րուսու պունտանն ալէա շէյ օլամազ : - Պահա իտէրիմ քի ,
մէրգում բէնչէսինէ պիր միրասեէտի գըզ կէչիւմիշ տիր ,

վէ ուժաճըդ պիր աշըգպաղլըդ տէտիկի շէյ՝ պիւնիւք
պիր աղչէ մատտէսի տիր . . . Ֆաղաթ , պու թէչէպպիւս
տէ շէրիք օլմալընըդ , տէտի :

Իրթէսի կիւն , էօյլէտէն սօնրա , Մ . տը Լօքէրն պիր
քիրա արապասը թութուպ , Մօնրուժ թարիդինէ քէնտի-
սինի կէօթիւրմէսինի արապաճընա էմր իյլէտի :

Բօպէրթ , իսթիհքեամաթտան իքի իւչ քիլօմէթրօ ու-
զադտա , վէ եօլուն քէնարընտա , օ եօլտան քիւչիւք պիր
պաղչէ իլէ այրըլմըչ սէֆիլճէ պիր էվ կէօրտիւ :

Սիեան վէ բարա բարչա դումաշլարտան պիր ֆիսթան
կիեինմիչ օլան վէ արգասընտան պաղըրղան պիր շօճուգ
կէլմէքտէ պուլունան զայիֆ պիր դատըն , շալը շըրբըլա-
րըն վէ տիքէնլէրին արալարընտա պաղը դուզու դուլաղը
օթու թօբլամադտա իտի :

Պու էվին դաբուսու իւղէրինտէ , «Քիրալըդ էվ» տէ-
յի եաղըլը պիր լէվհա ասըլմըչ իտի :

Պու պինանըն հէր թարաֆը քիւհնէ օլուպ , ալթ դա-
թըն իքի բէնչիրէսինին վէ պիրինճի դաթըն իւչ բէնչիրէ-
սինին դալըն դանատլարընտան մատտա , հիչ պիր ճիհէթի
մաղպութ կէօրիւնմէեօրտու :

Բօպէրթ , արապասընը տուրտուրուպ , աշաղընա էն-
տի , վէ պաղչէեէ կիրիպ , դուզու դուլաղը թօբլաեան դա-
տընա սէլամ վիրտիքտէն սօնրա ,

— Պու էվ սիղի՞ն մի տիր , մատամ , տէտի :

Գատըն . - Էվվէթ , միւսիւ :

Բօպէրթ . - Սաթլը՞դ մը տըր :

Գատըն . - Էվվէթ , զիրա զէվճիմ էօլէլիտէն պէրի տիր
քի , էվլատըմ վէ պէն աճլըդտան թէլէֆ օլուեօրուզ : Իմ-
տի , էկէր միւշթէրի պուլուր իսէմ , սաթըպ , նաֆադամը-
ղը թէտարիք իտէճէեիմ :

Բօպէրթ . - Ֆիեաթը դու՞չ տըր :

Գատըն . - Պէչ պին ֆրանդ տըր :

- Բօպէրթ . - Իճապընտա քիրաեա տա վէրի՞ լսիսինիզ :
- Գատըն . - Շիւպհէսիզ :
- Բօպէրթ . - Մօպիլեասը վա՞ր մը տըր :
- Գատըն . - Էվվէթ , Ֆագաթ , մօպիլեասը մուճթա-
ղամ տէ յիլ տիր :
- Բօպէրթ . - Գիրա իշին սէնէլիք նէ՞ Ֆիեաթ իսթ էեօր-
սուճուզ :
- Գատըն . - Պէշ եիւզ Ֆրանգ :
- Բօպէրթ . - Իմտի , Էվինիզ , պուլունտուղու շու հալ-
տէ , եալընըզ օն պէշ կիւն իշին քիրալարըմ , վէ պու օն
պէշ կիւն իշին , սիզէ , բէշինէն իքի եիւզ էլլի Ֆրանգ վէ-
րիրիմ :
- Մէրգուճէ գատըն , իշիթտիկի սէօղլէրէ ինանամա-
եարագ , Բօպէրթէ տիք տիք պագմագտա իտի :
- Բօպէրթ . - Անճագ , եարըն պու էվ պանա թէսլիմ
օլունմայը տըր :
- Գատըն . - Իսթէրսէնիզ պու կիւնտէն սիզին էմրինիզ
թահթընա իհալէ իտէրիմ , վէ պէն , պու օն պէշ կիւնիւ ,
Սօ նամ մահէլլտէ իգամէթ իտէն գըզգարընտաշըմըն խա-
նէսինտէ կէշիրիրիմ :
- Բօպէրթ . - Հայտէ իշերի կիրէլիմ քի , ագչէնիզի օ-
քատա վիրէեիմ . սիզ տէ պանա պիր մագպուզ սէնէտի վի-
րինիզ :
- Գատըն . - Պու էվին անալսթարընը տալսի սիզէ թէս-
լիմ իտէճէեիմ :
- Օն տագըզա սօնրա , պու իշ գարարլաշտըրըլմաղլէ ,
մատմուաղէլ տ'Օպէրիվին աշըզը , Բարիս եօլունա ըէվան
օլտու :

21

Րօպէրթ , օ կիճէ պիր թագըմ կիւղէլ խէեալաթտա պուլունտու : Մէրգումուն պիւթիւն իշլէրի սըրասընտա ճէրէեան իթտիկինտէն , միւսայիտ պիր սուրէթտէ պաշլաեան պու թէշէպպիւսիւն , միւշքիւլաթա թէսատիւֆ իթմէքսիղին նիհաեթիւնէ էրիշէճէկի զանն օլունուեօրտու :

Իրթէսի կիւն , Հանրիէթին աշըղը , Պաթինեօլ պուլվարընա աղիմէթլէ , պու մուգատտէմէնին իւք սահիֆէլէրինտէն պիրինտէ պէեան իթտիկիմիղ էպէ դատըն իլէ մուհավէրէեի իթտի :

Եէվմի մէղքիւրտէ , իւղէրինտէ Օրլէան պէլտէսինին բուլու եաբըշտըրըմըշ , վէ Օպէրիվ վէ Նագրէյ խանէտանլարը արմալարըյլա եաբըշմըշ դըրմըղը բէնքաէն միհր վաղ իտիլմիշ օլարագ , օթէլէ պիր մէքթուպ կէթիրիլիպ , իհթիեար Մ . տ'Օպէրիվ , իշպուլ մէքթուպու կէօրտիւկիւնտէ ,

— Գըղգարընտաշըմ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ տիր . Հա'նրիէթ , մահֆազաեր երրթ , վէ միւնտէրիճաթընը չաբուդ օգու . . . Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , դօնթէսին եազըսը շօգ թէպտիլ օլտու . . . հէր վագըթտան զիեատէ ինթիզամարզ տըր . . . պէնճէ , պու պիր ֆէնա ալէամէթ տիր , տէտի :

Կէնճ գըղ , բէտէրինին էմրինէ իթաաթ իթտի : Մէղպուրէ , մէքթուպուն միւնտէրիճաթընը պիլիեօրտու , վէ պիղզաթ հիասէտար օլտուղու եալանտան խապէրտար պուլունմագտա իտի : Պինապէրին մէքթուպուն միհրինի երրթտըղը սըրատա , էլի տիթրէտիկի կիպի , աթիտէքի սաթըրլարը տախի օգուրքէն , սէտասը տիթրէմէքտէ իտի :

« Պիրատերիմ ,

« Ճէնապը Ալլահ պէնի շաղըրընօր , կիւնլէրիմին սա-
 երլմըշ օլտուղունու պիլիքօրում . պէքի սաաթ լարըմ տախի
 սաեըլմըշ տըր : Պիր ազ էվվէլ պէնի թէրք իտէն հէքիմ ,
 պու սահիհլիկի պէնտէն կիղլէմէտի : Պունտան պէօյլէ սի-
 դի պիր տախի կէօրէմէեէճէեիմ , դիրա արամըղտաքի մու-
 հապպէթ նէ՛ գատար պիւեիւք օլսա , սիդին պանա կէլ-
 մէքլիկինիզ , պէնիմ տէ սիդէ կէլմէքլիկիմ միւմքին տէյիլ
 տիր :

« Թարաֆըմտան սօն օլարագ ալաճաղընըզ իշպու մէք-
 թուպտա , սիդտէն պիր ֆէտաքեարլըզ թէմէննի իտէրիմ .
 ումարըմ քի պու ֆէտաքեարլըզը ըէտտ իթմէղսինիզ :

« Էօլմէղտէն էվվէլ , եէկէնիմ սէվկիւլիւ Հանրիէթիմի
 գուճագլամաեը արզու իտիքօրում , Իմտի , բէք աղ միւտ-
 տէթ իշին քէնտիսինտէն այրըլմագլըղա մուվաֆֆաղաթ
 իտին : - կէօղլէրիմի գարամագ իւզրէ , անը պանա կէօն-
 տէրին . . . ըէճա իտէրիմ , կէլսին , հէմ շաբուզ սուրէթ-
 տէ կէլսին . . .

« Ալլահա ըամարլատըզ , պիրատեր . . . ինշալլահ ահ-
 ըէթտէ եինէ պիրիպիրիմիդէ գավուշուրուզ ,

« Սէվկիւլիւ գըղգարընտաշընըզ ,

« ԳՕՆԹԷՍ ՏԸ ՆԱԳԻԵՅ »

Մ. տ'Օպէրիվ , պաշընը աշաղըբա էյմիշ օլարագ , պա-
 լէատէքի մէքթուպուն միւնտէրիճաթընը տինլէտիքտէն
 սօնրա , սօլ էլինին թէրս թարաֆըլա , եանագլարը իւզէ-
 րինէ ագմըշ օլան կէօղ եաշլարընը սիլտի , վէ Հանրիէթ օ-
 գուճասընը պիթիրտիկինտէ , մէրգում , եավաշ սէտա իլէ
 շու սէօղլէրի սէօյլէտի .

— Զէվալլը գըղգարընտաշըմ . . . քէնտիսինի պիր տա-
 խի կէօրէմէեէճէեիմի պիլիը իտիմ , ֆաղաթ , հալինի տիւ-

շիւնտիւքճէ , դաւալիմ ֆէնալաշրեօր . . . Ինչալլահ ան-
րէթտէ թէքրօր դավուշուրուզ տիմէկէ հագգը վար տըր
. . . պէնիմ տէ քէնտիսինէ դավուշաճագ վագթըմ եագ-
լաշմըշ տըր :

Պատէհու Մ. տ'Օպէրիվ , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Հանրիէթ , էվլատըմ , իլք տէֆա օլարագ պիրիպի-
րիմիզտէն այրըլաճաղըզ . . . Հալանըն սօն արզուսինէ սէն
տախի պէնիմ կիպի դարշը կէլէմէղսին . . . իմօի , պու ազ-
շամ պուրատան եօլա շըգմալըսըն , տէյի պէեան իյլէտի :

Հանրիէթ . - Բէք իյի , էֆէնտի բէտէր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Իհթիմալ տըր քի , եօլճուլուղուն ու-
ղուն սիւրմէեէճէք տիր : Գըզգարընտաշըմ , կիւնլէրի սա-
եըլմըշ օլտուղունու աշըգտան աշըղա պիղէ պէեան իտի-
եօր , Գէնտին իչին պիր աղ պէեագ շամաշըր իլէ պաղը սի-
եահ էլպիսէ կէօթիւրմէքլիկին քեաֆի տիր : Գիւշիւք պիր
սանտըգ հաղըրլամագ իչին նէ՛ դատար վագըթ լաղըմտըր :

Հանրիէթ . - Պիր սաաթ շօգ տուր պիլէ , էֆէնտի բէ-
տէր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Իւրսիւլ դատըն սէնինլէ պէրապէր
կէլսին : Ժօղէֆի տէ սէնինլէ պէրապէր կէօնտէրմէք իսթէր
իտիմ , ֆագաթ , պիլիրսին քի , պէն անը եանըմտան աեր-
րամամ : - Իմօի , Իւրսիւլ դատընա խապէր վէր , վէ լաղըմ
օլան թէտպիրլէրի իթթիխաղ իթմէսինի էմր իյլէ :

Հանրիէթ . - Բէք իյի , էֆէնտի բէտէր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Ժօղէֆէ տէ սէօյլէ Բօպէրթին օտա-
սընա շըգսըն , վէ պուրաեա կէլմէսինի ըէճա իթսին . . .
Պու աղիմէթ վէ հարէքէթ հագգընտա քէնտիսիլլէ պաղը
շէյլէր իւղէրինէ կէօրիւշմէեէ իհթիեաճըմ վար տըր : -
Պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու , պիւսպիւթիւն ալէմի ֆիլիլի
խարիճինտէ եաշամագտա օլտուղումտան , օլ պապտէ հիշ
պիր շէյ պիլմէմ , վէ հիշ պիր շէյ եաբամամ :

Հանրիէթ . - Բէք իյի , էֆէնտի բէտէր :

Մէրդումէնին տիշարը շրգմասընտան շէնտ տաղըղա սօնրա , Մ. տը Լօքէրն իհթիեարըն օտասընա կիրտի :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - (Էլինի մէրդում տէլիգանլըեա ու զաթարադ .) Պաշըմըղա կէլէն ֆէլաքէթի պիլիեօրմուսու նուղ :

Բօպէրթ , պաշը իլէ խայր ճէվապը վիրտի :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Գըղըմ կիտիեօր :

Բօպէրթ , պու սըրատա պիր թէաճճիւպ հարէքէթի իճրա իթտիկինտէն , իհթիեարը մէրդում , քէլամընա տէվամ իտէրէք :

— Պիր աղ էվվէլ շայեանը թէէսաիւֆ պիր խապէր ալտըղ : - Գըղգարընտաշըմ գօնթէս տը նաղրէյ էօլիւմ ըատաէսինտէ պուլունուեօր : - Հանրիէթ կէօղլէրինի դաբամագ իւղրէ նէղտինէ կիտէճէք տիր :

Բօպէրթ . - Պու կիւն միւ :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Պու աղշամ :

Բօպէրթ . - Պէլքի , միւսիւ , մատմու աղէլ տ'Օպէրիւլ ըիֆագաթ իթմէքլիկիմի իսթէեօրսունուղ :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Ֆիլվագը , միւսիւ , քէնտիսինէ ըիֆագաթ իթմէնիզ իշին , սիղէ միւրաճատաթա դարար վիրտիմ , անճագ տէմիր եօլունա դատար ըիֆագաթ ընըղ քեաֆի տիր : Եօլճուլուղունտա եալընըղ իւրսիւլ դատընը պիրլիքտէ պուլունամասը ըիֆաեթ իտէր :

Բօպէրթ . - Էմրինիղէ հաղըրըմ :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Պու իքի դատընլարըն , ատի եօլճուլարըն եանընտա պուլունուպ տա սըղըլմամալարը իշին , իղթիղա իտէն թէտպիրլէրէ թէշէպպիւս օլունամասը , զանն իտէրիմ քի իմքեանըն խարիճինտէ տէյիլ տիր : - Հաթթա թէքմիլ պիր վազօն թութմագ տա իղթիղա իտէր իտէ , պունտան դաշընամամ , դիրա պէնճէ , աղչէ տէնիլէն շէյին էհէմիլեթի եօղ տուր :

Բօպէրթ . - Պու պօշ պիր մասրաֆ տըր , շիւնքի տէ-

միր եօլու խտարէսի , հէր պիր դաթարտա , գատընլարա մախսուս եէր թախսիս իթմիշ տիր :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Գաթարլարըն վագթը հարէքէթինի պիլմէք իսթէր իտիմ :

Բօպէրթ . - Օ գօլայ պիր շէյ . շիմտի պիր թարիֆա քիթապը պուլուրում :

Բօպէրթ , քէնտի օտասընտա պիր թարիֆա քիթապը պուլունտուղու ճիհէթլէ , օթէլտէն տիշարը շրգմաեա իհթիեաճը օլմատը , վէ Մ. տ'Օպէրիւլ մէրգումուն տէրհալ պու իշի կէօրմէսինտէն տօլաեը մէսրուր գալտը :

Իշպու թարիֆա քիթապը միւթալաա իտիլէրէք , հանրիէթ իլէ պէսլէմէսինին , սաաթ պէշի եիկիրմի տագըգա կէշէրէք հարէքէթ իտէն գաթար իլէ կիթմէլէրինէ գարար վէրիլտի :

Բօպէրթ . - Վիլ-լ'էվէք սօղաղընտան , շրմէնտըֆէր մէվգիֆինին պուլունտուղու Օթիթալ պուլվարընա գատար միւմթէտ օլան մէսաֆէ խայլի ուզուն տուր : - Իմտի , մա'ամուաղէլ քէրիմէնիղ գաթարը գաշըրմամագ իշին , թամ սաաթ տէօրթտէ եօլա շրգմալը տըր :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Սղիղիմ գօնթ , գըղըմըն հարէքէթ ու աղիմէթի իշին իղթիղա իտէն հաղըրլըղը սիղ թէրթիպ իտին : Էվվէլ էմիրտէ պիր արապա լաղըմ օլաճագ տըր :

Բօպէրթ . - Էկէրչի էօյլէտէն սօնրա պանա իհթիեաճընըղ օլմագ իտէ , պէն պիր միւնասիպ արապա կէթիրմէեի տէրիւհատ իտէրիմ :

Մ. տ'Օպէրիւլ . - Պու ինսանիեթինիղէ թէշէքքիւր իլէ , թէքլիֆինիղի մա էլ մէմնունիյեէ գապուլ իյլէրիմ :

Վագաա օթէլին ախըրլարընտա պէշ ալթը ատէտ առապա պուլունմագտա իտի իտէտէ , վագթիյլէ զանէթ միւղէյեէն օլան իշպու արապալար , գուլլանըլմաեարագ էսկիմիշ օլտուղունտան , վէ պունլարա մախսուս աթլար

տախի պուլունամատրղընտան , թապի իշէ եսրար շէյլէր
տէյիլ իտի :

Պու սուրէթլէ , կիւնիւն պիր գըամը կէշիպ , սաաթ
տէօրտէ շարեէք դալարադ , Բօպէրթ կէլիպ , արապանըն ,
օթէլին դարուսունտա պէքլէտիկինի խապէր վիրտի :

Օլ էսնատէ , Հանրիէթ , բէտերինին եանընտա աղլա-
տըղը ճիհէթլէ , իհթիեար բէտէր , մէրգու մէկի թէսէլլի
իթմէք իւղրէ դուլաղընտան աշաղրեա պապը լաթիֆ սէօզ-
լէր սէօյլէմէքտէ , լաքին անը թէսէլլի իթտիկի հալտէ ,
քէնտիտի տէ աղլամադտա իտի :

Բէտէր իլէ քէրիմէ արասընտաքի էլ վէտա դէմանը ,
բէք միւէսիր սուրէթտէ վուդու պուլտու : Մ. տ'Օպէրիսլ ,
պիսթիւն դուվվէթիլլէ գըղընը դուճադլամըշ օլուպ , իքի
գօլունու , մէրգու մէնին պօղաղընա կէշիրմիշ օլարադ ,

— Հայտէ կիթ , սէվկիւլիւ Հանրիէթիմ , հայտէ կիթ
... էկէրշի պիր տաղըղա պուրատա ֆաղլա տուրուր ի-
սէն , ճէսարէթիմ թիւ քէնէրէք , դապիլ տիր քի , սէնի
պըրադմամ , տէտի :

Բօպէրթ . - Կէլին , մատմու աղէլ . . . վաղըթ կէշիեօր ,
շրմէնտըֆէր գաթարը տա պիղէ պէքլէմէդ :

Կէնճ գըղ , սօն տէֆա բէտերինի դուճադլանբալ , վէ
եխգիւնիւ էլլէրի իշինէ կիղլէեէրէք տիշարը շրգար :

Մէղպուրէ վէ պէսլէմէսի Բւրաիւլ գատըն , արապա-
նըն պիր թարաֆընտա , վէ Բօպէրթ տէ պունլարըն դար-
շրսընտա օթուրուպ , կէնճ գըղըն սանտըղը տախի արա-
պանըն իւսթիւնէ վաղ իտիլտի :

Արապաճը . (Արապանըն պիր դարուսունա տօղրու
էեիլէրէք .) Հէ'մէհրի , նէրէեէ կիտիեօրուդ :

Բօպէրթ . - Օրլէան շրմէնտըֆէրինէ , լաքին շարուդ
կիթմէլիեիլ . սիղէ եիկիրմի սու պաղշիշ վար տըր :

Արապաճը . - Բէք իլի , միւսիւ , արապանը սիւրաթլէ
կէօթիւրիւրիւմ :

Արապա հարեքէթէ պաշլատը , լաքին շիւսկէսիզ ամ-
լարըն կէօթէրիշի ալտատըճը օլուսլ , վէ վատ օլունան
պախշիշտէ , մէգքիւր հայրլանլարըն տիղլէրինէ լազըմ օ-
լան ճէսարէթ վէ դուվլէթի վիրտիրէմէտիկինտէն , սիւ-
րաթլէ կիտիլէճէք եէրտէ , պիլաքիա բէք եալաշ հարե-
քէթ խտիլտիկինտէն , Բօպէրթ , պու խուսուստա եիւք-
սէք սէտա իլէ պէեանը շիքեանէթ իթտի , վէ իլալէթէն
տախի ,

— Պէրէքէթ վէրսին քի , տահա պիր խայլի վաղթը-
մըզ վար տըր , տէտի :

Օլ էանատէ սուսլուզ հասըլ օլուսլ , Հանրիէթ , մէն-
տիլինի , եաշարմըշ օլան կէօղլէրինտէ թութ մագտա , վէ
Բօպէրթ՝ եան կէօղ իլէ Իւրսիւլ գատընա պաղմագտա ի-
տի , Նակէհան , մէրգում , դարիսլ պիր հայլին իլք էմարէ-
լէրինի կէօրմէքլէ թէպէսսիւմ իթտի , Փաղաթ պու հալ-
տէն տօլանը թէաճճիւսլտէ գալմատը :

Շէօյլէ քի , Իւրսիւլ գատըն , պիրտէն պիրէ , գարշը
դօնուլմազ պիր սուրէթտէ ուեու մագ իհթիեանընը հիսս
իթմէկէ պաշլաներսլ , Հանրիէթէ վէ Բօպէրթէ օլան հիւր-
մէթ վէ ըիանէթինտէն նաշի , հէր նէ գատար պու ույգու
իհթիեանընա գարշը ուզրաշմագտա խտի խէտէ , պիր
տիւրլիւ մուվաֆիֆաղ օլամաներսլ , եանի ույգուսունու դա-
լէպէ խտէմէեիսլ , քէնտիտի կէօղլէրինի աշըզ պուլունտուր-
մանա շալըշտըզճա , կէօղլէրի գարանմագտա , վէ կէօղ
գարաղլարը , աշըլըր աշըլմազ թէքրար գարանմագտա ,
վէ պաշը՝ պիր ումուզունտան աիկէր ումուզունա տէվրիլ-
մէքտէ խտի Նիհանէթ , Իւրսիւլ գատըն , պիւթիւն պիւ-
թիւն մաղլուսլ օլուսլ , ույգուեա գարշը գօեանագ իդ-
թիտարը գարմանընճա , պաշընը , արապանըն էսկի գատի-
ֆէլէրինէ տանաթարագ , քէնտի եաթաղընտա պուլունտուր-
ճատընա խըրըլ խըրըլ ուեու մանա պաշլատը :

Իւրսիւլ գատընըն պու խուսուստա զահիրէն գասլա-

համբը օլտուղու ֆարդ օլունաս պիլէ , հաղըղէթտէ դա-
պահամբը եօղ խտի ,

Ձիւնքի Բօպէրթ , Հանրիէթ թարաֆրնտան մէղպու-
րէլէ միւսթաճէլ պիր էմը վէրիլէճէկինի պէհանէ խտէրէր ,
պու դատընըն , եօլա շըղմաղտան էվիլէլ թաամ իթմէրտէ
օլտուղու օտանա կիրմիշ , վէ պիր տաղըղա դատար մէր-
դումէնին սու ֆրասը դարշըսընտա պուլունարաղ մէրամընը
իճրա իթմիշ օլտուղունտան , Իւրսիւլ դատընըն ույղուսու
պունտան նէշէթ իթմիշ խտի ,

Սրապա հալէա եօլունա տէվամ իթմէրտէ օլուպ ,
լարին , Օրիթալ պուլվարընտաքի տէմիր եօլա կէօթիւ-
րէն թարիդտէն կիտէճէք եէրտէ , պու թարիդի խայլիճէ
սօլունտա պրրաղմաղտա , վէ նէֆսի Բարիսին իշինտէն
կէշտիքտէն սօնրա , Մօնրուժ օվասընա կիտէն թէրէլէրէ
տօղրու իլէրլէմէրտէ խտի ,

Իշպու արապա , պու սուրէթլէ իսթիհքեամամբը կէշիպ ,
հէման պիւսպիւթիւն խայլի օլան դըրլարա կիրտի , վէ օլվա-
ղըթ Բօպէրթ , ճէպինտէն քիւշիւք պիր շիշէ վէ պիր բար-
շա բամուղ շըղարըպ , շիշէտէքի բուհտան պիր դաշ տամ-
լա բամուղա տամլաթտը , վէ պու բամուղու , Իւրսիւլ դա-
տընըն պուրուն տէլէքլէրի արատընա վաղ իթմէրլէ , մէղ-
պուրէնին խըրլամասը տուր օլտու , վէ արապանըն իշինտէ
տախի քէսկին պիր գօղու եանըլտը ,

Հանրիէթ , օլ անէ տէկին քէտէրամիղ թէֆէքքիւրամ
տէրեատընա տալմըշ իքէն , Բօպէրթին մէղքիւր հարէքէ-
թինտէն , վէ արապատա եանըլան քէսկին գօղուտան պիլ-
տէն պիրէ աերլարաղ , վէ իղթիրապ ու տէհշէթէ տախի
տիւշար օլարաղ ,

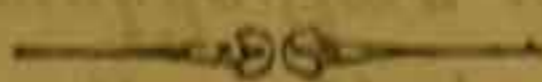
— Նէ՞ տիր օ , տէյի սիւալ իթտի ,

Բօպէրթ . - Գօրղմանըն , աղիղէմ , դլօրօֆօրմ տուր ,

Հանրիէթ . - (Տէհշէթլէ .) Գլօրօֆօրմ մու , ֆաղաթ ,
պունտան իշին ինսանը էօլտիւրիւր տէրլէր ,

Բօպէրթ . - Պայըր տէֆա օ եօլտա դաղալար տա վու-
դա պուլուր , ֆադաթ բէք նասիր . . .

Օլ էննատէ արապա տուրու :

22

Արապանըն տուրուղու մահէլլ , իքի կիւն էվիլէլ Բօ-
պէրթ ին քիրա իլէ թուժմուչ օյտուղու խանէ խաի :

Բօպէրթ . - (Հայրէթլէ .) Եիւղիւնիւղիւն թիւլիւնիւ
էնասիրինիլ , քիմնէ սիդի կէօրմէմէլի տիր :

Մասմուաղէլ տ'Օպէրիլ պու իխթարա իթաաթ խաիօլ,
էնիլ շիշէքլի սիւահ տանթէլատան դալըն թիւլ իլէ եիւ-
ղիւնիւ հէնուղ կիլլէմիշ իքէն , արապանըն գօրօսու ա-
չըլար , վէ Սարիօլ՝ արարղ վէ սըյըրղ քիմնէլէրէ մախաուս
օլան շէհրէսիլլէ , արապանըն գարուսու արասընտա կէօ-
րիւնիւս , Հանրիթլէ տիրղ գաթ վէ մէրաղլէ պաղմաղ խ-
թէտիկինատէ , մէղպուրէնին շէհրէսինին նիղասլ իլէ գարա-
թըլըլ խաուկինի միշահէատէ կլլէմէքլէ , սուրաթը էքշի-
տի , վէ Բօպէրթ , մէրղու մա խիթապէն ,

— Իքինիլատէ պուրատա՞մըսընըղ , տէյի սօրտու :

Սարիօլ . - Էվիլէթ , էֆէնաթմ , վէ խըղմէթիմիղէ հա-
ղըրըղ , (Ույդուտա օլան Իւրսիւլիւ կէօթէրէրէք .) Զանն
խաէրիմ քի , խըղմէթիմիղ պու գարը հաղղընտա տըր :

Բօպէրթ . - Քէնաթի տիր , վէ պիր տաղըղա պիլէ
ղայսլ իթմէեէրէք , էվէ կէօթիւրիւլմէլի տիր :

Սարիօլ . - Անլաշըլար . պուհու՞ն աղըրըղը հիշ մէսա-

պէսինտէ տիր . . . լաքին նագլի իշին , բէճա խտէրիմ պա-
նա պիր ազ եարտրմ իտին :

Պու սուրէթլէ , Բօպէրթ վէ Սարիօլ , նագլրէ գատր-
նը , արապանրն քէօշէսինտէն , թաճիզլիք վիրէն պիր պօղ-
չա մագամրնտա դալտրրտրլար , վէ պատէհու Բարիսլի
հայտուտ , մէզպուրէեի եալընըզճա գուճագլաեըպ , ֆա-
գաթ իւշ ատրմ ալմըշ իքէն , մէզքիւր աղըրլըղա տաեա-
նամաեարագ , պուրաճըգտա թէքրարընը ճայիզ կէօրմէ-
տիկիմիզ ֆէնա պիր քիւֆիւրտէն սօնրա ,

— Բազար եէրինտէ տուրան համալլարըն եարըմ տու-
զինասը կէլսէ , պու գատար աղըր պիր եիւք իշին եինէ
քեաֆի սաեըլամագ , - Ամա՛ն Լիմասու , պանա պիր ազ
եարտրմա կէլ , տէտի :

Լիմասու , տէրհալ եարտրմա գօշմասըյլա , Իւրսիւլ
գատրնը աեագլարընտան թութտու , վէ Սարիօլ տախի
ուճուզլարընտան թութտուղու , վէ պու վէճհլէ , մէզքիւր
եիւքիւն աղըրլըղը թագսիմ իտիլմէքլէ , խաֆիֆլէշմիշ ի-
տուկի հալտէ , մէրգուճան իքի շէրիք պաղչէտէն կէշտի-
լէր , վէ խարապ օլան խանէեէ , վէ պիր նէվ տէ յիրմէնճի
նէրտիվէնինտէն շըգարագ , պիրինճի գաթըն օտալարըն-
տան պիրինէ կիրտիլէր , վէ պիշարէ Իւրսիւլիւ , նէ՛ եա-
թաղը նէ՛ շարշապը վէ նէ՛ եօրկանը պուլուճմաեան պիր
սաման տէօշէք իւզէրինէ սուրէթի նագլիքեանէտէ եաթըր-
տրլար :

Խանէ սահիպի օլան զայիֆ գատրնրն , Բօպէրթէ , քէն-
տի խանէսի մօպիլեասընրն միւքէմմէլ վէ մուճթաղամ օլ-
մատըղընը պէեան իյլէտիկի , օգուեանլարըմըղա մալիւմ
տիւր :

Իշպու մօպիլեա , ղիքը իթտիկիմիզ օտատա , իքի ա-
տէտ թօբալ իսկէմլէտէն վէ պիր ատէտ պէեագ թախթա-
տան մասա իլէ շըպլագ օլան տիվարա ասըլը պիր քիւշիւք
շաթլագ այնատան իպարէթ պուլուճմագտա իտի :

Պու օտանըն թէք պիր բէնչիրէսի օլուպ , պու բէնչիրէ տէ , պաղչէ վէ պինապէրին սօգագ իւղէրինէ նազըր օլմանըպ , պինանըն արտ թարաֆընտաքի խալի արսալարա նազըր իտի :

Սարիօլ . - Շիմտի էմրինիդի սէօյլէեին :

Բօպէրթ . - Էմրիմ բէք սատէ աիր : Սիղէ իհալէ իթտիկիմ պու գատըն , քէնտիսինի արամագ իւղրէ պիզզաթ պուրաեա կէլմէքլիկիմտէն էվվէլ , հիչ պիր վէսիլէ իլէ պուրատան տիշարը չըգմամալը տըր : Իմտի , քէնտիսինի եալէթաֆէթլէ , եախօտ ճէպրէն ալը գօյմալըսընըղ , Ֆագաթ տէօյմէք կիպի մուամէլէլէրէ գալգըչմամալըսընըղ :

Սարիօլ . - Սիղ միւսթէրիհ օլուն , էֆէնտիմ , պու սըրատա ասըլզատէ ֆրանսըղլար կիպի հարէքէթ իտէճէեիղ . գատընլար , վէլէվ չիրքին օլսալար , հագգլարընտա հիւրմէթ վէ ըիանէթ իճրասը լազըմ օլտուղունու պիլիրիղ : Փագաթ , միւսիւ Բօպէրթ , ըէճա իտէրիմ շունու պանա սէօյլէեին քի , պու գատըն ուղուն միւտտէթ պու սուրէթլէ ուեուեաճագ մը տըր :

Բօպէրթ . - Զանն իտէրիմ քի , տէօրթ պէչ սաաթ ուեուեաճագ տըր . . . պիր աղ չօգ եա աղ ուեումուչ . . . պունտա պիր պէյիս եօգ տուր :

Սարիօլ . - Աֆվ իտէրսինիղ , պու խուսուսուն պիլինմէսինէ պիզճէ ֆէվգէլատէ էհէմմիեէթ վար տըր . սէպէպի տէ շու տուր քի , մէրգումէ կէօզիւնիւ աչտըղընտա , Լիմասու վէ պէն , նէ գատար լէթաֆէթլէ մուամէլէ իթսէք , թապիաթիլլէ խօշնուտ օլմանեաճագ տըր :

Բօպէրթ . - (Կիւլիւմսէեէրէք .) Փիլվագը , պու իհթիմալտէն տիր :

Սարիօլ . - Քէնտիսի պիր արսալա տէրունինտէ ուեումուչ օլտուղու հալտէ , նի՞չին , պաեաղը պիր օտատա , վէ իքի էրքէեին արասընտա ույգուտան ուեանտըղընը էլպէթթէ սիւալ իտէճէք տիր , վէ շիւպհէսիղ , նէրէտէ պուլուն :

տուղունու , վէ նա՞սըլ օրանա կէլմիշ խտուկինի , վէ եանըն-
տաքի քիւշիւք գըղըն նէ՞ բէեէ կիթ տիկինի սօրաճագ տըր :
- Հասըլը սօնաուղ սիւալլէր խտէճէք տիր . . . Իշթէ պու սի-
վալլէրինէ գարշըլըդ նէ՞ ճէվապ վիրմէք լաղըմ՝ տըր :

Բօպէրթ . - Հիշ պիր շէյ :

Սարիօլ . - Օ հալտէ կիթ մէք խթ էեէճէք տիր :

Բօպէրթ . - Գօյվիրմէեին :

Սարիօլ . - Պաղըրըպ չաղըրաճագ տըր :

Բօպէրթ . - Պաղըրըպ չաղըրմասընա տա մանի օլուն :

Սարիօլ . - Գու տէտիկինիդ նա՞սըլ օլապիլիր , - վա-
գաա գատընլարը սուստուրմագ իշին քէաման եօլլարը պի-
լինօրում . . . Ալէա սօրալար անլէրի սուստուրմանա պիրա-
պիր տիր , լաքին սիզ պիզէ , նէզաքէթ վէ լէթաֆէթ իւզ-
րէ հարէքէթ վէ մուսամէլէ իթմէքլիկի նասիհաթ խտիեօր-
սունուղ : - Գարշըմըդտա պուլունան քիմնէ , սէօզ անլամաղ
խէ , պունա նէ՞ չարէ օլապիլիր :

Բօպէրթ . - Քէնտիսինի թէհատա իթմէք վէ իճապըն-
տա , աղըրնա տախի թըգաճ վազ էյլէմէք իւզրէ սիզէ մի-
սասաէ խտէրիմ :

Սարիօլ . - Բէք էյի :

Բօպէրթ , ճէպինտէն պիր իրէքլի մէնտիլ չըգարըպ ,
վէ Սարիօլա վիրէրէք շէօյլէ սէօյլէտի .

— Գու մէնտիլի այրն , պունու պէշ տագըդա գատար
աղըրնա վազ իթտիկինիդ հալտէ , սիզին դաեէթ գուվլէթ լի
օլաուղունուղու անլանարագ , տէրհալ իթաաթ խտէճէք
տիր . Ֆագաթ չարէսիզ գալարըղընը , վէ մէյեուս օլաու-
ղունուղ զէման , պու թէտապիրէ միւրաճաաթ խտին : - Իյի
տիգգաթ խտին . սիզտէն պիրի ուեուտուղունտա , սի-
կէրի՝ պիր տագըդա պիլէ մէրգումէնին եանընտան այրըլ-
մամայը տըր :

Սարիօլ . - Օրասը մալիւմ :

Բօպէրթ . - Գիր խայլի կիսն իշին էրղաղընը պուլուն-

տուղունտան , տիշարը չըգմանեա հիչ պիը մէճպուրիեթի-
նիզ եօգ տուր : Իմտի , հիչ պիը վէսիլէ իլէ սագըն էվտէն
տիշարը չըգմանըն :

Սարիօլ . - Գու խուսուստա , սիլէ , հէմ վաա վէ հէմ
եէմին իթտիք : - Ինտան՝ եա նամուպու տուր , եախօա տէ-
յիլ տիը . . .

Բօպէրթ . - Էմրի նէղարէթի նէ՝ սուրէթտէ իճրա իթ-
մէքտէ օլտուղունուղա թէէմին օլմագ իւղրէ , արասըրա ,
վագըթարղ սուրէթտէ կէլէճէկիմի տախի շիմտիտէն սիլէ
խապէր վէրիեօրում :

Սարիօլ . - Հէր նէ վագըթ կէլիլրսէնիլ , պիլի ուեա-
նըգ պուլաճագսընըղ :

Բօպէրթ . - Էկէրչի խըղմէթ ինիլտէն խօշուտ օլուր ի-
սէմ , բէչինէն վիլմիչ օլտուղում վէ վաա իթտիկիմ մէպ-
լաղտան զայրի , պիլէր իքրամիէեէ տախի նայիլ օլաճագ-
սընըղ :

Սարիօլ , պու իֆատէտէն ֆէվղէլատէ սէվինտի , վէ
Բօպէրթ Սօնիէ , մէգըիւր խանէտէն մուֆարագաթ իթ-
մէք խթէտիկինտէ , քէնտիսիտէ , արապաեա դատար մէր-
ղումուն ըիֆագաթընտա կէլտի , վէ Բօպէրթէ խիթտալէն ,

— Ուղուրլար օլսուն , Նլլահ սէֆայի խաթըր պախչ
կյլէսին , տէտի :

Գիթու , ամլարըն պաչընը Բարիա թարաֆընա շէվիլ-
միչ օլտուղունտան , արապա՝ ահէսթէ սուրէթտէ թէքրար
հարէքէթէ իպթիտար կյլէտի :

Իչպու արապա եիւղ ատըմ դատար գաթը մէսաֆէ
իթմիլչ օլտուղու հալտէ , Սարիօլ , ֆէվղէլաատ սիւրաթլէ
արգասընտան զօշմանա պաչլատը , վէ եէթիչիպ , արգա-
տա , իքի ատէտ բասըր եայլարըն արասընտա պուլունան
թախթանըն իւղէրինտէ , աեաղլարընը սարգըթարագ ըա-
հաթճա օթուրտու :

Եօգարըտա պէեան իթտիկիմիլ վագըլալար , պիլ ի սյ-

լի միւտտէթ զարֆընտա ճէրէեան իտիպ, արապա Մօն-
րուժ օվասընը թէրք իթտիկի ղէման, կիճէ գարանլըղը էթ-
րաֆը իհատա իթմէքտէ իտի, վէ Պատինեօլ պուլվարըն-
տա, Վիլ-ան-Գատր տէնիլէն Մ. Վինեօնուն պինասը էօ-
նիւնտէ տուրտուղունտա իսէ, օրթալըղ սլիւսպիւթիւն գա-
րարմըչ իտի :

Հանրիէթ տ'Օպէրիվին՝ պիզզատ էպէ գատընըն օտա-
սընտա եէրլէչտիրիլտիկի օգուեանլարըմըղճա մալիւմ տիւր :

Կէչմիչ վագըալարը միւքէմմէլէն օգուեանլարըմըղա
արղ իթմիչ, վէ զանն իտէրիղ քի, օլտուղճա սէրահատէն
մալիւմատը լաղըմէեի վիրմիչ պուլունտուղումուղտան, կէ-
լէլիմ Մ. տը Լօքէրնէ քի, քեաֆֆէյի էսրարընա վէ թա-
սավվուրատընա Սարիօլուն վագըֆ օլտուղունու անլամասը
իւղէրինէ, հէմ հայրէթէ վէ հէմ հիտտէթէ տիւչար օլա-
րագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պու հայլագ բէք շօղ շէյ պիլիեօր ամմա, պունուն
մալի քէնտիսինէ շօղա օլապիլէճէք տիր, տիեէրէք, Հանրիէ-
թին պուլունտուղու շիւպհէլի խանէեէ թէքրար կիրմէկէ
հաղըրլանմագտա իտի :

Նիհաեէթ Րօպէրթ, խանէի մէգքիւրուն գարանլըղ
կէչիտինէ կիրտի :

Պիր աղ էվվէլ, բօլիս մէմուրլարը, գօնթ տը Րանտա-
լըն նաչընը պիր թէթկէրէեէ վագ իտէրէք, օրատան կէօ-
թիւրմիւչլէր իտի :

Էկէրչի կիւնտիւղ օլսա իտի, էօթէտէ պէրիտէ մէվ-
ճուտ օլան գան լէքէլէրինի Րօպէրթ կէօրէպիլիր իտի :

Մէրգում, գարանլըգտա, էթրաֆը էլ վէ աեագլա-
րըյլա եօգլաեարագ, նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը, վէ
պիրինճի գատա վասըլ օլտուղունտա, գարչըսընտա պու-
լունան գաբունուն չընկըրաղընը շէքտի :

Իքի իւչ սանիյեէ սօնրա, պու գաբուտա պիր տէլիք
աչըլարագ, պիր մումըչըղը սաեէսինտէ, մատամ Սնկօ-

նուն պուրուշմուշ օլան սիմասը կէօրիւլտիւ , վէ սէրթճէ պիր սէտա իլէ ,

— Քի՞մ տիր օ , նէ՞ իսթէեօրսուն , տէյի սիւալ իթտի , Բօպէրթ . - Մա՛տամ , պէնի թանըմաեօ՞րմուսունուզ . Բէվիշի հալէ կէօրէ , պու կիճէ կէլէճէկիմի սիզէ էվվէլճէ խապէր վիրմիշ իտիմ :

Տէրհալ մէղքիւր սէրթ սէտա թաթլըլաշարագ ,

— Էվվէթ . . . էվվէթ . . . ա՛հ , ազիզիմ միւսիւ , աֆիլ իտէրսինիզ . . . սիւրկիւեիւ չէքիեօրում . . . կիրինիզ , տէտի :

Փիլվազը գաբու աշըլտը , վէ Բօպէրթին իշերի կիրմէսինտէն սօնրա , մատամ Անկօ , քէմալը լէթաֆէթլէ , շու եօլտա իֆատաթընա տէվամ իյլէտի .

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէեօրում քի , միւսիւ , շու էսնատէ հէնուզ նա՛սըլ աեագտա տուրապիլտիկիմի պէն տէ պիլէմէեօրում . . . հազըզէթէն ազըր պիր խասթէլիկէ տիւշար օլարագ , շու էսնատէ եաթագտա պուլունմալը իտիմ . . . Պիլմէզսինիզ , նէ՛ կիճէ , վէ նէ՛ վուզուաթլար կէշիրտիք . . . պունլարըն քեաֆֆէսինի սիզէ նազլ իտէճէեիմ , լաքին էվվէլ պէ էվվէլ շունու սէօյլէրիմ քի , սիզին հազըընըզտաքի խապէրլէրին ճիւմլէսի տէ խաեըրը տըր . . . կէնճ գատըն՝ ազ սըզընթը չէքտի , վէ եարը կիճէեի պէշ տագըզա կէշէրէք , հէր շէյ խիթամ պուլտու . . . շէօյլէքի , շու էսնատէ սիզ , շիմտիտէն սիզէ պէնզէեէն կիւզէլ պիր էրքէք էվլատ բէտէրիսինիզ . . . ումարըմ քի , պէնտէն խօշնուտ օլտունուզ . . . շիմտի , պու կիճէ կէշիրտիկիմիզ վազըալարը քէշֆ իտին պագալըմ . . .

Բօպէրթ . - Ղալիպա պուրատա պիր սուի գաստ վուզու պուլտու . . . զապըթաճա պասզըն զուհուրա կէլտի . . . պունլարը պէն քեաֆֆէթէն պիլիեօրում :

Էպէ գատըն . - (Թէաճճիւպանէ .) Վա՛յ , շիմտիտէն պու վազըալար խապէր ալընմը՞շ մը :

Բօպէրթ . - Իմտի , պիր ան էլվէլ պէնի , ալէադա
տառ օլտուղուժ դատրնըն նէզտինէ կէօթիւրիւր իսէնիդ
Էնտուն օլուրուժ :

Էպէ դատրն . - Կէլին , լաքին Եավաչ սուրէթտէ վէ
քէմալ իհթիրազ իւզրէ իշէրի կիրին : Էկէրչի ուեուեօր ի
սէ , քէնտիսինի ուեանտըրմաեալըմ :

Էպէ դատրն , աեադլարընըն ուճունա պասարադ ,
սօֆանըն նիհաեէթինէ դատար կիթաի , վէ պիր դարու ա
չըպ , իւք տէֆա Բօպէրթ , վէ սօնրա քէնտիսի իշէրի կիր
տիլէր :

Օլ էսնատէ շըմինէտէ դալմըչ օլան օտուն քարչալա
րը Եանմագտա օլուպ , պիր մասա իւզէրինէ վազ իտիլմիչ
օլան պիր իտարէ գանտիլիլէ , տէրունը օտա ճիւզիճէ թէն
վիր գըլըմըչ իտի :

Հանրիէթ , մահօն աղաճընտան մաամուլ պիր Եաթագ
տա Եաթմըչ օլուպ , պունուն ինճէ բէրտէլէրի արդասըն
տա վիճուտի պիր տէրէճէ կիղլէնմիչ , վէ պաչը՝ պէեադ
պիր Եասթըդ իւզէրինէ դօնուլմուչ իտի : Լաթիֆ վէ եօր
կուն օլան սիմասը իսէ , ալթուն կիպի սարը օլան վէ դա
եէթլէ կիւզէլ պուլունան սաչլարընըն տէմէթլէրի արա
սընտա դայպ օլմուչ օլուպ , գըլըմըդը կէօզ դարադլարը
տախի դարանմըչ իտի :

Եաթագըն Եանընտա , բէք չօգ դուլլանըլմագտան
էսկիմիչ օլան քիւչիւք պիր պէշիքտէ , պիր չօճուդ ուեու
եօր իտի :

Բօպէրթ , կիրէր կիրմէզ իւք տէֆա նաղարը աիգ
դաթը պու չօճուդա աթֆ օլունտու քի , պիր դաչ սասթ
լըդ չօճուդլարըն ալէասէվիեէ օլտուղու կիպի , պուտա
տէրհալ սէվիլմէեէ լաեըդ օլաճագ տէրէճէտէ կիւզէլ
տէյիլ իտի :

Բօպէրթ , պու մասումա պադարադ , քէնտի քէն
տիեէ ,

— Պու պէնիմ էվլատում տրր , ֆագաթ աուլա կիւղէլ տէյիլ տիր : էպէ գատրնն , պանա պէնգէտիկինի պէ- եան իյլէմէսի , ատէթա պիր հագարէթ տիր , տէտի :

Պու սէօղլէր , Մ . տը Լօքէրնին գալպինտէ , էվլատ մուհասպպէթինին բէք տէ գուվվէթլի օլմատըղընը իսպաթէ քեաֆի տիրլէր :

Մատամ Անկօ , տայիմա բարմագլարընն ուճունա պաստրագ , օտանըն իչինտէն կէչիպ , մատմուաղէլ տ'Օ- պէրիվին եօրկանընը տիւղէլթտի :

Օլ էսնատէ , մէղպուրէ կէնճ գըղ , կէօղլէրինի աչա- րագ , զայիֆ պիր սէտա իլէ ,

— Ուեուամաեօրում , Բօպէրթ կէլտի՞ մի , տէյի սիւալ իթտի :

Բօպէրթ . (Իլէրլէեէրէք .) Պուրատաեըմ , աղիղէմ :

Հանրիէթին տօտագլարը իւղէրինտէ սօլուգ պիր թէ- պէսսիւմ միւշահէտէ օլունարագ ,

— Բօ՛պէրթ , պիլիեօ՞րմուսունուղ , պիր էվլատ սահի- պի օլտուգ , տէտի :

էպէ գատրն . - Հէմտէ կիւղէլ պիր էվլատ :

Հանրիէթ . - Քէնտիսինի էօրտիւնի՞ւղ միւ . . . նէ՞ գա- տար կիւղէլ օլտուղունու կէօրտիւնի՞ւղ միւ :

25

Եպէ դատրն . - Եվվէթ , Եվվէթ , բէք կիւղէլ տիր . . .
 պիր աղ Եվվէլ , պապասը վէ պէն , քէնտիսինէ հայրան օ-
 լուեօրտուգ : • Հա՛յտէ , միւսիւ , քէնտիսինի էօբիւն , Ֆա-
 դաթ եաւլաշ էօբիւն , շիւնքի պու շօճուղլարրն ույդուսու
 բէք խաֆիֆ օլուր . . . վէ պիր քէրրէ ուեանըրլար իսէ , պա-
 դրմանրն սօնու կէլմէզ :

Պու սուրէթլէ , Բօպէրթ , մէճպուրիեթ իշինտէ դա-
 լարագ , շօճուղուն եիւղիւնիւ էօբտիւ , Ֆագաթ դալպին-
 տէ ասլա թէէսսիւր հիսս իթմէտի :

Հանրիէթ . - (Եաթաղընտա օթուրարագ .) Չօճուղու
 կէթիրին , քէնտիսինի պէն տէ էօբմէք իսթէրիմ :

Գօնթ տը Լօքէրն՝ մէզպուրէնին մէզքիւր արդուսունա
 իթթիպա իտէրէք , չօլբաղճա շօճուղու դուճագլանաճագ
 իքէն , էպէ դատրն օնա վագըթ պրրագմանարագ , վէ պէ-
 շիկէ եագլաշարագ ,

— Սիզ օ իշի պանա սըրրագըն . . . էրքէքլէր՝ պէօյլէ ու-
 Ֆագ մախլուղլարը դուճագլամանը պիլիլլէ՞ր մի . . . խա՛յր ,
 խա՛յր , միւսիւ . . . շօճուղ դուճագլամանրն տա պիր եօլու
 վար տըր , հէմ տէ քէնտիլէրինի ինճիթմէեէրէք պու սէվ-
 կիւլիւ խաղինէլէրի պիր եէրտէն տիկէր եէրէ կէօթիւրմէք
 իշին , դանեթ նաղիք էլլէրէ մալիք օլմագ լաղըմ տըր ,
 տէտի :

Մատամ Անկօ , պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք , քէմալ
 նէզաքէթ իւղրէ եէնի տօղմուշ շօճուղու դուճաղընա ա-
 լ ըպ , Հանրիէթին դուճաղընա վիրտի :

կէնճ վայիտէ, պիր խայլի միւտտէթ չօճուղու դու-
ճաղընտա թութուպ, էօրտիւկիւ սըրատա,

— Ա՛հ, էկէրչի պէն սիւտ վիրէպիլսէ իտիմ, նէ՛ դա-
տար պախթիւար օլուր իտիմ, տէտի:

Էպէ գատըն. — Էվվէթ, գըղըմ, էկէրչի սիղ պու չօ-
ճուղա սիւտ վիրէպիլսէ իտինիղ, բէք իյի օլուր իտի. լա-
քին, մատէմ քի պաղը ահվալ վէ վուդուաթլար պու ար-
ղունուղա մանի տիրլէր, չօճուղա պիր սիւտանա պուլու-
նանա դատար, մուվագդաթէն պիր պիպէրօն իլէ իշիմիզի
կէօրէպիլիրիղ: Սիւտանաեա կէլինճէ, էկէրչի պիլտիկինիղ
վէ թասմիմ իյլէտիկինիղ պիր պաշգա սիւտանա եօգ իսէ,
պէն սիղէ կէնճ պիր գատըն թավսիւէ իտէպիլիրիմ,

Բօպէրթ. — (Սարիօլուն թէքլիֆինի խաթըրլաերպ, օն-
տան պիր ճէվապ ալանա դատար մէրգում մուխաթարալը
արգատաշընը կիւճէնտիրմէք իսթէմէտիկինտէն.) Էվվէթ,
շիմտիլք տիկէր պիր գատընը սիւտանալըղա կէթիրմէք
թասավվուրունտաերմ:

Էպէ գատըն. — Թէմամ. . . պու գատըն նէ՛ դատար
չարուգ կէլիրսէ, օլ դատար խաերրըր օլուր, դիրա մալիւմ
Եա՛, սիւտանանըն մէմէսի, պիր չօճուղ իշին, տիւնեանըն
քեաֆֆէ յի պիպէրօնլարընտան դիւտտէ ֆայտէլի տիր:

Բօպէրթ. — Նարըն եախօտ պու կիւն կէլէճէք տիր,
շիւնքի, օրթալըգ աղարմաեա պաշլամըշ տըր:

Օլ էսնատէ մատամ Անկօ, չօճուղու մատմուաղէլ տ՛Օ-
պէրիվին դուճաղընտան ալարագ, շէօյլէ սէօյլէտի:

— Շիմտի պէն պու չօճուղու կէօթիւրիւեօրում, վէ
էլպէթթէ պիրլիքսէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինիղտէն, սիղի
եալընըղ պըրագըրըմ. . . ֆագաթ աղիզէմ մատամ, չօգ
լագըրտը իթմէեին, քէնտինիղի չօգ եօրմաերն. . . պու խու-
սուս՝ սիղին իշին բէք լագըմ տըր. . . պուլունտուղունուգ
հալ իճատընճա, քէնտինիղի գաերըմալըսընըղ, հէմ դիւտ-
տէսիյլէ գաերըմալըսընըղ:

Էպէ գատրն, պու սէօղլէրի սէօյլէնէրէք տիշարը շըգտը :

Մէղպուրէնին սօն սէօղլէրի, գօնթէս տը Բանտալըն վիգօնթ տը կրանլիէօ իլէ վուգու պուլան միւլաղաթը էսնասընտա գօնթէսէ սէօյլէմիշ օլտուղու սէօղլէրին այնը օլուպ, պու կիպի սէօղլէրէ մէրգուլմէ օլ գատար ալըշըգ իտի քի, հէման քեաֆֆէյի պու եօլտա մուամէլէլէրտէ այնի քելիմէլէրի թապիի պիր սուրէթտէ թէքրար իտէր իտի :

Հէր նէ հալ իսէ, եաթաղ օտասը գարանտըղընտա, Հանրիէթ, իֆատէնէ աղաղ իտէրէք,

— Բօպէրթ, եաթաղըմըն եանընտա օթուրուն, տէտի Գօնթ, քէնտիտի իշին պիր իսկէմլէ ալտըղը սըրատա, Քիքրինտէն,

— Զանն իտէրիմ քի, պէլալը պիր սաաթ կէշիրէնէ- եիղ, տէտի :

Պատէհու մէրգուլմ օթուրտուղուէնտա, Հանրիէթ, քէլամա տէվամ իտէրէք,

— Էլինիղի պանա վէրին, տէյի պէեան իյլէտի :

Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվին էլի Ֆէվգէլատէ սըճաղ օլուպ, Բօպէրթ, պու էլի քէնտի էլի տէրունինտէ սըգտըղընտա, սըճագլըղընը հիսս իյլէտի :

Բօպէրթ . - Աղիղէմ, ղալիպա հէրարէթինիղ վար տըր . . . ըահաթ սըղմըսընըղ :

Հանրիէթ . - Էվվէթ, հէմտէ ղիեատէսիյլէ ըահաթ սըղըմ, Ֆաղաթ, պու ըահաթ սըղլըղըմ վիճուտիմտէ օլմակըպ, ըուհուլմտա տըր . . . Բօպէրթ . . . Բօպէրթ . . . պէն ղաեթլէ պէտպաթըմ :

Բօպէրթ . - (Քէնտի քէնտիէ .) Գօրգտուղուլմ մէն ղարէ, եանի կէօղ եաշլարը վէ թէքտիր մէնղարէսի ղուհուրա կէլէնէք տիր, վէ պունտան գուրթուլմանըն իմ քեանը եօգ տուր :

Պատէհու մէրգում, եիւքսէք վէ միւլայիմ պիր սէ-
տա իլէ,

— Պէտպախթ մը . . . սի գ մի պէտպախթ սրնրդ, Հա'ն-
րիէթ : Փագաթ, նի շին . . . նի հաեթթ սիդ վէ դայպ օլմազ
պիր մուհապպէթ լէ սիդի սէվտիկիմի պիլմէեօրմուսուսուզ
. . . Ա՛հ, Ալլահ պիլիբ քի, զաթէն սիդի, հաեթթ ըմտան
վէ հէր շէյտէն զիեատէ շիտտէթ լէ սէվիեօրտում, լաքին,
մատէմ քի շիմտի եէնի, գուվիլէթ լի, շէօզիւլմէզ, վէ տիկէր
քեաֆֆէյի պաղլարտան մաղպութ պիր պաղ, սուրէթի
տայիմէտէ, պիդի պիրիպիրիմիդէ ըապթ իյլէմէքտէ տիր,
զանն իտէրիմ քի, սիդի տահա զիեատէ սէվիեօրում, պանա
էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, աշգ ու մուհապպէթիմ տահա զի-
եատէ արթըեօր . . .

Հանրիէթ . - Շու աշգ ու սէվտա պէնի նէրէլէրէ գա-
տար սէվգ իթտի . . . Նիշէ կիճէլէր ույգուսուզլուզ, վէ
րահաթսըզլըզ իշինտէ վագըթ կէշիրտիմ . . . եիւզիւմտէ
միւրայիլիք մապէսի թաշըտում . . . հէր եիւզիւմէ պագա-
նըն գարշըսընտա գըզարտում, մահճուպ օլտում . . . հէր
քէստէն գօրգտում, վէ տայիմա տիթրէտիմ . . . Էվվէթ,
պու աշգ ու սէվտա սէպէպիլէ, բէտէրիմին խանէսինտէն
ֆիրարէ մուվաֆֆազ օլապիլմէք իւզրէ, մէքրուհ վէ շայ-
եանը նէֆրէթ պիր եալանը իրթիքեապ իթտիմ, վէ ազը-
պէթ իւլ էմը, նամուսուզ պիր գըզ օլտուզում ճիհէթ լէ,
կիդյի սուրէթտէ վագը համիմ իշին, իշպու շիւպհէլի խա-
նէ տէրուսինէ իլթիճաեէ մէճպուր օլտում . . . Պունլարլա
պէրապէր, իամիմ, Հանրիէթ տ'Օպէրիլ տիր, վէ հէնուզ
օն սէքիզ եաշընտա տէյիլիմ . . . Իշթէ, Բօպէրթ, պահսը-
նը իթտիկինիզ աշգ ու սէվտա՝ պագըն պէնի նէ հալլէրէ
տիւշար գըլտը :

Օլ էանատէ, կէնճ գըզ, եիւզիւնիւ եասթըզընտա կիզ-
լէեիպ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը, վէ պիր
գաշ սանիյեէ գատար ումուզլարը թահրիք օլունտու :

Բօսպէրթ . - (Մէրդումէնէ տօղրու էնիլէրէք .) Բէճա
խտէրիմ, հէնէճանընըզը թէսկին իտին . . . պու գատար
հէնէճան իյի տէյիլ տիր . . . մուխաթարալը տըր . . . վէ-
ֆաթընըզը մուճիպ օլապիլիլ :

Հանրիէթ , պիրտէն պիրէ պաշընը կօգարը գալտը-
րըպ , աշըգընըն եիւղիւնէ տիք տիք պագարադ ,

— Պէնի էօլիւմտէ՞ն մի գօրգուտուեօքսոււնուղ . . . նէ՞
ղանն իտէրսինիղ , հաեաթըմա պիւեիւք էհէմմիեէթ մի
վէրիեօրում , տէտի :

Բօսպէրթ . - (Ղաեէթ ըիդգաթամիղ պիր սէտա իլէ .)
Փագաթ սիղ օլմագսանըզ , պէնիմ հալիմ նի՞ճէ օլուր :

Հանրիէթ պու արա սիւքիւթ տուրտուղոււնտան , Բօ-
պէրթ՝ շու վէճհլէ քէլամընա տէվամ իյլէտի :

— Էվլատըմըզը նէ՞ կաբաճագսընըզ . . . անը թէրք
իթմէքիկէ հագգընըզ վա՞ր մը տըր . . . պէնիմ իյին կաշա-
մասանըզ պիլէ , անըն իյին կաշամաեա պօրճլու տէյի՞լմի-
սինիլ :

Հանրիէթ . - (Մահղունանէ .) Էվլատըմը՞զ մը . . . ա՛հ ,
խուսուսիլէ օ էվլատըն միւլահաղասը տըր քի , պէնի պէտ-
պախթ գըլմագտա տըր . . . էվլատը՛մ . . . պէնիմ տէ պիր
էվլատըմ վար տըր . . . վէ կէնճ կէլինիլէր , էվլատ սահիպի
օլմալարընտան տօլաեը իֆթիլսար իթտիքլէրի հալտէ , պէն ,
քէնտի էվլատըմտան տօլաեը մահճուպ օլուեօրում . . . էվ-
վէթ , նամուսուղլուղումուն իսպաթը հաեաթիսի օլան
պու մասումա , պէնտէն իրագլաթմագ , հէր քէսին նա-
ղարընտան կիղլէմէք լագըմ կէլիեօր . . . Պէն , նամուսու
վէ բագ պիր գատըն տէյիլիմ , տիւնեասա է՛ն ալչագ վէ
է՛ն մուհագգար պիր գարըեըմ . . . Հէմ դըզ , հէմ վալի-
տէեիմ , պէնտէն տօղան էվլատ իսէ , պիր վէլէտիղինա
տըր :

Մէրդումէ , պիր աղ էվվէլ թէլէֆֆիւղ իթտիկի սէօղ-
լէրի թէքրար իլէ ,

— Իսմիմ իսէ , Հանրիէթ տ'Օպէրիւլ տիր , վէ հէնուղ
օն սէքիղ չաղընտա տէ յիլիմ , տէտի :

Մ. տը Լօքէրնին ճէվապ վիրէճէք պիր սէօղիւ պու-
լունմատըղընտան , քէնտի քէնտիեէ ,

— Ֆիլվագը շու գատըն ֆէ յլէսօֆլուդ իլմինտէն քեա-
միլէն պիպէհրէ տիր . . . Գատընլար , օլմուշ պիթմիշ վա-
գըալարը , հէյեէթի ասլիեէսինճէ գապուլ իթմէքլիկի աս-
լա էօյրէնմէեէճէքլէր տիր , տէտի :

Պալէատէքի սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման կէնճ գըղըն
հէեէճանը քէնտիեի զապթ իտէմէղ պիր տէրէճէտէ պու-
լունմագտա իքէն , թէտրիճէն պու հէեէճան թէսկին օլա-
րագ , մէրդումէ օլտուղճա սիւքիւնէթ քէսպ իթտի , վէ
մուհավէրէնին պաշլանկըճընտա օլտուղու կիպի , Հանրիէթ ,
էլինի թէքրար Բօպէրթ է ուղաթարագ , քէսիք պիր սէտա
իլէ ,

— Աֆիլ իտէրսինիղ , տօսթուժ . . . սիղի կիւճէնտիրի-
եօրում , սիղի եարալաեօրում , լաքին , պու խուսուստա
հագգսըղ օլտուղումու գապուլ իտէրիմ , շիւնքի , պէնլիմ
մէյեուս օլաճագ պիր հալէ կէլմէքլիկիմին խէթա վէ թագ-
սիրաթը , սիղէ նէ մէրթէպէ աեխտ իսէ , պանա տա օլ գա-
տար աեխտ տիր : Պէն տէ սիղին կիպի գապահաթլըեըմ . . .
կէօրիւեօրսունուղ ա' , քէնտի միւրատըմա գարչը ագլըմ
պաշլմտան կիտիեօր . . . ատէթա հագգսըղըղ գիտիեօրում
. . . ֆէնա պիր գատըն կիպի իֆատէլէրտէ պուլունուեօ-
րում . . . լաքին , իշպու հարէքէթիմտէն տօլաեը արգը նէ-
տամէթ իտէրիմ . . . պանա աֆիլ իտին , տէտի :

Պու արա , Մ. տը Լօքէրն , կէնճ գըղըն քէնտիսինէ
ուղաթարըղը էլի , պիտտէֆաթ վէ աշգլէ պուս իթտիք-
տէն սօնրա ,

— Հա'նրիէթ , նէ եարտընըղ քի , սիղէ աֆիլ իտէեիմ :
Սիղ պիր մէլէքսինիղ , վէ սիղէ պունճա ֆէնալըղը մուճիպ
օլան օլ մուղիրը աշգ ու սէվտատան սիղի գուրթարմագ

իւզրէ Էօլմէք իսթէտիկիմտէ , եիւզլէրճէ տէֆա հազզըմ վար իտի , տէյի պէեան իյլէտի :

Հանրիէթ . - Էվլատըմըզտան պահս իտէլիմ . . . պիր աղ տա , անըն իւզէրինէ կէօրիւշէլիմ . . . պիկիւնաս վէ պիտուչ մասում , հիչ պիր վազըթտա քէնտիլիկինտէն տիւնեաեա կէլմէք իսթէմէմէքտէ իտի , . . . լաքին , տիւնեաեա կէլտիկի հալտէ , պարի մէսուտ վէ պախթիւեար օլսա . . . պու կիւն . . . պիր դաչ սաաթտան . . . պու շօճուղու պէնտէն ալըպ կէօթիւրմէք իւզրէ , պիր սիւտանա կէլէճէք տիր , տէյիլ մի :

Բօպէրթ . - Նէ՛ շարէ , Էօյլէ լազըմ տըր :

Հանրիէթ . - Կէլէճէք սիւտանանըն քիմ օլտուղունու պիլիեօ՛րմուսունուղ :

Բօպէրթ . - Կէնճ վէ դավի իւլպէտէն պիր դատըն օլտուղունու , վէ Էվլատըմըզը , վալիտէ մագամընտա գաեքրաճաղընը պիլիլիմ : - Պունտան գաթինաղար , քէնտիսի սիզէ տէ թագտիմ օլունաճագ տըր :

Հանրիէթ . - Մահէլլի իգամէթի նէրէտէ տիր :

Բօպէրթ . - Սէն-Տընի ատատընտա տըր :

Հանրիէթ . - Բարիսէ եազը՛ն մը տըր :

Բօպէրթ . - Էվվէթ . . . ճինս աթլարա գօշուլու պիր արապա իլէ պիր սաաթտա օրաեա կիտիլէպիլիլ :

Հանրիէթ . - Տիմէք խայլի ուզագ տըր :

Բօպէրթ . - Նէ՛ տէն :

Հանրիէթ . - Սիզտէ պիլիլիսինիզ քի , Էվլատըմը կէօրմէեէրէք եաչամագլըգ , պէնիմ իչին միւմքին տէյիլ տիր . . . Անըն նէզտինէ կիթմէք իչին , բէտէրիմին իգամէթկեահընտան Ֆիրար իթմէքլիկիմ լազըմ տըր . . . Հալպուի , սաաթլարճա տէվամ իտէճէք վէ սըգ սըգ վուգու աճագ օլան պու զայպուպէթլէրէ նէ՛ վէսիլէ վէ պէհասէ թէտարիք իթմէլի : Խա՛յր , իա՛յր . . . տիկէր պիր սիւտանա պուլմալը , վէ եախօտ պուլմուչ օլտուղունու սիւ-

տանանըն , պիղէ տահա դիեատէ եագըն իդ ամէթ իթմէսի
իչին , քէնտիսինէ ադչէ վէ բէք շօդ ադչէ վէրիլմէլի տիր :

Բօպէրթ . - Պունուն իճապընա պադաճադըմը շիմտի-
տէն սիղէ վատ խտերիմ , վէ սիղ , հէման հէր կիւն , դէրրէ
գատար շիւպհէեէ մահէլլ վիրմէեէրէք , Իւրսիւլ գատըն
իլէ պիրլիքատէ էվլատըմըդը դիեարէթ է կիտէպիլէճէքսինիզ :

Հանրիէթ տիթրէտի : Մէրգումէնին սօլկուն օլան սի-
մասը պիրտէն պիրէ գըղարըպ , քէմալը հայրէթլէ ,

— Իւրսիւլ գատըն մը . . . Վա՛յ , Իւրսիւլ գատըն հա-
գըղէթի հալտէն խապէրտար օլաճա՞դ մը տըր , տէտի :

Բօպէրթ . - Պու խուսուս քէնտիսինտէն նա՞սըլ կիղլէ-
նէպիլիք : Մէրգումէեի սէրպէսթ գըլտըդըմըգտա , պու վա-
գըա հագգընտա սիւքիւթ տուրաճադընը թահթը թէէ-
մինէ ալմագ իւղրէ , հէր շէյի քէնտիսինէ սէօյլէմէքլիք շա-
րէսիզ տիր . . . Փագաթ , Իւրսիւլ գատըն սիղի սէվէր . . .
չօճուգլուգունուգտան պու սիննէ գատար կէլտիկինիզի
կէօրմիւշ տիւր . . . իմտի , սէօղ վէրիլիմ քի , սիղի դամ-
մաղլամատեաճագ տըր :

Հանրիէթ . - (Քէտէրլի պիր հալ իլէ .) Եա Բապպի . . .
Իւրսիւլ գատըն . . . պիր խըղմէթճի գարչըսընտա ութան-
մագ լաղըմ կէլէճէք տիր . . . Պու տէրէճէ նամուսուգլու-
ղա թէնէզղիւլ խտէճէք մի իմիշիմ : Ա՛հ , եա Բապպի . . .
լաքին , բէք էյի , հէր շէյի գապուլ խտէճէեիմ : - Պիչարէ
Իւրսիւլ . . . նամուսու գը՛ղ . . . ալիճէնապ գա՛լպ , անըն
նէզտինտէ Օպէրիվին խանէսի Ֆամիլեատը , դաեէթ եիւք-
սէք վէ սայքի մուգատտէս պիր սըֆաթը հայիզ իքէն , ա-
ճապա պէնիմ պու մէրթէպէ ալչալմըշ օլտուղումու կէօր-
մէքլէ , նէ՛ գատար քէտէր ու էսէֆ հիսս խտէճէք տիր :

Հանրիէթ , պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա , գաթի պիր
հալ վէ գավի պիր սէտա իլէ ,

— Բօպէրթ , էվլատըմը պիւեիւեէճէք տիր . . . իմ-
տի , անըն միւսթագպէլինի տիւշիւնմէք լաղըմ տըր . . .

վէլէտիզինա օլմասընը իսթէմէմ, անլաեօրմուսուՆուղ
տէտի :

Բօպէրթ . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Օլ ճիհէթլէ էմին օ-
լուն, սէվկիւլիւմ, անըն վէլէտիզինա օլմասընը պէն տէ
իսթէմէմ :

Հանրիէթ . - Գապահաթըմըզը իգրար ու իթիրաֆ իթ-
մէքլիք, բէտէրիմին թէլէֆինի մուճիպ օլաճաղընը պիտ-
տէֆաթ պէեան իյլէտինիզ . պու պապտէ հազգընըզ օլ-
սուղունու ինքեար կէլէմէմ, Իմտի, ալէնի սուրէթտէ իզ-
տիվաճըմըզ գապիլ օլամազ իսէ տէ, ըէսմի իզտիվաճ ալէ-
նի օլմաեարազ, պազը սրրալարտա էվլէնմէքլիկին միւմ-
քին օլտուղունու տախի քիթապլարտա օգուտում . . . Մա-
տէմ քի պիր բաբասըն վէ ճէնապը Ալլահըն հուղուրընտա
էվլէնէպիլինիեօր . . . վիճտանճա ըահաթլըզ հասըլ օլու-
եօր . . . վէ տօղան էվլատ տա մէշրու օլապիլիեօր իսէ,
պունտան տահա զիեատտէ նէ՞ լազըմ . . . - Նէ՛ տիմէք իս-
թէտիկիմի անլաեօրսուՆուղ, տէ յի՞լ մի :

Բօպէրթ . - Աղիղէմ, պու սէօյլէտիկինիզի ըօմանլար-
տա, վէ տիկէր զէմանա մախսուս օլան ըօմանլարտա օ-
գուտունուղ, տէ յի՞լ մի, լաքին զէմանէմիզտէ թանդիմ՝ ի-
տիլմիշ օլան օլ ինսաֆսըզ Գօտ նամ նիզամնամէ, աշըզ-
լարը վէ ըօման եաղան միւէլլիֆլէրի, պու գըյմէթ տար
մէնպատէն մահրում գըլմըշտըր : - Պու կիւնքի կիւն, կիզլի
իզտիվաճ միւմքին տէյիլ տիր, շիւնքի, շիմտի ըուհանի
իզտիվաճլարտան էվվէլ, միւքիեէճէ մուամէլաթը ըէսմի-
եէ, վէ ալէնի իլանաթ լազըմ տըր. պունլար օլմաեընճա,
իճրա իտիլէն իզտիվաճ միւթէպէր ատտ օլունամազ :

Հանրիէթ . - (Սէսի տիթրէեէրէք .) Բօպէրթ, բէտէ-
րիմին վէֆաթը կիւնիւ եագլաշըեօր : Օ կիւնիւ, արթըզ
կիզլէեէճէք հիշ պիր շէյիմ գալմաեաճաղընտան, հէր նէ
գատար պէն զէնկին, ֆագաթ սիզ ֆագիր օլսանըզ, պու-
նունլա պէրապէր օ կիւնիւ զէվճէնիզ օլաճաղըմը պանա

վատ իթմէլիսինիզ . . . Բօ'պէրթ , էկէրչի պէնի սէվիեօր
 իսէնիզ , թէքէպպիւրիւնիւզէ նիհաեթ վիրին . . . Պուստան
 դաթինազար , զէնկին օլմագլըղըմ պիր դապահաթ մը
 տըր . . . Պու խուսուստա պանա ճէվապը ըտտ վիրմէեին
 . . . Իամինիզի թաշրեաճաղըմա տայիր պանա եէմին իտին :

Զանն իտէրսին քի , օլ էօնատէ Մ . տը Լօքէրնին ըու-
 հունտա շէտիտ պիր միւտարէպէ պաշլամըշ օլուպ , Հան-
 ըրիէթ իսէ , եալվարարագ , էլլէրինի ուղաթմըշ օլտուղու
 հալտէ , նիհաեթ մէրգում ,

— Եէմին իտէրիմ , տէտի :

Հանրիէթ . - Էվլատընըղըն իւղէրինէ եէմին իտէրմի-
 սինիզ :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , էվլատըմըն իւղէրինէ եէմին ի-
 տէրիմ :

Հանրիէթ . - (Սօլմուշ օլան , Ֆադաթ , թէպէսսիւմ
 իթմէքտէ պուլունան սիմասը պաշ եասթըղընա տէվրիլէ-
 ըէք .) Ա՛հ , պէնի սէվտիկիկիզի շիմտի անլաեօրում . . . Թէ-
 շէքքիւր իտէրիմ , Բօ'պէրթ , շիմտի մէսուտ վէ պախթի-
 եարըմ :

24

Պու կիպի սրբալարտա գաղանըլան Ֆիթուհաթ վէ
խաթիհասալ օլունան մուվաֆֆադըյեէթ , Բօպէրթին իշպու
Ֆիթուհաթը վէ մուվաֆֆադըյեէթի գաստար միւքէմմէլ
օլամագ իտի : Չանն իտէրսին քի , մուղիր պիր ըուհ , մէն-
ֆաաթբէրէսթի մէրգումուն համիսի օլարագ , դարչըսըն-
տա պուլունան քեաֆֆէյի միւշքիւլաթ վէ մէվանիեի իղալէ
իտիպ , կիտէճէք եօլունու դօյլայլաթ մագտա վէ էմին գըլ-
մագտա իտի :

Շէօյլէ քի , Հանրիէթ , Մ . տ'Յպէրիվին վէֆաթընը
միւթէագըպ , քէնտիսիյլէ էվլէնիպ , իամինի էվլատընա
հասը իյլէմէսինի Բօպէրթէ բէճա իթտիկի հալտէ , մէրգում,
պու բէճաեա մուվաֆֆադաթ , վէ օ միրասեէտի գըղըն միւ-
եօնլարընա սահիպի միւսթագիլ օլմագըլըգ սահիհլիինի
գասպուլ իթմէսիյլէ , կիւեա , պիր տէ , մուգատտէս պիր
վագիֆէ իճրա իթմէք մագսէտիյլէ , քէնտիեի ֆէտա իտէն ,
վէ թէքէպպիւրիւնէ գուլագ ասմաեանն ատէմլէր կիպի ,
սախավէթքեարանէ հարէքէթ տէ պուլունամագտա իտի :

Պու վէճհլէ , կէնճ գըղ , քէտէր վէ նամուսսուզլուզու
ունուտարագ , գալպինտէ եալընըղ պիր տույղու թաշը-
մագտա իտի , վէ օ տույղու տա , շիւքրանիյեէթ հիասի իտի :

Իքի աշղըն մուհավէրէսինին պագի գըսմը , սիւքիւթ
վէ միւլայիմէթլէ ճէրէեան իթտի քի , աթիտէ պէեան ի-
տէրիղ :

Հանրիէթ . - էվլատըմըղը նէ՞ իամլէ թէամիեէ իտէ-
ճէեիղ :

Բօպէրթ . - Մ.գիղէմ Հանրիէթ , սիղ նէ՞ իսիմլէ թէս-

միևեկ օլուճամասընը արզու իտէրսէնիզ , քէնտիտինէ օ իսիմի վերիբիզ :

Հանրիէթ . - Շիմաօրի հալտէ , պէն հիշ պիր իամ տիւշիւնմէ միշիմ տիր :

Րօպէրթ . - Բէք ալէա , պիրլիքտէ տիւշիւնէլիմ :

Հանրիէթ . - Պէն , սիզին եալընըզ Րօպէրթ իամինիզի պիլիեօրում . . . Տօսթում , տիկէր իամլէրինիզ տէ եօ՞գ մուտուր :

Րօպէրթ . - Վէլատէթ սէնէտիմտէ , Րօպէրթ-Անտրէ-Լօրան տը Լօքէրն տէ յի դայտ օլուճամուշում տուր :

Հանրիէթ . - Լօրան իամինի սէվմէմ , Փաղաթ Անտրէ իամինի սէվէրիմ :

Րօպէրթ . - Բէք ալէա , Անտրէ իամիյլէ էվլատըմըզը թէսմիևէ իտէլիմ :

Հանրիէթ . - Բէք իյի , մատէմ քի պու խուսուստա դարար վիրտիք , արթըզ պուճուճա իշթիզալ իտէճէք սէպէպիմիզ դալմատը . . . Ա՛հ , էվլատըմ Անտրէ նէ՛ դատար կիւզէլ օլաճագ տըր :

Հանրիէթին եիւզիւ եէնիտէն պուրուշտու , վէ քէլամընա տէվամ իտէրէք ,

— Վէլատէթինճէ լէքէ պուլուճատուղուճտան ապա իտապէրտար օլմաեաճագ տըր , տէ յի՛լ մի , տէտի :

Րօպէրթ . - Հա՛յ հա՛յ , պուճուճա պէրապէր իզտիվաճըմըզլա , էվլատըմըզը մէշրուիյեթ հալինէ վազ իտէճէկիմիզտէն , օ լէքէ քիւլլիէն պէրթարաֆ օլաճագ տըր , տէտի :

Պու արա , էպէ դատըն , շօճուղու , ուեումագտա օլարագ կէթիրիպ , պէշիկինտէ եաթըրտը :

Պատէհու մէզպուրէ շու սէօյլէրի սէօյլէտի .

— Սէվկիւլիւ աշըզլարըմ , պիրլիքտէ իտայլիճէ կէօրիւշտիւնիւզ . . . Ինսաֆը պէրթարաֆ իտէրէք , մուհավէրէնիզի քէստիկիմէ կիւճէնմէեին : Պու դատընճըզազ իսթիրահաթա վէ ույգուեա միւհթամ տըր : Իմտի պիր ան էվ-

վէլ պիրի պիրինիզտէն այրըլմանըզը իսթար իտէրիմ . . . Ազիզիմ միւսիւ , էկէրչի կիճէնին պագիսինի պու մահէլլտէ կէչիրմէք իսթէրսէնիզ , սիզէ մախսուս պիր օտամ վար տըր :

Բօպէրթ սաաթընա պագըպ , սապահըն պէչի օլտուղունու անլատը : Մէրգում , օ կիճէ , ուղուն միւտտէթլէ Մ . տ'Օպէրիվին խանէսինտէն զայպուպէթ իթմէսի հագգընտա շիւպհէեէ զահիպ օլունմամասը իչին , պագը թէտապիր իթթիսազ իթմիշ օլուպ , Ֆագաթ , իհթիեարըն գահվալթը վագթընտա էվտէ պուլունմասը լագըմէտէն իտի :

Մ . տը Լօքէրն , իլք ազչամտան պէրու ապա ուեու մամըշ օլուպ , եօրկունլուգ հիսս իթմէքտէ իտուկինտէն , մատամ Անկօնուն թէքլիֆինի գապուլ իթտի :

էպէ գատըն . - Պէնիմ եաթագլարըմ տայիմա հագըր տըրլար , պուեուրուն կիտէլիմ :

Բօպէրթ , Հանրիէթին էլինի թէքրար պուս իտիպ , էպէ գատըն իլէ պիրլիքտէ , մօպիլեասը բէք ճիւզի վէ ատի օլան օտալարտան պիրինէ կիթտի :

էպէ գատըն . - (Մասա իւղէրինէ պիր մում վագ իտէրէք .) Ազիզիմ միւսիւ , եաթմանըզա մանի օլմագ իսթէմէմ , Ֆագաթ , վագը օլաճագ իֆատէի ըէամիեէ հագգընտա սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

Բօպէրթ . - (Անլամանեօր կիպի կէօրիւնէրէք .) Նէ կիպի իֆատէ :

էպէ գատըն . - Տօղան շօճուղու պէլէտիեէ տայիրէսինտէ գայտ իթտիրմէք լագըմ տըր , շիւնքի , պէն նիզամա մուղայիր հարէքէթտէ պուլունմագ արզուսինտէ տէ յիլիմ : Շու գատար քի , էկէր իսթէրսէնիզ , պու եիւզտէն սիզէ ապա ըահաթսըղլըգ վագը օլմագ . . . շէօյլէ քի , տայիրէ յի պէլէտիեէ իսթէրսէնիզ պիզզաթ կիտէրսինիզ , իսթէրսէնիզ կիթմէզսինիզ : Պու մահէլլտէ մուգիմ բաթէնթալը իքի շահիտիմ վար տըր քի , ալթըշար Ֆրանգ պէտէլ իլէ հէր կիւն

քէնտիլէրինի գուլլանըրըմ . . . Շակիրտիմ Տօրօթ է չօճուղու
կէօթիւրիւր . . . Սնճագ մատտէ շուրաւը պիլմէքտէ տիր քի,
սիղ նէ՞ եօլտա իֆատէ վիրմէք իսթ է եօրսուճուղ . . . շուրա-
ճըգտա դալէմ, միւրէքքէպ վէ քեաղըտ վար տըր . . . Շու-
քեաղըտ իւղէրինէ, վալիտէսինին իամինի եաղըն, եախօտ
բէտէր վէ վալիտէսի մէճհուլ քիմսէլէր օլտուղունու պիլ-
տիրին: Պու սապահ, թամ սաաթ տօգուղտա նիեէթինիղ
մուճիպինճէ մուամէլէ օլունաճագ տըր: Շուրաւը սիղէ
սէօյլէմէկէ պօրճլուեում քի, - պէլքի տէ մալիւմիւնիւղ
տիւր, - պու չօճուղ վէլէտիղինա օլուպ, էկէրչի սիղ, ա-
նըն բէտէրի օլտուղունու պէեան իթմէք նիեէթինտէ իսէ-
նիղ, պու իֆատէ, պիղզաթ սիղին թարաֆընըղտան, եա-
խօտ մուսատտագ պիր վէքիլինիղ թարաֆընտան վուգու
պուլմալը տըր: Գանուն՝ պու խուսուստա միւսէրրահ տըր:

Բօպէրթ . - Չօճուղ, վէ շահիտլէր իլէ պիրլիքտէ պիղ-
զաթ տայիրէյի պէլէտիէեէ կիտէճէեիմ: Օլ վագթա դա-
տար տա տիւշիւնիւրիւմ:

Էպէ գատըն, - Բէք իյի . . . իմտի կիճէնիղ խայր օլ-
սուն, աղիղիմ միւսիւ:

Էպէ գատընըն պու պապտէքի թէմէննիտի մէվզըի
Ֆիիլէ կէլիպ կէլմէտիկինի պիլմէեիղ, Պունունլա պէրա-
պէր, Բօպէրթին, ույգուտան դիեատէ տիւշիւնմէքլէ վա-
գըթ կէշիրտիկինի զանն իտէրիղ: Հասըլը մէրգում, տօ-
ղան չօճուղուն քէնտի էվլատը օլտուղունու գապուլ վէ
թաստիղ իթմէքլիք, իլէրուտէ, քէնտի մէնֆաաթը ի-
չին Ֆայտէլի օլտուղունու տիւշիւնէրէք, օլ խուսուսա գա-
րար վիրտի:

Պինապէրին Պաթինեօլ տայիրէյի պէլէտիեէսինտէ
թէվէլլիւտաթ տէֆթէրինէ աթիտէքի գայտ կէշիրիտի:

« Պին սէքիղ եիւղ էլլի սէնէսի հոկտեմբեր այընըն 24
իւնտէ, սապահըն սաաթ տօգուղունտա, պիղ քի, Սէն է-
եալէթի տախիլինտէ Պաթինեօլ տայիրէյի պէլէտիեէսինին

թէ վէլլիւ տաթ մէմուրու վէ մուսավինիեիզ , Վիսայ ու սասնասթը օլմանեանն վէ Բարիստէ Վիլլ-Ղէվէդ սօզ աղընտա մուգիւմ սլուլունան Ռօպէրթ - Ննարէ - Լօրան , դօնթ տը Լօքէրն Տուղուրումուղա կէլէրէք , օ կիւնիւ , եարը կիճէեի պիր դաշ տաղըղա կէշէրէք , պիր էրքէք էվլատ տիւնեա եա կէլտիկինի պիղէ պէեան , վէ պու շօճուղու թագաիւմ իլէ , Սնարէ - Հանրի իսիմլէրիլլէ թէսմիեէ իթմէք իսթէտիկինի , վէ անըն բէտէրի քէնտիսի օլտուղունու , վէ վալիտէսի , հիշ պիր քիսայ ու սանասթը օլմանեան մատմուաղէլ Հանրիէթ ա'Սոպէրիւ իտուկինի , վէ Պաթինեօլ պուլվարընտա էպէլիք իտէն մատամ Անկօնուն խանէսի , մահէլլի լէլատէթ օլմուշ օլտուղունու իֆատէ իլլէտի : Իշարու պէեանասթ , Պաթինեօլ սէմթինտէ մուգիւմ բաթէնթալը իքի շահիտ մուվաճճէհէլէրինտէ վուղու պուլտու , վէ պու վէլատէթ սէնէտի քէնտիլէրինէ օղունտուղտան սօնրա , բէտէր վէ շահիտլէր թարաֆընտան իմղա դըլընտը : »

Մէրղուման շահիտլէրին կիւնտէլիքլէրի , պու կիպի սըրալարտա ալէսսէվիյեէ ալթըշար ֆրանդ օլտուղու հալտէ , պիրէր լուի ալթունու վէրիլտի :

Ռօպէրթ , շօճուղու դուճագլամըշ օլան Տօրօթէ իլէ պիրլիքտէ արապաեա բաքիպ օլտուղտա , արասլա , խարիճի պուլվարա տօղրու եօլա բէվան օլտու :

Մ . տը Լօքէրն՝ արապատան աշաղըեա էնտիկինտէ , Սարիօլուն աղղընտա պիւեիւճէք պիր սիկարա օլարադ , Վինեօնուն խանէսի էօնիւնտէ , էնինէ պօեունա կէղտիկինի թէաճճիւպլէ կէօրաիւ , վէ տէրհալ եանընա կիթտիկինտէ , Սարիօլ , մահուտ մէ յխանէտէ կէօրիւշտիւքլէրի սըրատա վագըր օլան իսթիհղաքեարի վէ թէհտիտամիղ հալլի իլէ օլմանարագ ,

— էֆէնտիւմ , սիղէ պաղը իսապէրլէր կէթիրտիւմ , տէտի :

Ռօպէրթ . - Սէօյլէ պագալըմ , նէ իսապէրլէր կէթիրտիւն

Սարիօլ . - Կէթիլիտիկիոմ խապէրլէր , պիրինճի ըստանէ-
տէ տիրլէր : Թահթը նէզարէթ իմիզտէ պուլունան գարը ,
տահա պու սասրահ ուեանար , զալիպա քէնտիտինէ իշիր-
տիկինիզ ըուհու ասլա էսիրկէմէմիշտինիզ : Հէր նէ իսէ ,
մէրգումէնին իւք տաղըգասը , զանէթ տէհչէթլի օլտու :
Սայքի թիւլէրի գօբարըլան թավուգ կիպի պարըրըպ շա-
ղըրմանա պաշլատը . . . Պիղի տէօյմէք իսթ էեօրատու , վէ էվէ
աթէշ վիրմէքտէն , վէ գարաղօլխանէեէ կիտիպ , գօմիտէրի
ճէլպ իթմէքտէն պահա իտիեօրատու . . . Պու արա պիղ սէս
չըգարմատը , Ֆադաթ պաղըրմասը ուղանարըրնը կէօր-
տիւկիւմիւզտէ , (ալէմ իշինէ կիլտիկիմտէ , գրավաթ տէ-
յի գուլանաճագ օլտուղում) իրէքլի գըրմըզը մէնտիլի
քէնտիտինէ կէօսթէրտիմ , վէ պունուն նէ կիպի շէյէ գուլ-
լանըլաճաղընը անլաթարագ , սէսինի քէսմէտիկի հալտէ ,
իշպու մէնտիլի մագսէտինէ գուլանաճաղըմըզը պէեան իյ-
լէտիմ : - Իշթէ պու իսթար քիֆանէթ իտէրէք , Օնտան
սօնրա մէրգումէ պիր քէլիմէ պիլէ աղըրնտան շըգարմա-
տը , վէ կէրչի աղլաեըպ սըղլատը իսէ տէ , պու տա իշէր-
տէն օլուպ , սէսի տիշարըեա աքս իթմէտի . . . Պէնիմ հա-
րէքէթիմ զէմանընտա , պու գարը հալէա աղլաեըպ սըղ-
լաեօրատու , լաքին նիհանէթ , էր եա կիճ աղլամասը իսթամ
պուլանճագ արը , վէ պէլքի տէ ավտէթիմտէ , Լիմասու իլէ
պիրլիքտէ պէզիկ օյնասըղլարընը կէօրէճէեիմ : - Լիմասու ,
բէք իյի պիր պէքճի տիր : - Ֆադաթ , էֆէնտիմ , սիզտէ
քէնտի իշլէրինիզտէն խօշնճ՛ւտմուսուհուզ :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , հէր շէյ արղու իթտիկիմ վէճհ
իղըրէ սըրասընտա ճէրէեան իտիեօր :

Սարիօլ . - Իյի եա , իյի եա , նամուսում իւղէրինէ
սէօյլէրիմ քի , շու սիղին գըղա կիթտիքճէ դիեատէ ա-
լէագատար օլուեօրատում : Նա՛սըլ օլմանըմ քի , անըն սա-
եէսինտէ պիր իրատճը օլապիլէճէեիմ , իմտի , պու հալէ
թէշէքքիւր իթմէմէք գապիլ տէյիլ տիր : - Սիղէ թէք-

լիճ իժմիչ օլտուղում սիւտանա հագգընտա պիր դարս
վիրտինի՞ղ մի :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , մատէմ քի սէնին թարաֆընտա
թավսիեէ օլունմուչ տուր , անը մէմնունէն գապուլ իտէ
րիմ , ֆագաթ , էվվէլ էմիրտէ անը կէօրմէք լաղում տըր

Սարիօլ . - Անը կէօրմէք գօլայ շէյ տիր : Սիզ պանս
եիկիրմի ֆրանգ վէրին , պիր արապա թութաերմ , վէ Սէ
- Տընի ատասընա կիտիպ , Բօղալիեի կէթիրէեիմ : - Պու
սիւտանանըն իամի Բօղալի տիր :

Բօպէրթ . - Չօճուղուն պուլունհաճագ մահէլլին հա
վասը իյի օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւղրէ , պիղղաթ
պէն խանէսինի կէօրմէլիեիմ : Պինապէրին թամ էօյլէ վաղ
թը , Գլիչիտէ պէնի պէքլէ . պէն պիր արապա թութուպ
օրաեա կէլիրիմ :

Սարիօլ . - Բէք իյի :

Պատէհու Բօպէրթ , վէլ-լէվէք սօղաղընա սերիան
կիտիպ , Մ . տ'Օպէրիվ իլէ պիրլիքտէ դահվալթը իթտիք
տէն սօնրա , պիր արապալըղա աղիմէթ իյլէտի , վէ եիւղ
րիալ պէտէլ իլէ ալէա պիր ինկիլիղ աթընը պիր արա
պաեա գօշտուրուպ , իւչ շարեէք սաաթ սօնրա , Բօպէրթ
իլէ Սարիօլ , Սէն-Տընի ատասընա մուվասըլէթ իյլէտիլէր :

Սարիօլ , բըխթում քէնարընտա վագը պիր ալչագ էվին
դարուսունա գատար բէֆիգինի կէօթիւրտիւ : Պու պիր պա
լըգճը էվի օլուպ , պալըգճըլըգ էտէվաթը տիվարընտան
սարըլմըչ իտի :

Սարիօլ , սէսլէնտիկինտէ , պալըգճը վէ դարըսը էվ
տէն տիշարը չըգտըլար : - Բօղալի՝ եիկիրմի իքի եիկիրմի իւչ
չաղլարընտա , գավի իւլ պիւնեէ , կէնճ վէ հէման տիլպէր
պիր գատըն օլուպ , գուճաղընտա իքի այլըգ պիր գըզ
չօճուգ պուլունմագտա , վէ պունուն եանագլարընըն շիշ
մանլըղընտան վէ գըրմըղըլըղընտան , վալիտէսինին սիւ
տիւնիւն միւքէմմէլիեէթի անլաշըլմագտա իտի :

Մէրդուման դարը վէ գօնճանրն սիմալարընտա օլ
դատար նամուսքեարլըդ էսէրլէրի մէվճուտ իտի քի , Բօ-
պէրթ , քէնտի քէնտիսէ ,

— Պու հայլաղ Սարիօլ պու ատէմլէրի նա՞սըլ թա-
նրեապիլիբ , տիմէքտէ իտի :

Պալըգճը , արապանրն եանրնտա պէքճի մագամընտա
տուրտուղու հալտէ , Լօքէրն էվէ կիրաի , վէ օրաեա կէլ-
մէսինին սէպէպինի Բօզալիսէ անլաթտը : Պու պապտէ Բօ-
պէրթին թէքլիֆ իթտիկի ագչէ , իքի ուճու պիր եէրէ կիւճ
պէլա իլէ կէթիրէպիլէն պիր Փամիլեա իչին սէրվէթ տի-
մէք իտի :

Բօզալի , վագը օլան թէքլիֆ խուսուսընտա ղէվճինին
րէյինի ալտըդտան սօնրա , դապուլէ մուվաֆֆագաթ կէօս-
թէրտի , վէ իճապ իտէր իսէ , միգտարը թայեին գըլընան
Փաղլա պիր մէպլաղըն իթտար հալինտէ , պիր գաչ այ իչին
Բարիատէ իգամէթէ տախի գարար վիրտի :

Բօպէրթ . - Բէք ալէա , մատէմ քի գարարըմըղ վէ-
րիլտի , հայտէ , էսվապընըղը կիեինիպ , սիւտ վիրէճէկի-
նիղ չօճուղու ալմաեա կէլին :

Մէրդումէ կէնճ գատընրն թուալէթի ղաեէթ սատէ
օլտուղունտան , աղ վագըթտա տիւղէնի խիթամ պուլտու :
- Բօզալի , պէօյլէ պիր իլթիֆաթա նայիլիեթինտէն տօ-
լաեր իֆթիլսար իտէրէք , արապատա , Բօպէրթին եանրնա
թուրտու , վէ արապա՝ Բարիատէ տօղրու թէքրար եօլա ըէ-
վան օլտու :

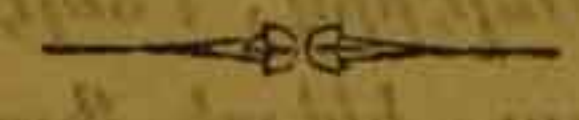
Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ , Բօպէրթին կէթիրմիչ օլտու-
ղու սիւտանաեր գապուլ իթտի , Փագաթ , քէնտի էվլատը-
նրն , քէմալ իչթիեագլէ Բօզալինին մէմէլէրինէ սարըլտը-
ղընը կէօրտիւկիւնտէ , օլ էճնէպի գատընրն՝ է՞ն մուգատ-
տէս հուգուգընը , վէ է՞ն լաթիֆ իմթիեաղաթընը էլին-
տէն ղասպ իյլէտիկինի ղանն իթմէքլէ , կէօղլէրինտէն եաչ
ագմասընը մէննէ միւգթէտիր օլամասը :

Պալըզգընըն զէվճէսի, քիւջիւք Անտրէեի պիրլիքսէ
 կէօթիւրէրէք, էվտէն այրըլտըզընտա հասըլ օլան մէնղա-
 րէ, տահա զիեատէ միւէասիր օլուպ, շէօյլէքի Հանրիէթ,
 էվլատընտան այրըլմագ իսթ էմէեէրէք, անը եիւրէկինտէ
 սըզմագտա, վէ թապիսթըն, կէնճ վալիտէլէրէ էօյրէթ,
 տիկի թաթըլ քէլիմէլէրի բէրէլէեէրէք, վէ պիր թարաֆ-
 տան կէօղ եաշարը տէօքէրէք, անը էօբմէքտէ իսի:

Էպէ դատըն. - (Րօպէրթին դուլաղընտան աշաղըեա.)
 Պիլիբմիսինիզ, պու հալ, քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ ֆէնա-
 լըզը մուճիպ օլաճագ տըր:

Ֆիլվագը, իշպու միւէասիր վէ ուղուն միւտտէթլէ
 տէվամ իտէն մէնղարէնին, մատմու աղէլ ա'Օպէրիսլ հաղ-
 դընտա պաղը մուղիրը նէթիճէլէրի օլապիլէճէկինտէն, Րօ-
 պէրթ, մէնղարէյի մէգքիւրէեէ խիթամ վիրտիրտի: Աանի
 Րօղալի, մէրգուսուն պիր իշարէթի իւղէրինէ, չօճուղու
 դուճագլատը, վէ Հանրիէթին ըճալարընա, վէ հէօնկիւր
 հէօնկիւր աղլաեարագ,

— Կիթմէեին . . . ըճա իտէրիմ . . . պուրատա դալըն
 . . . պիր միւտտէթ տահա տուրուն, տէյի վագը օլան
 սէօղլէրինէ ըաղմէն, օտատան տիշարը չըդտը:

25

Սիւտանաւեր Սէն-Տընի սօղաղընա կէօթիւրմէք իշին ,
մատամ Սնկօնուն շակիրտի Տօրօթէ մարիֆէթիյլէ ճէլպ ի-
տիլմիշ օլան արապաւեա դատար , Բօպէրթ՝ Բօղայիեէ ըի-
ֆագաթ իթտի :

Բօպէրթ , էվին կէշիտինուէն տիշարը չըդտըղը զէման ,
խանէի մէդքիւր էօնիւնատէ , զաւեթ կիւզէլ վէ ալթը պին
Ֆրանգ դըյմէթինատէ պիր ինկիլիզ աթընա դօշուլու պիր
դօնագ արապասը կէօրմէքլէ , իզհարը հայրէթ իյլէտի , վէ
բէք չօդ տէֆա կէօրմիւշ օլտուղու վէ թանրտըղը պիր ա-
տէմին , մէդքիւր արապատան աշաղըեա էնտիկինի միւշա-
հէտէ իյլէմէքլէ , թէսճճիւպիւ տահա զիեատէ արթտը :

Իմտի , Բօպէրթ , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի .

— Վիդօնթ տը կրանիէօնիւն պուրատա նէ՞ իշի վար
տըր : Աւեթթ ըրդէհլի տէյի թանըլմըշ օլան պու մաղրուր
ճէնթըլմէն սէ սագըն ատի պիր միւրայի օլմուշ օլմասըն :
Էօգսա պիր թագըմ ադըլտըղճա հիյլէ վէ Ֆէսատլարը վար
տա , պուշար իշին էպէ դատընըն միւտախէլէսինէ՞ մի միւ-
րաճաաթ իթմիշ տիր : Սճապա , շու եարամագ Սարիօլուն
տիւնքի կիւն տէտիկի կիպի , կիզլիճէ տիւնեաւեա քիւշիւք
շէհիրլիլէր կէթիլմէքլէք , մօտա հիւքմիւնէ՞ մի կիրմիշ տիր :
Խա՛յր , պու միւմքին տէյիլ տիր : Պու եօլտա հարէքէթտէ
պուլունմուշ օլտա , թապիաթիյլէ քէնտիեի կիղլէր : Պու
կիպի սըրըլարը մէյտանա չըդարմագլըղ , տեամագ : — Պա-
դաթ , հէր նէ տախի օլտա , քէնտիտի պուրաւեա նէ՞ եար-
մաւեա կէլմիշ տիր :

Մայիւմիւմիւղ օլտուղու իւղրէ , Սըման տը կրանիէօ ,

գօնթէս տը Րանտալըն ճան շէքիշմէք սաաթընտա հաղըր պուլունմագ իւզրէ , էպէ գատընըն տայիրէսինէ կէլմիշ իտի :

Խասթա օլան գօնթէս , մէրգումա , պիր դաշ սաաթ էվլէլ ,

— Պանա պիր բարաս ճէլպինէ կիտին , վէ անը սիզին իլէ պերապէր պուրաեա կէթիրին Գէնտիտիլէ պէնի եալընը պըրագըն , վէ օ կիթտիքտէն սօնրա , սիզ եանըմա կէլին... Թէրք օլունմուշ հալտէ վէֆաթ իթմէքլիք ֆիքրի , պէնի գօրգուլթուեօր . . . իմտի , կէօզլէրիմի գարամագ իւզրէ եանըմտա պուլունմանըզը արզու իտէրիմ , տէմիշ իտի :

Վիգօնթ , պիր սաաթ գատար զայպուպէթտէն սօնրա , Գլօթիլտին նէզտինէ ավտէթլէ , արզուսու մուճիպինճէ պիր բարաս կէլէճէկինի խապէր վէրտի , վէ լաքին միւսհէմ վէ սօն պիր իւմիտլէ , բարասըն վաղիֆէսինէ միւսարաաթ իթմէզտէն էվլէլ , Բարիսին է՛ն մէշհուր թապիպլէրինտէն պիրինի տախի պերապէրինճէ կէթիրմիշ օլտուղունտան , թապիպի մէրգում , խասթաեա , աթըպպաեա մախսուս օլան քէսկին պիր պագըշլա ազար իտիպ , պիր դաշ շէյլէր տախի սօրտու , վէ թէտգիգ վէ մուայեէնէսինի պիթիրմիշ իքէն , բարաս , գօնթէսին օտասընա կիրտի :

Մ. տը կրանլիէօ՝ թապիպ իլէ պերապէր օտատան տիշարը չըզըպ ,

— Նէ՞ խապէր , միւսիւ տօզթօր , տէյի սիւալ իթտիկինտէ , թապիպ շու եօլտա ճէվապ վիրտի .

— Պիշարէ գատընճըզաղ՝ քէնտի հալլինի , պէնիմ քէշֆիմտէն տահա ալէա սուրէթտէ տէրք իտիեօր : Մէրգումէ իւմիտսիզ հալտէ տիր , վէ էօմրիւնիւ պիր դաշ սաաթ իշին պիլէ ուզաթմազա մախսուս պիր շարէ կէօրէմէեօրում : Մնճագ , գալան վազթինի թայեին իթմէք իւզրէ , տէրէճէի զաաֆընըն սուրէթի ճէրէեանը տօղրու պիր սուրէթտէ հիսապ օլունապիլիր :

Վիզօնթ . - Բէճա խտէրիմ, պու հիսապը եարըն :

Տօղթօր . - Պիշարէնին կիրիֆթար օլտուղու խասթ էլիք, շիւպհէսիղ պու կիւն, կիւնէշ պաթտըգտան սօնրա խիթամ պուլաճագ տրր :

Վիզօնթ . - Իշպու շայեանը թէէսսիւֆ թէէմինաթը նըղա թէշէքքիւր խտէրիմ . - Պու պապտէ մալիւմաթը դաթիւեմ պուլունմասընա իհթիւեաճըմ վար խտի :

Արման տը կրանլիէօ՝ արապասընա լաքիպ օլուպ, արապաճըեա խիթապէն ,

— Պուլվար տէղ էնվալիտտէ , օթէլ տը Մօղօմպօ կիտէճէքսին . . . սիւրաթլէ աթլարը սիւր , տէտի :

Մ . տը Մօղօմպ , օլ էսնատէ քէնտի օթէլինտէ տէյիլ խտի , Ֆաղաթ քէնտի խըղմէթճիսինին մէմուլի վէճհ իւղըէ , եագընտա օթէլէ ալտէթ իտէճէք խտի :

Վիզօնթ . - Պէն եինէ կէլէճէեիմ . իմտի , պէնի պէքլէմէսի իշին քէնտիսինէ բէճա իթտիկիմի մարքիւէ սէօյլէեին . . . Հէր հալտէ , պու ազշամտան էվվէլ կէօրիւլմէքլիկիմ Ֆէվգէլատէ մուհիմմ տիր :

Վիզօնթ , Գլօթիլտին բէտէրինի պուլմագ իւմիտիյլէ , իքի սասթ գատար հէր թարաֆը արատը իտէ տէ , թէհարրիւեաթընտա մուվաֆֆագ օլամաեարագ , էնվալիտ պուլվարընա ալտէթինտէ , Մ . տը Մօղօմպ հէնուղ ալտէթ իթմէմիշ , վէ զաթէն վագըթ տա ազշամլամաեա պաշլամըշ խտի :

Վիզօնթ . - (Բէնտի քէնտիեէ .) Արթըգ պու խուսուստա տիւշիւնմէեէլիմ . . . Պիշարէ գատընճըղագ , շու սօն թէսէլլիւէ տախի նայիլ օլամաեաճագ տրր . . . Շիւպհէսիղ քէնտիսի պիր խէթա իշլէմիշ տիր , լաքին , սիւպհան Ալլահ , պունա պէտէլնէ՝ գատար պիւեիւք ճէղա շէքիւեօր :

Պինապէրին Արման , թէքրար Պաթինեօլ պուլվարը եօլունա բէվան օլտու , վէ Բօպէրթ՝ մէրղումուն արապատան

աշաղքեա էնտիկիների կէօրմէքլէ, էպէ դատրննն տայլիւ-
սինէ շրդըպ շրդմատրդընա թէէմին օլմագ խղրէ, արդ ա-
պընտան կիթտի:

Մատամ Սնկօ, պիղղաթ դարուեու աշմագլա, Մ. ար
կրանլիէօ իչէրի կիրտի, վէ պատէհու մատմուաղէլ Թ-
պէրիվին աշրդը դարուեու շալար:

Բօպէրթ. - (էպէ դատրնա.) Շիմտի իչէրի կիրէն միւ-
սիւնիւն քիմ օլտուղունու պիլիեօրմուսունուղ:

էպէ դատրն. - Շիւպհէսիղ. . . պիւեիւք պիւր դաթ
տըր. . . պիւր վիգօնթ տուր. . .

Բօպէրթ. - Նէ սէպէպլէ կէլտիկիների պիլաիլմէնիղի
աճապա բէճա իտէպիլիբմիեիմ:

էպէ դատրն. - Սղիղիմ միւսիւ, թէէմին օլունուղ
քի, էկէրչի սանաաթըմ իճապընճա սիւքիւթ տուրմագլը
դըմ լաղըմ կէլսէ իտի, պու պապաէ սիղէ հիչ պիւր շէՅ
սէօլէմէղ իտիմ. հալ պու քի, պու վագըրալարա կիղ-
լէեէճէք հիչ պիւր մատաէ եօգ տուր. . . Ֆէվգէլատէ գէն-
կին օլան պու վիգօնթ, ճան վիլմէքաէ պուլունան սէֆիլ
պիւր դատրնը, եանի, է նիւմէրօլու օտատա, շրդան կիճէ
դէվճի քէնտիսինի թէլէֆ իթմիչ օլան պիւր գօնթէսի կէօր-
մէք իչին կէլմիչ տիւր: կէօրիւեօրտունուղ ա', էվիմին իթիւ-
պարը միւքէմէլ տիւր, վէ պուրաեա դապուլ իթտիկիմ
միւլթէրիլէր, պիւեիւք դաթլար տըրլար:

Մ. ար կրանլիէօ, օլ էանատէ Գլօթիլտին օտատրնա
կիրմիչ իտի:

Մէղպուրէնին լէճէսի, վիգօնթուն' թապիպ իլէ պիւր-
լիքտէ օրատան կիթտիկի դէմանտան տահա զիւատէ սօլ-
մուչ օլտուղու հալատէ, կէօղլէրինի, դարունուն թարաֆը-
նա շէվիլմիչ օլտուղունտան, մէրգումուն իչէրի կիրտիկիների
կէօրիւնճէ,

— Սիղմիսինիղ, Սրման. . . նիհաեէթ կէլտինիղ. . .
Ղայպուպէթինիղ նէ՛ դատար ուղուն սիւրաիւ: Հէման տու-

Թու՛մ, սիրդի թէքրար կէօրէմէեէճէեի՛մ զանն իտիեօրտում, զիրա եաշամագ իշին բէք ազ վազթըմ գալտը, տէտի:

Մ. տը կրանլիէօ, ուղուն միւտտէթ տէվամ իտէն զայ-
պուպէթ ինին սէպէպինի Գլօթիլտէ պիլտիրմէք իսթէմէեիպ,
պինապէրին ճէվապ վիրէճէք եէրտէ, տօտագլարընը, գօն-
թէսին քէնտիսինէ ուղաթմագա շալըշտըղը զայիֆ վէ սօ-
ղուգ էլի իւղէրինէ վազ իթտի:

Գլօթիլտ. - (Մահգունանէ պիր թէպէսսիւմ իլէ.) Բա-
րաս կիտէլի իքի սասաթ օլտու... Ֆագաթ, քէտէրլէրիմի
վէ իղթիրապլարըմը տա պէրապէր կէօթիւրտիւ... Գեաֆ-
ֆէյի խէթա վէ նօգսանլարըմը իզալէ գըլտը... ճէնապը
Ալլահ իլէ պարըշտըմ, վէ վաֆթիզ գապընտաքի սուտան
չրգան մասումլար կիպի թէմիզլէնտիմ, Շիմտի, հուղուրը
գալպ իլէ էօլէպիլիրիմ:

Արման. - Ֆագաթ, նի՛շին եաշամագլըղը թէճրիւպէ
իթմէեօրտունուզ:

Գլօթիլտ. - Սիզտէ, պիզզաթ քէնտինիզտէ օլմաեան
պիր իւմիտի պանա վիրմէկէ նի՛շին շալըշրեօրտունուզ: Ար-
թըգ պէնիմ հագղըմտա պահս իթմէեէլիմ, վէ բէտէրի օ-
լաճաղընըգ էվլատըմ, եանի սէվկիւլիւ վէ եէթիմ մասում
իւղէրինէ կէօրիւշէլիմ... - Արման, հէնուզ գըղըմը կէօր-
մէտինիզ... օրատա, եանըմտա տըր... ուեուեօր:

Ֆիլվագը մասումճըղազ, վալիտէսինին եաթաղը եա-
նընտա, պիր պէշիք տէրունինտէ ուեուեօրտու:

Մ. տը կրանլիէօ, սուրէթի նագիքեանէտէ պու շօ-
ճուղու պէշիկինտէն գալտըրըպ, ույգուսունտան ուեան-
մագօրըրն գուճագլատը:

Գլօթիլտ. - Զանն իտէրիմ քի, կիւզէլ պիր գըղ օլա-
ճագ տըր... անճագ, պունտան տօլաեը մէսրուր օլուպ օլ-
մամագ լաղըմ իտուկինի պիլմէմ, չիւնքի, պիր գատըն ի-
շին կիւզէլիք, շօգ տէֆա մուղիրը պիր իհսան տըր... Պիր
ազ էվվէլ, բաբաս, պու շօճուղուն սուեուեու վիրտի, ֆա-

դաթ , սիղ ըէսմէն վաճթիղ իթ տիրինիղ . . . Քէնտիսինի նէ՞
իսիմէ թէսմիեէ իտէճէքսինիղ . . . կիւղէլ պիր իսիմ թախ-
սիս իթմէնիղի արզու իտէրիմ :

Արման . - (Կէօղլէրինին եաշընտան սէսի պօղուլարագ .)

Իղին իսմինիղի թախսիս իտէրիղ :

Գլօթիլտ . - (Նէվիմա տէհշէթլէ .) Ա՛հ , խա՛յր , խա՛յր ,
էնիմ իսմիմի թախսիս իթմէնիղի իսթէմէմ , շիւնքի պէ-
մ իսմիմ , Ֆէլաքէթ հուսուլէ կէթիրմէքտէ տիր . . . Մէք-
էպտէ պուլունտուղում զէման , թէք պիր տօսթում վար-
աի , քէնտիսինի զիեատէսիյլէ սէվէր իտիմ . . . Պու տօս-
թումուն իսմի , ժէրմէն իտի . . . իմտի , գըղըմը տա ժէր-
մէն թէսմիեէ իտին . . . Պու խուսուստա պանսա վատ իտէր-
միսինիղ :

Արման . - Էվվէթ , վատ իտէրիմ :

Գլօթիլտ . - Քէնտիսինի սէվէճէքմիսինիղ :

Արման . - Էղճան ու տիլ սէվէճէեիմ :

Գլօթիլտ . - Հաղգընտա տայիմա միւլայլիմէթ վէ լէթա-
ֆէթ իլէ մուամէլէ իտէճէկինիղի պիլիրիմ . . . Զաթէն պէնի
տախի Ֆէվգէլատէ սէվէր իտինիղ , պինապէրին գըղըմ տա ,
քէնտիսինին էօքսիւղ օլտուղունու հիսս իթմէեէճէք տիր : Վա-
խտէսինի տախի թանըմըշ օլմատըղընտան , անըն դայպըն-
տան տօլաեր էսէֆ իյլէմէեէճէք տիր : Պունունլա պէրապէր ,
պէնիմ հաղգըմտա քէնտիսինէ պահս իտինիղ . . . Քէնտի-
սինէ սէօյլէեին քի , էկէրշի եաշամըշ օլտա իտիմ , քէնտի-
սինի սէվէճէք իտիմ . . . Մէզարըմըն իւղէրինէ տուա իթմէք
զրէ պիրլիքտէ կէթիրինիղ . . . Հաղգ թէալա հաղրէթ-
րի , եօգարտան անը կէօրմէքլիկիմէ վէ քէնտիսինէ թէ-
սսիւմ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ պուեուրաճագ տըր :

Կիւնէշ՝ ուֆուգտա բէյ տէր բէյ թէնէղղիւլ պուլ-
սգտա օլուպ , զաթէն օտա տախի դարարմաեա պաշլա-
լիլ իտի :

Թապիպ , Գլօթիլտ իչին ,

— Կիւնէշին պաթմասընտան ազ սօնրա վէֆաթ իտէ-
ճէք տիր , տէմիշ իտի :

Հագըգէթէն Գլօթիլտ զայիֆլանմագտա օլուպ , կիւճ
իլէ լագըրտը իտէպիլիեօրտու , վէ Մ. տը Կրանլիէօ , եա-
թաղա տօղրու էեիլմիշ օլտուղու հալտէ , մէրգուճէնին
սէօղլէրինի անճագ իշիտէպիլիեօրտու :

Պիր արա , խայլի միւտտէթ սուսլուգ վագը օլտու-
ղունտա , Արման , քէնտի քէնտիեէ ,

— Աճապա հէր շէյ պիթտի մի , տէտի :

Լաքին , խայր , տահա հէր շէյ պիթմիշ օլմաերպ ,
մէղպուրէնին ինթիղամարզ օլան եիւրէք շարբընթըսը էլան
տուրմամըշ իտի , վէ տօտագլարը հէնուղ գըմըլտանմագ-
տա , ֆագաթ անլաշըլըր հիշ պիր քէլիմէ թէլէֆֆիւզ իթ-
մէմէքտէ իտի : Օլ էսնատէ , սաքին պիր ճան շէքիշմէքլիք
պաշլամագտա օլուպ , նակէհան խասթա , եաթաղընտա
օթուրտու , վէ պիրտէն պիրէ գուվվէթլէշմիշ օլան սէտա-
սըլլա ,

— Էվլատըմը պանա վիրին , տէտի :

Մ. տը Կրանլիէօ իթաաթ իտէրէք , գօնթէս , քէնտի
թէնինին բարչասը տիմէք օլան մասուճու քէմալը աշգ վէ
մուհապպէթլէ գուճագլատը , վէ պատէհու Մ. տը Կրան-
լիէօեէ խիթապէն ,

— Արման , վագը օլան վատընըզ մուճիպինճէ , պու
մասուճու պախթիեար վէ մէսուտ գըլլաճագսընըզ , տէյիլ
մի , տէտի :

Մ. տը Կրանլիէօ , սատէլիքլէ , ֆագաթ համիյեթլէ
պիր թարղտա , էլինի շօճուղա ուղաթարագ ,

— Էկէրշի պու շօճուղուն սաստէթի պէնտէն մէնութ
խէ , սիզէ եէմին իտէրիմ քի , պու մասուճըղազ մէսուտ
վէ պախթիեար օլաճագ տըր : Էկէրշի պունուն ուղրունա ,
տիւնեէվի մէսէրրէթլէրի թէրք իթմէքլիկիմ լագըմ կէ-
լիրսէ , թէրք իտէճէեիմ . . . Էկէրշի անը , մէշագգաթտան

խալի գըլմագ իւզրէ , պէնիմ մէշագգաթ չէքմէքլիկիմ
իճապ իտէր իսէ , օ մէշագգաթը չէքէճէեիմ , վէ էկէրչի
անը գուրպան օլմագլըգտան գուրթարմագ իւզրէ , պէ-
նիմ պիր գուրպանլըղա գաթլանմագլըղըմ իգթիզա ի-
տէր իսէ , եէմին իտէրիմ քի , պուճա տախի գաթլանաճա-
ղըմ , տէտի :

Գլօթիլտ . -(ճան չէքիչէրէք .) Թէչէքքիւր իտէրիմ , Ալ-
ման . . . ճէնապը Ալլահ պու սէօղլէրինիղի իչիթտի , պէն տէ
սիզէ ինանրըմ . . . Շիմտի արթըգ ըահաթըմ . . . խօշուտում
. . . գըզըմը ալըն . . . չարուգ ալըն . . . պէն էօլիւեօրում . . .

Մ . տը կրանլիէօ , վալիտէսինին զայիֆ էլլէրի չօճուղու
թութամագ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ , պու մասումու
անըն գուճաղընտան ալտը :

Օլ էսնատէ կիւնէշ պաթմըշ իտի :

Գլօթիլտ՝ ուղուն պիր ա՛հ իտիպ , կէօղլէրի աչըգ ,
սիմասը սաքին վէ հէման կիւլիւնճլիւ օլարագ , սըրթ իւս-
թիւ տէվրիլտի , վէ արթըգ գըմըլտանմասը :

Մէրգումէ վէֆաթ իթմիշ իտի :

Արման , պիր դաշ սանիյեէ դատար եաթ աղըն եանըն-
տա օթ ուրտու , վէ պատէհու աեաղտ գալդըպ , գօնթէ-
սին կէօղլէրինի գաբատը :

Մուախսարէն , էպէ գատընը չաղըրմասըյլա , մէգ-
պուրէ տէրհալ կէլտիկինտէն , Մ . տը կրանլիէօ շու սէօղ-
լէրի սէօյլէտի .

— Մատամ տը Բանտալ վէֆաթ իթտի . . . ճէնա-
ղէ ալաեը քէնտիսինէ լաեըգ սուրէթտէ իճրա օլունմագ
իւզրէ , իճապ իտէն թէտապիրի իթթիխաղ իտէճէեիմ՝
-Պու կիճէ իքի բարաս՝ անըն եանընտա գալաճաղլար տըր
. . . իտիլէճէք մէսարիֆ իչին շիմտիլիք շունու ալըն :

Մ . տը կրանլիէօ , պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք , էպէ
գատընըն ալուճունա պիր ատէտ պէշ եիւղ Ֆրանդլըգ
գայմէ վաղ իթտի , վէ մէրգումէ իսէ , պու ճէօմէրայիք-

տէն տօլաներ հայրէթտէ գալարը կիպի, սայքի կէօղլէրի տէ գամաշտը :

Արման . - Չօճուղու տիւշիւնմէք վագթը տրր . . . Պանա պիր սիւտանա պուլապիլի^օրմիսինիզ :

Էպէ գատրն . - Էվվէթ, էֆէնտիմ, պիր սաաթ սիւրմէզ, սիզէ պիր սիւտանա պուլուրում :

Արման . - Վէլատէթինին գայտը վուգու պուլտո^օւ մու :

Էպէ գատրն . - Խայր, տահա վուգու պուլմատը : Մալիւմիւնիւզ տիւր քի, բէտէրի հազրը օլմատըղը հալտէ, իշպու գայտ իչին լազըմ կէլէն իֆատէնին, էպէ գատրն, եախօտ վազը համլ էսնասընտա հազրը օլմուշ օլան շահիաթարաֆընտան վուգուի, աաաթը ճարիւէտէն տիր : Հալ պու քի, պու սապահտան պէրու պիր տագըգա պիլէ պօշ վագթըմ օլմամըշ տրր : Պունտան գաթինազար, չօճուղուն բէտէր վէ վալիտէսինին իսիմլէրինի տէ պիլմէմ :

Արման . - Պու մուամէլէնին մունթազամէն իճրասը իչին, լազըմ կէլէն էվրագը պիրլիքտէ ալտըղըմ հալտէ, եարրն, սիզին իլէ պէրապէր տայիրէյի պէլէտիէեէ կէլիրիմ :

Պիր սաաթ սօնրա, մատամ Անկօնուն պուլտուղու սիւտանա կէլտի, վէ Մ. տը կրանլիէօ, պու սիւտանա իլէ պէրապէր քէնտի խանէսինէ կիտիպ, պունլարրն, ալթ գաթտա միւնասիպ պիր տայիրէտէ իսքեանլէրինի թէրթիպ իթտի :

Պէօյլէճէ, այնի կիճէտէ վէ հէման այնի սաաթտա, պիրի մատմուաղէլ տ'ժպէրիլին օղլու, վէ տիկէրի դօնթէս տը Բանտալըն գըղը օլարագ, Պուլվար տէ Պաթինեօլտաքի էպէ գատրնըն խանէսինտէ, իքի էվլատ տիւնեաեա կէլիպ, իքիսի տախի այնի կիւնտէ, մէղքիւր շիւպհէլի խանէեի թէրք իթտիլէր :

Արքէ վէ ժէրէն իամինտէ օլան պու չօճուղլար, պիրիպիրինէ եագրն վէ շայեանը թէէսսիւֆ ահվալ իչինտէ

տիւնեւեա կէլտիքլէրի հալտէ , աճապա պիւեիւտիւքլէ-
րինտէ , կէօզէ կէօրիւնմէեէն պիր պաղ իլէ պախթ ու թա-
լէլէրինին մէրպութ օլտուղունու անլաեաճագլա՞ր մը տըր :
Միւսթագպէլ , պու խուսուսու պիզէ անլաթաճագ
տըր :

26

Րօպէրթին , էպէ դատընա , էկէրչի կէնճ գըզ՝ վա-
զը համլինտէն տէօրթ կիւն սօնրա , քէնտի խանէսինի
թէրք իտէպիլէճէք պիր հալտէ պուլունուր իսէ , պին ֆը-
րանգ պախչիչ վիրէճէկինի վատ իթմիչ օլտուղունու , իհ-
թիմալ քի օգուեանլարըմըղ ունութմամըչլար տըր :

Իմտի , իւչիւնճիւ կիւնիւն ազչամըսը , մատամ Անկօ ,
վատ օլունան միւքեաֆաթը գազանտըղընը , շիւնքի իրթէ-
սի կիւն լօղուսանըն , հիչ պիր թէհլիքէ օլմաեարագ խա-
նէսինի թէրք իտէպիլէճէկինի , Րօպէրթէ պէեան , վէ շու-
եօլտա իլավէի մէգալ իլլէտի .

— Եալընըղ տիգգաթ լազըմ տըր , ֆագաթ , հէր
նէրէտէ տախի պուլունասա , պիր միւտտէթ , հէր կիւնա եօր-
կունլուգտան խալի օլմալը տըր . . . Իսթիրահաթ իթմէք ,
վէ սալա գասալէթտէ պուլունամամագ , իշթէ պէնիմ թէն-
պիհիմ պունտան իպարէթ տիր :

Րօպէրթ . - Տէմիր եօլ իլէ պիր սէյեահաթ իթմէսի ,
մուզիրը նէթիճէլէրի մուճիպ օլապիլի՞ր մի :

Էպէ դատըն . - Հէման պու սէյեահաթըն իճրասը
հէր հալտէ լազըմ մը տըր :

Բօպէրթ . - Էվվէթ :

Էպէ գատրն . - Պէյիա եօգ տուր , օ սէյահաթը իտէպիլիր :

Էսասէն էպէ գատրն , կէօրիւնտիւկիւ գատար օլ իուսուսուսուտա էմին տէյիլ իտի իսէ տէ , թէրէտիւտ կէօսթ էրմէսի , քէնտինին պին Ֆրանգընը թէհլիքէէէ գօեապիլէճէկինտէն , ղէրրէ գատար թէրէտիւտ իպրազ իթմէսի : Բօպէրթին սէօյլէտիկի սէյեահաթ , շիւպհէսիզ օգուեանլարըմըզա անլաշըմըշ օլտուղու վէճհ իւզրէ , Օրլէանա իտիլէճէք սէյեահաթ իտի , շիւնքի շուրասընըն անլաշըմասը թապիի տիր քի , մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ , Լուարէտէ իսքեան իտէն հալասընա պիր վիզիթա վիրմէզտէն էվվէլ , բէտէրինին խանէսինէ ավտէթ իտէմէզ իտի :

Շունու տախի պէեան իտէլիմ քի , պիր կիւն էվվէլ , իհթիեար Մ . տ'Օպէրիվ գըղընտան պիր մէքթուպ ալմըշ իտի քի , պու մէքթուպ , Բօպէրթին իմլասը մուճիպինճէ եազըմըշ օլտուղու հալտէ , կիւեա նագրէյ սէյֆիեէսինտէն եազըմըլ տըր կիպի գօնթէս հագգընտա պազը իսապէրլէրի հավի պուլունմագտա իտի , վէ պու մէքթուպուն իւզէրինտէ օրանըն բօսթա բուլու կիւզէլճէ թագլիտ իտիլմիշ իտի :

Իրթէսի կիւն , էօյլէնտէն իքի սաաթ սօնրա , Պիթուսուն գուլանտըղը արապա , Վինեօնուն խանէսի էօնիւնտէ տուրտու , վէ ղաեէթ ղայիֆ օլան հանրիէթ , կէլտիկի կիպի , եիւզիւ գալըն պիր նիգապ իլէ էօրթիւլմիւշ օլտուղու հալտէ , մատամ Մնիօնուն պիր թագըմ թէմէննիեաթ վէ իլթիֆաթընը տինլէտիքտէն սօնրա , մէգքիւր արապաեա օթուրտու , վէ Մ . տը Լօքէրն տախի մէզպուրէնին եանընտա օթուրուպ , արապանըն գըրմըզը բէնկլի ըսթօրլարընը աշաղրեա էնտիրտի : - Պիթու , տէրհալ պէյկիրլէրինի գամշըլամաղլա , արապա , Մօնրուժ օլասընա տօղրու եօլա բէվան օլտու :

Ելիվէլ էմիրատէ, տէօրթ կիւնտէն պէրու մահպուս օլան
Իւրսիւլ գատընը սէրպէսթ գըլմագ, վէ ահվալ ու վու-
գուաթ տան անը տախի խապէրաար իթ մէք լաղըմէտէն խախ
Բօպէրթ իշին պու պիր աղըր վաղիֆէ խախ, շիւնլի
մէրգում, ալէսսէվիեէ հիշ պիր շէյտէն գօրգմագ իքէն,
Իւրսիւլ գատընա էսրար աշմագ մէճպուրիեէթ ինի տիւ շիւն-
տիւքճէ, իղհարը էնտիշէ իյլէմէքտէ խախ :

Հանրիէթ տախի պու խուսուսու տէհշէթլէ տիւ շիւ-
նէրէք, պէսլէմէսի գարշըրնտա գըղարմագ վէ մահճուպ
օլմագ, վէ ֆէվգէլատէ սատըգ օլան օլ պիշարէ գատընըն
գալպինի միւքէտտէր գըլմագ մէճպուրիեէթի, մէղպուրէեի
թարիֆ օլունմագ էնտիշէլէրէ կիրիֆթար իյլէմէքտէ խախ :

Գու միւլահագաթ տէրեասընա տալմըշ օլմալարըյլա,
կիթտիքլէրի եօլուն ուղունլուղու, պիղիմ իքի եօլճուեա
պէլլի, օլմատը, վէ արասպա, մալիւմիւմիւղ օլան խալի պի-
նանըն էօնիւնտէ տուրտուղունտա, պու տէրէճէ շարուգ
եէթիշմիշ օլմալարընտան տօլաերը իքիսի տէ թէաճճիւպտէ
գալտը :

Բօպէրթ . - (Մրապատան աշաղըեա էնէրէք .) Հա'ն-
րիէթ, սիղ պիր աղ սապը իլէ պէքլէեին . . . պէլքի, Իւր-
սիւլ գատըն իլէ իտէճէեիմ միւքեպլէմէ ուղուն սիւրէճէք
տիր . . . Տիւ շիւնիւնքի քէնտիսինէ սէօղ անլաթմագ լաղըմ
տըր, քէնտիսի իսէ, տիք գաֆալը պիր գատըն տըր :

Հանրիէթ . - (Եավաշ սէտա իլէ .) Նամուսլու տուր տիւ-
մէկէ գօրգուեօրմուսունուղ :

Մ. տը Լօքէրն, մէղպուրէնին սօն իֆատէսինի իշիթ-
մէմիշ կիպի կէօրիւնէրէք, պաղչէեէ կիրտի :

Սարիօլ, եաքրաղլարը տէօքիւլմիւշ օլան պիր աղամըն
կէօլկէսի ալթընտա սիկարասընը իշմէքտէ օլտուղու հալ-
տէ, Բօպէրթին նէղտիինէ կէլէրէք,

— Էֆէնտիմ, պէքճիլիք մէմուրիեէթ իմիղտէն արթըգ
գուրթուլաճա՞ գմըերը, տէտի :

Բօպէրթ . - Պէշ տաղըդատան դուրթուլաճաղսընըդ :
- Լիմասու նէ՞րէտէ տիր :

Սարիօլ . - Եօգարտա , դարընըն եանընտա տըր . . .
տէֆիղամ իշին մէրգումէեէ պիր թաղըմ սէօղլէր սէօյլէ-
եօր իսէ տէ , դարը օնա ապլա ճէվապ վիրմէեօր . . . Մու-
հավէրէլէրինի պուրատան իշխտիեօ՞րմուսուճուղ . . . բէք խօշ
տուր :

Բօպէրթ . - Պէն եօգարը շըղըեօրում . . . Լիմասու իլէ
սէն Բարիսէ ավտէթ իտէպիլիրսինիղ : Սիղէ իհթիեաճըմ
գալմամըշ տըր :

Սարիօլ . - Յիմէք սէրպէսթ հավա ալաճաղըդ . . . պու
խապէր մուճիպի մէմնունիյեէթ տիր : Իհթիեարէ դարը ի-
լէ եալընըղ գալըր իսէնիղ , քէնտինիղէ տիդգաթ իտին
. . . ղիրա վաղը օլաճագ մէնղարէնին դօրգունճ օլաճա-
ղընտան տօլանը վէսվէսէ իտիեօրում . . . Նիհաեէթ պու
գատար մալիւմաթ սիղէ քեաֆի տիր . . . քէնտինիղի գօլ-
լանըն :

Բօպէրթ , ումուղլարընը շէքէրէք , նէրտիվէնտէն եօ-
գարը շըղտը , վէ Իւրսիւլ գատընըն Լիմասու իլէ պիրլիք-
տէ պուլունտուղու օտանըն գաբուսունու աշտը :

Պիշարէ նաղըրէ գատըն օլ գատար թէպտիլ օլմուշ
խտիքի , իսթիտաի էմրտէ Մ . տը Լօքէրն քէնտիսինի կիւճ
իլէ թանըեապիլտի : - Հէր նէ գատար Իւրսիւլ գատընըն
թաամլարը պօլ իտի իսէ տէ , պունունլա պէրապէր տէօրթ
կիւնտէն պէրու մէղպուրէ պայքի հիշ պիր շէյ եէմէեիպ ,
տայիմա աղլամագտա , վէ սամանտան ատի եաթագ իւ-
ղէրինտէ եաթմագ իսթէմէեիպ , պիր իսկէմլէ իւղէրինտէ
ուեումագտա իտի :

Պիշարէնին կէօղլէրի էթրաֆընտա տէյիրմի պիր մօր-
լուդ հասըլ օլմուշ օլուպ , տայիմի կէօղ եալլարընտան ,
սօլմուշ օլան եանաղլարընտա պիր ջիղիկ հասըլ օլմուշ , վէ
տօտագլարըլլա էլլէրի տիթրէմէքտէ պուլունմուշ իտի :

Գարու աշըլտըղը ղէման, Իւրսիւլ գատըն, Սարիօլուն իչէրի կիրտիկինի զանն իլէ, պաշընը եօգարը դալտըրմատը, Փաղաթ, Լիմասունուն՝ «Վա՛յ միւսիւ Բօպէրթ, սի՞ղմիսինիղ» տէյի նիտա իթմէսինտէ, պիր սըչրաւերչատա աւաղա գալգար, վէ եիւղիւնիւն պիր թարաֆընը կիղլէմիշ օլան տաղընըգ սաշլարընը պէրթարաֆ իլէ, տիք տիք եէնի կէլէն շախսա աթֆը նաղար իյլէտի :

Բօպէրթ . - (Լիմասուեա խիթապէն .) Պիղի եալընըղ պըրագ :

Սարիօլուն արգատաշը տէրհալ պու էմրէ իթատաթլա, օտատան տիշարը շըգար :

Իւրսիւլ, պիր դաշ ատըմ գատար մէրգուեա տօղրու իլէրլէեէրէք, հընչգըրմալարընտան նաշի պօղուլմուշ օլան սէտասըյլա :

— Սի՞ղմի պէնի պուրատա հապս իթտիրտինիղ, տէտիւ Բօպէրթ . - Էվվէթ :

Իւրսիւլ . - Սիղ օլտուղունուղու պիլիր իտիմ, հաթթա պու պապտէ էմին իտիմ :

Բօպէրթ . - Մուհաֆաղանըղա մէմուր օլան ատէմլէր հաղղընտա շիքեաեթինի՞ղմի վար տըր :

Իւրսիւլ . - Մատտէ պէնիմ հաղղըմտա տէյիլ տիր . . . Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվի նէ՞ եարտընըղ . . . էվլատըմ, հանրիէթիմ նէ՞րէտէ տիր :

Բօպէրթ . - Աշաղըտա տըր . . . սիղէ պէքլէեօր . . .

Պու իֆատէեի իշիտինճէ, իհթիեարէ պէսլէմէ գըղմէսէրրէթլէրէֆը սէտա իտիպ, հէմանտէմ տիշարը շըղմաղ իսթէտիկինտէ, Բօպէրթ, մանի օլարագ :

— Իւրսիւլ գատըն, մահպէսիեթինիղ խիթամ պուլտու, լաքին իքիմիղ պիրլիքտէ կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, պուրատան տիշարը շըգապիլէճէքսինիղ, տէտի :

Իւրսիւլ . - Պիրիպիրիմիղէ նէ՞ տիեէճէեիմիղ վար տըր, եախօտ պանա տիեէճէեիմիղ նէ՞ տիր :

Բօպէրթ . - Բէք շօղ տիւնէճէեխմ վար տըր . օթ ուրուն վէ պէնի տինլէեին :

Իւրսիւլ . - Սիդի տինլէեօրում , Ֆադաթ շարուդ իտին . . . դիրա մատմուաղէլ Հանրիէթ պէնի պէքլէմէքտէ տիր , վէ պէն տէ քէնտիտինի կէօրմէեի Ֆէվգէլատէ արդու իտի-
եօրում :

Բօպէրթ . - Պիր աղ սապըրլը օլուն : Զաթ էն պէն տէ սիդէ ծնտան պահս իտէճէեխմ ,

Իւրսիւլ . - Հանրիէթտէ՞ն մի :

Բօպէրթ . - Թապիի . . . Սիդի պու էվտէ սադլաթմադ-
լըղըմ , սիդի , քէնտիտինտէն աերրմադ իչին օլտուղունու էլ-
պէթթէ անլամըշսընըղ տըր :

Իւրսիւլ . - Պունու պէն անլատըմ , վէ քէտէրիմտէն վէ գօրգումմտան պիր տէրէճէ տիվանէ օլտում . . . Պու վադըա-
տա պաղը կիւնա ալչադլըղ մէվճուտ օլտուղունու շիւպհէ
իթտիմ . . . Ս՛հ , շիւպհէմի թէքրար իթմէկէ ճէսարէթիմ
եօգ տուր . . . Բէճա իտէրիմ , նիեաղ իտէրիմ , միւսիւ ,
վէավէսէ իթտիկիմտէ վէ գօրգտուղումտա խէթա իշլէմիշ
օլտուղումու , վէ սիդին , նամուսլու պիր քիմսէ իտուկինի-
ղի պանա պէեան իտին :

Բօպէրթ . - Նամուսլու ատէ՞մ մի , էլպէթթէ նամուս-
լուեում . . . իմտի , վադը օլան խէթա թամիր իտիլէրէք ,
նամուսքեարլըղ լէքէսիղ դալաճադ տըր :

Իւրսիւլ . - (Յիթրէեէրէք .) Վադը օլան խէթա թամիր
մի իտիլէճէք տիր . . . խէթա՞ մը , հա՞նկը խէթա :

Բօպէրթ . - Շիմտի , եախօտ պէշ տադըդատան , հէր
շէյի պիլմէքլիկինիղ լաղըմ կէլէճէք տիր . . . վադըթ դայպ
իթմէկէ կէլմէղ . . . Մատմուաղէլ տ'Օպէրիլ՝ վալիտէ օլմուշ
տուր :

Պու պիր դաշ քէլիմէնին հասըլ իթտիկի թէէստիր ,
տէրհալ վէ շիտտէթլի սուրէթտէ դուհուրա կէլաի : Շէօյ-
լէքի , մէրգումէնին լէհճէսի դաթէն սօլուդ իքէն , տահա

դիւեատէ սօլտու , սիւմասը տէհչէթլի պիր սուրէթ քէսպ
իթտի , վէ եաշարմըշ օլան կէօղլէրինտէ ֆէվղէլատէ պիր
բարլագլըգ միւշահէտէ օլունտու :

Մուախսարէն Իւրսիւլ դատըն , « ա՛հ ալշագ » տիւե-
րէք , վէ էլլէրինի աշմըշ օլարագ , Բօպէրթի պօղաղընտուն
թութուպ պօղմագ նիւեթի գավիւեթիյլէ , հէման օթուր-
տուղու եէրտէն սըչրատը , Ֆագաթ մէրգումէ զաթէն սին-
լի , վէ տէօրթ կիւնտէն պէրու չէքաիկի միհն ու մէշագ-
գաթըն թէէսսիրիյլէ վիճուտճա հալը զաաֆիթտէ օլտու-
ղունտան , պու հիւճումու հիչ պիր շէյէ միւֆիտ օլամատը :
Շէօյլէ քի , Մ . տը Լօքէրն , պիշարէնին պիլէքլէրինտէն խա-
ֆիֆճէ թութուպ , պիր գաշ տագըգա էվվէլ օթուրմուշ
օլտուղու իսկէմլէսի իւղէրինէ թէքրար օթուրթմագ իչին ,
ուղուն միւտտէթ ճէպը իսթիմալինէ իհթիւեաճը օլմատը :

Պինապէրին մէղպուրէ , մաղլուպ օլտուղունու , վէ
խայինլիկինի պիլտիկի օ ատէմէ , օ ալշագա գարշը տալա
իգթիտարը պուլունմատըղընը հիսս իթտի , վէ եիւղիւնիւ ,
էլլէրի տէրունինտէ կիղլէեիպ , օլ անէ տէկին տէօքմիւշ
օլտուղու կէօղ եաշլարընտան տահա դիւեատէ աճը աճը
կէօղ եաշլարը տէօքաիւ :

Բօպէրթ . - (Սապըրսըղլըղլա .) Փագաթ , պիշարէ Իւր-
սիւլ դատըն , պու եօլտա աղլամագ մէնղարէսինին ապա
եէրի օլմատըղընը անլամաեօրմուսունուղ : Գըյմէթտար
պիր վագըթ զայպ իտիւօրուղ . . . Հանրիէթ պիղէ պէքլէ-
եօր , վէ ավտէթ իթմէտիկլիմիղի կէօրմէքլէ , էլպէթթէ
տիւշարը էնտիչէ օլուեօր . . . Պուլունտուղումուղ հալ բէք
սատէ տիր . . . Պէն պիր էվլասս բէտէրիւեիմ . . . պու կիւն ,
օ էվլասս վէլէտիղլինա տըր . . . Ֆագաթ , Հանրիէթ պէնիմ
գարըմ օլտուղունտա , մէչրու օլաճագ տըր :

Նագըրէ դատըն պաշընը եօղարը գալտըրըպ , սըղըշ-
մըշ օլան տիլլէրի արասընտան ,

— Գարընըղ մը . ա՛հ , ա՛սլա , ա՛սլա , տէտի :

Բօպէրթ . - (Սեմուղլարընը չէքէրէք .) Է՛Տ , շու էանա-
տէ Ֆիքրինիզտէ կէչիպ տէօնէնի պիլմէեօրմուեում զանն
խախտօրսունուղ : Յէնի , աչաղ , հայլաղ , վէ խային պիր
քիմնէ մագամընտա Մ . տ'Սպէրիվէ զամագլաեարաղ , անըն
խանէսինտէն դօվտուրմաերը թասմիմ իթմէքտէ օլտուղու-
նուղու անլաեօրում . . . Մատմուաղէլինիզին Ֆիքրինի
հագգըմտա ուեանտրրարաղ , վէ պէնի քէնախինէ բէք
Ֆէնա հալտէ կէօսթէրէրէք , մուհապպէթի տէրէճէսինտէ
թահգիրինէ լաերղ գըլմաղ թասավլուրունտա պուլունու-
եօրսունուղ :

Իւրսիւլ . - Էվվէթ , ճէնապը Սլլահա ինանտրղըմ՝ նէ՛
դատար սահին խէ , պու սէօյլէտիքլէրինիզի եարաճաղըմ
տա օլ դատար սահին տիր :

Բօպէրթ . - Խա՛յր , սիղ պու շէյի եարմաեաճաղսը-
նըղ , վէ պունու եարմագտան քէնախինիզի սագընաճաղ-
սընըղ : - Հէեէճանընըղ թէսկին օլուպ , միւլահազանըղ ա-
նըն եէրինէ գայիմ օլուր խէ , էօմրիւ , եայընըղ պիր թէլ
իլէ պաղլը օլան , վէ պու եօլտա պիր իգրար քէնախինն վէ-
Ֆաթընը մուճիպ օլաճաղը տէրքեար պուլունան պիր իհ-
թիեարը , պու սուրէթլէ էօլտիւրմէքտէն սագընաճաղսը-
նըղ : - Էվվէթ , սէվտիկինիզ կէնճ պիր գըղը , զէվճէ օլմա-
եարաղ , եայընըղ վալիտէ օլմագլըղ էպէտի նամուսսուղ-
լուղունա մահքիւմ գըլմաեաճաղսընըղ :

Մ . տղ Լօքէրն՝ տէրքեար օլան մէհարէթիլլէ պու ի-
Ֆատէսի՛ թ օլ դատար բարլաղ վէ միւքէմմէլ օուրէթտէ ի-
րաա իթտըքի , պիչարէ խըղմէթճի դատըն , զաթէն վու-
գուա կէլմիշ օլան Ֆէլաքէթէ , պիրինճիսի կիպի իսլահը
նագապիլ եէնի պիր Ֆէլաքէթ իլավէ իտիլմէսինէ մահէլլ
օլմատրղընա իւքեաթ օլտու , վէ քէնախինտէն էվվէլ մատ-
մուաղէլ տ'Սպէրիվին տէտիկի կիպի ,

— Բէք իյի , սիւքիւթ իտէճէեիմ , տէտի :

Բօպէրթ . - (Իչպու եէնի մուվաֆֆաղըյեթտէն սօն-

րա .) Իմտի , Իւրսիւլ գատըն , արթըդ քէսպի սիւքիւնէթ
խտին , եիւղիւնիւղիւ սօղուգ սուտա երգաւերն , վէ սիղի ,
Սարէթըիէր թիմարխանէսինտէն Ֆիրար իթմիշ պիր մէճ-
նունէեէ պէնդէթէն շու տաղընըդ սաշլարլընըղը պիր աղ
սրրաւեա դօեուն , վէ կէլին Հանրիէթէ գալուշուն , տէտի
հէշ տաղըդա սօնրա , Իւրսիւլ գատըն իլէ Բօպէրթ
պիրլիքաէ աշաղըեա էնտիլէր :

Մէզպուրէ , արապաւեա կիրտիկինտէ , մատմուտղէլ
տ'Օպէրիլին , թարիֆ օլունմաղ պիր շխտաէթի մուհապ-
պէթլէ քէնտի գուճաղընա աթըլտըղընը կէօրտիւկիւնտէ ,
աճը պիր սէվինճ հիսս իյլէտի , վէ Հանրիէթի գուճաղըն-
տա սըգարադ , վէ պուս իտէրէք ,

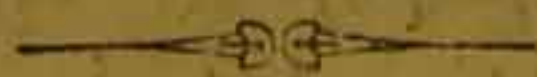
— Ա՛հ , էվլատըմ . . . սէվկիւլիւ , պէտպախթ էվլա-
տըմ . . . տէտի :

Բօպէրթ , պու մուհապպէթ հիսսիւթընա մանի օլ-
մադ իսթէմէեէրէք , արապաճընըն եանընտա օթուրմաղ-
լըղը թէրճիհ իթտի :

Սրապաճը . - Նէրէեէ կիտիւօրուղ , էֆէնտիմ :

Բօպէրթ . - Օրլէան շըմէնտըֆէրինէ :

Մատմուտղէլ տ'Օպէրիլ իլէ Իւրսիւլ գատըն , օ կիւ-
նիւ սաաթ պէշի եիկիրմի տաղըդա կէշէրէք , հարէքէթ ի-
տէն գաթար իլէ , պէշ կիւն էվլէլ կիթմէլէրի լաղըմ կէ-
լէն մահէլէ կիթտիլէր :

27

Իրթէսի կիւն , ստաթ սապահըն ալաֆրանկա տօղուղ
սուլարընտա , պիր խայլի կիճէլէր հէման կէօղիւնէ ոյգու
կիրմէմիշ օլան Բօպէրթ աը Լօքէրն , վիճտանը վէ ֆիւրբի
րահաթ օլան քիմսէ կիպի աէրին պիր ոյգու լչինատէ ու
եու մաղտա իտի :

Մ. տ'Օպէրիվին իհթիեար օտա խըզմէթքեարը օլան
ժօղէֆ , թէլաշը պիր հալ իլէ մէրդումուն օտաարնա կիր-
տի , վէ եաթաղընըն գարշըսընտա տուրուպ , միւէսսիր պիր
սէտա իլէ :

— Միւսիւ դօնթ , դաթընըղը ոյգունտղտան ուեան-
տըրտըղըմտան տօլաեը աֆվընըղը թէմէննի իտէրիմ . . .
տէտի :

Բօպէրթ կէօղլէրինի աշտը , վէ ապա իղհարը հայրէթ
իթմէեէրէք ,

— Նէ վար ժօղէֆ , ումարըմ քի պանա ֆէնա խապէր-
լէր կէթիրմէտին . . . ումարըմ քի , Մ. տ'Օպէրիվէ ֆէնա
պիր հալ վաղը օլմամըշ տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

ժօղէֆ . - Խա'յր , միւսիւ դօնթ , համտ օլաուն էօյլէ
պիր շէյ եօգ տուր . . . վաղաա շու սըրատա քէնտիմին
ալթիւսթ պիր հալտէ պուլունտուղումու պիլիեօրում , ֆա-
ղաթ նէ եարաեըմ , էլիմտէ տէյիլ տիր . . . Աշաղըեա պիր
քիմսէ կէլմիշ , հէր հալտէ սիղի կէօրմէք իսթ էեօր . . . Պաշ-
տան սալմաեա չօգ շայրշարմ իսէ տէ , միւմքին օլամատը
. . . մէրդում իսրար իտիեօր , կիթմէք իսթէմէեօր . . . հաթ-
թա , մատտէ դաեէթ միւսթաճէլ պիր իշ հաղըրնտա օլ-
մաղլէ , քէնտիտինի դապուլինիղտէ մէմնուն օլաճաղընը Է-
ֆաստէ իյլէեօր :

Բօայէրթ . - Նու դատար էլքէն կէլէն միւսափիր զի՞մ
օլապիլիլ :

Ժօղէֆ . - Կէնճ պիլ միւսիւ տիւր . . . օլաու դճա իւս
թիւ պաշը թէմիզ տիր , Ֆադաթ դարիպ պիլ թարգտա
էավապ կիւնինմիլ տիր . . . շու դատար զի շիղտանընը խա
նէսինտէ ունութմուշ օլաուդունտան , եէտինտէ դարթը
եօդ տուր . . . պու սէպէպլէ , խամինի շու քեաղլաւ բաշու
սընըն իւսթիւնէ եաղար :

Բօայէրթ . - Վէր պագաերմ :

Բօայէրթ , գուրշուն դալէմ իլէ եաղլլմիլ օլան Պօրծ
ու Սօրէլ քէլիմէլէրինի օդուեունճա , Ֆէվդէլատէ ճանը
սըգըլար իսէ տէ , պէլլի իթ մէեէրէք ,

— Հա՛ հա՛ , պարօն տը Սարիօլ . . . Ֆամիլեասընը թա
նըմըլ օլաուդում պիլ քիպարդատէ . . . Հագըգէթէն շու
Սարիօլ Ֆամիլեասը էֆլատը , բէք իյի ատէմ տիրլէր . . .
խարար իթմէսինտէ բէք իյի իթմիլ . . . քէնտիտինի գապուլ
իթմէքլէ մէմնուն օլաճաղըմ . . . Ժօղէֆ , սէօյլէ , պիլ սն
էվվէլ իչէրի պուեուրսուն , տէտի :

Ժօղէֆ . - Բէք իյի , միւսիւ դօնթ :

Հանրիէթին աշըգը տէրհալ եաթաղընտան գալգըպ ,
պիլ բանթալօն իլէ պիլ Ֆանէլա կիւնինտի , վէ գաշարը
չաթըլմըլ , վէ լէճճէսի պուրուշմուշ օլաուդու հալտէ , միւ
սափիրինէ պէքլէտի :

Սարիօլ , իհթիեար խըղմէթ քեար իլէ պիլլիքտէ կէլիպ ,
Բօայէրթին օտասը դաբուսունտան կէչտիկի սըրատա ,

— Սապահլար խայր օլաուն , աղիղիմ գօնթ . . . դա
թընըղա թագտիմէ միւսարաաթ իյլէտիկիմ իլթիֆաթը
խալխանէմի գապուլ իթմէնիզի բէճա իտէրիմ , տէտի :

Սարիօլ , պիլ կիւն էվվէլ Բալէ-Բօայեալա կիտէրէք ,
օրատա պուլունան հագըր էլպիսէ սաթան տիւ քքեանլարըն
պիլրինտէն պաշտան թըրնաղա դատար պիլ թագըմ եէնի
էավապ սաթըն ալարագ կիւնինմիլ իտի :

Շէօյլէ քի, աչըդ մալի գըսաս պիր ըհտէնկօթ, տաղ քէշիսի ըհնկինտէ պիր ժիլէ, հեւսար ասքէրլէրինէ մախսուս էնլի վէ աչըդ ըհնկլի պիր բանթալօն, դըրավաթ եհրինէ գըրմըղը պիր պօղաղ պաղը, դանէթ բարլագ իբէքլի պիր շաբգա, լուսթրին պօթին վէ եհշիլիմսի էլտիվէն կիեինմիշ, վէ պաղա թագլիտինտէ պիր կէօղլիւք ասմըշ, վէ սախթէ աքիֆ թաշլը սարը օլարագ քիւշիւք պիր պասթօն թութ մուշ օլմասըյլա, իհթիեար խըղմէթքեարըն տէտիկի կիպի, մէրգում, սահիհէն ղարիպ պիր հալ քէսպ իյլէմիշ իտի :

Շուրանը տախի իլավէթէն պէեան իտէրիղ քի, Սարիօլ, վիլ լէվէք սօգաղընա կէլմէղտէն էվվէլ, սարը սաշլարընը ֆրիղէ իթտիրմիշ, վէ ճէպ մէնտիլինէ տէ պիր քիւշիւք շիշէ Գօլօնը սուեու ագըթմըշ իտի :

Բօպէրթ, մէրգումա ճէվապ վիրէճէք եհրտէ, ժօղէֆին օրատան կիտիպ կիթմէմիշ օլտուղունու, վէ գարուլարըն գարալը պուլունուպ պուլունմատըղընը թահգըղ իթտի, վէ պատէհու Սարիօլուն նէղտինէ ավտէթլէ, գօլլարընը, կէօքսիւնտէ գավուշտուրմուշ օլտուղու հալտէ, գարշըսընտա տուրուպ, պաշտան անաղա գատար մէրգումու սիւղտիլ :

Սարիօլ, իշպու պարիտանէ գապուլիյեթտէն տօլանը ասլա թէլաշ կէօսթէրմէեիպ, կէօղլէրինի օտանըն տէօրթ թարաֆընա չէվիրէրէք :

— Սահիհէն էֆէնտիմ, իգամէթկեահընըղ բէք միւքէմմէլ տիր : Պու ճիճիպիճիլէր իշին ագչէ լաղըմ տըր . . . պուրատա, ինսան քէնտիսինի պիր միւղէխանէտէ զանն իտիեօր . . . Հասըլը տօսթում, սէն պուրատա բէք ըահաթ օլմալըսըն . . . լաքին պէնի տավէթ իթսէնէ քի օթուրաերմ, տէտի :

Բօպէրթ, հիտտէթինի զապթ իշին ֆէվգէլատէ ճահտ իթմէքտէ իտի, շիւնքի, պու հիտտէթինին բաթլագ վիրմէսի, քէնտիսի իշին մուխաթարալը օլապիլիլ իտի :

Բօպէրթ . - (Պօղոս գ պիր սէտա իլէ .) Աճայի՛ պ , սիզ
ազլընըզը զա՛յպ մը իթտինիզ :

Սարիօլ . - Ազլըմը նի՛չին զայպ իտէճէեիմ . . . տօղրու
սու պու հալ պէնի թէաճճիւպտէ պըրագըեօր :

Բօպէրթ . - Պաշըմը պէլաեա ուղրաթմագ , վէ թէլէ
Քիմի մուճիպ օլմագ իչին եէմի՞ն մի իթմիչսինիզ տիր :

Սարիօլ . - Բէք թօհաֆ շէյ . . . պէն իսէ , սանա իլթի
Ֆաթէն հիչ պիր մասրաֆտան գաշընմատըմ . . . Գալըպ գը
եաֆէթիմ միւքէմմէլ տէյի՛լ մի տիր . . . Թէրզի , պէնիմ
իչին , է՛ն զիեատէ զէնկին օլանլար պիլէ պու գատար միւ
քէմմէլ էսվապ կիեինմէզլէր տէյի թէէմին իթտի . . . Պիր
քէրքէ շու մէնտիլիմի գօգլա . . . պագ նէ՞ կիւզէլ գօգու
եօր . . . Պունտան տա գաթինազար , պարօն իսմինի իհրագ
իթտիմ . . . լաքին , պունուն իչին հիչ պիր պէտէլ էօտէմիչ
օլմատըղըմտան , եալընըզ պիր զիքր ու իշար օլմագ իւզրէ ,
պու իւնվանը իհրագ իյլէտիմ , վէ պունուն իչին հիչ պիր
պէտէլ տէ վիրմէտիմ :

Սարիօլ , պալէատէքի սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա ,
Բօպէրթին տահա զիեատէ հայրէթինի մուճիպ օլմագ իւզ
րէ , լուսթրին պօթինլէրինին էօքչէլէրի իւզէրինտէ տէյի՛ր
մի տէօնտիւ , վէ վասի պիր գօլթուգլու իսկէմլէտէ օթու
րուպ , աեագ աեագ իւսթիւնէ գօյտուգտան սօնրա , գօ
գուլու մէնտիլիլէ նագիքեանէ պիր թարգտա քէնտիեի
եէլքազէլէմէկէ պաշլատը :

Բօպէրթ . - (Հիտտէթլէ .) Նէ՞ եաքմագ իչին պուրա
եա կէլտինիզ :

Սարիօլ . - Իշթէ պու թօհա՛ֆ , պէսպէլլի , պիրլիքտէ
իշլէրիմիզ օլտուղունու , հէմտէ կիւզէլ իշլէրիմիզ օլտու
ղունու ունուտուեօրսուն :

Բօպէրթ . - Պէն հիչ պիր շէյի ունութմաեօրում :

Սարիօլ . - Պիզիմ քիւչիւք հիսապըն գաթիէն թէսվի
եէսի իչին պուրաեա կէլտիմ . . . Պէն քէնտի վագիֆէմի՛նօգ

Թասը նօգթասընա իճրա իթտիմ . . . շիմտի տէ սըրա սէ-
նին տիր :

Բօպէրթ . - Տիկէր պիր մահէլլտէ պուլուշմագ իւզրէ
սէօզլիւ օլամա՞ղ մը իտիք :

Սարիօլ . - Նա՞սըլ օլապիլիլի իտի :

Բօպէրթ . - Պանա պիր մէքթուպ եազըպ կէօնտէրմէ-
լի իտին :

Սարիօլ . - Պէնիմ եազըմ պիր ազ շիւպհէլի տիր , վէ
օն պէշ պին Ֆրանդ իրատը օլան պիր քիմսէ , (շիւնքի պու
իրատա պէն քէնտիմի մալիք ատտ իթմէքտէեիմ ,) տօս-
թու Բօպէրթ Սօլնիէեի իւզէրինէ կիւլտիւրէճէք հալ ու
հարէքէթտէ պուլուշմագ իսթէեէմէղ :

Բօպէրթ . - Սուս օլ , հա՛յլազ , սուս օլ :

Սարիօլ . - Սուս օլմագ իսթէրիմ , Ֆագաթ խօշնուտ
տէյիլիմ . . . Պէն սանա քէմալ նէզաքէթլէ կէլտիկիմ հալ-
տէ , սէն պէնի պիր խըրսըզ մագամընտա գապուլ իտի-
եօրսուն : - Պագսանա , պիր քիւշիւք գատէհ իչկի պիլէ իք-
րամ իթմէեօրսուն . . . հա՛յտէ , հա՛յտէ , շու գուսուրունու
իքմալ էթ . . . Սէրթ եախօտ թաթլը օլսուն , սէնին ինթի-
խապընա պըրագըրըմ :

Բօպէրթ . - (Ումուղլարընը չէքէրէք .) Սիզէ իքրամ ի-
տէճէք հիշ պիր շէյիմ եօգ տուր :

Սարիօլ . - Պիր տամլա պիլէ նէֆիս շամբանեան , եա-
խօտ մէլէ-գասի շարապը՞նտա մը պուլուշմամագտա տըր-
թա՛յր , խա՛յր , տօսթում , պու ինանըլըր շէյ տէյիլ տիր
. . . իմտի , չանը չէք տէ խըզմէթքեարա էմը էթ քի , պիր
իքի շիշէ շարապ կէթիրսին : - Սէնին իչին պու գօլայ շէյ
տիր . . . խըզմէթքեարլար սէնին էմրինէ թապի տիրլէր . . .
հէմ պուրանըն շարապ անպարը տա միւքէմմէլ օլմալը տըր ,
զիրա պուրասը զէնկին էվի տիր :

Բօպէրթ . - Պէօյլէ ասըլզատէկեան խանէլէրինտէ , հէր
խսթէնիլէն վադթ ու սաաթտա իչկի իշիլի՞ր մի տէյի զանն

իտիեօրսուսուղ . . . Խա՛յր , պէն , պէօյլէ կիւլիւնէճէք վէ
թէհլիքէլի էմր վիրէմէմ :

Սարիօլ . - Արթըգ , պու խուսուստա կէօրիւշմէեէլիմ ,
սէնին նէզաքէթլի օլմատրղընը անլատրմ : - Բօպէրթ , ան-
լաեօրմուսուն , պու հալին պէնի միւքէտտէր գըլաիօր
. . . հագգըմտաքի խէեալաթըմ պէրթարաֆ օլուեօր . . .
պէն իսէ , սանա գարրնտաշ նաղարըյլա պաղըեօրսում ,
վէ պէնիմ պիր իֆատէմի տէրհալ տինլէր վէ իճրա իտէ-
սին զանն իտիեօրսում . . . Աղիղիմ , սէն պիլիրսին քի , պէն
պիր իյի շօճուղում , ֆագաթ պէնի սըգմաեա կէլմէզ . . .
խա՛յր , իշի պու գատար իլէրի կէօթիւրմէք , խայրը մուճիպ
օլամազ :

Սարիօլ , պու սօն սէօղլէրի թէհտիտամիղ պիր սուրէթ-
տէ թէլէֆիլիւզ իթտիկինտէն , Բօպէրթ , պիր միւտտէթ
տիւշիւնմէեէ մէճպուր օլտու , շիւնքի քէնտիսի , անըն
հիւքմիւ ալթընտա պուլունմասըյլա , պիր ան էվվէլ եա-
գասընը գուրթարանա գատար մէրգումու գօլլամասը լա-
զըմէտէն պուլունմագտա իտի :

Իմտի , Բօպէրթ , քիսվէթինի թէպտիլ իտէրէք , շէօյլէ
սէօյլէտի .

— Սէնին հագգըն վար տըր , պէն հագգսըղըմ : Սէնի
ֆէնա սուրէթտէ գապուլ իթտիկիմէ աֆվ էթ . . . Պէնտէ
շիմտի իգրար իտէրիմ քի , սէնին մէմուլին զայրի վիղիթան-
տան , զիեատէսիյլէ սըգըլտըմ : Էկէրչի տէրունինտէ եա-
շամագտա օլտուղում ալէմի , վէ պու ալէմէ միւթտալիղ
խուսուսաթը , սէն տէ պէնիմ կիպի պիլսէ իտին , ուշագ-
լարըն վէ էֆէնտիլէրին էմնիեթսիղլիկի նէ գատար շա-
բուգ թահրիք օլունտուղունու օլ վաղըթ անլար իտին . . .
Պու խուսուսու սանա միւլայիմէթլէ անլաթմալը իտիմ . . .
Իմտի , արգատաշ , էլինի պանա վէր , ֆագաթ , սագըն
ղարազ ու ատավէթ սագլամա , անլատը՞ն մը :

Սարիօլ . - (Բօպէրթին էլինի սըգարադ .) Պէնտէ , օն

պէշ կիւնչիւք բիլիճ գատար հիտտէթ ու ատավէթ եօգ
տուր. . . Հագգընտա տէրքեար օլան հիւրմէթիմի թագ-
տիմ իլէ , պուրատան կիտէրիմ , ֆագաթ , էվվէլ էմիրտէ
քիւչիւք սէնէտիմիդի եարալըմ վէ իմզա իտէլիմ , օլմա՞զ
մը . . . Եարըլաճագ իշ , պէշ տագըգալըգ շէյ տիր : Պէնտէ
տամզալը բէսմի քեաղըտ վար տըր . . . էլինէ պիր գալէմ
ալ , շու իշի պիթիբէլիմ :

Բօպէրթ . - Եարըն պու իշի կէօրիւրիւզ :

Սարիօլ . - Նի՛շին շիմտիտէն կէօրմէեէլիմ :

Բօպէրթ . - Չիւնքի , պու կիւնքի ֆէնա դապուլիյեէ-
թիմտէն ֆիքրինտէ հիշ պիր էսէր պիլէ պըրագմամագլըղը
արղու իթտիկիմտէն , եարըն սէնի էօյլէ թաամընա տա-
վէթ իթմէք նիեէթինտէեիմ :

Սարիօլ . - (Մէմնուէն .) Թէմամ , պու պիր կիւղէլ
միւլահաղա տըր :

Բօպէրթ . - Պէն պիւեիւք իշ կէօրմէքլիկի սէվէրիմ :
Իմտի , մալիւմ օլան սէնէտի , եարըն , թաամ վագթը իմ-
զալարըմ :

Սարիօլ . - Սֆէրի՛ն . . . թէքրարէն սէնին գարընտա-
շըն օլտում . . . Պանա հէր նէ էմրին վար իսէ , իճրասընա
հաղըրըմ . . . նէրէտէ թաամ իտէճէեիզ :

Բօպէրթ . - Շանդ-էլիզէտէ պիլտիկիմ միւնասիպ պիր
մահէլլտէ . շիւպհէսիզ սէն , օն պէշ պին ֆրանգ իրատ սա-
հիպի օլուր իսէն , օրաեա ալըշաճագսըն , . . . Ա՛հ , տօսթ ում
Սարիօլ , սանա պաշգա պիր շէյ սէօյլէմէմ , օրասը է՛ն ա-
լէա շարապլարըն մահէլլի տիր :

Սարիօլ . - Սէնի նէրէտէ պուլաճագըմ :

Բօպէրթ . - Մալիեէ նէզարէթի տայիրէսի եագընըն-
տա , Տիվօլի սօգաղընըն քէմէրլէրի ալթընտա , թամ սաամթ
ալթըտա պանա պէքլէ :

Սարիօլ . - Թէմամ :

Բօպէրթ . - Իմտի , եարըն պուլուշուրուզ :

Սարիօլ . - Էվվէթ , էվվէթ , եարլնն տօսթը ազիղիմ ,
 Բօպէրթ . - Չանը չէքէեիմ քի , խըղմէթ քեար սանա
 ըիֆագաթ իթ սին . . . լաքին , ազիղիմ Սարիօլ , դիեատէ
 տիդգաթ լըճա տավրան , նէրտիվէնտէ օտա խըղմէթ քեա
 ըըյլա կէօրիւշմէ :

Բօպէրթ . - Սէն օլ պապտէ էմին օլ , եօդարտան ա
 շաղըեա էնէնէ դատար , խըղմէթ քեարա պիր սէօզ պիլէ
 սէօյլէմէմ :

Բօպէրթ շանը շալմասըյլա , ժօզէֆ կէլտի , վէ պա
 տէհու Բօպէրթ վէ Սարիօլ , պիրի՝

— Այլահա ըամարլատըդ , դօնթ , տէտի , վէ տիկէ
 ըի տէ ,

— Ինչալլահ էինէ կէօրիւշիւրիւղ , տիեէրէք , պիրիպի
 ըինտէն այրըլտըլար :

Մուախիսարէն Սարիօլ , վագարլը տուրմագ իւղրէ ,
 սիրսիվրի պիր հէյեէթ քէսպ իտէրէք , իհթիեար խըղմէթ
 քեար իլէ պիրլիքտէ օտատան տիշարը չըգտը :

Մ . տը Լօքէրն՝ եիւղիւ սէրթ լէշմիշ , վէ պագըշը Ֆէ
 նալաշմըշ օլարագ , մուխաթ արալը շէրիքինին , օթ էլին հավ
 լիսինտէն կէշտիկինի կէօրմէք իւղրէ բէնչիրէեէ եագլաշ
 տը , վէ մէրգումուն չըգտըղընը միւշահէտէ իյլէտիկինտէ ,
 տիշլէրինի սըգարագ ,

— Սա՛րիօլ , պու կիւնքի կէլիշին բէք իյի օլտու : Պիւ
 եիւք Ֆէնալըղլար իշին , պիւեիւք տէվալար լաղըմ տըր , -
 Պինասպէրին , եարլնն արթըդ սէնտէն գօրգում գալմանա
 ճագ տըր , տէտի :

*
* *

1850 սէնէսինտէ , Բարիտտէ , Շանդ-Էլիզէ կէշիտինին
 իւսթ թարաֆընտա , վէ սօլ թարաֆտա , էթուալ նամ ֆի
 թուհաթ քէմէրի եագընլարընտա պիր գաշ եիւղ միւրէպ
 պի մէթրօ գատար խալի արաղի պուլունուպ , պու կիւնքի

կիւնն օ մահէլլտէ մէվճուտ օլանն կիւղէլ պիննալար , օլ թա-
րիխտէ պուլուննամամագտա իտի :

Պու պիննալարընն եարըլմըչ օլտուղու արսա իւղէրինտէ
աղաճըլըլը եէրլէր օլտուղու կիպի , օրասը պիր բաղար-
կեահ վէ տայիմա պիր էյլէնճէ մահէլլի իտի : Շէօյլէ քի ,
եիկիրմի դատար մէյխանէտէն վէ ատի լօղանթատան պաշ-
դա , օտունտան եարմտ աթլարը սէյը իթտիրիլէճէք պիր
եէր , վէ աեագ օեունու իչին պիր սալա , վէ պու սալանըն
եագընընտա մարքի տ'Սըրժան-Պուր իամինտէ պիր հօղգա-
պաղըն ալէթլէրի պուլուննամագտա իտի :

Աղաճ եարբագլարընընն արասընտա եաեըլան թաամ-
լարըն դօղուսու , վէ պաղը պօրու վէ սայիր շալըլլարըն
սէտասը , ուղագտան , ասհապը մէրագը ճէլպ իթմէքտէ
իտիլէր :

Մէվճուտ օլանն մէյխանէլէրտէն վէ լօղանթալարտան
էնն դիեատէ եիւքսէկինին իամի , Բանէ-Փլէօրի նամ լօղան-
թա օլուպ , տիկէրլէրինտէն դիեատէ մէշհուր իտի :

28

Իչպու Բանիէ-Փլէօրի լօղանթասընըն , սէչմէ տէյիլ
իսէ տէ , բէք շօգ միւշթէրիսի պուլուննուպ , պու միւշթէ-
րիլէր իլէ պաղը ատը շանը պօղուգ գատընլար , լօղան-
թանըն խուսուսի տայիրէլէրինտէ իմրարը էվգաթ իտէր-
լէր իտի :

Լօղանթայի մէղքիւր , բիշիրիլէն թաամլարըլլա տա-
խի օլտուգճա մաարուֆ իտի :

Իշթէ , Բօպէրթին , Սարիօլու կէօթիւրմէքտէ օլտու-

դու մահէլլ , իշպու Բանի-Ֆլէօրի նամ լօգանթա օլուպ , մէրգումլար , սաաթ եէտի շալտըղընտա օրաեա վասըլ օլտուլար : Չաթէն , չօգտան պէրու կիճէնին դարանլըղը հէր թարաֆը իհաթա իթմիշ օլուպ , Ֆագաթ պիր չօգ ըէնկեարէնկ ֆէնէրլէրին ըշըղընտան , լօգանթանըն էթրաֆը , կիւնտիւզ վագինտէն տահա դիեատէ մէսէրրէթպախշ պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի :

Պալօնուն օրքէսթրօսու , գասրիլ հավասը շալըպ , միւքէմմէլ կալօպլար իճրա խտիլմէքտէ , քիւչիւք էրղանունլար շիտտէթլէ շալընմագտա , վէ մարքի տ'Սրժան-Քուր նամ հօգգապաղըն միւղիգաճըլարը , լէհլի գըեաֆէթլէրինտէ օլարագ , գլարնէթ վէ տավուլարընը էօթտիւրմէքտէ իտիլէր :

Մէգքիւր քեաֆֆէյի ըշըղլար վէ շամաթալար , անճագ ագշամըն սաաթ օն պիրինտէ խիթամ պուլուր իտիլէր :

Պէօյլէ բաթըրտըլը վէ կիւրիւլթիւլիւ պիր մահէլլտէ , պիր ատէմի թէլէֆ իթմէքլիք Ֆիքրի , շիւպհէսիզ հիշ պիր քիմսէնին խաթր ու խէեալինտէն պիլէ կէչէմէզ իտի :

Բօպէրթ վէ արգատաշը , լօգանթանըն պիրինճի դաթընտա , հօգգապաղըն մէնղարէսինէ նաղըր օլան պիր բէնչէրէսինին էօնիւնտէ օթուրտուլար :

Սարիօլ . - Միւսիւ դօնթ , սահիհէն պուրասը պէնիմ բէք իշիմէ կէլտի զաեթէթ էյլէնճէլի պիր եէր . . . իրատճը օլուր իսէմ , չօգ տէֆա պուրաեա կէլէճէեիմ :

Բօպէրթ . - Թաամըմըղը սիբարըշ իթմէքլիք խուսուսունու պանա իհալէ իտէրմէսին :

Սարիօլ . - Մատէմ քի պէտէլինի սէն էօտէեէճէքսէն ճ հագգըյլա սէն սիբարըշ իթմէլիսին : Պունտան գաթինաղար , պէն պուրատաքի թաամլարը պիլմէմ , գալգար պիր թագըմ տօմուզ էթի սուճուղու վէ թուրշու իլէ գարըշըգ քիւլպասթը իսթէրիմ . . . Լաքին , խուսուսիյլէ պէնիմ պիլ-

մէտիկիւմ թաամլարտան վէ ալէա վէ նէֆիա շարապլարտան սիրարըչ էթ :

Բօպէրթ . - Սէն միւսթէրիհ օլ , Ֆադաթ էյի խաթրըմա կէլտի . եէր մանթարը սէվէ՞րմիսին :

Սարիօլ . - Պէնիմ կիթտիկիմ լօդանթալարտա եէր մանթարընա թէսատիւֆ իթմէմիչ իսէմտէ , պէլքի սէվէրիմ : - Իմտի , պիր միգտար տա անտէն ըամարլա . . . զիրաօն պէչ պին ֆրանգ իրատ սահիպի օլան , եէր մանթարընը եէմէլի , վէ հէմտէ զիեատէսիյլէ սէվմէլի տիր :

Բօպէրթ , լօդանթանըն թաամ լիսթասընա պագմաեարագ , լօդանթաճը ուշաղընըն կէթիրտիկի քեաղըտ իւղէրինէ իսթէտիկի թաամլարը վէ սայիրէեի եազտը , վէ պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ շունլարը օդուտու .

— Մարան իսթիրիտեասը , բավուրեա էթինէ չօրպա , ալաթուանովիլ տիլ պալըղը ֆիլէթօսու , ըսթագօղ խիւլասասըյլա վէ մանթարըլը էնկինար իլէ դարըչըգ տանա կէրտանը , քէպապ իտիլմիչ մանթարըլը սէմիզ բիլիճ , ալապօրտըլէզ ըսթագօղ , մանթարըլը ալարիւս սէպղէվաթ սալաթասար , բօնչ ալարօմէն , էնվաի մէյվէլէր , դահվէ վէ միւսքիրաթ . - է՛յ նա՞սըլ արգատաչ , պու թէրթիպտէն խօշնու՞տամուսուն :

Սարիօլ , պու էսնատէ , պըբըղլարընը պիւքմէքտէ օլուպ , մէրգում ճէվապա աղազ պիրլէ :

— Էվվէթ տիեէճէք իսէմ տէ , եալընըզ էմնիյեէթէն տիեէճէեիմ , շիւնքի էկէրչի պու թաամլարըն սալթ պիրիլինին իամինի իշիթմիչիմ տէր իսէմ , եալան սէօյլէմիչ օլուրում , տէտի :

Սարիօլ . - Պու թաամլար իլէ շարապ իշիլի՞ր մի , սէն անը պանա սէօյլէ :

Բօպէրթ . - Հա՛յ հա՛յ , հէմտէ միւքէմմէլ շարապ իշիլի :

Սարիօլ . - Պէնիմ տէ իսթէտիկիմ օտուր . . . իմտի , արգատաչ , սէն իշկիեի տիւշիւն , պաշլըճա օլաղըմ տըր :

Բօպէրթ . - (Գուրչուն գալէմի թէքրար էլէ ալարագ.)
Իշթէ . . . իսթրիտիա իլէ Բէն շարասլը , չօրպա իլէ թալէլ
շարասլը , վէ պունլարտան պաշգա տէօրթ ճինս սայիր նէ-
ֆիս շարասլ իշիլէճէք տիր :

Սարիօլ . - (Բօպէրթ պու շարասլլարըն իսիմլէրինի վիր-
տիկի սըրատա , բարմագլարըլլա սաեարագ .) Տիմէք ալ-
թը տիւրլիւ շարասլ օլաճագ տըր , ֆագաթ պու սայտը-
ղըն շարասլլար իշինտէ շամբանեա եօղ տուր . . . աճապա
անը ունութտո՞ւն մու . . . էկէր ունութտուն իսէ , պիւեիւք
չօլբագլըղ տըր :

Բօպէրթ . - Անըն եէրինէ Սէն-բէրայ տէնիլէն շարա-
սլը թայեին իթտիմ քի , օնտան տահա զիեատէ նէֆիս վէ
կիւզէլ գօգուլու տուր :

Սարիօլ . - Էօյլէ իսէ , բէք ալէա :

Բօպէրթ , լօգանթանըն ուշաղընը շաղըրըպ , եաղտը-
ղը թաամ լիսթասընը քէնտիսինէ թէսլիմ իթտի :

Սարիօլ . - (Վագար իլէ .) Տէ'լիգանլը , պիզէ պիր միւ-
րէքքէպ հօգգասըլլա պիր գալէմ , վէ պիր միգտար քեա-
ղըտ կէթիր , միւսիւ վէ պէն պիր շէյ եաղաճաղըղ :

Պատէհու Սարիօլ , լօգանթա ուշաղընըն կիթմէսին-
տէն սօնրա , կիւլէրէք ,

— Կէօրիւեօրսուն ա' , բուսուլամը տալա ղայպ իթմէ-
եօրում . հէմ տօսթլուգ , հէմ իշ լաղըմ տըր , օ հալտէ իւլ-
ֆէթ տահա զիեատէ իյի օլուր : Վագաա պու հարէքէթի-
մին էսէրը ղաաֆէթ օլտուղունու պիլիեօրում , լաքին նէ
չարէ , պէօյլէ օլմասընը ֆիքրիմէ պիր քէրրէ դօյմուշում ,
տէյի իլավէ իթտի :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , վատ օլունամուշ պիր շէյ իճրա
օլունամալը տըր . . . մէյվէ վագթը , իսթէտիկին սէնէտի
իմգա իտէճէեիմ , հիշ շիւպհէ իթմէ քի , մալիւմ օլան իւշ
եիւղ պին ֆրանգա պիր ան էվվէլ սահիպ օլմագլըղընը շէ-
տիտէն արղու իթմէքտէեիմ :

Սարիօլ. - Տօ՛սթուժ, սէն պու կիւն պիւսպիւթիւն
թէպտիլ օլմուշտուն . . . իմտի , աղիղիմ գօնթ , պու պապ-
տէ սանա իլթիֆաթըմը թագտիմ իյլէրիմ :

Պու արա , պիր միգտար իսթիրիտիա իլէ իքի շիշէ շա-
րապ կէթիրիլիպ , Սարիօլ , պու շարապըն իւչ գըօմընտան
ղիւատէսինի իչտի :

Մէրգում , բավուրեա էթինէ բիշիրիլմիշ օլան չօրպա-
տան պիր գատէհ իչտիկինտէ , բէք օլ գատար զիւատէ
մէմնունիյեէթ կէօսթէրմէեէրէք , շու եօլտա իֆատէեէ ա-
ղաղ իյլէտի :

— Պու նէ՞ թօհաֆ չօրպա . . . պիպէրի ասլա էսիրկէ-
մէմիշլէր . . . ինսանըն պօղաղընը եագըբօր : էկէրչի պու
չօրպանըն խասսէսի , ինսանըն իչէրքի ճիհէթինի թութուշ-
տուրմագ իսէ , ֆէնա տէ յիլ . պիզտէ իչէրինին աթէշինի
սէօնտիւրմէք իչին , պիր թարաֆտան շիշէլէրի գարնըմըղա
պօշալթըրըղ :

Պու արա , թաամ թապագլարը , վէ իւսթլէրի թօղ-
լանմըշ շարապ շիշէլէրի եէկտիկէրի թէագիպ իթտիլէր :

Բօպէրթ , շարապ իչմէք ճիհէթինտէ քէնտիսինի գա-
երրմաեա վէ էսիրկէմէեէ ֆէվգէլատէ տիգգաթ իթմէքլէ
պէրապէր , թաամ արգատաչընըն եանընտա վաղ իտիլմիշ
օլան միւսթէլիֆ շէքիլտէքի գատէհլէրէ տայիմա շարապ
տօլտուրմագտա իտի :

Սարիօլ , հիչ տուրմաեըպ իչիւօրտու , վէ պօշալթտը-
ղը շարապ գատէհլէրի , էվվէլ էմիրտէ պէյնինէ ճիւղիճէ
թէէսսիր իթմէքտէ իտիլէր իսէ տէ , եավաշ եավաշ սէր-
խօշլուգ էսէրլէրի հիւքմիւնիւ իճրաեէ պաշլատը , Շէօյլէ
քի , քէլամը աղըրլաշտըղը կիպի , տիլի տալի գալընլաշտը ,
վէ էլիլէ տէ պիր գաշ ինճէ գատէհլէր գըրըլտը , Հալպու-
քի , ագլը հէնուղ տաղըլմըշ օլմաեըպ , կիւճիւքլէ իֆա-
տէի հալ իթմէքլէ պէրապէր , նէ տիմէք իսթէտիկինի բէք
ալէա պիլմէքտէ իտի :

Բօպէրթ . - (Ֆիքրինտէն .) Պու ատէմ տէյիլ , ատէթա շարապ ֆրչըսը , Ֆագաթ Սէն-բէրայ շարապընտան իշէր իսէ , իշի պիթէճէք տիր :

Բօպէրթին գալլինճէ , շամբանեատան տահա իւսթիւն օլան վէ ամպէր բէնկինտէ պիր շարապը հավի պուլունան իքի շիշէ , պուզ վէ կիւհէրշիլէ իլէ գարըշըգ պիր էնլի սօութուճու գապ տէրունինէ վազ իտիլմիշ օլուպ , Սարիօլ , գատէհինի ուղաթարագ ,

— Սըճագլըղըմ վար տըր . . . շու շիշէլէր իսէ , սօղուգ օլտուգլարընտան , պիր ազ սէրինլէնմէք իսթէրիմ . . . իմ տի տօսթուճ , արգատաշըմ , գատէհիմէ շու մէտհ իթտիկին շարապտան տօլտուր պագալըմ . հագըգէթէն , սէն , գայմագ կիպի պիր ատէմսին , տէտի :

Բօպէրթ , Սարիօլուն գատէհինի տօլտուրտու , վէ օտախի պու գատէհտէքի շարապը իշմէսիլէ , սիմասընտա մահղուղիյեթ էսէրի հասըլ օլտու , վէ պատէհու , գատէհինի թէքրար ուղաթարագ ,

— Տօլտուր , տօլտուր , նէ՛ գատար հէրարէթիմ պուլունտուղունու պիլմէղսին , տէտի :

Պու սուրէթլէ Սարիօլ , իւշ գատէհ իշտիկինտէ , Բօպէրթ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Արթըգ սէրխօշլանար , տէյի տիւշիւնտիւ :

Կէրշի մէրգում սէրխօշ իտի իսէ տէ , պու սէրխօշլուղու օլ գատար շէտիտ տէյիլ իտի , զիրա կիեինմիշ օլտուղու եէնի բէտէնկօթունուն գօրշալարընը սէօքիւպ , ճէպինտէն պիր տամղալը քեաղըտ շըգարտը , վէ պունու մասանըն իւղէրինէ գօեարագ ,

— Եաղմագ վագթը կէլտի , եաղալըմ , տէտի :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , էվվէթ , իշթէ մէյվէ զէմանը տըր . . . Սըհէթինէ պարօն :

Սարիօլ , - Սէնին տէ սըհէթինէ , աղիղիմ գօնթ :

Մէյվէ թագըմը կէթիրիլտի : Օլ էսնատէ , Սարիօլ ,

շիւպհէսիզ իշտիկի շարապլարտան մաղլուպ օլմուշ օլարագ , գօնթուն գարշըսընտա , սէտիրին իւզէրինէ եասլանտը , վէ պիր շարգը մըրըլտանմաեա պաշլատը :

Րօպէրթ . - (Լօգանթանըն ուշաղընա .) Պիզէ գահվէ , միւսքիրաթ վէ սիկարա իլէ պիրլիքտէ , հիսապըմըղըն բուսուլասընը կէթիր , տէտի :

Ուշագ . - Փագաթ էֆէնտիմ , նէ՛ գատար միւսքիրաթ վէ սիկարա իսթէտիկինիզի պիլմէեօրում :

Րօպէրթ . - Օն գատէհ միւսքիրաթ վէ տէօրթ սիկարա քեաֆի տիր :

Ուշագ . - Բէք իյի էֆէնտիմ :

Լօգանթանըն ուշաղը հայրէթտէ գալարագ , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Նէ՞ տայանըգլը ատէմլէր իմիլէր . . . էկէրչի անլէրին եէրինտէ պէն օլսա իտիմ , չօգտան սուֆրանըն ալթընտա սէրիլիր իտիմ . . . Հալպուքի անլէր , պու գատար իշրէթտէն սօնրա , օն գատէհլիք իշրէթ տահա իսթէեօրլար , տիեէրէք , մէրգուլարըն օտասընտան տիշարը ջըգտը :

Սարիօլ , շարգըսընը պիր արա քէսիպ ,

— Շու քեաղըտը իմզալաեայըմ , արգատաշ , տէտի :

Րօպէրթ . - Շիմտի իմզալարըղ . . . պիր ազտան լօգանթանըն ուշաղը թէքրար կէլէճէկլինտէն , պօրճուամուղու քէնտիսինէ վէրիրիմ , վէ օնտան սօնրա կէլիպ կիթմէկէ սէպէպի գալմաեաճաղընտան , բահաթճա իշիմիզի կէօրիւրիւղ :

Սարիօլ . - Էվվէթ , էվվէթ , բահաթսըղ օլմաեարագ իշիմիզի կէօրմէլիեիզ :

Պատէհու հայտուտը մէրգում , սէտիրին իւզէրինէ եասլանըպ , պաշընը պիր եաստըղա տաեաթտը , վէ հէր նէ գատար դըմըլտանմագսըղըն , ուեուեօր կիպի տուրմագտա իտի իսէ տէ , հագըղգէթտէ կէօղլէրի աշըգ օլուպ , արգատաշընըն արգասընտա պուլունան այնաեա միւպհէմ պիր թարղտա պագմագտա իտի :

Լօգանթանըն ուշադր , հիսապ բուլուսուլասըյլա կէլ-
տի : Պու հիսապ բուսուլասընտա , եէնէն թաամլարըն վէ
իչիլէն իչիլիլէրին պէտէլի , եիւղ սէքսէն Ֆրանդա իպլաղ
իտիլմիչ իտուկինտէն , Բօպէրթ , մէրգումա օն ատէտ լուի
ալթուսու վիրէրէք ,

— Պօրճումուղու ալըն , գուսուրու տա սիղտէ դալսըն ,
տէտի :

Ուշագ , սէլամ վիրիպ տիշարը չըգտը : Սարիօլ հալէա
քէնտի Ֆիքրի մախսուսընտա սապիթգատէմ օլարագ ,

— Եաղալըմ վէ իմզաեալըմ , տէտի :

Բօպէրթ . - (Ճէպինտէն պիր քիւչիւք շիշէ չըգարա-
րագ.) Իշրէթ իթմէք իսթէմէ՞զմիսին :

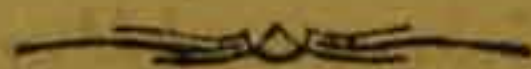
Սարիօլ . - Էվվէթ , Էվվէթ իսթէրիմ , Ֆագաթ , Էվ-
վէլ Էմիրտէ շու քեաղըտը իմզալաեալըմ :

Բօպէրթ . - Բէք իյի , պիր գատէհ ըօմ իչտիքտէն սօն-
րա , գալէմի Էլէ ալաճաղըմ :

Սարիօլ . - Բէք ալէա , պիրէր գատէհ ըօմ իչիպ , օն-
տան սօնրա գալէմի Էլէ ալալըմ :

Պու Էսնատէ Բօպէրթ , Սարիօլու թէտղիգ իթտի-
կինտէ , մէրգումուն տալիըն պիր հալտէ պուլունտուղու
ղանն օլունուեօրտու :

Բօպէրթ , պիր գատէհէ իւչ բաեը տէրէճէսինտէ
ըօմ տօլտուրտու , վէ պատէհու շայեանը հայրէթ պիր
չաբուգլուգլա , եէտինտէքի քիւչիւք շիշէտէքի ըուհտան
պիր գաչ տամլա մէգքիւր գատէհէ պօշալթտը :

29

Բօպէրթ . - (Սախթէ պիր կիւլիւշիլէ .) Նէ՞ խապէր պարօն , հաղը՞րմբերդ :

Սարիօլ . - (Բօպէրթին քէնտիսինէ ուղաթմագտա օլտուղու դատէհի ալմագ իչին տօղրուլարագ .) Վէր պագալլամ , անը տա իչէլիմ :

Բօպէրթ , քէնտիսի տէ պիր դատէհէ բօմ տօլտուրուպ ,
— Աշգընա տօսթ ում , տէտի :

— Սէնին տէ աշգընա , տէ յի Սարիօլ ճէվապ վիրտի :

Մ . տը Լօքէրն , շիւպհէսիղ միւքէմմէլ պիր հայլաղ իտի , ֆագանթ օ կիւնէ , օ սաաթա դատար քիմսէեի գաթլ ու թէլէֆ իյլէմէմիշ իտի :

Իմտի , թէշէպպիւսիւնիւ իքմալ իթմէք իչին տէ յիլ , իլլա օ թէշէպպիւսիւն իքմալինի կէօրմէք իչին ճէսարէթի աղալտը , վէ սինիրլէրի , միւրատը դատար գուվվէթլի դալմատը : Պինապէրին Սարիօլ , զէհիրլի բօմու տօտագլարընա եագլաշտըրտըղը սըրատա , Բօպէրթ , քէնտի միւրատընա բաղմէն , պաշընը օլ պիր թարաֆա չէվիրտի :

Նակէհան Սարիօլ , պօղուգ պիր սէտա բէֆ իտիպ , եախօտ տահա տօղրու ճան չէքիչէնլէրէ մախսուս պիր խըրըլթը հասըլ իտիպ , կէօզլէրի , տէրէճէսինտէն զիեատէ իրիլէշտի , վէ զէհիրլի դատէհ պօշանըպ , տիթրէմէքտէ պուլունան բարմագլարընտան եէրէ տիւշիւպ , բարա բարչա օլտու : Պատէհու մէրգում , պօյլու պօեունա սէտիրին իւզէրինէ սէրիլմէսինտէ , նէֆէսինի շիտտէթլէ ալմագտա օլտուղու իշիտիլմէքտէ , վէ եիւրէկի թահրիք օլունմագտա իտի :

Բօպէրթ, սուֆրանքն եանքնա տէօնիւպ, Սարիօլա
տօղրու էեիլէրէք, շէօյլէ սէօյլէտի .

— Տօ'սթում Սարիօլ, իշթէ նիհաեէթ պէլանը պուլ-
տուն . . . շօգ շօգ եայրմ սաաթլըդ իշին դալտը . . . պուն-
տան պէօյլէ պիր տախի աերլամաեաճաղընտան, արթըդ
սէնտէն դօրգաճագ հիշ պիր սէպէպ գալմամըշ տըր . . . Պի-
նապէրին պուրատան կիտէպիլերիմ . . . Պէնի քիմսէ պու
մահէլլտէ թանրմաղ, վէ հիշ պիր բօլիս մէմուրու եօդ
տուր քի, նէ՛ գատար մահիր, վէլէվ շէյթան Ֆիքիլլի օլ-
սա, դահիրէն հիշ պիր մագսէտի օլմաեան պիր ճինաեէթ-
տէն տօլաերը, գօնթ տը Լօքէրնի իթհամ իթմէք կիպի տի-
վանէճէ պիր միւլահաղատա պուլունապիլսին :

Պու սուրէթլէ Բօպէրթ շարգասընը կիեինիպ, վէ պաս-
թօնունու էլինէ այրպ, դարուեա տօղրու իլէրլէտի, լա-
քին դարուեա վասըլ օլաճաղը էսնատէ, տուրտու, վէ
արգասընա տէօնիւպ, դարիպ պիր թէպէսսիւմլէ,

— Պիր ճինաեէթ մի . . . նի՛շին . . . խա՛յր, խա՛յր, ճի-
նաեէթէ տայիր հիշ պիր էսէր գալմասընը իսթէմէմ: Պու
էսէրլէրին ճիւմլէսինի շիմտիտէն օրթատան գալտըրաճա-
ղըմ, տէտի :

Պատէհու մէրգում, էլ շարուգլուղույլա կէօհէրշէլէ
վէ պուղ իլէ տօլու օլան մէշրուպաթ սօութմաղա մախսուս
ալէթ տէրունինատէ ունուտուլմուշ պօշ շիշէլէրի շըգարըպ,
պու ալէթի, սէտիրէ եագըն կէօթիւրտիւ, վէ Սարիօլուն
աեագլարըյլա պէտէնինի էօյլէ պիր սուրէթտէ թէրթիպ
իթտի քի, մէրգումուն պաշը, ալէթի մէգքիւրէեէ տա-
եանտը :

Բօպէրթ, պու իշի օլ գատար ուսթալըգլա իճրա իթ-
տի քի, հէր քիմ, Սարիօլուն վիճուտունուն մէգքիւր վա-
գիեէթինի կէօրսէ, վէֆաթը՝ սէրխօշլուղունուն ինթիզամ-
սըղճա հարէքէթլէրինին նէթիճէի թապիիյեէսի օլտուղու-
նու թաստիգ իտէճէկի տէրքեար իտի :

Պատէհու Բօպէրթ , թարիֆ իթտիկիմիզ մէնդարէ վէ վազիեթէ մէմուռնէն պաղարագ ,

— Նամուսում իւղէրինէ սէօյլէրիմ քի , ղաեթ միւնասիպ վէ միւքէմմէլ պիր իշ օլտու : - Հէր հանկը հէքիմ կէլսէ , վէֆաթընըն եէկեանէ սէպէպի , պուզուն , ուզուն միւտտէթ գաֆասընա տաեանմըշ գալմասընտան , պէյնինտէ հասըլ օլմուշ օլան իւֆիւնէթ օլտուզունու թաստիգ իտէճէք տիր . . . Պու պուլուշում , պիրինճի տէրէճէտէ տիր , վէ եարըն ագշամքի ղազէթալար իշին իսէ , պու պիր վագըայի ղարիպէ սըրասընա կէշէճէք տիր , տէտի :

Մ. տը Լօքէրն , քէնտի մէմուռնիյեթինի պու սէօզլէր իլէ իզհար իյլէտիքաէն սօնրա , ճէպինէ իւշ ատէտ սիկարա վազ իթտի , վէ տէօրտիւնճիւ սիկարաեր տա եագըպ , վէ սաաթընա պագըպ , տօգուզու իւշ շարեթ կէշմէքտէ իտուկինի անլատըգտան սօնրա , օտատան տիշարը շըգտը , վէ պիրինճի գաթըն սօֆասընտա , եարըմ սաաթ էվվէլ պիր լուի ալթուռու վիրմիշ օլտուզու ուշաղա ըասթ կէլէրէք ,
— Լօգանթանըղ սաաթ գաշտա գարանըր , տէյի սիւալ իթտի :

Ուշագ . - Էֆէնտիմ , պու խուսուս միւշթէրիլէրէ աեիտ տիր : Շէօյլէ քի , միւշթէրիլէր կիթտիքլէրի հալտէ , լօգանթաեր գարարըղ . . . պու իսէ , ալէսսէվիեթ սաաթ օն պիր սուլարընտա (եանի եարը կիճէտէն պիր սաաթ էվվէլ) վուզու պուլուր : Պու կիւն պիր խայլի միւշթէրիլէրիմիզ կէճ կէլտիքլէրինտէն , լօգանթամըղըն եարը կիճէեթ գատար աշըգ գալաճաղընա շիւպհէմիզ եօգ տուր :

Բօպէրթ . - Սիղէ պուռնու սօրմագտան մագսէտիմ շուտուր քի , պիրլիքտէ կէօրտիւկիւնիւզ տօսթում պիր ազ քէյֆ օլմուշ տուր :

Ուշագ . - (Քէնտի քէնտիեթ ,) Պիր ազ տէյիլ , շօգ ղիեատէ քէյֆ օլմալը : (Սշիքեարէն .) Տօսթուռուզա պիր գատէհ շայ հազըրլամագ լազըմ մը տըր :

Բօպէրթ . - Խա՛յր , տօսթում խաւթա տէյիլ տիր .
անճագ պաշր աղըր օլտուղունտան, սէտիրին իւղէրինտէ ու-
եոււմագտա տըր : Իմտի , սիղէ ըէճա իտէրիմ քի , ույգու-
սունա մանի օլմաեասընըղ :

Ուշագ . - Էֆէնտիմ , պու խուսուստա սիղ պանա էմին
օլուն , պէն օտասընա պիլէ կիրմէմ :

Բօպէրթ . - Պէն պիր տօլաշաճաղըմ, պէլքի պիր սաաթ-
տան կէլիրիմ , Էկէրչի կէլէմէղ իսէմ , տօսթում իշին ,
պիր արապա կէթիրտին , վէ միւշթէրիլէրինիղին ճիւմլէսի
կիթտիքտէն սօնրա քէնտիսինի ուեանտըրըն :

Ուշագ . - Անլատըմ , էֆէնտիմ . սիղի խօշնուտ իթմէ-
կէ շալըշըրըմ :

Բօպէրթ . Բանիէ-Փլէօրի լօղանթասընտան շըգտըղ-
տան սօնրա , ըէնկեարէնկ ֆէնէրլէրին վէ շամաթալը միւ-
ղիգալարըն արասընտան կէշէրէք , Շանղ-Էլիղէնին պիւեիւք
կէշիտինէ տօղրու եօլա ըէվան օլտու :

Մէրգում , եօլտա կիտէրքէն , քէնտի քէնտիեէ շէօլէ
տիմէքտէ իտի .

— Ատամ էօլտիւրմէքլիքնէ՞ գատար գօլայ շէյ իմիշ...
իղթիրապը գալպէ տիւշար օլունուր տէրլէր , Ֆագաթ պէն
հիշ պիր շէյ հիսս իթմէեօրում . . . Սարիօլ պէնիմ եօլումա
սէտտ շէքիեօրտու . . . շիմտի օ սէտտի պէրթարաֆ իթմիշ
օլտուղում հալտէ , քէնտի եօլումա տօղրուճա կիտէպիլիրիմ :

Իրթէսի կիւն , ագշամա տէկին , Բօպէրթ՝ վիլ-լէվէք
օթէլինտէն տիշարը շըգմատը , լաքին օ կիւն քէնտիսինէ
պէղաեէթ ուղուն կէօրիւնտիւ , վէ ֆիքրինտէն ,

— Աճապա սէրիսօշ պիր ատէմ եէրինէ , էօլմիւշ պիր
քիմսէ պուլտուղլարընտա նէ՞ տէտիլէր : Աճապա , թանըլ-
մասը իշին քէնտիսինի Մօրկ նամ մահէլլէ կէօթիւրտիւլէր
մի : - Սարիօլ , օրատա , պիրլիքտէ եաշատըղը էտնա հա-
շարիլէրտէն պիրի թարաֆընտան թանըլաճա՞գ մը տըր ,
տիմէքտէ իտի :

Մէրգում, պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման, ֆէվղէ-
լատէ սապըրսըղըղլա աղչամքի զաղէթալարա պէքլէմէք-
տէ իտի :

Փագաթ, կաղէթ տը Ֆրանս վէ Բաթրի նամ զաղէթա-
լարըն գուչաղլարընը երրթտըղտան սօնրա, նէ պիրինտէ
վէ նէ օլ պիրինտէ, Բանիէ-Փլէօրիտէքի հատիսէեէ տայիր
հիչ պիր քէլիմէ պիլէ եազըլմըչ օլմատըղընը կէօրտիւկիւն-
տէ, զաեթլէ մէյեուս օլտու, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Պու զաղէթաճըլար, նէ գատար կէճ խապէր ա-
լըեօրլար. պու ճիւմլէ իլէ պու հավատիս՝ մուհիմմ տիր.
պէսպէլլի եարընքի նիւսիսէլէրինտէ պուճա տայիր մալիւ-
մաթ վէրիլէճէք տիր, տէտի :

Մ. տ'Օպէրիվ, օ աղչամը, քէնտի սըրքեաթիպի օլան
գօնթուն, միւթասըր իւղրէ զաղէթա օգուճատըղընա վէ
խուսուսիլլէ զաղէթալարըն ումուրը բօլիթիգիյեէ պէնտ-
լէրինէ բէք աղ էհէմիեէթ վիրտիկինէ տիգգաթ իթմէք-
լէ, սէպէպինի սիւալ իյլէտիկինտէն, Բօպէրթ, պիր աղ րա-
հաթսըղ օլտուղուճու տէրմիեան իյլէտի :

Բօպէրթ, օ աղչամը էրքէնճէ եաթաղընա կիրտի իսէ
տէ, պիր թագըմ ըիւեալար իլէ րահաթսըղ օլտուղուճ-
տան, լաեըղըլա ուեուեամատը :

Մէրգում, Սարիօլու, կեան սէրխօշլուղուճտան նաչի
եիւղիւ պուրուճմուչ, կեան զէհիրին թէէսսիրինտէն լէհ-
ճէսի պօղուլմուչ օլարագ, վէ կեան տախի իսթիհզաքեա-
րի վէ թէհտիտավէր սուրէթտէ կիւլէրէք, եաթաղը պա-
չընտա զանն իլէ, պէլքի օն տէֆա պիրտէն պիրէ ուեանտը :

Հէր նէ գատար, պու ըիւեալարը սըրասընտա, Բօ-
պէրթ, քէնտի քէնտիեէ, - է՛յ կիճէ բէրիլէրի, քեաֆֆէնիզ
տէ պի ապու էսաս շէյլէրսինիզ. ճիւմլէնիզէ գարչը մէյ-
տան օգուրում, - տիմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ
պիր թագեիզ, վէ միւպհէմ պիր իղթիրապը գալպ հիսս
իթմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ , ստպահա գարշը , մէղքիւր ըիւեալար խի-
թամ պուլարագ , տէրին պիր ույգու պասմըչ իքէն , եինէ
մէրգում , սիւրաթլը պազը ատըմլարըն շամաթասընտան
պաղթէթէն ուեանտը , վէ իհթիեար ժողէֆ խըղմէթքեար ,
թէլաշլէ օտաեա կիրէրէք , վէ բէբէլէեէրէք ,

— Միւսիւ գօնթ . . . ա՛հ միւսիւ գօնթ . . . տէտի :

Խըղմէթքեարըն , պունտան զիեատէ սէօղ սէօյլէմէկէ
վագթը օլամատը , վէ Բօպէրթ , ժողէֆին արգասընտա ,
պիր բօլիս գօմիսէրիլլէ սիվիլ գըեաֆէթինտէ իքի զապթիւ-
եէ մէմուրու կէօրտիւ :

Գօմիսէր , եաթաղա եագլաշարագ ,

— Գօնթ տը Լօքէրն եախօտ քէնտինիլի պու եօլտա
թէսմիեէ իթտիրէն սիզմիսինիլ , տէտի :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , պէն , սահիհէն գօնթ տը Լօքէր-
նիս , վէ էօյլէ օլտուղումու շիմտի խապաթ իտէպիլիրիս :

Գօմիսէր . - Սիղ , 1847 սէնէսի գեկտեմբերինին 3 իւն-
տէ , Բօպէրթ Սօլնիէ իամիլլէ իւշ սէնէ մահպուսիեէթէ մահ-
քիւմ օլմուշտունուղ , տէ յի՛ւմի :

Բօպէրթ . - (Էհհէսի սօլարագ .) Ս՛ալա , ա՛ալա , ա՛ս-
լա . . . պու պապտէ պիր եանլըշլըղընըղ վար տըր , վէ պու
եանլըշլըղը թահգըգ իթմէք գօլայ տըր :

Գօմիսէր . - Պու մատտէ հագգընտա , իշինիղէ մէմուր
օլան միւսթէնթիղէ իճապ իտէն իյղահաթը վէրին : - Բօ-
պէրթ Սօլնիէ , պէն սիղի գանուն նամընա տէրտէսթ իաի-
եօրում . . . Էսվապընըղը կիեինին , վէ պէնիմլէ պէրապէր
կէլին :

Բօպէրթ . - Փագաթ միւսիւ , պէն մասուում , պի-
կիւնահըմ :

Գօմիսէր . - Իյի եա , իյի եա :

Բօպէրթ . - Հիշ տէ յիլ իտէ , շու նամուպու խանէ տէ-
րունինտէ ախղ ու կիրիֆթ օլունամագլըղ մահճուպիեէթին-
տէն խալի օլամա՞ղմըեըմ : Սէրպէսթճէ միւտտաիի ումու-

միլիք տայիրէսինէ կիթմէք լուծֆուենա մաղհար օլամա՞ղ-
մըերմ :

Գօմիսէր . - Պու միւմքին տէյիլ տիր :

Բօպէրթ . - Փագաթ սիղէ նամուսում իւղէրինէ եէմին
իտէրիմ քի . . .

Գօմիսէր թէպէսսիւմ իտիպ , ճէվապ վիրմէտի :

Բօպէրթ . - (Քէնտի քէնտիեէ վէ ֆէվգէլատէ աղիմ
պիր մէյեուսիեէթլէ .) Իշթէ շիմտի պէլամը պուլտում .
լաքին պէնի քիմ զամմաղլամըշ տըր :

Բօպէրթ , պու սըրատա Սարիօլու տիւշիւնտիւ իսէ տէ ,
Սարիօլա էմրի հագգ վագը օլմուշ իտի :

Գօմիսէր . - Սիղի պէքլէեօրում , պիր աղ շարուդ իտին :

Խըղմէթքեար . - (Գօլլարընը թավանա տօղրու գալ-
տըրարագ , եավաշ սէաա իլէ .) Սիւպհա՛ն Ալլահ , սիւպ-
հա՛ն Ալլահ , պու նէ՞ տէհշէթլի վագըա տըր . . . շիմտի է-
ֆէնտիմ պու վագըանը իշիտիր իսէ , նէ՞ տիեէճէք տիր . . .
պիշարէնին էօլիւմիւնէ սէպէպ օլաճադ տըր :

Մ . տը Լօքէրն , երլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա
տիթրէեէրէք գարեօլասընտան էնիպ , մաքինավարի սու-
րէթտէ էսվապընը կիեինտի :

Լաքին , էսվապընը իքմալ իթմէք իւղրէ օլտուղուն-
տա , պիր աղ ագլը պաշընա կէլէրէք , սըրքեաթիպլիք խըղ-
մէթինին ճէսիմ մաաշընտան արթըրմըշ օլտուղու պիր դաշ
ատէտ պանգնօթու հավի պիր շիղտանը ալըպ , ճէպինէ
գօյտուգտան սօնրա ,

— Միւսիւ , պէրապէրինիղճէ կէլմէեէ հագըրմ , ֆա-
գաթ վար դուվվէթիմլէ բրօթ էսթօ իտէրիմ . . . Նամուսլու
պիր ատէմէ , խըրսըղ եօլունտա մուամէլէ իթմէքլիք , բէք
պիւեիւք հագարէթ տիր : - Ալլահա ըամարլատըդ պապա
թօղէֆ , եագընտա եինէ կէօրիւշիւրիւղ . . . իշպու շայեանը
թէէսսիւֆ եանլըշլըգտան սօլանը Մ . տ՝Օպէրիվի տիւշարը
իղթիրապ գըլմտերն . . . Հէր շէյ պիր աղտան անլաշըլա-

ճաղընտան , պիր դաչ սատթա դատար պէն ավտէթ իտէ-
րիմ , տէտի :

Խըզմէթքեար . - Ալլահ իշիթսին , միւսիւ գօնթ :

Գարունուն էօնիւնտէ պիր արապա տուրմագտա օ-
լուպ , գօմիսէր , Բօպէրթի պու արապաեա օթուրթտու :

Սօգաղըն տիկէր թարաֆընտա , բէրտէլէրի էնտիրիլմիչ
տիկէր պիր արապա պուլունուպ , Մ . տը Լօքէրն օթէլտէն
չըգըպ արապաեա կիրտիկի սըրատա , մէգքիւր իքինճի արա-
պանըն պիր բէրտէսի գալտըրըլտը , վէ ֆիթուհաթ քէսպ
իթմիչճէսինէ պիր հալտէ պուլունան պիր պաչ կէօրիւնիւպ ,
պիր սանիյեէ սօնրա նապէտիտ օլտու , վէ արապանըն բէր-
տէսի գաբանտը :

Ձապթիեէլէրտէն պիրի . - (Սրապաճըեա .) Հապսիսա-
նէեէ կիտէճէեիզ :

Սրապա եօլա չըգտը , վէ սէքիզ կիւն սօնրա , Բօպէրթ ,
թէքրարէն , մազնուն ալէյհիւմէ մախսուս օլան դանարէ
իւզէրինտէ օթուրթտուրուլտու , վէ քէնտիսիյլէ Բօպէրթ
Սօլնիէ արասընտա ապլա միւնասիպէթ պուլունամատըղընը
իսպաթէ չօգ շալըշտը իսէ տէ , օն դատար շահիտ , մուղա-
յիրինի սէրտ ու պէեան իթտիլէր :

Պինապէրին , դըեապէն վէրիլմիչ օլան իւչ սէնէ մահ-
պուսիյեէթ հիւքմիւ , թապիաթիյլէ թաստիզ օլունարագ ,
Բօպէրթ հապսիսանէեէ իլգա գըլընտը :

*
* * *

Պիր ագչամ , - եանի իւչ սէնէ սօնրա , - եիւղիւնիւն
իւչ բայը ըէնկլի կէօղլիւք վէ դաեէթ էնլի պիր պօղազ
պաղը իլէ կիզլէնմիչ օլան կէնճ պիր ատէմ , հէման ութա-
նարագ , Մ . տ'Օպէրիվին օթէլի գաբուսունու շալտը :

Խարիճտէքի կազ պօրուլարընըն ճիւղիճէ այտընլը-
ղըյլա անլաչապիլտիկինէ կէօրէ , օթէլին վասի հավլիսի

չայեանը թէէսսիւֆ պիր հալ քէսպ իթմիշ խտի : Շէօյլէ քի,
թաշլարըն արալարընտա օթլար թիւրէմիշ օլուպ , օլ ճէսիմ
պինանըն բէնչիրէլէրի արդասընտա իսէ, հիշ պիր ըշըդ կէօ-
րիւլմէքօրտու :

Միւսաֆիր . - (Սէսինի թէպտիլ խտէրէք .) Մ. տ'Օպէ-
րիւլ պուրատա՞ մը տըր :

Գարուճու . - Իւշ սէնէտէն պէրի տիր քի , էֆէնտիմ
պիր պէյին խասթէլիկինտէն վէֆաթ իթմիշ տիր :

Միւսաֆիր . - Գըղը նէրէտէ տիր :

Գարուճու . - Պիր մանասթըրա չէքիլմիշ տիր :

Միւսաֆիր . - Պու մանասթըր՝ Բարիստէ՞ մի , եօղսա
էեալթ տախիլինտէ՞ մի տիր :

Գարուճու . - Նէ՞ եարաճագսընըղ :

Միւսաֆիր . - Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվէ մուհիմմ պիր
իֆատէմ վար տըր :

Գարուճու . - Քի՞մին թարաֆընտան :

Միւսաֆիր . - Յամիլեասընա մէնսուպ պիր տօսթ թա-
րաֆընտան :

Գարուճու . - Յամիլեասընըն պու տօսթուճա սէօյլէ-
բինիզ քի , մատմուաղէլ Հանրիէթ՝ քէնտի իսթէքլիկլյլէ
տիւնեատան չէքիլմիշ օլտուղունտան , հէր քիմին թարա-
ֆընտան օլուր իսէ օլսուն , վէ հէր նէեէ տայիր օլուր իսէ
օլսուն , քիմսէնին իֆատէ վէ թէպլիղաթընը դապուլ ի-
տէմէղ : Պու էմր՝ դաթի տիր :

Միւսաֆիր . - Յագաթ . . .

Գարուճու . - Կիճէնիզ խայր օլսուն , տիեէրէք գա-
բուեու գարաերպ իշէրի չէքիլտի :

Օղուեանլարըմըղճա թանըլմըշ օլմասը տէրքեար օլան
Բօպէրթ տը Լօքէրն՝ պաշընը աշաղըեա էյմիշ օլարագ օրա-
տան չէքիլտի , վէ կիտէրքէն , քէնտի քէնտիեէ ,

— Յագաթ հէր հալտէ քէնտիսինի պուլմալըբըմ . . .
մէյտանտա պիր տէ շօճուգ վար քի , պու սանէտէ եագա-

սը էլիմտէ տիր , վէ էկէր իճապ իտէր իսէ , ըէղալէթ տա-
խի շըդարաճաղըմ տէտի :

Իրթէսի կլուն , ալլէսասապահ Րօպէրթ , Սէն-Տընի ատա-
սընա կիթտի , լաքին վաղթիլլէ Սարիօլուն քէնտիսինի կէօ-
թիւրմիւշ օլտուղու պալըդը խանէսինտէ թանրմատըղը
պազը քիմսէլէրէ թէսատիւ ֆլէ , պալըդը իլէ դարըսը հագ-
գընտա մալիւմաթ իսթէտի , ֆագաթ քիմսէնին անլէր հագ-
գընտա մալիւմաթը պուլունմամագտա իտի : Շու գատար
քի , ղալիպա իւշ սէնէ էվիլէլ Րօղալինին ղէվճինէ պիր մի-
րաս տիւշմէքլէ , մէրգում , խանէսինի սաթմըշ , վէ գարըսը ,
էվլատը , վէ սիւտտէ պիւեիւթտիւքլէրի չօճուգլա պէ-
րապէր օրաեր թէրք իթմիշ իտի :

Րօպէրթ , պու թէշէպալիւսիւնտէ մուվաֆֆագ օլմա-
երնճա , քէնտի քէնտիւէ ,

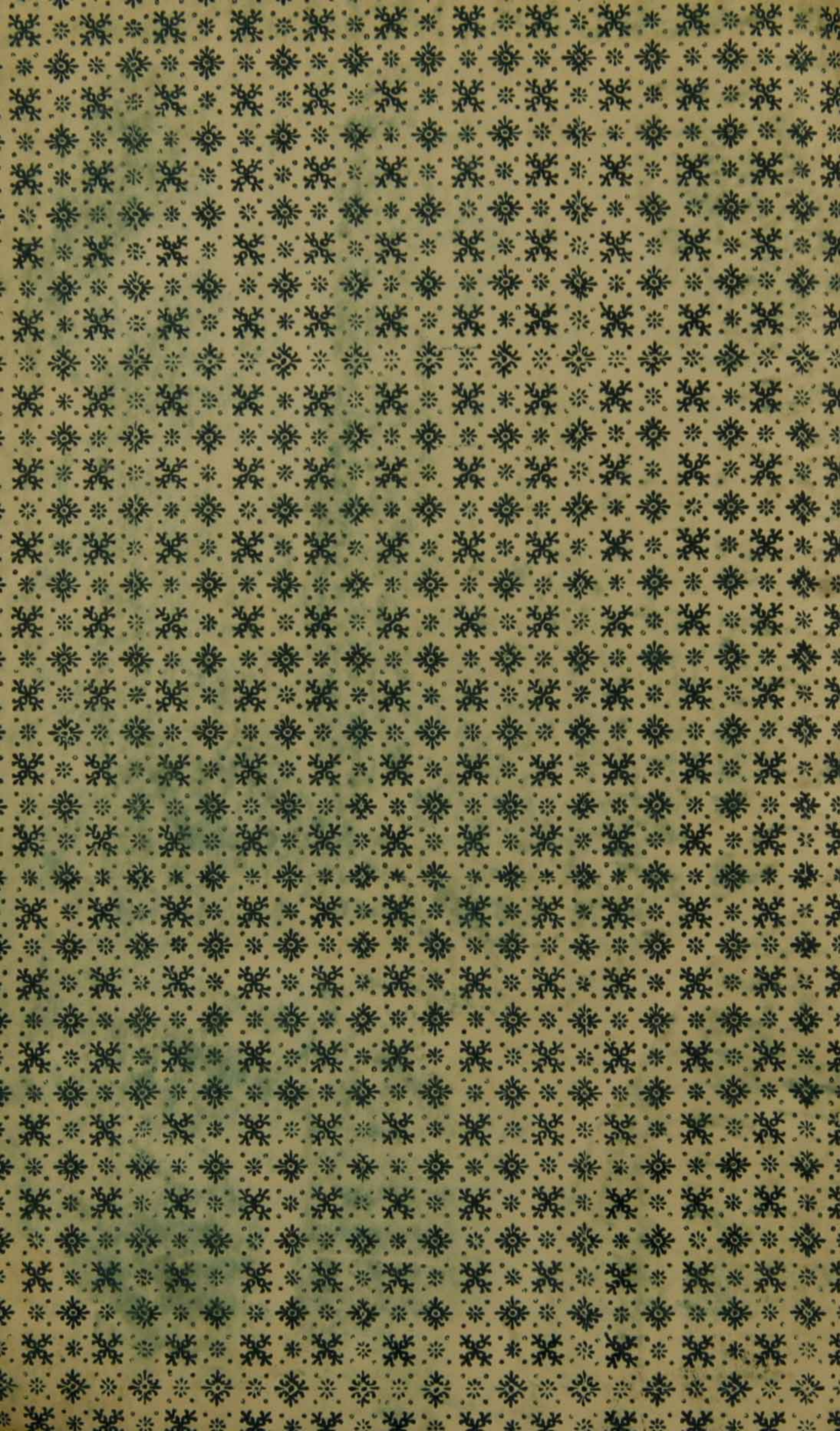
— Հէր իւմիտ մահվ օլուերօր , տէտի :

Ֆիլվագը , մէրգումուն մուվաֆֆագը յէթսիղլիկի դա-
թի ղանն օլունուպ , գուրմուշ օլտուղու , վէ մուհասէնաթը
կէօրմէք իւզրէ պուլունտուղու հիլլէ վէ տէսիսէտէն , եա-
լընըղ , Պաթինեօլ տայիրէ յի պէլէտիւէսի տէֆթէրլէրինտէ-
քի վէլատէթ գայտը գալմըշ իտի :

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷՆԻՆ

վէ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄԸՆ ԻԻԹԱՄԸ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0542317

